

ANTOLÓGIA
2011

SFmag antológia 2011

— első évad —

Szerkesztette Kleinheincz Csilla

Copyright © Aliette de Bodard, Cat Rambo, C. C. Finlay, Csupor Béla, Daniel Pearlman, Fehér László, Frank Roger, Horváth Norbert, Jakob Schmidt, Juhász Viktor, Kij Johnson, Lavie Tidhar, László Zoltán, Péterfi András, Steve Stanton, Tobias S. Buckell

Copyright © 1994 by Ursula K. Le Guin; first appeared in *Crank!*; from the author's own collection, *THE BIRTHDAY OF THE WORLD AND OTHER STORIES*; reprinted by permission of the author and the author's agents, the Virginia Kidd Agency, Inc.

Fordítás copyright © Cs. Szabó Sándor, Kleinheincz Csilla, Körmendi Ágnes, Küry Miklós, Mayer István, Oroszlány Balázs

A borítókép Sirius-sdz munkája

A kötetre a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 2.5 Magyarország licence vonatkozik. Oszd meg, add tovább, de ne add el!

Tartalomjegyzék

Juhász Viktor: A polidori	4
Lavie Tidhar: A Pók holdja	28
Jakob Schmidt: Szüret	40
Csupor Béla: Kontraszelekció	50
Cat Rambo: A szirének nékem már nem énekelnek	63
Horváth Norbert: Az elátkozott erdő	82
Tobias S. Buckell: Tagadd meg Babilont	92
Steve Stanton: A tökéletes pár	102
Péterfi András: A pálya	115
Fehér László: 8 óra	123
Kij Johnson: Pónik	136
László Zoltán: Réges-rég	140
Daniel Pearlman: Óriás a házban	145
Aliette de Bodard: A Jaguár Háza, árnyékban	156
Frank Roger: A táncoló fények városa	180
Ursula K. Le Guin: A segrik ügye	189
C. C. Finlay: Lábjegyzetek	232
Utószó	235
Kötetünk szerzőiről	237
Publikációs előzmények	242

A polidori

Juhász Viktor

1.

Fázósan állt az angol tél közepén. Dél körül még sütött a nap, de azóta megérkeztek a felhők, mintha az égbolt lett volna a kedve lakmuspapírja, fokozatosan koszolódó, roppant felület.

Az angol tél egyszerre volt egy hely, az egyetem parkja Londontól ötvenkilenc percre, meg egy hangulat, tea tejjel és cukorral, a nedves fű illata, a viktoriánus főépület tömbje az esőben. Régebben élvezte volna minden pillanatát, most azonban csak csikorgatta a talpa alatt a kavicsokat. A centire nyírt gyepet nézte, milyen harsogóan zöld még most is.

Rá kellene gyújtani, gondolta hirtelen, komor arcú főhősnek tűnni a főépület tetőtornyainak kísértetfilm-szilüettje alatt. De nem dohányzott, ezért maradt, aki volt, szomorú, eltökélt magyar egyetemista messze otthontól, lassan átnedvesedő cipőben, aki éppen most hozta meg az elmúlt fél év legfontosabb döntését.

A kovácsoltvas kapuszárnyakon túl a falu várta, maga a vidéki Anglia, amit kezdetben annyira szeretett, a vörös téglás egyenházak, a vasútállomás.

Mire teljesen átfagyott, befutott a vonat.

Egész úton azt nézte, hogyan keni szét az ablakon az esőcseppeket a szél, és arra gondolt, mennyire gyűlölt visszatérni az üres szobájába Londonban. Ahol elég leülni az ágyra, és azonnal megrohanja a szorongás, az összes nyomorúságos gondolata, amivel napközben, máshol, emberek között nem foglalkozott, de esténként visszatértek, kiszívták minden erejét, és aludni sem hagyták.

Pontosan olyanok voltak, mint a vámpírok.

2.

A vámpírokkal kezdődött minden, október utolsó estéjén, amikor összegyűltek az egyetemen. Mind a tucatnyian, az egész Viktoriánus média és kultúra szak. A kurzusokról már ismerős arcok, akik az első másfél hónapban mindössze

félmondatokat váltottak az órák utáni percekben, most várakozóan méregették egymást a tölklámpásokat és csontvázakat formázó sütemények fölött.

– Christopher, igaz? – kérdezték tőle az asztalnál.

– Kristóf – motyogta ő zavartan, és udvariasan hallgatta, hogyan próbálják kimondani a nevét.

Az egész ismerkedős este Ethan, a lelkes tanársegéd ötlete volt. Bőrfoltos könyökű zakójában, puha, vöröses szakállával pontosan úgy festett, mintha egy brit tudósokat klónozó kormányprogramból szökött volna. A szakhoz kapcsolódó kötelességei mellett gyógyíthatatlan horrorfilm-mániában szenvedett, ezért úgy gondolta, stílusosan Halloweenre időzíti a találkozót.

Ethan volt az egyetlen, akivel valóban *beszélgetett* egyszer. Triviális ügyben kopogott be hozzá, de hamar megtalálta vele a közös hangot. A lakótársai egy másik világban éltek, minden értelemben: az éjszakai Londonban dolgoztak, nappal a honfitársaikkal találkoztak, és ha álmodoztak, akkor teljesen másról tettek.

Akkor, október végén még óvatos lelkesedés dolgozott benne és különösen nagy reményeket fűzött a nőnemű hallgatókhoz. Igyekezett úgy összeválogatni aznapi ruházatát, hogy lezser, mégis egzotikus külhoni eleganciát sugározzon, és lehetőleg ne legyen egyértelmű, milyen sokáig ácsorgott a szekrénye előtt.

Ott volt Fiona, a vörös hajú amerikai, aki hangosan nevetett és fonatokban hordta a haját. Karolina, a bűbájos svéd műfordítóhölgy, aki mindig mosolygott, ellentétben Lucyvel, az angol lánnyal, akit szépnek nem lehetett nevezni, de amikor megszólalt, minden külföldi végzetesen beleszeretett arisztokratikusan brit akcentusába.

A falakat régi némafilm-poszterek reprodukcióival dekorálták ki, hangsúlyozva a korábban beharangozott tematikát.

– Igazi különlegességet tartogattam mára – mondta Ethan az egybegyűlteknél. – Az előző hetekben mást sem csináltatok, mint Bram Stoker *Drakuláját* elemeztétek. Mi más illik jobban Halloweenhez, mint egy borzongató klasszikus. Hölgyeim és uraim, Murnau *Nosferatuját* fogjuk megnézni, egyenesen 1922-ből!

Székek zörögtek, lekapcsolták a lámpákat, és elkezdődött a film.

A *Nosferatu*ban várakozásaival ellentétben semmi nevetséges nem volt. A német némafilm inkább emlékeztetett egy régi mesekönyvre, ahol az elnagyolt illusztrációk miatt még valóban van valami ijesztő a rémekben. Kékesen derengő, külső éjszakákat váltottak sokat sejtető, de egyszerű díszletek, férfias nőket mentettek meg a hangsúlyozott sminktől kissé nőies vámpírvadászok. És persze ott volt maga a vámpír, a merev mozgású, denevérszerű szörny fekete, puritán ruhájában.

A film kulcsjelenetét, Nosferatu falra vetülő torz árnyékát, a horrorfilmnézők tudatalattijába beépült örök szimbólumot még Kristóf is ismerte.

– A *Nosferatu*ban bukkan fel először az a popkulturális motívum, hogy a vámpír belepusztul a napfénybe – magyarázta Ethan tele szájjal. – Drakulának még nem akadtak ilyen problémái, de Murnauék valamiért úgy gondolták, a vámpíroknak illendő elégni a napfényben. Ez azóta elfogadott része a mitológiának, bár Coppola napszemüveget adott a grófra és ismét kiküldte az utcára. Érdekes, hogyan alakulnak a vérszívó mítoszok, igaz, Christopher?

A film után mindenkinek eszébe jutott, hogy Magyarországról jött, furcsa neve van, ropogós akcentussal beszél, és hirtelen úgy bántak vele, mint egy képzett vámpírszakértővel.

– Gondolom – jegyezte meg óvatosan, és szemrehányó pillantást vetett az egyik filmplakát felé, ahol Lugosi Béla pózolt Drakula köpönyegében.

– Most már ideje lesz elmennem hozzátok – mondta Ethan. – Mindig is látni akartam azokat a romos kastélyokat és a sűrű erdőket. Drakula nyomában! Mint egy könyv címe, nem?

– Igazából Drakula Erdélyben élt – mondta erre ő zavartan –, és nem is magyar volt, hanem... – De látta, hogy nem figyelnek rá.

– Ott van az óra, amiben kísértetek laknak, nem? – kérdezte Karolina.

– Az Prága – mondta Fiona, aki szerelmes volt Európába, amióta rájött, hogy itt vannak kétszáz évesnél régebbi városok.

Ethan drámai mozdulattal Lugosi Bélára mutatott.

– Ha már témánál vagyunk, ne felejtjük el, hogy magyarok készítették a világ legelső vámpírfilmjét is! Igaz, Christopher?

– Az nem amerikai volt? – kérdezte. – Lugosival?

– Nem, nem – mondta Ethan. – A másokra gondolok. A titokzatos némafilmre, amiről állítólag Murnau másolta a sajátját.

A következő pillanatban sajnos el kellett oszlatnia egy rettenetes félreértést a Rubik-kockával kapcsolatban, ahonnan egyenesen következett annak a tisztázása, hogy az első számítógépet is magyarok készítették. Elszalasztotta az alkalmat, pedig rá akart kérdezni erre az állítólagos magyar némafilmre.

Nem is jutott eszébe a dolog, amíg a vonaton nem ült. Az utolsó szerelvényrel ment vissza Londonba. A szétdobált bulvárlapokat olvasgatta, különösebb érdeklődés nélkül, és hirtelen azon kapta magát, hogy a vámpír falra vetülő árnyékára gondol. *Magyar. Vámpír. Némafilm.* Csodálatosan hangzott.

Gondolatban hozzátett egy tételt ahhoz az igen hosszú listához, aminek mind utána kellett néznie a könyvtárban.

3.

Szeretett listákat írni, majd később módszeresen lehúzogatni róla a tételeket. Ettől rendezettebbé vált a világa, és úgy érezte, halad is benne valamerre.

Mielőtt elindult volna Angliába, élete leghosszabb listáját állította össze. Gondolatban az elvárásainak is csinált egyet, kicsit szégyenkezve, mert tudta jól, hogy nem számíthat romos udvarházakra, végtelen lépvidékekre és kopogó konflisokra. De azért örült volna, ha mégis.

Végül szeptember elején érkezett Nagy-Britanniába. Életében először járt külföldön, mert a Magas-Tátrát nem számolta – alig hét éves volt, és csak a hegyekre emlékezett –, ezért huszonnégy éve dacára egészen megilletődve ácsorgott a stanstedi repülőtéren. Úgy félt, mint még soha életében, és erre még csak rendes köd sem volt odakint. Visszataszító európaisággal ragyogott a napfény.

A magyar kapcsolat a parkolóban várt rá, és első néhány mondatából kiderült, hogy ami neki az élete legfontosabb napja, az a Feri számára nem több, mint egy fuvar a szállásra. Vártak még egy magyart, szótlánul álltak a centire nyírt gyep mellett, ami zöld volt ugyan, de valami

megmagyarázhatatlan módon *másként zöld*. Frissen vágott fű illata szállt a szélben, és Kristóf gyorsan kipipált egy tételt fejben őrzött listájában.

Az elviselhetetlenné váló csendet végül *a Feri* törte meg.

– Aztán mit fogsz csinálni idekint? Pincérkedés? Konyhai meló? Szobafestés?

– Tanulni fogok – felelte ő. – Egyetemen, ösztöndíjjal.

– Aha – mondta *a Feri* furcsa hangsúllyal, és hagyták, hogy ismét közējük telepedjen a kényelmetlen csend. Pár perccel később befutott a másik magyar, aki szerencsére végig szóval tartotta őket.

A ház, ahova a szállást intézték, legalább pontosan olyan volt, mint amire számított. Piros tégl épület, mellette tucatnyi ugyanolyan, parányi előkert, odabent lépcső az emeletre, szemben konyha, jobbra nappali, elektromos kandalló.

– A lakbért hétfőnként szedjük – mondta *a Feri*. – Csehekkel és lengyelekkel fogsz lakni. Jó fejek, ne aggódj.

A jó fej csehekből és lengyelekből néhány elmosódott arcot meg rengeteg kitergetett ruhát érzékelt. A szobája kicsi volt és üres, de egy bizonyos szögből, a parkolón át rá lehetett látni egy parkra.

Nem mert lemenni a konyhába, mert akkor beszélgetni kellett volna a többiekkel. Inkább nézte, amint lassan beesteledik.

Balra a fák, jobbra az egyforma házak felett roppant gáztartályok fémcsontvázai, kopott vörös téglák, súlyos vonatok kattogó lármája az éjszakában.

4.

Egy egész füzetlapot telefirkált az el nem küldött levelek piszkozataival.

Október 14.

Megnéztem a kötelező londoni dolgokat: a Trafalgar Square-t a szökőkutakkal, a Piccadilly Circus fényreklámját. Holnap megyek ki az egyetemre először. Hiányoztok.

Október 16.

Emlékszel még a tanulmányi osztályra otthon? Na, ez nem olyan. Úgy kezelnek, mint egy emberi lényt. A többieket üdvözlöm. Írhatnának néha. Vagy kijöhetnétek, alhattok a padlón. Elkezdte már tanítani?

Október 17.

Tudom, abban egyezünk meg, hogy nem írok. Mégis jó lenne néha tudni rólad. Csak valamit. Apróságokat. Még mindig úgy gondolom, hogy el kellett jönnöm.

Október 18.

Nem hiányzik:

*ostoba emberek
bürokrácia
kisztílúség
rugalmatlanság*

Sokáig nézte a vázlatokat, de nem igazán látta, mit írt. Valami más motoszkált a gondolatai között, ami egyre erősödött, formálódott, amíg egyszer csak ki nem kristályosodott annyira, hogy felcsapjon egy teljesen üres oldalpárt és kapkodva jegyzetelni kezdjen.

1921-ben, írta, egy évvel a Murnau-féle Nosferatu előtt egy Lajthay Károly nevű magyar filmrendező elkészítette a világ első vámpíros témájú némafilmjét. Ez a Drakula halála. A film eltűnt. Állítólag Bécsben bemutatták, de alig pár képkocka maradt belőle, meg egy regény, ami valószínűleg a forgatókönyv alapján készült. A szinopszis nyomasztó történetet sejtet. A helyszín egy elmeógyógyintézet, ahol a főhősnőt ápolják. Azt hiszi, hogy Drakula üldözi. Orvosok, kések, álmok, nász. Murnaut perelték is később.

Este kocsmázni mentek Ethannel, elméletileg beszélgetni, de alig hallották egymást a ricsajtól. A *pub* 19. századi hodály volt, kopott piros bársonyszőnyegekkel és csillogó rézszerelevényekkel.

– Tudom, hogy ez még kevés ahhoz, hogy a filmmel foglalkozzak, de szeretnék – mondta óvatosan a tanársegédnek. – Rendkívül kevés a forrás, persze magyarul, mert más nyelven semmi nincsen. A rendezőről semmit sem

tudni, a szereplők szintén eltűntek, kritika talán nem is született soha. Hol olvastál erről a filmről?

– Egy horrorfilmekkel foglalkozó tanulmányban említették, alig egy fél mondatban – mondta Ethan. – Nézd, az ilyen témák a legjobbak, ha publikálni akarsz. Lesz mit kutatni, de velünk ellentétben te nem akadsz fent a nyelvi akadályokon. Izgalmas, egzotikus, mégis köthető a szakhoz. A távolság meg ma már nem hátráltat semmiben egy kutatót.

– Ez nem igazán a mi területünk, nem?

– A publikálásnak ez még nem akadálya. *Én* belevágnék, ha értenék magyarul – mondta Ethan, és hozott még egy kört.

– Egyébként jól érzed magad itt nálunk? – kérdezte.

Kristóf most legszívesebben azt mondta volna, hogy bizony, a tervek szerint alakul minden. Hiszen ezt akarta régen is, repülőre ülni, bebújni a városokba, megismerni a titkaikat, lakóikat, szokásaikat – pazar dolog, és most pontosan ezt teszi, amíg tovább nem áll, újabb városokba, újabb országokba.

De úgy gondolta, a túláradó lelkesedés túlságosan is kelet-európai lenne.

– Megvagyok – felelte inkább.

– *Cheers* – mondta Ethan.

5.

ami jó:

a zöld színek

nagy az ég

háromszögletű tuna and sweetcorn szendvicsek a parkban, kávé papírpohárban

a metró

Kényszeresen leírt mindent, a benyomásokat, a jót, a rosszat. Amikor csak tehetette, a várost járta. Metróval, busszal és leginkább gyalog. A brit főváros különleges hely volt a számára, nem is egy, hanem sok egymásra rakódott London, és mindet fel akarta fedezni.

Az a London, amiből otthon szakdolgozatot írt, a 19. század gyarmatbirodalmának szíve volt, amit hónapokon át demográfiai

táblázatokon, kortársak feljegyzésein és Doré komor metszetein át nézett, amíg el nem készült a tanulmány, ami ezt az ösztöndíjat is szerezte.

A valóságban London tényleg egy külön világ volt, csak más, saját szokásokkal, szagokkal és kultúrákkal. Fehérre csempézett külön alvilággal, ahová az igazán régi metróállomásokon lift helyett még vas csigalépcsőkön kellett lejutni.

Az egyetem egy órányira volt vonattal. Lakhatott volna a közeli faluban is, de hallani sem akart róla. Neki London volt az álom, amit fel kellett fedezni, előre csomagolt szendvicsekkel meg egy almával az útikönyv mellett, és titokban bízott benne, hogy ha úgy alakul, ő is újabb történetszörnyeket költöztethet a régi házakba.

6.

British Museum

Tower of London

Westminster Abbey

Egy napsütéses szombati napon mentek el először a Camden Lockhoz. Az egykori raktárakba telepített üzletekben és bolhapiacokon nyüzsgött a tömeg. Akkor és ott szerelmes volt Camdenbe és szerelmes volt Karolinába, a szőke svéd lányba, aki vicces pólókat válogatott mellette. Ezt Camdennek nem mondhatta el, de Karolinának szerette volna.

Az elmúlt hetekben együtt fedezték fel Londont. Karolina elmesélte, hogy az édesapja Svédországban újságíró és van egy saját halászhajója. Cserében elmesélte Karolinának, hogy az édesapja a titkosügynökként dolgozott a kommunizmusban.

Karolina volt az egyetlen ember a kurzuson, aki nem hitte el a történetet. Azt, ahogyan nevetett rajta, könnyű volt jelzésnek venni, a camdeni szombat pedig ígéretes folytatásnak tűnt.

Currys csirkét ettek a vontatócsatorna partján, és Karolina elmesélte, hogy azért ilyen jókedvű, mert hamarosan megérkezik a barátja és összeköltöznek az egyetem melletti házak egyikében.

Még ittak egy kávét, meg vissza kellett menni egy kabátért. Közben sokat beszélgettek, semmiségekről.

Másnap hirtelen átlépték az évszakokat elválasztó láthatatlan határvonalat, és hiába volt előtte ragyogóan kék az ég, a következő reggel szemerkélő esőket hozott és nyirkosak lettek az utcák.

7.

– Teljesen behülyültél a vámpírjaidba – mondta Ludmita. *Vempijörsz*, valahogy így mondta, miközben mosolyogva hátracopfozta a haját. Olyan gyönyörű, hófehér karja volt, mint egy antik szobornak. – Jó, Gary Oldman vámpírjáért én is meghülyültem volna kicsit.

A konyhában ültek és teát ittak. Odakint eltökélten szakadt az eső. Kicsit tudathasadásos érzés volt: két kelet-európai egy takaros angol lakónegyed közepén a kilós kiszerezésű zsákból adagolja a teafüvet, majd keveri a bögrébe a tejszínt meg a cukrot.

Ludmita egyike volt az ígéret földjére érkező lengyelek ezreinek. Mivel a bölcsészkar befejezése előtt igazolt át jól kereső londoni pincérnőnek, legalább megértette, miről beszél neki angolul a magyar *Krisztof*, és a pénzen kívül másról is lehetett társalogni vele.

– Mert Coppola szerelmes filmet csinált a véres mítoszból. Jó az, gyönyörű, csak nem az igazi.

– Miért, milyen az igazi?

– Véres. Kegyetlen. Érzelemmentes. Bár azt sem Stoker találta ki, hanem egy másik ír, Sheridan LeFanu. Ő Carmilláról írt, a démoni lesbikus vámpírról. De ha az igazi, eredeti vámpírra gondolsz, akkor az dr. Polidori teremtménye, és egyébként egy rossz ficsúr.

– Polidori?

– Lord Byron orvosa volt. 1816-ban Byron, Percy Shelley és Mary Shelley meg ő egy svájci tó partján laktak egy villában. A vihar miatt napokra bezárkóztak, ezért fogadásból mindannyian nekiálltak könyvet írni. Mary Shelley itt hozta össze a *Frankensteint*, Polidori meg a *Vámpírt*.

Mindig túlságosan belelkesült, ha a kedvenc témáiról beszélhetett, de Ludmita legalább nem nevette ki ezért.

– Gondolj csak bele! – magyarázta a lánynak. – Az első alkalom, hogy egy vámpír egy irodalmi alkotás hőse lett. Amit aztán kiadtak Lord Byron neve alatt, meg elfelejtették az igazi szerzőjét. Pedig ő engedte szabadon a szörnyet.

– Szegény – mondta Ludmita átérzéssel, és látszott rajta, hogy komolyan gondolja.

Aztán becsődültek a többiek, és lármásan csörömpölni kezdtek az evőeszközökkel meg az edényekkel. A felfordulást kihasználva gyorsan felsurrant a szobájába.

Mindig megfogadta, hogy legközelebb több időt tölt a lakótársaival. De Ludmita egy hét múlva hazautazott, és utána már nem volt kedve az egészhez.

8.

Kedvetlenül nézte a tanulmány romjait. Pár hete ugyanez a mennyiség még kiváló alapozásnak tűnt, de azóta sem készült hozzá semmi.

Amilyen könnyűnek tűnt az egész – hiszen a rendelkezésre álltak a brit könyvtárak, a budapesti kapcsolatai és az egész internet –, hamarosan kiderült, hogy nem képes a regénybéli tudósok könnyedségével tényeket előásni a semmiből. Tehetetlennek érezte magát ilyen messzire otthontól, ahol úgy gyűjtögette a darabkákat, mint egy kirakós részleteit – egy olyan kirakósét, aminek néhány szétszóródott részét el sem érte innen. A kezdeti lelkesedés után pedig egyre kevésbé hitt abban, hogy bármi kideríthető a *Drakula haláláról*.

Vagy a kedve ment el az egésztől és csak ürügyeket keresett, hogy mással foglalkozzon. A tanulmány gondolatvisszaverő felületté vált. Ha koncentrálni próbált rá, ezerfelé szóródtak és torzultak az ötletei.

Az esszéből egyelőre egyetlen angol sor létezett, akkurátusan a képernyő közepére pozicionálva, félkövérrel, aláhúzva, *Essential Changes in Mood and Storytelling in the Adaptation of Bram Stoker's Dracula to Screen in the First Hungarian Vampire Silent Movie*, mellé még odatette, hogy (munkacím!!!), alatta üres sorok, meg pár magyar nyelvű kezdőmondat.

Polidori óta eltelt pár évszázadban rendkívüli módon elterjedtek a vámpírtörténetek és a vámpírok is egyre tovább fejlődtek. A film az életciklusuk következő fázisa, ahová igen hamar eljutottak a regényként kiadott Drakula után.

Abban biztos volt, hogy 1921-ben egy erdélyi származású magyar filmrendező, Lajthay Károly leforgatta a saját *Drakula*-változatát. A történet egy hegyi faluban, a bécsi elmegyógyintézetben és a Drakula-kastélyban játszódott. Főhőse Mary, a tébolyda látogatója, ahol egy őrült Drakulának képzeletét magáé.

Innentől némileg zavarosabbra vált a történet, felbukkantak az ál orvosok meg egy végzetes álom, ahol a végén Drakula erőszakkal kastélyába hurcolja és menyasszonyi ruhába öltözteti a főhősnőt. A kép, ahol a vámpír tizenkét gyönyörű asszonyával készül az újabb pokoli nászra, különösen megmaradt benne.

Lux Margit, írta fel a színésznő nevét két felkiáltójellel. Legalább olyan hihetetlen névnek tűnt, mint a Nosferatut alakító Max Schreck.

És ezzel véget is ért minden tudása, elfogytak a tények. Egyetlen odavetett félmondatot talált még a díszletekről, a roppant márványtermekről és végtelen, sötét folyosókról. Mintha csak álmodta volna ezt az egész filmet, aminek a végét egyáltalán nem ismerte.

Elkeseredetten próbálta visszafogni a képzeletét. A rejtélyes némafilm nem hagyta nyugodni. A tudatalattija éjszakánként elővette, forgatta és a fantázia puha anyagával töltötte ki a tények közötti tátongó űrt.

Ült a könyvtárban. Ült a parkban. Ült a vonaton, a lakásban, a konyhában.

Aztán rászokott a kávézókra. Kezdetben váltogatta a belvárosi láncokat, ahol kényelmesek voltak a fotelek és lehetett olvasni. Ha már a tanulmánnal nem haladt semmit, figyelemelterelésként történetcsírákat írogatott a füzetébe, kényszeresen. A londoni metróról, ahol pogány istenek versenyeznek éjjel az alagutakban, élő szerelvényeket hajszolnak ostorral a sötétben; detektívekről és nemezisekről.

A legtöbbit azon a gondolatszikrán töprengett, ami a Museum of London kiállításán jutott eszébe, a pazarul rekonstruált, viktoriánus utca-dioráma

közepén. A díszlet-trafik sehová sem vezető ajtaját nézte, és egy magyar vámpírra gondolt, akit némafilmbe zártak az ellenségei, hogy ne teremthessen újabb rémeket Budapestre.

Az egyik budapesti ismerőse antikváriumából megszerezte és elküldte neki postán a *Drakula halálából* készült könyv faksimile kiadását. A vékony füzetke fekete-narancs borítóján rémpofa vicsorgott, szerzőt nem tüntettek fel rajta. A korabeli kiadó definíciója szerinti *fantasztikus filmregény* a századelő ponyvainak hagyományos stílusában íródott és hatalmas csalódás volt.

Kristóf most jött rá, hogy magyar vámpírtörténet alatt végig mást értett. Még mindig nem tudta volna megfogalmazni, pontosan mit, de határozottan nem egy alpesi faluba helyezett melodramát, ahol egyetlen szereplőnek sem volt magyar neve, a történet pedig folyamatosan egyensúlyozott a mesterkéeltség és a bumfordiság határán. Nagyon úgy festett, hogy téves elképzelései voltak a *Drakula haláláról*, viszont mégis ideális alapanyag lehetett a fejében formálódó gondolatokhoz.

A megoldás nem sokkal később, teljesen váratlanul érkezett, és észrevétlenül feleltette el vele a megírandó tanulmányt.

Könyvet fog írni a vámpírfilmről, az igaziról, amit elképzelt, ami lehetett volna. Egyetem után fog nekiláttni, felhasználva mindazt a tudást, amit magára szedett a szakdolgozatig, és ötvözi magyar kulturális háttérével. Természetesen munka közben keresztül-kasul utazik majd Nagy-Britannián, élményeket gyűjt. Noteszbe fog jegyzetelni és kávézóknak kopog majd laptopon.

Egy igazi vámpírról fog mesélni. Titkokról, kutatásról és kalandokról.

A vámpírokkal kezdődött minden. Amikor stílusosan október utolsó estéjén összegyűltek az egyetemi alagsorban, a feladat intellektuális rejtélynek tűnt csupán. Az elveszett magyar némafilm rejtélye azonban hamar túlnőtt legvadabb elképzeléseiken is, a szálak pedig egyenesen az életre kelt rémálom közepébe, a múltba és Európa dohos szívébe vezettek.

Aztán megtörtént az első haláleset, amit a rendőrök öngyilkosságnak gondoltak, és felbukkantak az első vámpírlegendák. A nyomok lezárt irattárakba és üres házakba tartottak. Filmfelvételekre rögzített titkokat ástak elő. A hét filmszínész, akik mind bezárt szobákban haltak meg hét év lefogaása alatt. Az

üldözők felbukkanása. A folyamatosan fogyatkozó csapat versenyfutása az idővel, München, Bécs, Prága utcái télen, pisztolylövések a régi filmgyárban, viszályok, árulás és keserves szerelem, míg a végén teljesen egyedül, egy koszos budapesti hotelszobában ő maga fejtette meg egy megsárgult jegyzetfüzet odavetett utalását, hogy az, legnagyobb döbbenetére, ide, az egyetemre vezesse vissza. Ahonnan minden elindult, és ahol a végjátékban végre szembenézhetett az arctalan ellenséggel. Mindvégig orruknál fogva vezette őket, de a szakadó esőben, a tetőtornyok gótikus csipkéi között sor kerülhetett a végső leszámolásra.

Mindössze eddig jutott a jegyzetfüzetben, a hangulatképek, levélkezdemények és esszévázlatok mellett. Egy gondolatban létező bestseller szilánkjai; egy lappangó betegség látható tünetei.

Azt ugyan még nem tudta, ki lesz az arctalan ellenség, mi köze az egésznek a némafilmhez és milyen titkokra vadásznak, de ez majd kialakul idővel, gondolta. Még sohasem írt regényt, de nem tűnt *annyira* nehéznek.

Azt sokkal tisztábban látta, mi lesz utána. Irodalmi ügynököt bérel, eladja a könyvet egy kiadónak, hatalmas hírverést csapnak majd neki, végre rendesen lefényképezik, fekete-fehérben persze (gyárban vagy temetőben, ezt még nem döntötte el).

Még két könyvet fog írni, hogy meglegyen a trilógia. Később áteszi székhelyét az Egyesült Államokba. Ott még magányosabb lesz, még vadabb gyűlöletből ír, mint addig, megváltozik a stílusa, így viszont befogadják a magasirodalmi kánonba, amíg a kokain és a pia el nem veszi az eszét és az energiáját teljesen. Kiegészve, de *nemesen kiegészve* szobát vesz ki egy útmenti motelben a sivatag közepén, stílusosan karácsony estéjén, az ágyon rengeteg kábítószer és két gyönyörű luxusprostituált várja majd, de a fürdőszobátükör előtt pisztolyt nyom a szájába és meghúzza a ravaszt.

Egészen belefáradt, mire mindezt végiggondolta.

De hogyan szerez az ember kokaint meg pisztolyt? És mit mond két gyönyörű luxusprostinak?

De a többi történetkezdeményhez vagy az esszéjéhez hasonlóan ezzel sem tudott mit kezdeni, leszámítva a kezdő mondatot, aminek egy új oldalt nyitott a

füzetében. *Végtelen lépcsősoron ment felfelé, csak húzta maga után a hosszú palástját. Karcos volt az anyaga és kopott, mert a régi filmek éjszakáiból varrták össze. Azt nem egészen tudta, ez micsoda, de fontosnak érezte.*

9.

Ethant nem rázta meg különösebben, amikor elmondta neki, hogy nem fogja megírni a tanulmányt. Ettől kicsit csalódottnak érezte magát, mert titokban szerette volna, ha megpróbálják lebeszélni. Az újabb ötletét viszont Ethan – önmagához képest – igen lelkesen fogadta, és ettől ő maga is fellelkesült.

– Valahol össze lehetne kötni egy másik érdekességgel – magyarázta Ethannek. – Nem sokkal a film után Magyarországon beköszönt a ponyva fénykora. Légiós regények, cowboyok, kém-történetek, krimik, lemásolt sablonok az angolszász piacról... néhány kivétellel. A gótikus rémtörténet már a 18. században sem honosodott meg nálunk, és ezen az sem változtatott, hogy a vámpír később, Stoker után közhellyé vált. Próbáltam utánanézni a magyar nyelvű vámpírregényeknek ebből a korból, de csak ezt a filmregényt találtam. Ha olyan átütő zsáner lett volna, mint a vadnyugati sztorik, csak létezne valami nyom.

Ethan parányi irodája felé tartottak, a főépület egyik régebbi folyosóján.

– És tudod, mi az izgalmas benne? A kérdés! Hogy miért nincsenek rémeink? Se filmen, se könyvben? Hová tűntek a vámpírok?

– Tudod, keveset tudok rólatok, magyarokról – jegyezte meg Ethan vidáman –, de abból, amit eddig meséltél, ez jellemző, nem? Lesz egy vámpírotok, akinek még csak az alkotói magyarok, a története nem, és mielőtt egyáltalán megismerhetnék otthon, eltűnik örökre. Igazi kelet-európai melankólia.

Nevettek.

– Régen ültünk össze – mondta Ethannek hirtelen, mert olyan szívesen folytatta volna ezt a beszélgetést. – Nem ugrunk be a Kulcs és Szarvasba?

– Feltétlenül, feltétlenül. Hamarosan.

– Jövő héten?

– Meglátjuk, öreg cimbora.

Aztán kimentek a folyosóra, Ethan bezárta az ajtót, elköszönt, tehát minden ugyanúgy ment, mint minden megbeszélésük után. Csak ő állt ott a váratlan felismeréssel, mert hirtelen a külső szemlélő perspektívájából látta magát. A túl lelkes, túlságosan hadaró magyart, aki doktori disszertációnak tart egy tanulmányt, hónapokon át összekeveri az udvariasságot a haverkodással, a mentorságot a munkaköri kötelességgel. Akinek túlzottan szüksége lett volna egy barátira, hogy egy ital mellett mindenféléről beszéljenek, de most ezt a tételt is lehúzta a fejben tárolt listájáról, miközben lassú léptekkel kísért az épületből.

10.

A Shoreditch nevű negyedről eddig csak annyit tudott, hogy itt állt az a rettenetes ház a vérmocskos szobával, ahol Sherlock Holmes először csillogtatta meg tudását. Olyannak is képzelte, mint Doyle első regényében, elhagyatott helynek a zavaros égbolt alatt. Shoreditch valójában bárökká alakított raktárépületekkel volt tele.

A magyarok, akik a lakótársán keresztül meghívták a házibuliba, pontosan ugyanolyan téglaházban laktak, mint ő. Az ajtót egy ismeretlen nyitotta ki, kezében egy üveg kommersz barackpálinkával.

– Kristóf? – kérdezte. – Igyál!

Nem mert tiltakozni. A kortytól azonnal könnybe lábadt a szeme és elfogta a honvágy tompa érzése.

Odabent vidám ujjongással fogadták.

– Szereted a mulatóst? – harsogta valaki. – Nem? Na, majd megszereted!

Az este viszonylag gyorsan veszítette el kohézióját és esett szét nyomasztó, rossz darabokra. Részeg magyarok a földszinten, a kertben, az emeleten. Magyarok, akik dolgoztak vagy hamarosan dolgozni fognak, akik otthoni Multifiltert meg itt vásárolt füvet szívtak, és amikor megtudták, mit tanul, barátságosan, bár kicsit értetlenül lapogatták a hátát és nyomták a kezébe az újabb teli poharakat.

Valamikor éjjel arra eszmélt, hogy a hátsó udvarból nézi az eget, amiből szinte teljesen kilúgozta a feketét a rengeteg fény. Egy nagyon szép lány

támogatta, Katinak hívták és kék szeme volt. Rémllett később, hogy telefonszámot cseréltek.

Mire reggel lett, megfogadta, többet nem szidja Budapest éjszakai közlekedését, illetve rájött, hogy eddig egyszer sem érezte magát annyira egyedül, mint ezen az estén.

És ha nem is a vámpírok, hanem maguk a vámpírtörténetek az igazi szörnyetegek?

Kezdetben csak a tábortűz mellett mesélgettek a vérszívókról, keveset, azt is félve. A 18. század elején azonban megjelent a gótikus stílus az irodalomban, a rémtörténetek és a síron túli borzongás népszerűvé vált. A 19. század elején ezt átvették és elegánsan alakították a romantikusok. Közben elterjedtek a könyvek és maga az olvasás. Onnantól kezdve nem volt megállás, a fertőzés egyre gyorsabban terjedt.

Doktor Polidori volt az első szerző, aki irodalmi alkotásba zárta a vérszívót. Micsoda éjszaka lehetett az ott 1816-ban! A viharban szörnyek születtek a tó partján, és felbukkant Lord Ruthven, a Byronról mintázott, melankolikus vámpír.

Sikeres lett. Társak születtek mellé, mindegyik hozta a maga történetét.

Hetekkel később is fel tudta idézni azt az érzést, amikor hirtelen összeálltak a fejében a gondolatszilánkok. Leginkább ahhoz hasonlított, mintha hirtelen tisztára töröltek volna előtte egy ablakot, és most már világosabban látott egy történetet a túloldalán.

11.

Folyamatosan esszéket írt. Nők a viktoriánus irodalomban. Preraphaelita művészet. London körzeteinek fejlődése.

A leírt betűk számával egyenes arányban zsugorodott lelkesedése. Még nem tudta bevallani magának, hogy nem élvezzi, amit tanul. Még nem bírta megírni a családjának, hogy legszívesebben hazamenne. Még nem merte elfogadni, hogy választott pályája sem itt, sem otthon nem számít többnek egy érdekes hobbinál.

Hatalmas mennyiségben olvasta a tizenkilencedik századi angol prózát. A naplójába már alig írt mást, csak összefoglalókat a régi kalandregények stílusában. November három, valahányadik fejezet, amelyben nem megy el várost nézni. November négy, ahol kiderül, hogy az ország területén minden hattyú a királynő tulajdona.

Mintha egy készülő regény fejezetcsontvázai lettek volna, amelyekről lerágták a felesleges szavakat.

Az egyetem főépülete a parknak csak egy töredékét foglalta el, de innen, a közeli dombról hatalmasnak tűnt. Neogótikus vízióknak a tizenkilencedik század végéről, belső udvarokkal, kupolákkal és tornyokkal.

– Az egész olyan szörnyen brit – mondta Lucynek, aki mellette sétált –, hogy meg sem lepődnek, ha odalent éppen most ölnék meg az egyiptológia professzorát. Lehetőleg egy bronzkessel, a bezárt dolgozószobában.

A lány értetlenül mosolygott.

– Egyiptológia? Van ilyen a tanszék?

Sokadik fejezet, írta otthon a füzetébe, amelyben megölnek egy kitalált professzort, és hősünk ráébred, mennyire messze került a megszokott kulturális közegétől.

Még egy újabb fejezet, amelyben hősünk végül nem hívja el randizni a magyar lányt.

– Azért örülök a legjobban, hogy találkoztunk – mondta Kati, akinek kék szeme volt és egyébként már dolgozott –, mert te vagy az egyetlen, akivel meg tudom beszélni, mit érzek –, és ebből mindent tudott, amit kellett.

Azért sokáig ültek még ott. Kati egyszer megjegyezte, milyen csendes. Azt felelte, kicsit fáradt.

*hiányzik ez is: forralt bor
tökfőzelék
tejföl
balatoni üdülővárosok télen*

A vámpírtörténetek hatnak egymásra, mondta Ethan a legelején, és ez a gondolat sem hagyta nyugodni. Tedd ellenállóvá az egyiket vagy vedd el a képességét a másiktól, és hamarosan születik egy újabb történet, amiben a vámpírok úgy léteznek ezekkel a jellegzetességekkel, mintha örökké ilyenek lettek volna.

Felbukkant Polidori vámpírja, és onnantól kezdve a jelenség követi a fertőzések kórtünetét. A történetek újabb történeteket fiáltak, a rémek szaporodtak, terjeszkedtek és benépesítették az irodalmat. Írók, költők, rendezők, színészek, festők, csupa-csupa polidori, a vámpírtörténetek gazdatestjei. Ki ne ismerné Drakulát? Nosferatut? De kinek mond valamit Bram Stoker neve? Sheridan LeFanu? Polidori?

Mindenki saját vámpírokat teremt, így zajlik az evolúció, a vámpírok hirtelen elégnak a napfényben, aztán megint nem, hol hat rájuk a fokhagyma, hol nem, vagy perzsel a fészület, vagy nem. De mindenhol vannak örök magányosok, és ki lehet magányosabb, mint egy otthonról menekülő magyar?

A napfénytől elzárt, végtelen birodalomban mindegyiküknek megvan a vadászterülete, de egymásba kapcsolódó, fiktív világok ezek. Szaporodnak is, ha újat teremt a jó Polidori doktor valamelyik utódja. Nosferatu egyszerű díszletajtaja Coppola Drakula-kastélyának ebédlőjébe nyílik, a messzeségben egymásba olvadnak a Londonok és a New Yorkok, a köd közös, néhol színes, néhol ócska utánzat. Bram Stoker grófja nem kedveli a szerepjátékvilágok urbánus poklában élő másolatokat, Carmilla flörtöl az újakkal, hintóján kikocsizik a fekete lokomotívokhoz. Délen New Orleans, északon a sarkkör, keleten iskoláslányok szamurájkarddal, mindenhol ott vannak. És mindenki lenézi a satnyákat, akik már nem szívnek vért, szikráznak a napfényben, romantikus szeretőkként keresik a prédát, nem ragadozóként.

13.

Tizenharmadik fejezet: December

Antikváriumok mélyén a Charing Cross Roadon. – Gyűrött borítójú zsákmányokat ejt. – A viktoriánus London aspektusai esszé, 8000 szó –

Történetcsírák, ha nem szökkennek szárba. – Egy rosszul sikerült prezentáció. – Arra várt, hogy bekopogtassanak és elhívják valahová, de nem tették. – London a felhők alatt, megkopva. – Viktoriánus társadalommodell, a viktoriánus öltözködés kultúrtörténete, viktoriánus újságírás. – Még egy rosszul sikerült prezentáció. – Esők és hideg reggelek. – Levelek otthonról, „milyen jó lehet neked ott, mindannyian irigykedünk ám”.

14.

Annyira egyedül érezte magát, hogy hosszú bolyongásokra indult a téli Londonban. Metrószerelvényekről bámulta az alagutakat, a csempézett megállókat, az elsuhanó zárt, félelmetes udvarokat. A szürke ég alatt Dorémetszetekké változott a város: barna téglafalak, ferde tetők, öreg kémények és vaslépcsők.

Ijedten fedezte fel, hogy lassan megkedvelte a fish'n'chips büfék ecettel locsolt sült krumpliját meg a zsíros papírba csomagolt rántott halat.

Amikor nem a honvágy, az egyedüllét, az egyetem, a pénzügyi gondok vagy az örökös fejfájás foglalkoztatta, Drakula rejtélyén gondolkodott, aki a vámpírok fővárosává tette Londont. Nem csoda, hogy megtetszett itt a grófnak – köd, macskaköves sikátorok meg boltívek, hozzá társaságnak igazi kékvérű arisztokrácia. Csak úgy dobogott a hatalom a birodalom füsttől fekete szívében.

Minden vámpírtörténetben lakik egy szörnyeteg.

Minden vámpír Londonba szeretne menni.

kidolgozni!

Megnézte újra a *Nosferatut*, aztán a Coppola-féle *Drakulát*, ismétlésként előkerítette a könyvtárból a Lugosi Béla-féle hangosfilmes változatot. Amikor magyarul szólaltak meg a statiszták, tájszólással ráadásul, megsajdult a szíve, és azon tűnődött, vajon tényleg felépítették Hollywoodban az Erdélynek álcázott tabáni parasztházakat?

Az első és utolsó magyar némafilm vámpírja egy balszerencsés filmalkotásban érkezett a magyar fikcióba, igazi kívülállóként. Származását tekintve még külföldi, ráadásul arisztokrata, birtoka nem Gödöllő vagy Nagycenk, hanem a mesék egyik fekete kastélya, még leendő arája is egy alpesi falu meg egy bécsi tébolyda lakója, de tudta, hogy a sorsa mégis Magyarországhoz fogja kötni.

Talán ki akart szabadulni, mielőtt nem késő. Nem akart itt született vámpírokat látni. Gógból? Elővigyázatosságból?

Elmenekült a jövője elől, ami csak kisztílúság és a belterjesség lehet.

Vagy egyszerűen egyedül érezte magát.

Esetleg elhagyta a nő, akibe szerelmes volt. Elhagyta a nőt, akibe szerelmes volt. Maryt? Minát?

Tudhatta volna, hogy az egyedüllét elől menekül az egyedüllétbe. Esetleg tudta, de nem érdekelte.

Eszébe jutott az is, vajon milyen lenne Budapest némafilm-verzióban, horrorfilmként, mert az egy dolog, hogy a Big Ben fekete-fehérben, de igazából az lett volna hangulatos, ha mondjuk a Halászbástya falán kúszik végig a vámpír begörcbített karmú árnyéka.

British Museum múmiák

British Museum érmegyűjtemény

A krími háború múzeuma

Nem baj, hogy nem írsz, ha nem baj, hogy írok én. Miért ülök egyedül egy hideg országban? Te mindig olyan jól átláttad a dolgokat. Te tudnád.

15.

Utálok itt:

ostoba emberek

bürokrácia

tömeg

nem bírják kimondani a nevemet

Az összes lakótársa hazautazott karácsonyra, egyedül maradt a házban. A városban. Az országban. Több ezer kilométerre Budapestről, ahol sem a mértékegységek, sem a forgalom iránya nem stimmelt, ahol padlószőnyeget tettek a fürdőszobába és külön csapból folytatták a jéghideget meg a tűzforrót.

Az egyedüllét legrosszabb pillanataiban pedig nehéz volt felidézni, pontosan miért is akart annyira elmenni Magyarországról – a moziban, mindkét oldalán egy-egy üres székkal, a szupermarketben bevásárláskor, a Portobello Road bolhapiacán egy olyan régi fotel előtt, amit a családja hiába keresett az Ecserin.

Mi lesz azzal a történettel, ami örökre eltűnik? Ha a történetek újabb történeteket fialnak, az eltűnt történetek már senkire sem hatnak.

A magyar vámpírt egy némafilmben menekítették ki a magyar fikcióból, mint ahogyan Drakulát szállították a kastélya földjével megtöltött ládában. Egy darabka fekete-fehér világba bújva, egy fémdobozban ment nyugatra.

Azonban az első városban rögtön nyoma veszett.

Szándékosan? Véletlenül?

Számít ez?

Ezt a lapot először kitepte a füzetből. Másnap mégis kiszedte a szemetesből, majd gondosan kisimítgatta.

16.

Az egyik délutánon vonatra ült és Brightonba utazott, Londontól délre. Egyszerűen elege lett a házakból és az utcákból, nyílt teret akart és sós illatú szelet.

Brighton begubózott a télre. A kihalt utcákon lélek sem járt, az állomástól lefelé vezető lejtő végében ólomszínben fortyogott a tenger.

Sokáig sétált a parton és a nyirkos kavicsokat rugdalta. Megtalálta a Brighton Palace Pier roncsait, amit magyarul nem nevezhetett másnak, csak mólónak, pedig egy magyar mólón soha nem fértek volna éttermek és mulatók.

Nem maradt más belőle, csak a sós vízből kimeredő vasak és a korhadt deszkák, mintha a letűnt gőzkorszak gépleviatánját hagyták volna végleg kimúlni a part mellett. Felsétált a másik, működő mólóra. Játékgépek pittyegtek az üres termekben. Kiment a korláthoz, a kavargó ég alá. A parton kihalt panziók álltak, mintha Agatha Christie szereplőire várnának. Ismét régi filmekre gondolt, varázslókra és mesterdetektívekre, meg egy magyar vámpírra, aki a téli viharokkal megérkezik közéjük a kihalt városba.

A pincelabirintusából az egyik titkos ajtó Nosferatu kastélyába vezetett, ahol mindig kék volt az éjszaka. De Nosferatu nem szólt soha, csak furcsa árnyékát figyelte a falon, és egyébként sem volt teljesen felhőtlen a viszonyuk. Máskor a magas homlokú Drakulával sétáltak, aki nem beszélt magyarul. Le a híres meredek lépcsősoron, át Whitbybe, a tengerhez. Mind a kettőhöz, bár jobban kedvelték a régebbi öblöt, ahol súlyosan emelkedtek és süllyedtek a még színtelen hullámok. A másikba, ahol örökké az a hatalmas, apokaliptikus árnyalatú vihar dühöngött, csak a bőrkabátos ifjak jártak.

Néha ellátogatott valamelyik régebbi Londonba, ahol a klubokban még keménykalapot vagy legalább öltönyt viseltek a többiek. A villódzó neonokat és az éjszakai bárakat messzire elkerülte, akárcsak az amerikai városok örökké gőzölgő sikátorait.

Különcnek tartották, de nem zavarta. Valaha szívből sajnálta azokat a vámpírgrófokat, akiket körülöngtak a hozzájuk túlzottan hasonlók.

De az régen volt.

Besötétedett, mire a vonat visszaért Londonba. Az első tíz perc után elszunnyadt a zötykölődés ritmusától, viszont meglepően frissen ébredt, mint aki több hónap álmatlan éjszakáját pótolta be egyetlen út alatt.

Hirtelen tudta, mit fog tenni másnap, azt is, pontosan melyik vonattal megy le az egyetemre, és különösen azt, mit fog mondani Ethannek.

Másnap szikrázó napsütéssel kezdődött a nap, aztán beborult, mire az egyetemre ért. Ethant a szobájában találta, de nem tartotta fel sokáig. Nem volt különösebben hosszú mondanivalója.

Persze más volt gondolatban megfogalmazni, mint a valóságban. Kétségek azonban nem kínozták. A rosszkedv is akkor rohanta meg igazán, amikor tudatosult benne, hogy valószínűleg utoljára ácsorog a parkban. A parkot nagyon szerette.

Londonba visszafelé azt nézte, hogyan keni szét az ablakon az esőcseppeket a szél, és arra gondolt, mennyire gyűlölte mindig az üres szobáját. De hamarosan búcsút mondhat ennek az érzésnek is. Harmincadikán felül a gépre és hazamegy, úgy, ahogyan utólag tervezte, de nem jön vissza többé. Nem folytatja tovább a tanulmányait. Valahol bánnia kellett volna, hogy mennyi munka és pénz és idő ment pocsékba, de nem érdekelt. Felszabadító érzés volt tudni, hogy nem lesz többé egyedül, és még felszabadítóbb volt végigolvasni a füzete aktuálisan utolsó oldalát.

Mi történt, miután az első magyar némafilm vámpírja nyugatra ment? Mielőtt Lajthay filmje eltűnt vagy elpusztult volna, levetítették Bécsben. Lángra is lobbanthatta valamelyik német némafilmes fantáziáját: egy év múlva megszületik a Nosferatu. De az már egy másik történet másik vámpírral, és Európa nyugati részén szedett áldozatokat.

A Drakula halála nem talált otthon polidorit.

Pedig ha forgattak volna magyar rémfilmeket, megszülethetett volna a másik Budapest. Ahol a kartonlapra festett Lánchíd előtt hátracsapná a köpönyegét a rém. Vagy szaggatottan mozgó omnibuszokon utazna a Dunára néző sötét szállodája felé.

Külföldi gróf helyett jöhettek volna repülőhadnagyok és sanzonokat búgó színésznők. A Párt mögött álló igazi árnyalakok, balszerencsés beatzenészek, olajszőkítő gengszterek.

De a szerzők sem írtak történeteket a Centrál kávéház különtermében gyülekező vámpírvadászokról, a hátborzongató hajszákról a Kerepesi temetőben vagy a csillaghegyi villa pincéjében bújó rettenetről.

Budapestnek sohasem lett saját vámpírja, pedig lehetett volna.

18.

Mire a vonat az egyetemről beért a pályaudvarra, teljesen besötétedett. Kristóf megállt, nagyot szippantott a levegőből, a lármából, a nyüzsgésből. Nem akart visszamenni a házba, és egyébként is zsongott a feje.

A Temze déli partján sétált inkább, az óriáskerék alatt. Valahol vett egy szendvicset, üres utcákon ballagott, könnyedén, mint akit nem nyomaszt semmi.

Mennyire másnak tűnt így az egész város.

Amikor talált egy nyitott kávézót, cukrot is elfelejtett tenni a papírpohárba, pedig gyűlölte a keserűt. Túlzottan lefoglalta, hogy görnyedve ült egy fotelben és kapkodva írt a fekete füzetébe.

19.

A némafilmvárosban reszketeg, kifényesedő-elsötétülő az ég, a világ, elnagyolt a város tetőinek vonala. Nem juthatott ki az utcára, mert a tébolyda ablakain rácsok voltak, a rozsdás vasajtók közül egy sem nyílt a külvilágba.

De mit keresne odakint?

Talán ha az ablakon túl egy rémbudapest sziluettjét látná, akkor lenne értelme. De az a város nem született meg soha és talán nem is fog.

A végtelenbe nyúló folyosókon vonszolta maga után a palástját. A ruha ugyanabból a sistergős-karcos feketeségből készült, mint a falak vagy a merev árnyékok.

Egyetlen ajtót lehetett csak használni, ami a kastélyba nyílt.

A nagyteremben gyönyörű menyasszonyai várták, és megint veszekedtek, persze, mint egy örökkévalóság óta minden alkalommal. Keserű, kicsit fásult civódás volt ez, eltúlzott, teátrális mozdulatokkal, begömbített, karmos ujjakkal, de az egészből hiányzott a régi tűz. Pedig már léteztek hangok, csak egyikük sem merte használni őket, ebben a sötét világban, ahol nem volt más, csak egy kastély, egy tébolyda és egy város, ami kizárólag a létezésére utaló jelekből állt.

A Pók holdja

Lavie Tidhar

Éjszaka volt, kövér pók az égen a hold; százával csüngtek a lampionok a folyó fölé, a sáfrány, fokhagyma és szárított citromfű illata belengte a levegőt; meleg éj volt, gyertyák az utcasarkokon, áldozatként felajánlott rummal és főtt rizzsel, elektromos motorbiciklik zümmögtek, és egy cukornádprés préselte mormolva a nádszárakból a levet.

Jégkockák csördültek össze a poharakban; az emberek apró műanyag sámlikon ültek a folyó mellett, iszogatva és beszélgetve: visszafogott, ám ünnepélyes merengésbe merülve. Hoi An a Pók holdja alatt. Francia hátizsákos turisták énekeltek, hamisan, ám lelkesen, egyikük gitárt pengetett.

Védj meg a hollótól és a békától, és vezess engem a folyó torkolatához, ó, Nága, gondolta Melkior. Sosem szívelte a békákat. Zöldek és nyálkásak, és mindig túl hangosak. Szinte mint a patkányok. Zöld, ellenséges patkányok.

Melkior elveszettnek érezte magát Hoi Anban. Három napja érkezett, egy kis hotelben szállt meg a régi városrész mellett. Sok szempontból nyugtalanító élmény volt. Egykor Hoi An kereskedelmi központ volt, a kínai és európai kalmárok találkozóhelye Vietnam partvidékén, a régi városnegyed pedig fennmaradt, tele keskeny, macskaköves utcákkal, bájos kis templomokkal és elbűvölő, öreg házakkal – „A báj” hirdette a brosúra, „e város legfőbb jellemzője”. A régi városnegyed időn kívül álló buborékban létezett, és meglátogatása időutazásnak bizonyult, legalábbis Melkior számára. A Hoi An-i lampionok („Több száz éve híresek”, hencegett a brosúra) még mindig mindenütt ott függtek, és még mindig póznával hajtott bárkák siklottak a folyón – mégis hazugság volt mindez, mert a múlt valójában nem volt jelen, csupán a mása, és ki hinne a múltban (még ha szelíd és *bájos* is), ha fenn az égen a Pók holdja ragyog?

A régi városból az újba lépés szédítő előrezuhanás volt a jövőbe: itt, a tartósított idő buborékján túl minden szívdobbanás a jövőt hirdette, építkezés zaja töltötte meg a napokat, házak és irodák törtek egyre magasabbra a légkörbe, mintha csak a Hold után nyújtóznának. Melkior az új város kedvéért,

és nem a régiért érkezett; a jövő, és nem a múlt miatt volt jelen. A kettő összemosódása nyugtalanította. Eszébe jutott, hogy maradhatott volna Da Nangban, amely negyvenöt percre volt autóval: forgalmas, nyüzsgő, vidám város, tökéletesen nélkülözi az eredetiséget és a festőiséget (ahogy a brosúra fogalmazott). Hoi An turistaváros volt, szabóiról és vargáiról híres, és még Melkior is beadta a derekát: vett egy új, komor-fekete öltönyt és két pár méretre készült hamisított edzőcipőt, amelyek vékony bőrre kézzel hímezték a cég logóját. Most is azok egyikét hordta, érezte a macskaköveket a vékony talpon keresztül.

Végül leült a folyó mellett, rendelt egy pohár cukornádlevet, bőséges jéggel. Erről eszébe jutott a hajó – az otthon. Belekortyolt a pohárba, és nézte a lampionfények táncát a vízen. Aktiválta a nóduszát és felhívta a *Gel Blong Motát*.

– Melkior.

A kapcsolat éles volt, késleltetés nélküli. A *Gel Blong Mota*, egy melanéz teherúrhajó geostacionárius pályán lebegett a feje fölött. – Hogy haladnak a tárgyalások?

Melkior fejében megfordult, hogyan lehet sóhajt közvetíteni torokmikrofonon keresztül. Azt felelte: – Lassan. Ragaszkodtak hozzá, hogy turistának adjam ki magam. Nem tudom, céljuk is van-e a késleltetéssel vagy...

– Jártál már a gyárban?

Járt – bár blokkolták a digitális felvételeket, és első nóduszának aktiválása óta először – ami három éves korában történt – elzárták a kinti világtól; újabb felkavaró élmény. A gyár Da Nang területén kívül állt; hatalmas épületegyüttes volt, ahol a vietnamiak a babákat gyártották: műanyag és gumi emberbábukat felületes személyiségekkel, tömegben előállított és nagy mennyiségben eladott árut. Több ezer emberalak hevert meztelenül és mozdulatlanul a futószalagon, amely a raktárba, majd utóbb a konténerekbe szállította őket.

– Voltam ott – mondta. – De még az áron egyezkedünk.

– Szükségünk van az árura, Melkior – mondta a fivére. – A sárkány... – habozva elhallgatott, majd folytatta: – Különben sem maradhatunk örökre a Föld körül. Már maga az adó...

– Tízezer baba – mondta Melkior – jókora szállítmány.

– Elbírunk vele – válaszolta a fivére.

Ezt mondta a gyár képviselője is neki. – Elbírunk vele. – Aztán elolvasta az egyéni kívánságok űrlapját, és összeszorította száját. – Ez plusz pénzbe fog kerülni – mondta.

– Mennyivel többbe? – kérdezte Melkior, mire a férfi megrázta a fejét, és így szólt:

– Minden aspektust tekintetbe kell vennünk ennél a munkánál... – Ami minden elképzelhető nyelven *sokat* jelentett.

Tízezer baba nem okozott gondot, ha az ember csak átlagos prostikra vagy katonákra vágyott. Amit Melkior kért, az más tézta volt – és motoszkált benne az érzés, hogy a vietnamit nyugtalanítja a rendelés.

Engem is, gondolta. Ments meg a vadásztól és a szellemtől, és vezess a nyugalom tengeréhez, ó, Nága!

A nágák kígyószellemek voltak, a sárkányok rokonai. Sárkányok viszont nem léteztek.

De még létezhetnek.

És azt mondják, a sárkánynak sok feje van...

– Mondd meg nekik... – kezdte a fivére, majd elhallgatott –...mondj nekik, hogy egy hetük van megegyezni az árban. – Utána...

– Utána mi? – kérdezte bosszúsan Melkior. – Nem mehetünk senki máshoz.

– Nem várhatunk örökké – mondta a fivére. – Az út a külső rendszerig...

– Hónapokba telik – szakította félbe Melkior. – Egy-két héten már nem múlik semmi. És a szükséges babák legyártása is időbe kerül.

– Ezzel tisztában vagyok – mondta a fivére, Melkior szerint ingerülten. Hirtelen megszakította a kapcsolatot. Fenébe a gyárosokkal, fenébe a testvérével, fenébe ezzel a tizenkilencedik századi várossal.

Fenébe a Nágával is.

Hiányzott neki a *Gel Blong Mota*, az ottani kabinja, a fivéréi és nővérei a hajón, a vízzel teli tartályokban tenyésztett garnélák szaga. Vietnamban is kétségtelenül jó garnélát lehetett kapni, de valahogy furcsa volt az ízük. Melkior hajó-ételen nőtt fel, és hiányzott neki. Itt mindenbe sáfrányt tettek. Ámbár a sáfránnyal sok pénzt lehet keresni. Amikor távoznak, visznek majd magukkal néhány tonnával.

Ha valaha is távozunk.

Belekortyolt a cukornádlébe. Szívesen ráhangolta volna a nóduszát egy zenei csatornára, de itt a régi városban valamiféle védőgátat helyeztek a kommunikáció nagy folyamára, és csak az „Autentikus tizenkilencedik századi vietnami zene, nagyon kellemes” adót hallgathatta volna, ezért inkább hagyta a csudába, és a körülötte folyó társalgást figyelte, vietnamit és franciát, németet és kínait, laót, angolt és kambodzsait és még fél tucat másikat. Figyelme elkalandozott. A folyó túlsó partján egy öregember állt karját fölemelve, a víz felé fordulva. Enyhe szél támadt, felborzolta a felszínt. Melkior körül elcsendesedett a társalgás, és hallotta, hogy valaki azt mondja: – Ez az időjáró.

Az öregember ajka mozgott, kezei bonyolult ábrákat róttak a levegőbe – és ahová mutatott, kis felhő keletkezett a folyó fölött, és csendesen kopogó eső hullott a vízre – a vénség másik karját is felemelte, mire a szél felerősödött, egy második, majd harmadik felhőt is az első fölé lökve, esőszimfóniát teremtve...

A szél feltámadt, lecsillapult, feltámadt, lecsillapult – és immár hullámok formálódtak a folyón, és egy csónakban ülő asszony öklét emelve átkozta az öreget, miközben az apró vihar meghintáztatta...

A szél a partra fújt, a nézők között süvített, játékkártyákat és virágszirmokat szórt a levegőbe...

Kacagás, újabb káromkodás...

A szél elcsendesült, a felhők lassan egymásba olvadtak, színük megváltozott, ahogy esett, majd elállt az eső – magasabban újabb fuvallat támadt, egy nagy felleg imbolygott az égen, puha fehér és szürke szálakra hullva szét...

Az öregember leengedte karjait.

A szigeteken is akadtak időjárók, Melkior tudott róluk – bár ő a hajón született és csupán egyszer járt az otthoni szigeteken. A folyók és felhők, esők és a nap hatalmas ökológiájában alkotó időjárás-művészek csak a Földön éltek, az atmoszféra rejtett gépezeteivel társalogtak, irányították a szeleket, formálták a felhőket. Az öregember sántikálva átment a hídon, és a nézők kisebb pénzeket utaltak át a nóduszára. A vénség mosolygott, megköszönte, aztán továbbment – a folyó nyugodt volt mögötte.

Korábban időjárás-hackereknek nevezték őket. Aztán megszületett a szabályozás és az engedélyezés, és mára időjárásművészek lettek, akik elsősorban a turistákra vadásztak – bár Melkior egyszer Srí Lankára látogatva megnézte a híres *Bálna viharban, jégcsapokkal* című művet, amelyet a hírhedt Rohini készített...

Föld, gondolta váratlan bosszúsággal. Vágyott máshol lenni, a nehéz gravitáció vonzásán túl, ismét az úr gyengéd ringatásában és a *Gel Blong Mota* tiszta levegőjében... A Föld szeretett kérkedni időjárásművészeivel, emlékeztetni a külvilágiakat arra, mivel nem rendelkeztek... *Bár a Mars legalább közelít, és ami a Holdat illeti...*

A Pók holdja. Fölemelte fejét, ismét rátekintett. Még idelentről is látszottak az óriási árnyékok, amint lassan keresztülkúsztak a felszínen. Melkior fölemelkedett székéből, fizetett, és végigsétált a folyó partján – előtte a piac volt, balra éttermek sora a francia gyarmati stílusú épületekben. *Meg kell kötnünk ezt az üzletet. Haza akarok menni.*

Miért tartották még mindig itt? Bizonytalanság tört rá. Nem tudhatták – vagy mégis?

Úgy döntött, visszamegy a hotelbe. Későre járt, és az utcák kiürültek, a fények egyenként kihunytak...

Ez vajon léptek nesze mögötte, ami elhallgat, amikor ő megáll?

Figyelik őt?

Nem tudhatják, gondolta. Talán sejtik, de nem...

Védj meg a rengeteg vadjaitól és a holtak szellemeitől, ó, Nága, és vezess engem a barlang szájához...

Aztán megpillantotta őket.

Három baba.

Három apró alak, szinte gyermeki. Feketébe öltözve beleolvadtak az árnyékokba. Sötét bőrük volt, akárcsak neki, de más okból – ezeket így gyártották, egy határozott céllal...

A szíve hevesebben kezdett verni és megfordult, hogy elrohanjon, de még többen vártak rá, bekerítették...

Árnyékbabák. Hallotta a pletykákat, de még egyet sem látott korábban – eldobható orgyilkosoknak is nevezték őket. Ha pedig a híresztelések igazak voltak...

– De miért? – kérdezte megbicsakló hangon, tenyere nedves volt az izzadságtól. – Miért akarnátok megölni?

Természetesen nem válaszoltak. Nem tudtak beszélni. Még a szexbabákba is a lehető legszűkösebb szókinccset ültették be. Olcsón és tömegével előállíthatóak voltak, eldobhatóak. Elnyűhetőek. Cserélhetőek. Melkior megpróbált jelet küldeni, de nóduszát gát akadályozta, és a babák egyre közeledtek. – Miért? – kérdezte. Nadrágját nedvesnek érezte. – Miért akartok megölni?

– Nem akarják – mondta egy hang a sötétségben. Melkior megfordult és egy férfit látott állni ott. Semmi különleges nem látszott rajta, az arany művétagot kivéve, amely a hüvelykujja helyén volt, és akkor rájött.

Egy Másik volt, húsba költözve. *Védj meg, Nága*, gondolta, bár a sárkány messze volt, messzebb, semhogy hallaná. – Csak beszélgetni akarok – mondta a Másik. Aztán az árnyékbabák megragadták Melkiort, egy tú finom szúrását érezte a nyakán, utána pedig nem látott semmi többet.

Felvágták a koponyáját, és látta a tükörben a tulajdon agyát. Drótok álltak ki belőle... rosszullét kerülgette. Előtte ugyanaz a férfi állt, aki valójában nem volt férfi. Azt mondta: – Meséljen a sárkányról!

Képek emelkedtek közöttük a levegőbe – a gépeket az agya táplálja, az ő neuronjainak kisülését fordítják egyfajta Van Eck phreakinggel képekre és hangokra –, és azt mondta: – Ne, kérem...

– Ilyen sok baba – szólt a férfi – gyanakvást kelt.

– Tízezer – mondta Melkior, bár tudta, hogy reménytelen – tisztában volt vele, hogy a Másik is tudja az igazságot. – Csak tízezer. Jó a piacuk a Marson...

– Tízezer – mondta a férfi. – Igen. Szép szám – tisztességes szállítmány. De maguk nem a Marsra mennek...

Előttük a levegőben: egy jeges-viharos hold, élettelen, távoli, fagyos – a Nap apró korong az égen. Egy terméketlen világ... A Másik azt mondta: – Tízezer baba nem keltene feltűnést, valóban.... De ennél többről van szó, nem igaz? Sokkal, sokkal többről...

– Igen – suttogta Melkior. Az agya elárulta őt. Előttük a levegőtlen világot apró hangyák töltötték be, végigmásztak a halott sziklákon, beleszántottak a jégbe... apró, ember formájú hangyák, mélyen a föld alá húzódó aknákkal, dolgozók, amelyek sorokban utaztak keresztül a távoli világon, majd vissza a fészekbe, ahol a sárkány szunnyadt...

– Egymillió? Kettő? Biztos vagyok benne, hogy némelyikük elkerülte a figyelmünket. Nem szaporodnak, mint tudja. Hány nemzedéknek kell átvágnia magát, mire saját maguk létre tudják hozni őket?

– Én nem – mondta Melkior pánikba esve. – Nem...

– Tudom – szólt a Másik. Furcsa mód gyengéden elmosolyodott. – Meséljen a sárkányról! – kérte.

Aludt, és álmában visszatették a koponyatetejét, hogy immár nem látta az agyát. Álmában egy kényelmes ágyon feküdt, két meztelen lánnyal – nem, döbbent rá, nem lányok voltak – babák. Látta a kecses nyakukra írt sorozatszámot. A babák felváltva, némán, türelmesen és gondolatok nélkül csókolták. Dolgozó hangyák, gondolta. Dolgozó hangyák.

– Tetszik?

Egyszerre szólaltak meg.

Meséljen a sárkányról!...

– Csak dolgozunk neki – mondta, vagy próbálta mondani. – Akar...

Akar egy világot, mondta a Másik ugyanazzal a gyengéd, szomorkás mosollyal.

– Igen...

Mi nem lennénk képesek ilyesmit csinálni a Földön, mondta a Másik. A babák csókolták Melkiort, sima kezükkel combját és hasát cirógatták. *Olyan zsúfolt... Amit maguk akarnak... micsoda külvilági ötlet...*

– Kérem – szólalt meg Melkior. Nem tudott moccanni sem, foglyul ejtette a tulajdon teste. A babák tovább simogatták, ajkaik suttogásként cirógatták bőrét. – Kérem!

Meséljen a sárkányról!

Védj meg a hurrikántól és az orkántól, és vezesd át hajómat a tengeren, ó, Nága...

A hazájában, a magányos szigeteken, a déli Csendes-óceán meleg vizeiben nem voltak sárkányok... ám Melkior nem volt *aelan boe*, nem volt valódi *Man Ples*, vagyis helybéli, ahogy a régi nyelven nevezték, amelyet magukkal vittek az űrbe. *Man blong ples* volt, hajón született, azon az űrhajón, amelyen egykor az űkapja, és amelyet a nagyapja megvásárolt és amelyen az apja volt a kapitány. A *Gel Blong Motán*, vagyis a Motai Lányon – Mota a kis sziget volt, ahonnan a családjuk valószínűleg származott, bár a nevet inkább a következő dalocska ihlethette:

*Gel blong Mota
Kam long solwota
Bae me tekem yu
Long aelan blong mi...*

A dal versszakról verszakra egyre durvult, ahogy elmesélte a motai névtelen lány történetét és a fiúét, aki a tengert ígérte neki.

Solwota blong ples, így hívták. A sötét óceán a bolygók között, amelyen hajóik úgy utaztak, akár kenuik egykor az ősi tengereken. Lebegő szigetek... *Ol alean I lus*, szólt a mondás. Mire Melkior betöltötte a harmincat, már látta a Naprendszer nagy részét a Mars kibuc-buborékaitól a Jupiter hatalmas gyűrűvárosaiig, a Titán Polyphemus kikötőjétől a Föld szárazföldjeiig... és még messzebb is járt, eljutott egészen Kidobóig, a Charon magányos, törvénytelen helyőrségéig a peremen, ahol a csillaghajók elhaladtak és ahol az elítélteket, a bukottakat vagy a kétségbeesetteket kidobták, amikor a hatalmas hajók

elhagyták a rendszert és napját, hogy új világokat keressenek és soha ne térjenek vissza.

Kidobón talált rájuk először a sárkány...

#

Sötét város, megtévesztő trópusi meleg. Mélyen a föld alá temetett település, felette a kupola végeérhetetlen jég- és hóviharokat mutat. Egy sötét város, Charon sziklájába ékelve, egy szabályokon és törvényeken túli város, egy birodalom a peremen – a rendszerén és az emberi életén –, ahol fekete warez növekszik korlátatlanul, és ahol az élet olcsó volt, és a tudás az egyetlen fizetőeszköz, aminek még értéke volt.

Melkior aludt...

Ágy mellett pisztoly hevert, a szobában körös-körül riasztókat helyeztek üzembe.

Fivére a másik ágyon aludt.

Nyugtalan álmuk volt, a kidobottak álma. Alvás közben látogatta meg őket a sárkány, egy jégből és tűzből álló teremtmény, amely jégviharak hangján szólt és azt mondta: *Segítsetek rajtam!*

Nem csak embereket dobtak ki. A Charonon Mások is akadtak... digitális értelmek, amelyeket ismeretlen okokból hajítottak ki a csillaghajókból, hardverjüket a hatalmas, sötét pöcegödörbe köpve, amely a jeges holdon virágzott...

A nóduzaikon keresztül szólította meg őket, közös álomban, látomásokat mutatott nekik, segítséget kért és gazdagságot ígért... királyságot az űr peremén.

Meséljen a sárkányról, suttogta a hang, ez az idegen, földi Másik, amelyet megszámlálhatatlan digitális nemzedéken át tenyésztettek a Tenyésztőben, kódsorai mutálódtak és összeolvadtak és megsokszorozódtak és meghaltak és mutálódtak megint és összeolvadtak és növekedtek, növekedtek... ki tudja, mit gondoltak a Mások, hol éltek, milyen univerzumokat teremtettek digitális

tereikben? Ki tudja, hányan voltak, milyen ambíciók hajtották őket – ha voltak egyáltalán ambícióik?

Csak néhányan testköltöztek, csak néhányan csatlakoztak emberekhez, két elme között osztva meg egyetlen testet. Csak néhányan mutattak egyáltalán érdeklődést az emberi élet iránt azon túl, hogy gondoskodtak arról: hardverjüket gondozzák és ne pusztítsák el a kormány, a terroristák vagy a természet erői. Egyszerre voltak istenszerűek és végtelenül törékenyek, apró gépezetek, amelyek emberekre szorultak fizikai kiterjedésük és létezésük tekintetében. A fenntartás volt a gyengeségük, a sebezhető pontjuk.

Kivéve, ha van egy saját világotok, gondolta Melkior, egy világ, amelyen uralkodhattok, egy fizikalitás, amelynek nem árthat semmi...

Egy isten, egy sárkány világa – *És kaphattok egy királyságot.*

Képek villantak át az agyán, öltöttek testet, mellette nyugtalanok voltak a babák; a földi Másik kíváncsian mozgatta és vizsgálta az emlékeket, akár egy gyermek az ismeretlen tárgyakat. Melkior azt hitte, soha nem ér véget, itt pusztul el, és vele együtt a sárkány álma is, de nem...

– Értem – mondta a Másik.

Melkior kinyitotta szemét. Ugyanabban a szobában volt, de a babák eltűntek. Vele szemben ott ült – a Másik? Vagy valaki más? Nem tudta. Ez itt gyábuba öltözött, egy aranyló gépi testbe, amely embert formázott: kopasz koponya, két aranyszem, sima, sápadt, hosszú ujjak.

– Tudja, ki vagyok?

– Egy sárkány... – suttogta Melkior, és a bábuban lakó Másik fölnevetett – gazdag, meleg hangja akár a folyékony arany.

– A rendelése egy héten belül elkészül – mondta a Másik. – Szívélyes üdvözlötünkkel együtt. Kérem, mondja meg az unokatestvérünknek...

– Igen? – Nem bírta elhinni, hogy elengedik. A sárkány dühös lesz – nem igaz? A titkára fény derült...

Hacsak...

A sárkányra gondolt, a magányos, különös Másikra a Kidobón. Honnan érkezett? Vajon egy elhaladó csillaghajó hajította ki, tagadta meg tőle a lehetőséget, hogy a csillagokhoz utazzon? És miért?

Bizonyára magányos... gondolta Melkior.

Vajon a sárkány akarta, hogy a titka kiderüljön? Ő tervezte így, hogy unokatestvérei a Földön megismerjék a tervét?

– A kuzinunk fiatal – mondta a Másik. – Mondja meg a sárkánynak, hogy megszámlálhatatlan világ létezik az űr falain túl. Mondja meg az unokatestvérünknek, hogy a befelé tekintés néha termékenyebb, mint a kifelé nyújtózás...

Melkior megszólalt: – Nem értem...

Lágy, arany fény ragyogott fel, meleg, olvadt nevetés csordogált...

Amikor ismét kinyitotta a szemét, a folyónál ült, előtte félig tele volt még cukornáditalos pohara, a jég lassan olvadozott. A víz túlsó partján az időjáró felhőket terelgetett.

Csörgést hallott, és beletelt egy pillanatba, mire rájött, hogy bejövő hívás. Amikor válaszolt rá, a fivére azt kérdezte: – Mit csináltál?

– Mi? – Melkior nem tudta, mit mondjon. Hogyan magyarázza meg... rettegés öntötte el. A fivére megszólalt:

– Épp most érkezett meg a visszaigazolás a gyárból. Tízezer baba, különleges kérésekkel együtt.

– Tényleg?

– Melkior – sóhajtott a fivére. – Pihenj – mondta. – Jó munkát végeztél, *smol brada*.

A kapcsolat megszakadt, Melkior magára maradt. Kevesen ücsörögtek a folyó mellett. Hoi An régi városrészében mindenütt kezdtek kialudni a fények, az emberek bezárták a boltokat, indultak haza, az ágyukba. *De hiszen amikor elmentem... milyen nap van ma?* Nem tudta, de váratlan megkönnyebbülés söpört végig rajta, szinte testét is megrázta. Amikor fölemelte arcát, ott volt a Pók teliholdja, a pókok hatalmas árnyéka végigkúszott a ragyogó fénygolyón, új földrajz hálóját írva az egykor halott felszínre.

Behunyta szemét és hátradőlt a széken. Amikor megérintette fejét, nem érzett sebhelyeket, sem más nyomot, ami arra utalt volna, hogy felnyitották...

Bizonyára álmodtam az egészet, gondolta – bár ennél bölcsebb volt. Eléggé ismerte a Másokat.

Ments meg a Másoktól és az űr veszedelmeitől, és vezess biztonságba, ó, Nága...

Charon holdján túl Hydra keringett a Plútó kisbolygója körül – egy hideg, távoli, jeges hold, gazdátlan, szinte láthatatlan. Melkior a sárkányra és új, hamarosan milliókra rúgó testeire gondolt, amelyek hangyák gyanánt nyüzsögnek a hold felszínén, új földet építve... milliónyi baba, egy tudattal, a sárkány tudatával, újjáteremtve a világot...

Ez olyan álom, amiért érdemes küzdeni, gondolta, és végre kis mosoly bukkant fel arcán, ahogy egy széles és szeszélyes folyó mélyéről törnek fel a légbuborékok. És talán a földi Mások is osztoznak bizonyos mértékig benne. Megitta italát, és felkelt, hogy távozzon, örült, hogy ideje a Földön a végéhez közeleg, és hamarosan ismét a hajón lehet, az űr tiszta végtelenében: otthon.

A telihold fényében visszasétált a hoteljébe és a sárkányokra gondolt.

fordította Kleinheincz Csilla

Szüret

Jakob Schmidt

Amikor Anja már végképp nem bírja elviselni, hogyan békélnek meg a halállal, kilép az erkélyre. Két emelettel lejjebb harsányzöld a pázsit, a világos ruhás alakok szenilis focistákként kóvályognak. A háta mögül Anja hallja, ahogy a csoport olyan döntésekről mormog, „melyeket csak Önök hozhatnak meg”. Legszívesebben lehányna valakit, egy kezelőorvost, páciens, mindegy, kit, csak bűdös legyen és ordítózás legyen a vége.

A levegő serceg, Anja karján égnek áll a szőr, ózonszagú szellő csapja meg lentről az arcát. Az ajkába harap, kicsatolja a pisztolytáskát, és hunyorít. A pázsit felett szabálytalan lilás vonal töri meg a zöldet. Anja sziszegve engedi ki a lélegzetét. Nem érte jön, valakiért odalenn. A lusta alakok odafordulnak. Páran hátrahőkölnek, mások közelebb mennek.

A tér hasadéka hirtelen lila párát köpve magából megnyílik. Aztán keresztülpréseli magát rajta a húsangyal. A tehénméretű, nedvesen csillogó, csomós izomköteg pattogó hang kíséretében ereszti ki öt csúcsát. Úgy néz ki, akár egy pokolból érkezett csillagánizs.

A szörnyeteg előtt elcsigázott férfi térdel kábán bólogatva. Túl messze van Anjától ahhoz, hogy kivegye az arcát, de lelki szemein keresztül látja száraz, fehér ajkait, amelyek hangtalan imát mormolnak. Undorral rázkódik össze, előhúzza a kartácspisztolyt. A húsangyal karjai a férfi felé fordulnak. Lila energiavillámok táncolnak a csupasz húson.

Anja felemeli a kartácspisztolyt, céloz és tüzel. Láthatatlan töltet találja el a húsangyalt, amely remegő labdává zsugorodik össze. Lila szikrák köldökzsínórja rántja vissza a szörnyeteget a csipkés szájba, amely korábban kiköpte.

Másodperceken belül megszűnik a szakadás a térben. A pázsiton tartózkodó sovány alak ismét lábra áll, egykedvűen mered a levegőben hátramaradt vöröses foltra.

Anja visszateszi a fegyvert a tokjába és körülnéz. A beszélgetők kilépnek az erkélyre, mind megilletődött és döbrent képet vágnak.

Anja kárörvendőn vigyorog dr. Norára.

– Egyenesen felém jött.

Dr. Nora savanyúan fintorog, majd bólint.

– Hát persze.

Szájhősök, mert ti mindig annyira megfontoltan cselekedtek... Anja arrább csúsztatja a tálcáját az étkezőben, elvesz egy piros foltos pudingot és egy halas szendvicset, lehúzza a kártyáját és gonoszul rávigyorog a pénztárosnőre. *Szia, én vagyok az, a ti ünneprontótok.* Elhalad a dohányzóterasz mellett, hangosan az asztalra csapja a tálcáját, csak hogy egy kicsit megzavarja a nyugalmat, és fáradt állkapoccsal rágja a fehér zsemlét. *Ti rohadt, rohadó faszkalapok, ti zombik. Rég nem éreztem magam ilyen jól.*

Magas, karcsú, füstbarna hajú férfi lép az étkezőbe, körülnéz.

– Darius! – Anja olyan éles hangon kiált fel, hogy a többi vendég összerezzen.

Darius észreveszi, a megszokott eleganciával és udvariassággal vág át a szorosan egymás mellett álló asztalok között.

Anja feltápáskodik, átkarolja, és kétszer egymás után magához szorítja a férfit. Végül Darius tolja el őt magától, ránéz, és szájon csókolja. Anja hálásan viszonzza a csókot, ha nem is teljesen önfeledten, hiszen tudja, szája a halas szendvics és a halál ízét árasztja.

A köszöntés komoly része után Darius előveszi gyöngyházzsín vigyorát, és leül a nyikorgó műanyag székre.

– No és mivel telnek a napjaid, te főboszorkány?

– Boszorkányszarakodással.

– Hallottam – csóválja a fejét Darius. – Nem tudod megállni, hogy elvedd az emberek örömét, mi?

– Igen, annyira irigy vagyok rájuk, hogy megbékéltek Istennel és a világgal, hogy újra meg újra megmentem őket – nevet fel rekedtesen.

Darius már nem mosolyog, de tekintetében még marad némi melegség.

– Igazán nem kéne.

– Á, kapd be!

Anja valami fonalszerűt húz ki a metszőfogai közül.

– Van róla fogalmad, mit kell hetente kétszer végighallgatnom? Ezek az ájtatos zombik azt hiszik, a mennyországba jutnak, csak mert rákosok. Csak éppen úgy be vannak szarva a haldoklástól, hogy inkább rögtön túlesnének rajta.

– Ennél felvilágosultabb módja is van a rákkal való megbékélésnek – mondja a diplomatikus Darius.

Anja felfortyan.

– Világos, azok, akik nem hisznek az isten-dologban, egyszerűen azt mondják, a biológiai küldetésüket teljesítik be. Vegytiszta valláspótlék, most akciósan...

Elhallgat. *Mit izgatod fel magad? Kurvára semmi értelme.* Darius csontos arcát szemléli, majd korábbi képek villannak az agyába. Akkoriban a férfi afféle superhős volt, aki már üres tárú géppisztolya tusával addig döfködte a földönkívüli szörny húsát, míg a lény pépes tócsává nem folyt szét. Szenvtelenül, mint egy szent vagy egy sorozatgyilkos.

Ami Anja személyes emlékeit illeti Darius hőstetteiről: emlékképek és híradórészletek kusza összevisszasága. Remegő karú húsangyal a konyhaablaknál, ózonszag, becsapódó lövedékek. Akkoriban még nem voltak kartácpisztolyok. Feketén szétkenődő vér, Darius, aki acélvillámként előretartott ököllel hatol előre a tálalóasztalon át a húsgolyó felé. Egy tengeri csillag letépett karja, lebegő folyadék lila szikraketrecben. De hogy ez a dolog a karral a konyhában történt, a banknál, a parkban vagy pedig a kórház tetején folyt küzdelem során, hogy volt-e ott helikopter vagy autó, hogy az alacsony, szivarozó figura ott volt-e...?

Amiről egész biztosan tudja, hogy nem a hírekből származik, az, hogy éppen megmenekülve a halál torkából máris elkérte Darius telefonszámát. A férfi szörnyvérben úszva állt a tálaló mellett, Anja remegő vállát egy mentős takarta be, bűgő hangon beszélve vezette kifelé a lányt. Anja hirtelen megállt, mintha valami távirányító állította volna meg, visszapördült és elkérte Darius számát. Miután megmentette az életét. Azért ez mégiscsak ok. A mentős kissé ingerültnek tűnt.

A Darius csoportjához tartozó tömzsi, folyton szivarozó férfinak valahogy sikerült hozzácsapódnia a találkához. Hárman ültek a *Little Miss Saigonban*, a szivarozó embernek be nem állt a szája, minden harmadik szava a „baszni”

volt. Anja Dariust figyelte, és egész más értelemben gondolt a baszásra. Ezután még legalább három-négy randevúba telt, mire Anja végre megszabadult a szivarostól, és ágyba vitte a szuperhóst. Azóta élethosszig tartó szexpajtások, annak megszokott fény- és árnyoldalaival.

A világ többi része számára Darius sajnos csak néhány hónapig sütkérezett a szuperhős-lét sugárzó dicsfényében. Egészen addig, míg rájöttek, kiket is szemelnek ki a szörnyek maguknak: azokat, akik már amúgy is úgyszólván halottak. Hogy is van a hullaszállító-jelenet abban a Monty Python-filmben? Az öreggel, aki azt kiabálja, „nem vagyok halott, nem vagyok halott!”, és a fiával, aki azt mondja, „Ennyit igazán megtehetnél. Várj egy percet, mindjárt kinyúlik.” Milyen vicces.

Anja azon kapja magát, hogy már jó ideje a semmibe réved. Darius udvariasan vár.

Anja nyög egyet és fészkelődik a székén. Fáj a lába.

– Szóval, mire akartál kilyukadni a felvilágosult álláspontoddal? Tudsz valami új ideológiát ajánlani, a távozás megkönnyítésére?

Darius vállat von.

– Nem, csak arra gondolok, ha segít az embereknek, hogy valami értelmet látnak benne...

– Ó, baszd meg! – Anja tenyérrel az asztalra csap. – Most boldognak kéne lennem, hogy a biológusok és a katolikusok hirtelen egyetértenek?

Darius tanácstalanul emeli fel a kezét.

– Esetleg örülnöm kellene annak, hogy rákos vagyok? Meg annak, hogy a tumorjaimban évmilliónyi számítás eredménye van, amit most ezek a szaros alienek lehívnak, talán hogy kitölthessék vele az adóbevallásukat, vagy mi?

– Ugyan már, Anja. Nem utasíthatod el az egészséget ilyen egyszerűen. A rák információt tartalmaz, a húsangyalok pedig kiolvassák ezt az információt.

Meg akarja fogni a nő kezét, aztán meggondolja magát, amikor az ráviczorog.

– Ez bizonyított tény, Anja. Isten, idegenek vagy a jó ég tudja, mi áll mögötte, de kapcsolatba léptünk valamivel *odakintről*.

– Hagyjál már ezzel a baromsággal, minden nap ezt hallom!

Anjának melege van és szédül. Szerencsére szeme és toroka csontszáraz, különben alighanem üvöltene. Legszívesebben a földhöz vágná a

pudingostájkát, mégsem teszi, mert műanyagból van, és úgyis csak szétröckölné a tartalmát, nem törne össze, aztán Darius felállna, szalvétát hozna, és Anja már nem lenne képes ráüvölni, hogy...

– A biológusok elárultak minket a bizonyításaikkal, Darius. És most az egész emberiségre gondolok. Már akkor elindultak a lejtőn, amikor az élet könyvével meg a rohadt metaforáikkal jöttek. Darwin legalább nem nyomta ezt a belemagyarázós dumát. Ő csak annyit mondott: igen, higgyünk Istenben, akkoriban így ment, aztán csak megcsinálta az elméletét.

És ma épp a biológusok mondják azt, hogy Isten egy földönkívüli, az élet egy számtanfeladat, és ez az átkozott betegség az eredmény, azt' hozsanna! A papok meg bólogatnak rá. Már azok sem gyakorolják normálisan a vallásukat. Mert éppenséggel úgyszincs mit mondaniuk...

Anját olyan heves köhögőroham fogja el, hogy majdnem leesik a székről. Érti Darius kezét a felkarján. Miután kiöklendezik egy falatot és becsomagolja a szalvétájába, véres mosollyal néz fel Dariusra.

– Az immanenciának annyi, a transzcendenciának annyi. Ilyen egyszerű. És a végére csak szaros önszegélyező csoportok maradnak. Ő ember, hogy bennünket milyen boldoggá tesz, hogy rákunk van, és jönnek a húsangyalok, hogy elvigyenek a mennyországba!

Rövid ideig mindketten megilletődötten hallgatnak, aztán Darius nagy levegőt vesz.

– Anja, nem látogatóba jöttem hozzád. Páciens vagyok.

Anja magába zuhan. Nem lepné meg, ha megnyílna a hátsója, és teljes tartalma a linóleumra placcsanna, belei tekervényeivel együtt.

– Egészségesnek tűnsz – böki ki.

– Már nem sokáig.

– Rák.

Darius ugyanolyan higgadtan bólínt, ahogy a régi szép időkben küzdelembe vetette magát.

– Hol?

– Epehólyag.

– Mit keresel az intézetben, ha egyszer jól érzed magad, Darius? Tizenkét évet éltem odahaza a rákossal. Talán te is emlékszel még rá – teszi hozzá gúnyosan.

Darius megköszörüli a torkát.

– Az üdvözültek szárnyába költözöm.

Csatt. A tálka a földre hull, a ragacsos puding sárga foltokat hagyva szétfröccsen, a piros paca az üvegfalra repül. Darius nem megy szalvétáért. Egy rőtavad bölcs, sötét tekintetével néz Anjára. Néhányan felnéznek, de amint meglátják, hogy Anja az, gyorsan félrepillantanak.

– *Elment az eszed?*

Darius nem felel.

– Azt mondd, nem is akarsz védekezni? Tényleg hagyod, hogy csak úgy elragadjanak a húsangyalok?

Darius bólint.

– És nem is kezelteted magad?

Darius bólint.

– *Miért nem?*

– A CEDI miatt.

Anja értetlenül néz a férfira.

– Ez egyfajta program. Tudósok, akik megpróbálják felvenni a kapcsolatot a húsangyalok mögött álló intelligenciával.

– *Az intelligenciával* – majmolja Anja.

– A SETI-üzenet egyes elemeit ráksejt-DNS-be ültették bele. Tudod, rövid, sugárzó mosoly, ez a „békével jöttünk, zenélünk és génjeink vannak”-csomag.

– És mi közöd van ehhez neked?

Furcsa szikra villan a férfi szemében.

– Én vagyok az üzenet. Ahhoz, hogy a dolog működjön, szükség van egy önkéntesre. Egy emberre.

Anja Dariusra bámul, és különös gyűlöletet érez a férfi iránt, aki megmentette az életét; bizonytalanság, részvét és megvetés keverékét, de végeredményben mégiscsak valódi gyűlölet ez.

– Nem is volt rákod. Csak csináltattál magadnak.

Darius az ajkába harap, és büszkeséget és büntudatot egyszerre tükröző tekintettel néz a lányra, ami végképp elszakítja nála a cérnát.

– Egyszer mindannyian meghalunk, Anja. Miért ne tegyünk akkor valami jót általa?

Anja fellöki az asztalt, megragadja a székét, és Darius felé taszítja. A bútordarab ártalmatlanul pattog arrébb, nekiütközik az egyik szomszéd asztalnak, majd megáll. Anja ököllel ütné Dariust, ehelyett hirtelen a földre rogy, és elhányja magát.

Két-háromnaponta Darius meglátogatja az épületszárnyában. A lány vonakodik attól, hogy felkeresse a férfit, mert az üdvözültek szárnyába tilos kartácsvisztolyt vinni. Aki odamegy, felad minden reményt, Istenre bízta magát vagy evolúciós célja beteljesedésére vár.

– Miért nem olyat választanak, aki már amúgy is rákos? – kérdezte.

– Nem lehet, nem volna etikus kihasználni egy ilyen helyzetet.

– Akkor miért nem választanak az ütődött vallásosok közül valakit, akik amúgy is rákossá teszik magukat?

– Szintén etikátlan.

– Ó, és egy negyven körüli egészséges szuperhőst a biztos halálba küldeni, az kóser?

Persze Anja tudja, hogy Darius azért csinálja az egészet, mert szaros mártírkomplexusban szenved, és minden gyűlölete dacára olykor azon veszi észre magát, hogy hálás a férfinak. Talán tényleg sikerül valami közvetlen vonalat találni Istenhez vagy az idegenekhez, talán egyik vagy másik csodalény hajlandó lesz az emberiséget megszabadítani a ráktól, és örök életet adni neki, ha valaki tudatosítja bennük: „Halló, gondolkodó és érző lények vagyunk, és Bachot hallgatunk”.

Annyi biztos, hogy szexpajtáságuknak mostantól vége. Tizenkét éve kínlódik vele, hogy ne haljon meg, és most Darius ezzel a jézuskodással neveltségessé teszi? Na, kösz szépen.

Aztán egy napon észreveszi az első jeleket rajta, az arcizmok leépülését, a felpuffadt hasat: este üvöltenie kell. Az se segít kifejezetten, hogy épp egy kemoterápia közepén jár, hányingere van és rázza a hideg, karja és lába

mintha csak az égő fájdalom forrásai lennének. Elalvás előtt az éjjeliszekrényre teszi a kartácpisztolyt.

Két hónappal a férfi vallomása után eljön az idő. Reggel ötkor csörög Anja telefonja. A készülék Darius most már inkább füstszerű mint füstös barna arcát mutatja, de a mosolya még mindig fehér, még ha sejteni is lehet mögötte a halálszagot.

– Van egy hasadék a szobámban.

Anja pillanatokon belül elindul a felvonó felé ócska elektromos járgányával. Leadja a kartácpisztolyt, mert nincs ideje vitatkozni és nincs elég ereje sem, hogy egyszerűen megkerülje az ápolót, aztán robot tovább a széles, elhagyott folyosón. Itt valódi parketta borítja a padlót, az ablakokat halványpiros függönyök fedik, az ágyneműt és a gyógyszereket barátságos sötét faszekrényekbe csukták.

Amikor Anja megpillantja az ajtóban dr. Norát és a két izmos ápolót, attól fél, mégiscsak vita lesz, de Nora csak gyászos ábrázattal utat enged neki. Anja zihál, a kilincs után kap. A levegőben elektromos sistergést érez, a nyílászáró alól lilás villódzás szűrődik ki. A szája kiszáradt, nyel egyet. „Gyerünk, nyisd már ki”, parancsolja magának, és engedelmeskedik.

A kis szobában lenn van a redőny, így csak a lilában játszó levegő és a folyosó lámpái által megvilágított húsköteg derengése világítja meg. Anja még sosem volt ilyen közel húsangyalhoz. Fejbőre viszketni kezd, amint vékony szálú haja önálló életre kel, és pókhálóként közelít arcához. Az ózonszagtól összeszorul a torka.

Hosszan és alaposan végiggondolta, hogyan kellene viselkednie ebben a helyzetben. Darius nyilvánvalóan rászolgált, hogy szitkok kíséretében bocsássa pokolba vezető útjára, de azt is fontolgatta, hogy nagyvonalú lesz, és csendes méltósággal hagyja a férfit eltávozni; talán egy kedves mosoly kíséretében. Elvégre mindenki csak egyszer hal meg, amikor már tényleg nem számítanak a kisebb-nagyobb hazugságok, ugyebár?

Ahogy megpillantja Dariust a húsangyal szorításában, egyik megtervezett reakciót sem képes produkálni. Anja belekapaszkodik a kilincsbe, és csak tágra nyílt szemmel, tátott szájjal bámul, mint egy kisgyerek, aki kar nélküli embert pillantott meg az utcán. Darius egy karajforma lebernyeg mögül tekint elő.

Lejjebb egy kar látszik, a kéz az arc előtt igyekszik félrecibálni a húst. A férfi szabadon lévő szeme üveges, ajka remeg. Darius és a húsangyal reflexek egymásrahatásában olvadnak össze, emitt pulzál és lüktet az egyik, amott egy összeszorított gerincoszlop hajlik meg majd enged ki ismét, egy rándulás hullámként söpör végig a hibrid teremtményen.

Anja az emlékeiben élő híradásokra gondol, amint Darius mintegy tizenkét évvel korábban belelendült, puszta kezével tépett szét egy húsangyalt, hogy megmentsen egy fiatal lányt, aki akkor még nem is tudta, hogy rákos. Azon gondolkodik, ne segítsen-e Dariusnak a hús-hús elleni küzdelemben, de nincs nála kartáccspisztoly, legfeljebb az éjjeliszekrényen álló vázát tudná elhajítani, ráadásul túl gyenge is, és tudja: a szörny lemondhat Dariusról, és őt is elragadhatja. Márpedig Anja nem az a fajta, aki kockára teszi az életét. Mindenekelőtt azonban undorodik a csendes, cuppogó, görcsös birkózástól.

Így csak azt látja, amint egy újabb nyálkás kar nyúl át Darius feje fölött, ahogy a húsangyal kitágítja a tér hasadékát, visszatér a zavaros fénylevesbe, majd összeforr előtte a repedés.

Decemberben Anja még mindig egy jelzésre vár, vajon Darius küldetése sikerrel járt-e. Ha volt is ilyen, neki senki nem számolt be róla. Anja ír néhány levelet a felelősöknek, melyekben azzal fenyegetőzik, nyilvánosságra hozza, hogy egy jobb sorsra érdemes embert feláldoztak egy felelőtlen kísérlet miatt, de húzzák az időt, nyilván a dolog mihamarabbi élettani megoldásában bízva. Anjának túl sok energiáját veszi igénybe a pusztai életben maradás ahhoz, hogy akár csak egy ügyvédet szerezzen magának.

Odakinn már nem zöldell a pázsit, Anja szobájában a fűtéstől dohos hőség van. Túl kimerült ahhoz, hogy beszélgesse, túl közönyös, hogy tévézzen, túl zaklatott ahhoz, hogy gondolkodjon a dolgokon, még a légzés is nagyon sok erejébe kerül. Sok testi folyamata önállósította magát, vagy decens horkolásba, csöpögésbe, zúgásba ment át, Anja számára áttekinthetetlen, mi megy ki és mi jön be. A többség kimegy, annyi biztos. Amikor nemrég egy ápoló azzal a *minek-kínozza-magát-és-bennünket*-tekintettel nézett rá, akkor elmesélte neki a Monty Python-poént. A férfi együtt érzően nevetett, Anja hirtelen megriadt, netán akaratán kívül most diszkrétan nem arra szólította-e fel, hogy a halálba segítse, vagy valami ilyesmi. A következő néhány órában páni félelmében le

sem merete csukni a szemét, hátha valamelyik nyíláson egy liternyi morfiúmot öntenek beléje.

Nem sokkal karácsony előtt egy fekélyes testű húsangyal hatol be a szobájába. Mihelyt megérzi az enyhe ózonszagot, megnyomja a riasztó gombját, és kezével az éjjeliszekrényen lévő kartácpisztoly felé tapogatózik.

– Valami hír Dariusról? – morogja Anja, míg ügyetlenül tologatja a kartácpisztolyt a szekrénykén, hogy beélesítse.

A húsangyal némán áll előtte. Aztán pattogó hang kíséretében kiterjeszti az öt karját, amitől úgy néz ki, mint egy pokolból érkezett csillagánizs.

– Mindjárt gondoltam. – Meghúzza a ravaszt.

fordította Mayer István

Kontraszelekció

Csupor Béla

– ...csába!

Lopva körbenézett, nem hallotta-e valaki. Lev egyes és lev kettes környéken járt. Nem szeretne volna felhívni magára a figyelmet.

Bosszús volt. Mérges. Dühös.

A hangulat, az nem jött be neki. Nem tetszett, hogy meleg, kellemesen meleg az éjszaka, nem tetszett, hogy ha felnéz, a feje fölött összefeszülő felhőkarcok között csillagok szikráznak az ég keskeny részében, s nem tetszett, hogy valahonnan virágzó fák illatát legyezi arcába a fel-feltámadó szellő. Nem tetszett, hogy május volt, májusi éjszakával. Még a legbénább Zs-kategóriás filmekben is zuhog ilyenkor az eső, felborult kukák tartalmát mossa el a megvadult ár, villámok fénye merevíti groteszk torzóba az utcán menedéket kereső emberek sziluettjeit...

...és ahogy az ő dolgai állnak jelenleg, eshetne az eső, csapkodhatnának a villámok, dühönghetne az ár. Lenne rá oka, hogy a...

– Picsába – szúrta újra összeszorított fogai között a káromkodást. Ezúttal már a sorsát szidta. Hogy miért tudott pont op lenni.

– Operátor leszel! – bömbölte az apja. És látta magát tizenegy évesen, behúzott nyakkal állva, ahogy az apja fölé hajol, és újra belémart a felismerés, hogy ennyi maradt a gyermekkorából; föléje tornyosuló apja, az ő behúzott nyaka, és az ordítás. – Az leszel, és leszárom, hogy te mit akarsz! Nem jut több. Kell a pénz a lakásra, meg arra, hogy anyád azokkal a luvnya barátnőivel csicsereghessen egész nap a telefonon.

Ez célzás volt Mel anyja felé, aki akkor is ott ült a fotelben, és a körmeit reszelgette. Mel emlékezetében így élt az anyja: ül a fotelben, reszeli a körmeit – hol a lábán, hol a kezén –, és közben a telefont az egyik vállával a fülére szorítja. Meg leszarja, amit Mel apja mond... és magát Melt is.

– Programozó, mi? – kapott egy hatalmasat Mel a bal fülére az apjától. – Prog? Adok én neked programozót!

A brutális pofon oka ugyanis az volt, hogy Melt elkapták az egyik órán. A GUI-kezelés gyakorlása helyett programozott a konzolján. A tanár felnyomta az igazgatónak, az igazgató meg az apjának. Az apja meg jól helyben hagyta. Mint ahogy mindig, és mindenért. De az az egy verés emlékezetes maradt. Akkor fogadta meg magában, hogy egyszer megöli az öreget. Talán meg is tette volna, ha a rák nem előzi meg.

Pedig Mel jó programozó volt. Nem egyszer készítette el a progok házi feladatait. Érdekelte, szerette csinálni. És tudta is. Azon az órán feltörte a rendszert. A verés után pár nappal az igazgató újra behívatta az apját. Ezúttal azt akarta, hogy az öreg írassa át Melt a progképzésre. Az öreg nem volt hajlandó. Ez volt talán az összes bűn közül a legnagyobb, amit Mel ellen elkövetett.

Így lett Melből operátor. Konzolok közé szorított véglény, napi hat órában. A többi tizenhét évben is az; tévét bámult, evett, aludt, néha onanizált. Ahhoz túl keveset keresett, hogy nőre is teljen, ahhoz sokat, hogy sóvárojon egy után. Azt viszont tudta, feleségről még csak nem is álmodhat. Miből fizette volna a házassági adót? Örül, hogy szelel az orra. A gyakori onanizálás időlegesen feledtette hiányérzetét, de egyszer majdnem megjárta. Kisorsolták CDG-re, és miután átadta az üvegcsét, a hivatalnok igen szúrósan mérte végig, látva a csekély mennyiséget. Szerencsére életképes spermát adott, úgyhogy jóváírták az ötszáz kreditet, és nem levették büntetésül. Soha többé nem kapott viszont CDG-felszólítást.

Olyannyira op lett, hogy az életét is úgy kezelte, mint a munkahelyi monitorokon futó programokat: lényegre törően, gyorsan és a lehető leghatékonyabban. Op volt, negyven éves, de most úgy néz ki, könnyen lehet, hogy a negyvenegyedikben már nem lesz operátor. Sőt! Lehet, hogy a negyvenegyediket meg sem éri már.

Megszaporázta a lépteit, és tovább dühöngött. Esőt kívánt. Akkorát, hogy elmosná ezt az egész rohadt, tetű világot, mindenestül. Elmosná a level 1-es és a level 2-es szintű tudással rendelkező kiváltságos seggfejeket, elmosná a még nagyobb seggfej fejlesztők, programozók és technikusok seggnyaló bandáját is, és végül az összes nyomorult, kis senki operátort. Bele egyenest a csatornába, a szennybe, ahova valók. Ahova ez az egész, rohadt világ való.

Az egyik sarkon megtorpant. Elfelejtette, hogyan szólt az utasítás. Olyan gyorsan hadarta el az a barom, hogy alig bírta megjegyezni. Amúgy is olyan zavarosan történtek a dolgok.

– Szóval kell az infó, vagy nem? – súgta oda neki aznap délután az egyik faszi, miután félrehúzta. Mel fáradt volt, ment volna haza.

– Lecserélik? – kérdezett vissza mégis.

A pasas bólintott. Nem volt op, az biztos. Az op szeme folyton vörös, és az op sokat pislog, dacára a szemcseppnek, amit a cég oszt ki minden munkanap elején. Talán tech vagy maximum dev. De végül is, gondolta Mel, kurvára mindegy, ki, vagy mi ez a pasas.

– A General Databases System lecseréli a profilt – hadarta el szinte suttogva a férfi. – Holnap reggel.

Mel lelki szemeivel már látta; az opok ráfeszülnek a képernyőkre, arcukon nyoma sem marad a hétköznapi megszokott unalomnak. Új szoftver, új felület. És aki a nap végére nem hozza a kvótát, repül. Így megy egyszerűen a létszámleépítés a GDS-nél. Mint ahogy mindenütt máshol is. Szoftvercsere, betanítás nuku, döntsön a verseny. Szelekció! – kiabálta röhögve az egyik levettes a múltkori profilcserénél. Aztán másnap az opok fele már nem ment be dolgozni. Sima ügy a GDS-nek. A szerencsétlen, nyomorult opoknak nem az. Munka nélkül, kreditek nélkül hamar eltűnnek a süllyesztőben, és nem is fognak hiányozni soha senkinek. Még mindig túl sok az ember a városban, a társadalomban, a Földön.

Mel már túlélte jó néhány profilváltást. Drága pénzért megvette az ilyen pasasoktól a GUI-k kicsempészett view-ját. Az opok többségének ezek semmit sem mondtak, de Mel más volt. Hazavitte, és órákat ülve előtte megpróbálta kitalálni, milyen kód rejtőzhet mögötte. Onnan már gyerekjáték volt begyakorolni a működését. Mostanában viszont a view-okban fellelhető részkódok egyre bonyolultabbá váltak, egyre nehezebben értette meg, hogyan működnek a mögöttük futó rutinok. Az opok között az a rémhír terjedt, hogy ezeket az új szoftvereket már nem devek és progok készítik. Suttogtak

mindenfélét, főleg a szörnyűséges emberi testekbe nyomorított zsenikről, a CDG-kről. Azt suttogták, a világ már a CDG-k kezében van. A gyárak, a vállalatok, a részvények, a tőzsdék. Minden az övék. Mel nem tudta, igaz-e, mint ahogy azt sem, kik vagy mik készítik ezeket az új szoftvereket, de azt egyre inkább érezte, inkább szerencsejáték, amit csinál, mintsem biztonsággal bevállalható kockázat.

– A view? – kérdezte.

A pasas elvigyorodott, és egy apró tenyérgépet villantott elő a zsebéből.

– A telefonszám is kell?

– Milyen telefonszám? – hökkent meg Mel. A pasas szétnézett, és még halkabbra fogta a hangját.

– Ez már egy elég bonyolult rendszer. Tudok valakit, aki elmagyarázza.

Mel már majdnem azt intette, hogy nem kell.

– Mennyi? – kérdezte mégis.

A pasas a kezébe nyomott egy eldobható mobiltelefont, aztán egy személyi terminállal lehívta Mel bankkártyájáról az összeget. Mindezt csupán néhány másodpercig tartott, majd a fickó nyomtalanul felolvadt a hömpölygő tömegben.

Este tíz óra is elmúlt már, amikor feladta. Ez az új szoftver már teljesen más. Esélye sem volt kikövetkeztetni a működés logikáját. És nem akart elbukni a másnapi profilváltáson. Elővette a telefont, amit a neppertől vett, kibontotta a csomagolásból, és bekapcsolta. Csak egyetlen számot lehetett hívni rajta, ott villódzott az aprócska képernyőn. Átfutott rajta – talán csapda. A nepper lehet akár ügynök is, aki lebuktatja a profilváltásnál ügyeskedőket. Aztán arra gondolt, ugyan mindegy, hogy a börtönben rohad meg, vagy csövesként végzi, éhesen, betegen a külváros romjai között. Elindította a hívást.

A hang meg sem várta, hogy Mel bármit is mondjon. Utasításokat pattogott, hova menjen, melyik metró, hány megálló, utcanevek, házsámok, lépcsőfordulók röpködtek szédítő iramban.

– Megértette? – fejezte be végül a hang.

– Meg.

– Ha éjfélre nincs itt, már ne is jöjjön!

Aztán csönd támadt a vonal túloldalán. Süket csönd.

A lépcsőház, ahova került, sötét volt és néptelen. A folyosó elfordult, ő követte. Nem vette észre az alakot, mint ahogy az sem őt. Összeütköztek. Egyszerre dörmögtek bocsánatot, egyszerre rebbentek a folyosó két átellenes szélére, és talán egyszerre döbbsentek rá, hogy valahonnan ismerik egymást. Melnek kellett egy kis idő, amíg rájött, honnan. A huszadik sor bal széle. Az a magas, félig kopasz ürge a GDS-ből. A férfi zavartan motyogott valamit, és eltűnt a félhomályban.

Mel hamar rátalált a megadott ajtóra. Kopogni akart, de az magától kinyílt előtte. Félhomály ásított mögüle.

– Mozogjon már, ember! – csattant odabentről a hang.

Sose látott még CDG-kölyköt. Most se nagyon, de amit kivehetett a szoba közepén derengő sejtelmes, zöldes fényben, az pont elég volt. Nagy fej. Alatta valami csenevészesség, se formája, se alakja, abból nő ki az a két hosszú kar, megtörnek és a végükön egy-egy fürtelem – kézfej lenne? –, de lapos, mint egy pizza, hosszú valamik kígyóznak belőle. Mint ha a lény egy óriási koponyából állna, amelyből találmra nőnek itt-ott undorító dolgok. És a pizza – kézfej – ide-oda ráng, miközben a csápok – ujjak – lágyan táncolnak. Hanyatt-pad. Sosem látta még, de hallani hallott róla. Nem embernek való szerkezet. Két golyóbis, félkörívben körülöttük szürke sáv. A legmodernebb input. A golyót forgatod, az érintőmezőn táncol az ujjad, és így viszel be irányt, karaktert, parancsot. Eszeveszett gyorsan, mondták a techek, ha néha szóba álltak az opokkal.

Aztán belenézett annak a valaminek az arcába. Alig látszott a száj, az orr is csak sejthető, a szeme két pont csupán. Két vörösen izzó pont. Mint egy elcseszett horrorfilm, gondolta Mel.

– Nem látott még CDG-t, mi? – A kis vakarcs hangjában gúny csengett. – Ne szarjon be, ember! Hozzám hasonlókat csinálnak abból, amit a kémcsövekbe csepegtetett.

Ezen jót röhögött, bár inkább vinnyogásnak hatott...

Mel csak nézte döbbenetesen a szörnyeteget. Ő abba a korosztályba tartozott, amelyik testvérek nélkül nőtt fel, igaz, nevelés nélkül, magasról leszarva, de legalább családban. A CDG már a következő generáció. És ez jól jött mindenkinek. A cégnek, amelyik kitalálta; az embereknek, akik ha gyereket csináltak, látni sem akarták többé, és a társadalomnak is. A kölykök amúgy is egész nap a hálón lógtak, akkor nem mindegy, hogy otthon, vagy fizetünk valakinek, aki majd ad neki hálót, eteti, gondozza? Ez volt a CDG. A Komputer Fejlesztette Generáció. Olyan jól sikerült, hogy amikor bevezették a születésszabályozást – vagyis gyermeket az állam készített mesterségesen; ondó és petesejt szigorúan, felszólításra beszolgáltatandó! – a CDG-t választották nevelési eljárásnak. A cég, amelyik kitalálta, busásan keresett, az embereknek pedig még a tudattal sem kellett bajlódnia, hogy van valaki a világon, akiért felelősséggel tartoznának. Igaz, felnőtt CDG-kölyköket hivatalosan nem mutogattak, de nem is hiányoztak senkinek. Keringtek pletykák dugig tömött elmeegógyintézetekről, de olyat se látott még senki.

– Zavarja a szemem, mi? – vigyorgott tovább a kölyök. – Retinamonitor. Olyan, mint egy szemüveg, a pupillán keresztül közvetlen vetíti a képet a retinámra. Jobb lenne, ha maga is ezt használná. Szarrá van menve a szeme, látom. Operátor, mi?

Mel nyelt egy nagyot.

– Rátérhetnénk a lényegre?

A két vörös pont az arcába meredt. Kínosan hosszú ideig méregette.

– Van kreditje? – kérdezte hirtelen a kölyök.

– Van.

Újabb hosszú csönd, miközben úgy érezte, a vörös pontok mintha egyenest a szemébe fúródnának.

– A számlaszámát!

Megmondta. Valami moccan a sötétben, undorító surrogás hallatszott, mint amikor patkányok moccanak.

– Oké! Le is vettem az ötvenet. Szóval a GDS-nél dolgozik, és profilváltás lesz?

– Ja – mondta Mel.

– Milyen területen dolgozik?

Megmondta. A két vörös pont ellendült az arcáról, újra az az undorító, kaparászó hang – talán ezúttal a ritmusa más.

– Oké! – vakkantotta közben a kölyök. – Belépek a cége rendszerébe!

Mel pedig várt. Közben arra gondolt, ha valóban a CDG-k tartják kezükben az egész világot, miért foglalkozik ilyen piti dolgokkal ez a kis féreg? Ötven kredit? Nagyon sok pénz egy olyan kaliberű embernek, mint Mel, de ha ez itt valóban CDG, és a CDG-k olyanok, mint amilyenek lefestik őket, aprópénznek is kevés.

– Miért csinálod?

– Mit? – rebbent újra rá a két vörös pont.

– Ezt.

Pár pillanatnyi, már-már kínos csend telepedett közéjük.

– Mert az nem hiszem, hogy azért az ötven kreditért – folytatta Mel. – És azt sem, hogy segíteni akarsz rajtam.

Újra felcsattant az a vinnyogásra emlékeztető nevetés.

– Nem is annyira hülye maga. Ahhoz képest, amilyen hülye a fajtája.

A „fajtája” szót olyan hangsúllyal nyomta meg, hogy Mel szinte belevonaglott, mint akit arcul vágta. Újra csend, majd a kölyök azt mondta:

– Maradjunk annyiban, hogy ötven kreditért. A többit úgy se tudná felfogni.

A szoba átellenes sarkában felizzott egy monitor négyszöge.

– Üljön oda! – csattant a hangja.

Egy hagyományos monitor volt, de tapipad feküdt előtte az asztalon. Mel szólt, hogy neki az nem jó.

– Nézzen szét az asztal mellett! Lennie kell ott valahol egy régi típusnak. Hagyományos.

Ezt a szót is olyan utálattal ejtette ki...

A CDG jó hosszan magyarázta, hogyan kell kezelni az új GUI-t. Tartott talán egy óra hosszáig is. A férfit közben majd szétvetette a düh. Gyűlölte ezt a kis vakarcsot, legszívesebben felállt volna, hogy leverje rajta az összes dühét. Alig hallotta az utasításokat. „A többit úgy se tudná felfogni”, zakatolt az agyában,

egyre vadabbul, egyre hangosabban, mígnem egyszer csak, maga sem értette, milyen indíttatásból, parancsokat kezdett gépelni a konzolon.

A CDG annyira lenézte, hogy védelem nélkül tárta elé a számítógépét. Minden gond nélkül megnyílt a rendszerkonzol Mel előtt. Onnan pedig már csak Mel tudása jelentette a határt. Ahogy egyre beljebb ásta magát a CDG szoftvereibe, sorra törte át a védelmi rendszereket, lassan körvonalazódott benne, mit is akar a kölyök. De még nem volt teljesen világos. Időt kellett nyernie. Tette a hülyét. Jobbat nem tudott kitalálni.

– Mekkora pancser maga! – röhögött fel a kölyök. – Eddig még a legszerencsétlenebb op is megtanulta, de maga még azokon is túltesz.

Mel nyelt egy nagyot.

– Pedig igyekszem – mondta szárazon. De az agya máshol járt. Azt már tudta, mit akart a kölyök. Azt még nem, ő mit tegyen.

– Na jó! Kap még egy fél órát, és ha akkor sem teljesíti a szintet, szépen hazamegy. Nem érek én rá itt magával szarakodni.

Az utolsó tesztet Mel pont szintidőben teljesítette. Addigra már a többi dologgal elkészült.

– Ezzel megvolnánk! – jelentette ki a kölyök.

– Meg – mondta Mel. Aztán azt kérdezte: – Te meddig tanultad ezt?

– Mit? – rebbentek rá a vörös pontok.

– Hát... ezt – biccentett Mel a fejével az előtte lévő monitorra.

A pontok az arcára ragadtak.

– Én ebben nőttem fel – felelte némi éllel a hangjában a kölyök.

– És mennyi idős vagy? Úgy értem, hány éves.

– Kilenc.

Mel gyors fejszámolást végzett, aztán megkönnyebbült. Az ő első és mindeddig egyetlen CDG-je alig pár éve volt. Hülye helyzet lett volna.

– Maga?

A kérdés váratlanul érte.

– Hány éves?

– Negyven – felelte Mel. Keze tétován meg-megérintett egy gombot a billentyűzeten.

– És maga meddig tanulta?

– Én op iskolába jártam.

– Op iskolába. – A kölyök még nagyobb utálattal ejtette ki a szavakat, mint az előbb azt, hogy „hagyományos”. – Vagyis operátornak tanult. Semmi mást, mint GUI-k kezelését, minél gyorsabban és minél hatékonyabban.

– Valahogy úgy.

– Tudja, mire gondolok most? – kérdezte a CDG, majd választ sem várva folytatta: – Arra, hogy maga azt gondolja, én egy selejt vagyok. Azt gondolja, itt van ez a rakás kilencéves szar, belenőve abba a székbe, enni, hugyozni se tudna gépek nélkül. Iszonyodik tőlem. Mind iszonyodnak tőlünk.

Itt rövid szünetet tartott. Mel felnézett, egyenesen bele a vörös pontokba. Szinte izzani látszottak. A hang pedig csak folytatta:

– Én pedig azt gondolom, maga a selejt. Amikor maga annyi idős volt, mint én most, annyi magához hasonló volt, hogy szelektálni kellett. Egyikük op lett, a másikuk tech, a harmadikuk pedig a faszom tudja, mi. Ja! Level kettes, meg level egyes. Első és második szintű tudás! Beszarás, érti? Kasztkba kényszerültek. Kasztkba, ahonnan sosem tudnak kilépni. Csak azt tanulták, csak azt tudják, amibe beszorították magukat. Mert olyan sokan voltak, és ebben a nagy sokaságban maga olyan felesleges volt – nyomta meg a szavakat – , hogy kár lett volna erőt, energiát, időt pazarolni magára. És most is felesleges. Profilváltással szívatják, hátha kihullik a rostán, és nem kell többé fizetést adni magának, nem kell többé elviselniük, nem kell többé bajlódni magával. Kihullik, megdöglük, lemorzsolódik. Erre számítanak. Eggyel kevesebb. Ennyit ér maga.

Mel keze megdermedt a billentyűzet fölött.

– És te mennyit érsz, szarzsák? – kérdezett vissza.

– Annyit, hogy idejössz, és fizetsz nekem azért, hogy tovább folytathasd nyomorúságos kis életed. És nem te vagy ma az egyetlen, aki a GDS-től jött. Érted, seggfej? Nem tudom, hogy ki volt az apám, vagy az anyám. De nem is érdekel. Biztos valami hozzád hasonló, szánalmas kis senki. Viszont minden mást tudok. El se tudod képzelni, mi mindent. Rád és a hozzád hasonlókra már

nincs szüksége a világnak, ránk pedig hamarosan nagyon is. Ez a különbség kettőnk között.

Mel keserűen elmosolyodott, és lazán megnyomta az Enter gombot.

– Szépen laksz itt – ült le Mel a CDG-vel szemben, miután körbejárta a lakást. A kölyök már nem üvöltött. Csak feküdt elterülve a sajátos alakú, félig fekvő helyzetű fotelben, és veszettül zihált. Egyre erősebb vizeletszag terjengett körülötte.

– Megvakított! – nyüszített.

– Ja – tápázkodott fel Mel, és visszament a monitorhoz. Leült és munkához látott. – Amíg te próbáltál átverni, én szépen feltörtem a rendszeredet, átprogramoztam a retinamonitort, és kaptál egy erőteljes villanást az ideghártyádra. Remélem, kiégett a szemed.

– Maga egy szemétláda – nyögte a kölyök. – Most mi a fenét művel?

– Úgy se tudod felfogni – morogta Mel, és a billentyűk tovább kattogtak. Aztán felnézett. A két pont már nem világított a sötétben.

– Hány szerencsétlent szívattál meg ma?

Nem kapott választ.

– Hány embernek tanítottad be rosszul a holnapi kezelőfelületet?

– Maga nem operátor, mi? Ki küldte? A kormány? Titkosszolgálat? Mick?

– Mick? – nézett fel Mel, majd teátrálisan a fejéhez kapott: – Jajaja! Michael Therd, a CDG Szövetség elnöke. Akiket szintén átvertél. Olvastam az előbb a gépeden a dokumentumokat, fiam. Bezsaroltad őket keményen és pofátlanul. Rájöttek, hogy mit is művelsz, te kis korcs. Úgy látszik, bennük még maradt valami emberi vonás, ellentétben veled, és kihajítottak maguk közül. Olyan undorító vagy, hogy még a saját fajtád is kiutált. Értem már, miért kell neked az ötven kredit.

– Szart se ért maga – nyögte a kölyök.

– Tényleg? – pattant fel Mel. – Tényleg nem értem? Mint ahogy azt se értettem, hogy mit művelsz te itt? Mi? Azt hitted, mégis megértettem, te kis pöcs. Hülyeségeket tanítottál be embereknek, akiknek az élete függ attól, hogy

holnap reggel átmennek-e a profilváltáson, vagy sem. Becsaptad őket. Átverted. Nem elég, hogy az utolsó fillérjeiket is elvitted, még a jövőjüket is tönkretetted. Tudod te, mi vár rájuk holnap?

– Megdöglenek – lihegte a kölyök. – És az a jó, ha minél többen döglenek meg! Dögöljenek meg mind. Dögöljenek meg azért, amit velem tettek. Dögöljete meg mind! Nézd meg, mi vagyok! Látod? Látod, mivé tettetek? Gyűlöllek benneteket! Mick is dögöljön meg! Neki elég, ha rabszolgává tesz benneteket. Neki elég, ha tulajdonolja a vállalatokat, a részvényeket, a politikát, meg mindent, ezen az elcseszett világon. Tudod mit? Nekem nem elég! Nem, nem is az, hogy nem elég. Nem kell. Semmi sem kell. Csak egy valami. Az, hogy tudjam, mind megbűnhődtek azért, amilyen vagyok. Amilyenné tettetek. Kilenc éves vagyok, annyi tudással rendelkezem, mint egy felnőtt ember, de ebből a székéből sosem fogok kikerülni, amíg élek. Ez tart életben. Tudod, mit csináltatok velem? Módosítottátok a testemet genetikával! Módosítottátok a lelkemet a számítógépekkel!

Sírásba fulladt a hangja.

– Én nem módosítottam rajtad semmit – felelte csendesen Mel. – Én csak egy op vagyok... és a többi szerencsétlen is az, akinek tönkretetted az életét.

A kölyök hisztérikusan felsikoltott:

– Leszarom! Leszarom, érti?! Maga tudja, ki volt az apja? Tudja, ki volt az anyja?

– Tudtom – bólintott Mel.

– Na látja! – csuklott el a kölyök hangja.

Mel csak állt, és nem tudott mit mondani. Aztán – kissé magát se értve – leguggolt a szék mellé:

– Hidd el, jobb lett volna, ha egyiket sem ismerem – szólalt meg csendesen.

Aztán megsimogatta a kölyök fejét.

– Jól van, fiam – tápázkodott fel végül. – Visszautaltam magamnak az ötven kreditet. Azt nem tudom, a szemed helyre jön-e valaha, sajnos, a maximumra állítottam a retinamonitorod fényerejét. De tudod mit? Ennyit minimum megérdemelsz, azért, amit tettél. Azt ajánlom, tanulj az esetből! Okos vagy, az kétségtelen, de elbízta magad. Azt hitted, minden ember hülye. Hát nem az. Tudod, opnak tanítottak, de én voltam az egyik legjobb programozó az

iskolában. Lehettem volna dev is, fejleszthettem volna programokat, de a részeges apám nem volt hajlandó több tandíjat fizetni. Úgyhogy velem is kicsesztek, fiam. Nem csak veled. Ráadásul én tudom is, ki vágta keresztbe az életemet. Ellentétben veled. Hidd el, lehet, hogy te jobban jártál.

Megfordult, és indulni készült. Undorítóan nyálkás érintést érzett a kezén.

– Várjon – suttogta a kölyök.

– Mit akarsz? – torpant meg.

Miután a gyerek befejezte a mondandóját, hosszan hallgatott.

– Lakhat a másik szobában. És az egész lakást használhatja. Én úgysem tudok kiszállni ebből a székből. Gondoznia sem kell. Itt minden automata. Azok majd gondoskodnak rólam.

– És ha jön ide valaki?

– Kicsoda?

– Mit tudom én. Ember vagy CDG.

– A CDG-k épp úgy gyűlölik egymást, mint az embereket. Nyugodjon meg, nem jön ide senki!

– A hatóságok? Rendőrség, kormányhivatal? Valaki csak vigyáz rátok? Ellenőriz benneteket?

– Bennünket már senki sem ellenőriz. A kormányt, a hivatalokat, mindent a kezünkben tartunk. Vagyis Mickék tartják a kezükben. Higgyc el, itt jó helye lesz, amíg él. A pénzemből ketten is megélhetünk. Magát se fogja keresni senki. Holnap egyszerűen nem megy be dolgozni. Senkinek se fog hiányozni. Nos?

Mel tűnődött egy darabig.

– Szóval, azt mondd, tűnnek el a világból, és életem hátra lévő részét töltssem veled ebben a lakásban?

A kölyök nem felelt.

Odakinn lassan derengeni kezdett, és a sötétség lassan szürke tónusokká szelídült a szobában. A városban megindult az élet, ahogy az emberek nekivágtak a rájuk köszöntő újabb nyomorúságos napnak. Mel arra gondolt, hányan lesznek közülük, akik ma elbuknak a profilváltásokon, vagy azokon a rafinált kegyetlenséggel kitalált szívatásokon, amelyeket ez a groteszk világ kényszerít rájuk. És ők mégis minden nap elindulnak, hogy megküzdjenek a túlélésért, pedig a legtöbb, amit elérhetnek, hogy elodázzák a bukást.

– Marad? – kérdezte alig hallhatóan a kölyök.

Mel ránézett. Most, hogy az egyre erősödő fényben látta, még iszonyatosabbnak látszott csupasz, hullószerű bőre, óriási koponyája, elkorcsosult kézfeje.

– Leveszem rólad ezt a franckarikát – kapcsolta le a gyerek fejéről a retinamonitort. – Hadd lássam a szemedet!

– Marad?

– Várj, hozok rá borogatást! Hátha nem olyan nagy a baj.

Felállt, és elindult a fürdőszoba felé.

A kisfiú felzokogott a háta mögött.

A szirének nékem már nem énekelnek

Cat Rambo

Niko behajolt mögöttem a kabinba, hangját fölemelte, hogy a motor és a víz zúgásán túl is halljam: – Amikor *választhatsz*, mi lesz a döntés? Fiú vagy lány?

Feleltem volna, ha úgy gondolom, valóban érdekli. De addigra már elhagytuk a partot, a Halom felé indultunk, ő pedig csak csevegni akart, mert tudta, milyen sokáig tart az út. Nem érdekelte, férfi leszek-e vagy nő, mindenképpen a haverja, Lolo maradok. Éreztem, hogy a hajó figyel, de nem szólalt meg, mert tudta, hogy nem akarom, és kikapcsolom, ha túl messzire megy.

Ezért tovább kormányoztam a *Mária Magdolnát* és azt mondtam, még nem tudom és nem is számít, hacsak nem szakítunk le nagy zsákmányt a Halomnál, mielőtt odaérnének a cégguberálók. Utána megint hallgattunk, és csak a motor morgása rezgett felfelé a lábamban. Jorge Felipe a másik oldalára fordult a függőágyban, amelyet a kampók számára mennyezetbe kalapált szögekkel sikerült a kabinba ügyeskednünk. A hang, amit hallatott, egyaránt lehetett horkolás vagy szellentés, sőt, mindkettő.

Jorge Felipe szerzett tudomást a Halomról. A fickó, aki felfedezte, azt mondta, négy-öt kilométer átmérőjű lehet. Négy-öt kilométernyi első osztályú szemét az óceánon lebegve, régi műanyagdarabok, fa és isten tudja, még micsoda, amit az áramlat söpört össze egy helyre. Mind újrahasznosítható, fél kilónként öt centet ér. A cégguberáló hajók egy héten belül ott lesznek, szétkapják, és azt a temérdek pénzt mind vállalati gépekbe, vállalati szájakba töltik.

De mi hamarabb érünk oda, kiharítunk magunknak egy darabot, ami bőven elég lesz, hogy mind megszedjük magunkat. Én szerettem volna *választást* kérni, azt pedig nem tehetem meg, amíg képtelen vagyok kifizetni az orvosi számlát. Niko azt állította, nem kuporgat semmire, valójában mégis – elég pénze lesz, hogy egy hónapig lazíthasson, és ne kelljen aggódnia amiatt, miből eteti az anyját és a nagycsaládot.

Jorge Felipe csak ki akart jutni Santo Nuevóból. Neki megfelelt bármi, amivel elmenekülhet a falunkból, és ehhez az első lépés a jegy megvásárlása volt. Még a viharos évszak előtt el akart tűnni, amikor mind abból éltünk, amiből tudtunk, mielőtt tavasszal felbukkant volna az új turistasereglet.

A tél szűkös hónapokat jelentett. Jorge Felipe, akármilyen nyugodtan horkolt is most, érezte a kilátástalanság fogát. Ezért vett be engem is, a *Mária Magdolna* használatáért cserébe. Az idő nagy részében nem sok mondanivalója volt a számomra. Tudtam, hogy a frászt hozom rá. Elmondta Nikónak, tudván, hogy ő továbbadja nekem. De nem volt más barátja, akinek akkora hajója lett volna, amelyik képes nagy darabot lehasítani a Halomból és bevontatni újrahasznosításra, mindezt fél kilónként öt centért. Én meg úgy véltem, kicsinyes, rosszindulatú és veszélyes. De ismerte a Halom koordinátáit.

Félrehajtottam a fejem, hallgattam a motor zaját és ellenőriztem a ritmusát, hogy minden rendben megy-e. A hátsó pumpa ismerős dohogása nem adott okot aggodalomra, sem az, ahogyan a ballasztzivattyú köhögött, amikor először bekapcsoltam. Ismertem a *Mária Magdolna* minden nesztét. Régi már, de működik, és a hidromotorokkal és a napelemekkel elboldogul.

Időnként elképzeltem, ahogy ráfuttatom egy zátonyra és elúszom, őt pedig ott hagyom, hadd borítsa be a madárürülék és a moszat, miközben a hangja hosszan könyörög, míg csak az akkumulátorok bírják. Néha elképzeltem, ahogy fogom az egyik kis vágólézert és levágok róla mindent a védtelen agydoboz körül, amely mélyen a kabin padlója alatt rejtőzik, aztán egyenként elmetélem a bemeneteket, míg egyedül marad. Olykor még szörnyűbb dolgokat is elképzeltem.

Fortunato bácsikámtól örököltem. A nagybátyám úgy szerette a hajóját, mint egy asszonyt, és az mindent megtett érte, beosztotta az utolsó benzincseppeket, kicsit élesebben kanyarodott, amit sem nekem, sem másnak nem volt hajlandó megcsinálni. Akár egy elhagyott nő, aki még mindig a szeretője után vágyódik, holott az rég tovább lépett. Szétszedethettem és újrahunghattam volna az MI-jét, de akkor elveszítettem volna a tudását. A képességét, hogy felismerjen engem.

A kabint úgy hagytam, ahogy a nagybátyám: az ajtó mellett a baseballsapkája csüngött egy akasztóról, a humorító nőket ábrázoló fotói a

mennyezetre voltak lakkozva. Néha megfordult a fejemben, hogy felülfessek őket. De a nagybátyámra emlékeztettek és arra, hogy soha nem bocsáthatok meg neki. Az ember azt gondolta volna, hogy a fotók elegendőek a számára, de csak feltűzelték. Néhányan azt mondják, így megy ez a pornóval, egyre több és több kell, míg az ember már nem tud uralkodni magán.

Nem mondhatnám, hogy a tapasztalatom igazolja ezt.

Fortunato bácsi büntudatból hagyta rám a *Mária Magdolnát*, mert nyomasztotta, amit tett, nyomasztotta, hogy az unokahúga úgy döntött, nem nélkülivé válik, és inkább mindent félretesz, semmint nőként kelljen élnie. Én voltam a faluban az első, aki a *választás* mellett döntött, de a világon messze nem voltam úttörő. Akkoriban divatba jött, és sok híresség „terápiás okból” elvégeztette a gyerekein. A nagyanyám, Füge mama szerint mindez természetellenes és az egyház ellen való, és a szigetek összes papja eljött és beszélt velem. De nem tudtak megingatni. Volt egy program, amelyik a nemi erőszak áldozatainak beavatkozását finanszírozta. Én is rajtuk keresztül fizettem érte, bár nem voltam hajlandó megmondani nekik, ki tette.

Nem hagyhattam, hogy megbüntessék. Ha bezárták volna, a nagyanyám elveszti egyetlen támaszát. Én azonban ki tudtam vonni magam a hatalma alól azáltal, hogy megkefélfeltetlenné tettem magam. Semlegessé. Semlegessé mindaddig, míg nemet nem választok. Azt azonban nem mondták el nekem, hogy beszállni ingyenes, de kiszállni pénzbe kerül majd. Rengeteg pénzbe.

Amikor először megtudtam, hogy rám hagyta a hajót, nem akartam elfogadni. Két hétig hagytam, hadd gyűljenek rajta a kagylók a kikötőben, végül lementem.

Nem megyek, ha a tél nem őrjít meg. Sehol nem akadt munka, nem volt mit tenni, csak ülni otthon a nagyanyámmal és hallgatni, ahogy öreg barátnője gyerekei miatt aggodalmaskodik és kedvenc szappanoperája történéseit meséli.

Amikor végül meglátogattam a *Mária Magdolnát*, nem szólalt meg, míg a fedélzetére nem léptem. Először csak álltam és néztem. Nem valami különleges: dobozszerű, és már harminc éve sem volt korszerű. Egykor némahajó volt, amelyet e századivá buheráltak.

Sokszor elképzelttem, hogy savat öntök a fedélzetére, és végignézem, ahogy sziszegve és sisteregve elemésztí.

Ahogy felmentem a palánkon, éreztem talpam alatt az enyhe ringatózást. Semmi nem hasonlít ahhoz, amikor az ember hajóra lép, és behunytam a szemem, csak hogy érezzem az imbolygást, akár egy barát kezét a karomon.

Azt szoktam képzelni, hogy mágnesek tépik szét, csavarjai úgy repülnek szerte, mintha egy rajzfilmben esne darabjaira.

– Laura – szólalt meg a hangszóró, mintha nem lettem volna távol hat évig, mintha azóta is mindennap találkoztunk volna. – Laura, hol a nagybátyád?

Gyakran elképzelttem, ahogy széthullik, néma atomokra bomlik.

– Többé már nem Laura a nevem – mondtam. – Hanem Lolo. Semleges nemű vagyok.

– Nem értem – mondta.

– Van hálóhózzáférése – mondtam. – Keress rá a „semleges neműre” és a „biomod műtetre”!

Nem tudhattam, hogy a szünetet a drámai hatás kedvéért tartotta-e, vagy valóban gondja akadt a keresési paraméterek értelmezésével. Aztán megszólalt. – Á, értem. Mikor csináltattad?

– Hat éve.

– Hol van a nagybátyád?

– Halott – mondtam fakó hangon. Reméltem, hogy a gépi intelligenciák is éreznek fájdalmat, ezért megforgattam a kést. – Egy kocsmai verekedésben szúrták le.

A hangja mindig színtelenül csengett, de azt képzeltem/reméltem, hogy bánatot és pánikot hallok ki belőle. – Kinek a tulajdona vagyok most?

– Az enyém. De csak addig, amíg el nem tudlak adni.

– Nem teheted, Laura.

– Lolo. És megtehetem.

– A működéshez szükséges engedélyek – a turisztikai, a sporthorgászati és a hírvivő – nem ruházhatóak át új tulajdonosra. Nem sokat fizetnek azért a hajóért, amelyiket nem tudják használni.

– Ó, nem is tudom – mondtam. – Hulladékvasaként is szép összeget érnel.

Ismét hallgatott. – Dolgoztass, Lolo, és eleget kereshetsz, hogy te és Füge mama is megéljetekek. A nagybátyádnak voltak utasszállítói szerződése, és minden hónapban akad egy-két út olcsó vagy külön turisták számára.

Volt annyi tartása, hogy nem erőltette tovább a dolgot. Nem sok választásom akadt, és ez volt az egyetlen módja, hogy a nagyanyámat és magamat hónapról hónapra eltartsam. A *Mária Magdolnával* sokkal jobb helyzetben voltam, mint Niko vagy Jorge Felipe. Néha megengedhettem magamnak egy új inget vagy lemezt a használtak helyett.

Az év végére megállapodásra jutottunk. Mostanra a hajó már bölcsőbb volt annál, semhogy beszélgetni próbáljon velem. Mindenhol velem lehetett volna. Az elülső korláton, a vécében, még az oldaláról függő kis mentőcsónakban is gombmikrofonok sorakoztak. A kabin kivételével mégis mindenhol csendben maradt, és ott is a mélységről, az időjárásról és vízhőmérsékletről beszélt. Én megmondtam neki, merre menjen. Hivatalosan és személytelenül.

Niko kiment a fedélzetre. Nem hibáztattam. A kabinban túl meleg volt. Tudtam, hogy a *Mária Magdolna* figyelmeztetne, ha baj adódik, de szerettem rajta tartani a dolgokon a szemem.

Jorge Felipe megmoccan, kidugta fejét a függőágy pereme fölött. Sötét haja szanaszét állt, akár a törött seprűcirok.

– Reggel van már? – kérdezte reszelős hangon.

– Néhány óra múlva.

– Hol van Niko?

– Kiment cigizni.

Felmordult. – A francba, de rohadt meleg van itt – mondta. Kidugta lábát a durva szövésű takaró alól, és a padlóra dobant. – Maradt levesünk?

– A szekrényben van a termosz.

Mögöttem tiltakozva sípolt a mikrohullámú sütő, ahogy a gombjait nyomogatta hüvelykujjával. A monitor egyenletesen, mákosan zöld volt, a messze a hajó alatti feneket mutatta. Áramlások és gerincek. Azt mondták, egy természetellenesen egyenes vonalról, furcsa kiszögellésről fel lehet ismerni egy roncsot. Valószínűtlen, de hallani ilyesmiről, amolyan „a szomszédom unokatestvérének a barátja mondta” módon.

– Nekem is melegíts! – szóltam.

– Levest vagy kávé?

– Kávé – mondtam, és csörömpölve még egy bögrét tett a mikróba.

Niko jelent meg az ajtóban. – Sellők vannak odakint – mondta. – Vigyázatok, amikor kiúsztok.

Jorge Felipe átadta a bögrémet, amely olyan forró volt, hogy szinte megégette a bőrömet, ahogy tenyerembe fogtam.

– Rohadt sellők – mondta. – Még a cápáknál is jobban utálok őket. Az egyik összegabalyodott a nővéremmel, majdnem megölte.

– A szigeten majdnem mindenki összegabalyodott már egyszer a nővéreddel. Hozok kávé és kimegyek – mondta Niko, és úgy is tett.

Jorge Felipe nézte, ahogy eltűnik. – Baromira megszállottja azoknak a sellőknek.

Sellők. A születésem előtt több turista volt. Most is vannak, de nem olyan sokan. Néhányan kifejezetten a strand miatt jöttek. Vagy az olcsó, feketepiaci bio-tudományért. Az egyik alvilági biotudós pedig arra szakosodott, hogy sellőket csináljon belőlük.

Gondolom, egy vagon pénzt fizettek neki érte. A módosított testért, amelyben úszkálhattak és megjátszhatták, mintha mindig is tengeri élőlények lettek volna. Füge mama mondta, hogy az egyik évben különösen népszerű volt.

A tudós azonban vagy nem volt olyan jó, vagy nem volt elég alapos. Vagy nem értette a felhasznált DNS-sel járó összes következményt. Néhányan azt állították, szándékosan csinálta.

Mert a sellők petéket raktak, egyszerre vagy százat, legalábbis az a fajta. A természetes úton születetteket pedig nem irányította emberi agy. Olyanok voltak, akár a cápák – ettek, öltek, ettek. A legtöbb eredetileg ember sellő kiszállt, amikor rájöttek, hogy a tengerek tele vannak vegyszerekkel, és hogy a bálnadalok helyett odalent tenger alattjárók és hajók szonárjait hallják. Amikor az utolsók rádöbbenek, hogy akár tetszik nekik, akár nem, szaporodnak, ők is kimenekültek. Állítólag maradt még egy-kettő, akik a gyerekeikkel együtt a tengerben élnek, és kétszer olyan ádázak, mint bármelyik másik.

– Figyeld a monitort helyettem! – mondtam, és felmentem a fedélzetre. Felkelt a nap, keleten arany, rózsaszín és kék csíkok jelentek meg a *Mária*

Magdolna korlátjának lyukai fölött, ahol késsel megszurkáltam. Akár a himlőhelyek a hajó arcán.

Niko a vizet nézte. Fény táncolt fölötte ragyogva. Permet szállt a szélben, csípte a szemet. Sót nyaltam le cserepesedő ajkamról.

– Hol látod őket? – kérdeztem.

Lemutatott, de először semmit nem láttam. Több másodpercebe telt, mire észrevettem az uszonycsapást, az árnyékot, ahogy egy hullám fölemelkedett és visszazúdult.

– Ilyen kint mindig látni őket – mondtam. Niko nem sokat hajózott. Tíz méteren belül hányingere támadt, de Jorge Felipe bevette, hogy elnyerje az együttműködésemet, és francos, émelygés elleni tapasztokkal látta el. Oldalra néztem. Az egyik krétafehér kopoltyúként csillogott a nyaka oldalán.

– Tényleg? – kérdezte a vízbe bámulva. Nem nézett felém, ezért az arcát figyeltem, megpróbáltam emlékezetembe vésni a vonásait. Elképzeltem fényképként. Álla egyenes vonalú, borostától sötétlő. Füle előtt dugóhúzóvá pöndörödött volna a huncutkája, ha nem alussza el. Szempillái az enyémnél is hosszabbak voltak. A nap magasabbra kapaszkodott, és a ragyogás felerősödött, míg megfájdult tőle a szemem.

– Vegyél fel egy kalapot! – szóltam Nikónak. – Forró, pocsék napunk lesz.

Bólintott, de maradt, ahol volt. Mondtam volna még mást is neki, de végül vállat vontam és visszamentem. Nekem mindegy. Mégis, amikor megláttam a földön a szalmakalapját, lábammal Jorge Felipe elé toltam, és azt mondtam: – Amikor kifelé mész, vidd már ki Nikónak!

A korlát fölött áttekintve három céges hajót szúrtam ki, mielőtt a Halomhoz értünk volna. Egy pillanatra eltűnődtem, miért vannak olyan messze egymástól, aztán rádöbbsentem a szemétsziget méretére. Hatalmas volt – több kilométer széles. A hajók köré gyűltek, motorcsónakjaik szárnyukat kitarva pihentek, hogy feltöltsék napelemeiket.

Ugyanakkor ők is észrevehettek bennünket. Az egyik motorcsónak behúzta ezüsttel szegett árnyéknak tűnő szárnyait, és felénk indult. Ahogy közelebb ért, láttam oldalán és vezetője tükrös sisakján a Novagen logót.

– Ez a hulladék foglalt – dörrent a logóval ellátott hangfal.

Kezemmel szócsövet formálva kiáltottam vissza: – A hulladék nem foglalt, míg nem pányvázták ki. Hacsak nem vontatják be az egészet, nekünk is jogunk van harapni belőle.

– A hulladék foglalt – ismételte a vezető. Végignézett a *Mária Magdolnán*, és lebiggyesztette száját. Nekem többnyire tetszett a hajóm ütött-kopott külleme, de most futólag feltámadt bennem a büszkeség. – Legyél óvatos, kölyök! Ha a szabadúszók lábatlankodnak, balesetek történhetnek.

Tudtam. A céges hajók előszeretettel süllyesztették el a versenytársakat, és vagy egy tucat övön aluli módszerük volt rá.

Jorge Felipe megszólalt mellettem: – Hagyjuk, hogy elkergessenek?

– Nem – feleltem, de biccentettem a vezetőnek, és azt mondtam: – *Mária Magdolna*, hátrálj el!

A másik oldalra húzódtunk.

– Mire készülsz? – kérdezte Niko.

– Kikapcsoljuk a motort, és hagyjuk, hogy a Halmot összegyűjtő áramlatok belesodorjanak – mondtam. – A motortevékenységet figyelik. Sötétedés után nem fogják észrevenni, ahogy belehasítunk. Addig is horgászatot színlelünk. Vagyis még csak nem is színleljük.

Elővettük a horgászfelszerelésünket. A sellők elmaradoztak, és reméltem, hogy találunk egy tisztességes halrajt, vagy legalább fenéklakókat. A Halom körül azonban halott volt az iszap. Műanyag csápok imbolyogtak nyugtalanító hínár gyanánt, és felfalták a horgainkat, mígnem a botok minden hullámnál meghajoltak és ívbe feszültek.

Azt akartam, hogy a céges hajók lássák a zsinórjainkat. Óránként elsüvített mellettünk egy motorcsónak, majd eltűnt a két nagyobb hajó között.

Amikor a nap lenyugodott, lementem a fedélzetről. A többiek követtek. Megnéztem az időjárásjelentést a konzol összekarcolt fémoldalán.

Tovább tartott, mint sejtettem. Mire sikerült a kis lézerekkel kihalásukat egy darabot, kimerítve az akkumulátoraikat, a nap felkelt. Borúsabb napra virradt, és áldottam a ködöt. Nehezebb lesz észrevenni bennünket.

Úgy dolgoztunk, akár a démonok. Kivetettük a horgokat, darabokat szakítottunk ki a Halomból, és a vonóhálóba hajítottuk. A jó anyagot kerestük, az elektronikát, amelyből értékes fém nyerhető ki, tiszta üveget, emléktárgyakat, amelyeket eladhatunk az Interneten. Kagylókat – ha más hasznunk nincs is, legalább egy hétig lesz mit ennünk. Egy ásványvizes karton hálójának nyomában két kis, sárga kacsza hintázott. Felvettem és betettem őket a zsebembe.

– Mi volt az? – kérdezte Jorge Felipe a könyököm mellől.

– Micsoda mi volt? – Halott moszattal szegett, narancssárga hálót vontam be.

– Mit dugtál a zsebedbe? – Szeme gyanakvón összeszűkül.

Előhúztam a kacsákat, felé nyújtottam. – Kéred az egyiket?

Habozott, a zsebemet bámulta.

– Be akarod dugni a kezed? – kérdeztem. Felé toltam a csípőmet. Dühített a hapsi.

Elvörösödött. – Nem. Csak ne felejtse el... mindenem osztozunk. Tartsd észben!

– Úgy lesz.

Van egy, a szigeteken őshonos sas. Barnaszárnyúnak nevezzük őket. Tavaly láttam, ahogy Jorge Felipe a kikötőben a turistákkal üzletel, és a kezében egy sast tart.

– Nem akarnak venni egy madarat? – kérdezte, és kenujában ülve felnézett a barna, arany és pénzszínű hajóra. Felemelte a sast.

– Az egy veszélyeztetett faj, fiam – mondta az egyik turista. Naptól kivörösödött arca még jobban kipirult.

Jorge kifejezéstelen tekintettel nézett vissza rá. Aztán kinyújtotta a madarat, egy pillanatra a víz alá nyomta a fejét, és kihúzta a rikácsoló és csapkodó állatot.

A nő felvisított: – Állítsák meg!

– Nem akarnak egy madarat venni? – ismételte Jorge Felipe.

Villámgyorsan elővették a pénzt. Elengedte a barnaszárnyút, és az elrepült. Aznap este mindannyiunknak fizetett egy kört, de még mindig láttam azt az üres tekintetet a szemében. Elgondolkoztatott, mi történt volna, ha a turisták nemet mondanak.

Mire a motorcsónakok észrevettek, már úton voltunk. Látták, mit vontatunk magunk mögött, és a *Mária Magdolna* figyelte a rádióbeszélgetésüket.

De pontosan az történt, amire számítottam. Túl kis halak voltunk. Nagyobb darabot hasítottunk ki, mint reméltem, de az még ezrede sem volt annak, amit ők habzsoltak fel. Megengedhették maguknak, hogy hagynak néhány dögevőt harapni a koncból.

Jól van, gondoltam, és megparancsoltam a *Mária Magdolnának*, hogy induljon hazafelé. A nehezen már túlvoltunk.

Nem tudtam, mekkorát tévedtem.

Niko a sarkára guggolt a motor mellett, és nézte a napfény játékát a vonóhálóban lévő zsákmányon. Elsötétítette a vizet, de alig látszott, csak néhány műanyagdarab, palack és uszadék lebegett fel a víz felszínének közelébe, akár a kimondatlan gondolatok.

Mellé térdeltem. – Mi a helyzet?

Úgy bámult a vízbe, mintha arra várna, hogy megszólaljon.

– Csendes – mondta.

Jorge Felipe a kabin tetején ült, és műanyag tangóharmonikáján játszott. Kosztól fekete sarkát a létra foka alá feszítette, ahol hagytam elkopni a műanyagot, és egyes szakaszai felfeslettek és szétálltak, akár egy régi fogkefe. Zenéje kilométerekre visszhangzott a víz fölött, egyedüli hangként a csobbanásokon és a sellők füttyén kívül.

– Csend van – mondtam, félig kérdezve, félig kijelentve.

– Az embernek jut ideje gondolkozni.

– Min?

– Nem messze innen születtem. – A napfénypettyes vízben megvonagló, rángó mozgást bámulta.

– Tényleg?

Rám nézett. Szeme csokoládé-, sör- és fahéjszínű volt. – Az anyám azt mondta, hogy az apám közékük tartozott.

Összevontam a szemöldökömet. – Kik közé?

– A sellők közé.

Nevetnem kellett. – Csak ugratott. A sellők nem tudnak kefélni az emberekkel.

– Mielőtt a vízbe ment volna, te hülye!

– Ó – mondtam. – És amikor kijött?

– Anyám azt mondta, sosem jött ki.

– Azt gondolod, még mindig ott van? Ember, azok a gazdag népek, amint rájöttek, hogy a víz bűzlik és zajos, lemondtak róla. Ha nem jött ki, akkor halott.

A közelünkben úszkáló szemetet néztem, amikor megpillantottam, mi indította el benne a gondolatot. A sellők visszatértek. A háló pereme mentén úsztak, amely megremegett, ahogy megcibálták.

– Mit csinálnak? – kérdeztem.

– Tépdesik – mondta Niko. – Figyeltem őket. Darabokat tépnek le belőle. Azt nem tudom, mi célból.

– Nem láttuk őket a Halom körül. Miért épp most?

Niko megvonta a vállát. – Talán az a sok szemét mérgező a számukra. Talán azért nem láttunk a közelében halakat. Itt kisebb. Elviselhetőbb.

Jorge Felipe lesiklott a fedélzetre.

– El kell kergetnünk őket – mondta, és összevont szemöldökkel méregette a zsákmányt.

– Nem – ellenkezett Niko. – Csak néhányan vannak. Különben is csak a laza darabokat tépik le, ami csak lelassít. Talán így még fel is gyorsulunk.

Jorge Felipe számítóan nézett rá. Ahogyan a turistákra egykor. De csak annyit mondott: – Jól van. Ha változna a helyzet, szólj!

Elsétált. Mi tovább álltunk ott és a sellők énekét hallgattuk.

Eszembe jutott, hogy megfoghatnám Niko kezét, de mit értem volna vele? És ha elhúzódik? Végül visszamentem, hogy ellenőrizzem az útvonalunkat.

Estére a sellők olyan sűrűn nyüzsögtek a vízben, hogy láttam, ahogy a saját halmunk összezsugorodik, akár egy vízbe ejtett pezsgőtabletta.

Jorge Felipe puskával a kézben jött elő.

– Nem! – kiáltotta Niko.

Jorge Felipe elmosolyodott. – Ha nem akarod, hogy lelőjem őket, Niko, akkor a te részedből csipegetnek. Ismerd el, hogy az enyém, és akkor egy pikkelyüket sem éri kár.

– Jól van.

– Ez nem igazságos – tiltakoztam. – Ő is ugyanolyan keményen dolgozott, hogy bevontassa a cuccot.

Jorge Felipe a vízre célzott.

– Semmi baj – mondta nekem Niko.

Azt gondoltam, hogy megosztom vele a részemet. Nem jut elég a *választáshoz*, de a fele meglesz. Niko pedig tartozni fog nekem. Az nem lenne rossz.

Tudtam, milyen választást fogok hozni. Niko a fiúkat szerette. Én pedig Nikót. Egyszerű a képlet. Ezt jelenti a *választás*. Eldöntheted, milyen nemű akarsz lenni és mikor. Nem kényszerítik rád a szexet, amikor nem állsz rá készen.

A *Mária Magdolna* mindent lát, ami a fedélzeti kamerák távolságán belül van. Nem kellett volna meglepődnöm azon, hogy amikor bementem a kabinba, megszólalt: – Tetszik neked Niko, igaz?

– Fogd be! – mondtam. Néztam a kijelzőt. A sellők húsos árnyékokként hullámoztak rajta.

– Nem bízom Jorge Felipében.

– Én sem. De akkor is fogd be!

– Lolo – mondta. – Megbocsátod valaha azt, ami történt?

Előrenyúltam és kikapcsoltam a hangját.

Mégis meglepett, amikor Jorge Felipe mozgásba lendült. Robotpilótára kapcsolom a hajót, és úgy döntöttem, szundítok kicsit a függőágyban. Arra ébredtem, hogy a ruháimban kotorászik.

– Mit szedtél fel, mi? Mit találtál a vízben? – sziszegte. Lehelete állott kávétól, cigarettától és fémtől bűzlött.

– Semmit nem találtam – mondtam, és félretoltam.

– Igaz, amit mondanak? Nincs se farkad, se pinád? – Az ujjai tovább kutattak.

Megpróbáltam felkiáltani, de a másik keze a számra tapadt.

– Mindannyian akarjuk ezt a pénzt, igaz? – kérdezte. – De nekem szükségem is van rá. Te maradhatsz ugyanolyan korcs és továbbra is csorgathatod a nyálad Niko után. Ő pedig folytathatja a szerencsétlenkedést. Én viszont elhúzólok innen. De eszembe jutottál, és hogy nem akarsz, hogy bárki kekeckedjen veled. Add a részedet, különben még jobban tönkreteszlek, mint amilyen most vagy!

Ha nem kapcsolom volna ki *Mária Magdolna* hangját, figyelmeztetett volna. De hiszen korábban sem tette.

– Jó leszel? – kérdezte Jorge Felipe. Bólintottam. Levette kezét a számról.

– Senki nem fog veled többet hajóra szállni.

Fölnevetett. – A világ sooookkal nagyobb hely ennél, te rohadt *chicoca*. A pénzen megveszem a jegyet kifelé.

Eszembe jutott a puska. Meddig hajlandó elmenni, hogy megszerezze azt a jegyet? – Jól van – mondtam. A számnak olyan íze volt, mint a dohányfoltoknak az ujjain.

Ajka perzselte a fületem. – Oké, *chicoca*. Viselkedj jól, és akkor én is jó leszek.

Hallottam, hogy az ajtó kinyílik és becsukódik, ahogy elmegy. Remegve kikászálódtam a függőágyból, és az irányítópulthoz mentem. Bekapcsolom a *Mária Magdolna* hangját.

– Nem bízhatok meg benne – mondta.

A pánik peremén fölnevettem. – Nem mondod. Van bárki, akiben megbízhatok?

Ha ember lett volna, talán azt mondta volna, „én”.

De gép lévén okosabb volt ennél. Csak hallgatott.

Amikor kicsi voltam, imádtam a *Mária Magdolnát* és szerettem a fedélzetén lenni. Azt képzeltem, hogy az anyám, és amikor Mami meghalt, nem a mennybe ment, hanem a lelke a hajóba költözött, hogy vigyázzon rám.

A nagybátyámat is szerettem. Hagyta, hogy az ölében ülve vezessem a hajót, a fedélzeten rohangálva ellenőrizsem a köteleket és tisztán tartsam a sekliket, hadd horgásszak cápákat és rájákat. Egyszer, amikor a Domingo tábornok-híd alatt hazafelé tartottunk, a vízbe mutatott.

Először úgy láttam, mintha hatalmas, barna buborékok bugyognának fel a vízben. Aztán rájöttem, hogy vagy száz rája úszik a vízben.

Valahová, nem tudom, hová.

Megvárta, míg betöltöm a tizenhármát. Nem tudom, miért. Azon a születésnapon ugyanolyan sovány és fejletlen voltam, mint tizenkettedik esztendőm utolsó napján. Kivitt a *Mária Magdolnával*, és várt, amíg messze kint voltunk a tengeren.

Megerőszakolt. Amikor végzett, azt mondta, ha feljelentem, ő börtönbe kerül. A nagyanymnak nem lesz támasza.

Másnap jelentkeztem a szabadügynökségben. Bementem a klinikára és elmondtam, mi történt. Hogy egy idegen volt, és nemfosztott akarok lenni. Megpróbáltak lebeszélni róla. Jogilag kötelező ezt tenniük, de én hajthatatlan voltam. Így aztán megtették, és pár évig az utcán éltem. Amíg nem jöttek értem és mondták el, hogy a nagybátyám halott. A *Mária Magdolna*, amely végig hallgatott, az enyém volt.

Hallottam Jorge Felipét a fedélzeten, ahogy ismét a tangóharmonikáján játszik. Kíváncsi voltam, mit csinál Niko. Biztos a sellőket nézi.

– Nem tudom, mit tegyek – mondtam magamnak. De a hajó válaszolt.

– Nem bízatsz benne.

– Mondj valami olyat, amit nem tudok – feleltem.

A kijelzőn a sellők homályos árnyékai keresztezték a hulladék halvány vonalát. Kíváncsi voltam, mit akarnak, mit tesznek a műanyaggal és rongyokkal, amiket elcibálnak tőlünk. Elképzelni sem tudtam, hogy bárki bármit megtartson a tenger mélyén a kopolyúikban áramló vízen és az ereikben áramló véren kívül.

Amikor Jorge Felipe bement kávéfőzni, Niko mellé guggoltam. Még mindig a sellőket bámulta. Sürgetően megszólaltam: – Niko, Jorge Felipe talán megpróbálkozik valamivel, mielőtt partra szállnánk. Te és az én részemet is magának akarja. A hajót is szeretné. Kapzsi egy rohadék.

Niko a vízbe bámult. – Gondolod, hogy az apám ott van valahol?

– Be vagy szívva?

Szembogara akkorára tágult, mint egy-egy lepényhal. A fedélzeten egy bögre állt mellette. – Azt Jorge Felipe hozta neked?

– Aha – mondta. Érte nyúlt, de átöntöttem a korlát fölé a maradékot.

– Szedd össze magad, Niko! – szóltam rá. – Élet-halál kérdése. Tizenhat óránk maradt. Nem fog próbálkozni, míg nem marad már csak pár óra. Lusta.

Nem tudtam megállapítani, felfogta-e a szavaimat. Orcája mérges vörösen égett a naptól. Bementem, levettem a nagybátyám régi baseballsapkáját, és kivittem neki. Karját kilógatta a korláton. Megragadtam és behúztam.

– Megharapnak vagy berántanak – mondtam. – Érted, amit mondom?

Jorge Felipe vigyorogva kinézett a kabinból. – Jól érzed magad, Niko? Meg szeretnéd látogatni apucit, pancsiznál kicsit? – Ujjával intett Nikónak.

– Ne mondj ilyeneket! – szóltam rá. – Ne hallgass rá, Niko!

Valami csobbant mögöttünk a vízben, mire hátrafordultunk. Egy hatalmas sellő félig kibukkanva a vízből a szeméthalomra húzódkodott. Nem tudtuk megállapítani, mit akar – megragadni valamit? Párosodni vele?

A puska elsült. A sellő hátrazuhant, miközben Niko úgy üvöltött, mintha őt lőtték volna meg. Megfordultam, és láttam, ahogy a cső Niko felé fordul, de nem tehettem semmit, máris felugatott. A fiú összerándult és a vonóháló posványába esett.

Kezei haldokló madarakként vergődtek a vízben. Valami aláhúzta, talán a sellők, talán a háló súlya.

Megpróbáltam elkapni, de Jorge Felipe megragadta a galléromat és fájdalmasan megrántva nyakamat hátrahúzott. A kintől kétrét görnyedtem, és égő torkom sajgásán át levegő után kaptam.

– Kár Nikóért – mondta Jorge Felipe. – De szükségem van rád, hogy vezesd a hajót. Menj be, és maradj távol a zúrtól! – A kabin felé lökött, én pedig bebotladoztam, kizárva a szelet és a víz morajlását.

Zihálva álltam, kezem az irányítópulton. Azon gondolkoztam, Niko gyorsan megfulladt-e. Hogy így akart-e Jorge Felipe megölni engem is. Körülöttem zümmögött és morgott a hajó, géphangjai egykor olyan biztonságosnak érződtek, mintha anyám méhében lennék.

Vártam, hogy mondjon valamit, bármit. Vajon azt várta, hogy a segítségét kérjem? Vagy tudta, hogy nem tehet semmit?

A zümmögésen túl hallottam a sellők énekét, egy nyüszítést, amely átvisszhangzott a fémen és beleivódott a *Mária Magdolna* szokásos morajába.

Amikor megkérdeztem: – Még mennyi? – nem tett úgy, mintha nem értette volna a kérdést.

– Tizenöt óra, húsz perc.

– Van fegyver a fedélzeten, amiről nem tudok? – Felidéztem a nagybátyám képét valamivel, bármivel. Egy szigonypuskával vagy cápakéssel. Valamivel, ami gonosz, halálos és férfias.

De azt felelte: – Nincs. – Ugyanaz a színtelen hang, mint amit mindig használt.

Legszívesebben sírtam volna, de az lányos lett volna. Azon már túlléptem. A *Mária Magdolna* gazdája voltam. Valahogy megölöm Jorge Felipét és megbosszulom a barátomat.

Hogyan, azt nem tudtam.

Kintről csapkodás hallatszott, valami belegabalyodott a hálóba. Kibújtam az ajtón, miközben Jorge Felipe a vízbe bámult. Félrelöktem, egy pillanatig nem voltam biztos benne, megakadályozza-e. Aztán a kezei ott voltak az enyémekek mellett, és segített a hajóra húzni a levegőért kapkodó Nikót.

– Isten hozott megint, haver! – mondta, miközben Niko négykézlábra rogyott és vizet és epét hányt a fedélzetre.

Egy pillanatig azt hittem, minden rendben lesz. Meggondolta magát a megölésünkkel kapcsolatban. Kikötünk, eladjuk a zsákmányt, odaadjuk neki a pénzt és elválnak útjaink.

Láttam rajta, hogy a gondolataimat találgatja. Csak a puskájára tette a kezét és rám mosolygott. Észrevette, hogy visszatért a félelmem, és ez még szélesebb mosolyra ingerelte.

A hátam mögött Niko zihált és köpködött. A hullámok sziszegése és locsogása mellett más hang is hallatszott. *Mária Magdolna*, ahogy suttog, susog. Mit mondott neki? Mi játszódott le a fejében, mit látott, amíg a víz alatt volt? Vajon odaúsztak-e a sellők, hogy az arcába bámuljanak, üres szemmel, akár a tél, ott volt-e az apja, akit örületbe kergetett a magány és a tenger éneke, ránézett-e a fiára gondolatok nélküli fejében ülő szemével?

Fölálltam. Jorge Felipe engem nézett. Ha a kabinba zárkózom, mennyi idő, míg betör? De amikor az ajtó felé indultam, félrehessegetett.

– Ne most – mondta, és a hangjában csengő megbánás, úgy véltem, inkább annak az időnek szól, amit majd ébren a kormánykerék mellett kell eltöltenie.

A hajó suttogott, még mindig suttogott Nikóhoz. Miért nem figyelmeztetett engem? Tudnia kellett, mi készülődött a látóhatáron túl, akár egy vihar. Biztosan nem én voltam az első.

Jorge Felipe felé fordultam, idegeimen a *Mária Magdolna* hangja zümmögött, akár egy rossz villanykörte. Aztán a fedélzeten megváltozott a súly eloszlása, Niko léptei előrecsattogtak, megragadta Jorge Felipét, és elhárált, míg mindketten bele nem zuhantak a háló és a sellők kavargásába.

Egy mesében a sellők visszahozták volna Nikót a felszínre, miközben Jorge Felipét lent tartják és éles papagájcsőrükkel tépdesik. Némelyik történetben delfinek mentették meg a fuldokló tengerészeket, amikor még éltek delfinek. A bálnák pedig megszólították a halászhajókat, amelyek mellett elúsztak a tiszta égbolton ragyogó csillagok alatt, a tengerben, amelyben nem daloltak sellők.

Azonban senki nem bukkant a felszínre. Nagy köröket írtam le a hajóval, újra meg újra megpörgetve a vonóhálót. Végül szóltam a *Mária Magdolnának*,

hogy vigyen haza bennünket. Esni kezdett, komoran és kitartóan, ami azt jelzi, a tél karnyújtásnyira van.

Kivettem zsebemből a sárga kacsákat, és az irányítópultra tettem. Mit hitt Jorge Felipe, mit találtam? A kijelzőre bámultam és a föld csontjainak lassú hullámozására és fodrozódására, mélyen a hideg víz alatt.

– Mit mondtál Nikónak? – kérdeztem.

– Azt mondtam neki, hogy az apja meghal, ha nem védi meg Jorge Felipétől. És bekapcsoltam az ultrahangot. Hatott az idegrendszerére.

Összerázkódtam. – Én is azt éreztem?

– Elvileg nincs tartós hatása.

– Kösz – mondtam. Három tasak cukrot és tejpport kevertem a kávémba. Amikor kivettem mikrohullámú sütőből, szinte túl forró volt ahhoz, hogy megigyam, de tenyerem között dédelgettem, hálásan a melegért.

Alhattam volna. De valahányszor lefeküdtem a függőágyba, Jorge Felipe szagát éreztem, és azt hittem, hallom, ahogy kimászik a vízből.

Végül kimentem és figyeltem a vizet mögöttünk. A *Mária Magdolna* bekapcsolta nekem a rádiót, halk salsaritmus lüktetett szavak nélkül, amiket megérthettem volna. Esett, és hallottam a fedélzeten az esőcseppek kopogását a műanyag ponyván, amelyet a fejemre húztam.

Mire visszaértem a kikötőbe, a sellők néhány roncson kívül mindent kiteptek a hálóból. Szerencsém lesz, ha össze tudom kaparni a kávé árát, nem beszélve az elhasznált benzinről. Nem számít. Még néhány évszak, és ha óvatos vagyok, meglesz a szükséges pénz. Hacsak nem üt be katasztrófa.

Egyik tetem sem volt a hálóban. Talán Niko apja magával vitte a fiát.

A szél és az eső szinte lesodort a fedélzetről, ahogy a vízbe bámultam. A zöld háló alig látható vádként vonaglott a sötétségben.

A *Mária Magdolna* utánam kiáltott, ahogy évek óta nem mert. – Szép álmokat, Lolo! Add át üdvözetem Füge mamának!

Megtorpantam, és félig visszafordultam. Alig láttam a körvonalait a korbácsoló esőben.

Olykor elképzelttem, hogy felgyújtom. Néha arra gondoltam, hogy kiviszem egy zátonyhoz, és lyukakat fúrok a testébe. Máskor azt képzeltem, hogy

összetörik a hullámok, vagy egy földrengés, vagy egy hatalmas vörös bika,
amely végigrobog az utcákon.

De hosszú volt a tél, és magányos lesz otthon a nagyanyámmal.
Magányosabb, mint a tenger vele, miközben kísért a sellők éneke.

– Jó éjt, *Mária Magdolna* – mondtam.

fordította Kleinheincz Csilla

A novella címéhez Kálnoky László fordítását használtuk fel

(T.S. Eliot: J. Alfred Prufrock szerelmes éneke)

Az elátkozott erdő

Horváth Norbert

Az út olyan volt, akár egy régi forradás. Hosszú sebhely, amely néhol már elkopott, néhol új hegek rejtették el. A sivatag lakói szerint megfeszlett álomfoszlányok lengték körbe. Kerouac, Ginsberg és Steinbeck óta több nemzedék próbált rajta keresztül eljutni „valahová”, bár senki sem tudta, hová – no de az utazás fontosabb, mint a célja, tartja a mondás. Olyan volt, mint a sárga köves út, s menetirány szerint a Smaragdvárosba, Los Angelesbe tartott. Az út egy másik generáció életérzése volt – eltűnt, hivatalosan törölték, és lassan mintha kiszivárgott volna a valóságból, át az emlékek táplálta, málladozó képzeletvilágba.

Hickory Shamrocknál talált rá, az I-40-es kereszteződésének ötszintes, lóhereformára kötött masnija alatt. A hatvanhatos út itt a lehajtósávok és felüljárók tövében gazos és megsárgult aszfaltfoltokká szakadozott. Austin felől kanyarodott rá, aztán – talán nosztalgiából – Kansas felé indult. Oklahomában a Lincoln Motelben szállt meg, és másnapra, időtlen tájakon áthajtva Kansasben találta magát. Nem csoda, hogy alig találták az utat, jól elrejtették az állam délkeleti csücskében, ahol mindössze tizenhárom mérföldön át időzött az út. Kicsit csalódott volt, bár nem tudta, miért. *Neki* itt kezdődött az út, de ostobaság lett volna azt remélnie, hogy várni fog rá valaki, éppen itt. Megfordult, és elindult a helyes irányba.

Új-Mexikóban csalóka az út. Tucumcari városa után – óriásplakáton reklámozza magát, akár egy műsor: *Tucumcari Tonite!* – elcsábul Vegas felé. Valaha a kaszinóvárost is érintette, senki sem tudja miért: vagy a pénz, vagy a gonosz Nyugati Boszorka tehette. Ő azonban az eredeti úton maradt, az éjszakát pedig a Blue Swallow Inn kék neonfecskéje mögött, egy fülledt szobában töltötte. Errefelé mindent a homok uralt, a színeket is – a Ford szedán, amivel érkezett, krémszínű volt; marhabőr cowboy-kalapja piszkosfehér, öltönye kheki, táskája mustárszín.

– A szobája kulcsa, Mr. Ewing – nyújtotta át a recepciós a kulcsot. Meg sem rezdült az arca a jogosítványból kiolvasott név láttán, csak elvette a harminc dollárt, beírta az adatokat a megsárgult könyvbe, és illedelmesen matatni kezdett az asztalon, mikor a vendég kulccsal, táskával elindult kifelé.

Hát persze, hogyan is emlékezne rá? Talán még tévét sem nézett akkoriban, mikor J. R. Ewing Texas legnagyobb és legszemetebb olajmágnásaként történelmet írt. Ez az ország gyorsan felejt, elég pár nap, és emlék vagy; elég pár év, és kifakulsz, mint egy napszitta poszter. Úgy jársz, akár az istenek; vagy mint a hatvanhatos út. Pedig ő jól bírta, a nagy J.R. tizenhárom éven át gázolt át mindenkin, fektetett meg minden második nőt, halmozta a dollárokat. Most is ezt a nevet használta. Ez volt a kedvenc énje.

Te jó ég, milyen hosszú utat tett meg!

Aznap este a bárban nagy volt a nyüzsgés. A zenegépből Nat King Cole szólt. Egy agyonsminkelt szőke csaj kezdte fűzni a pultnál, azt mondta, Gale-nek hívják – ismerősnek tűnt, vagy talán csak egy a sok popsztár-klón közül... Meghívatta magát pár italra. Neki nem adnak, túl fiatal, mondta. Két órával később J.R. szobájában úgy szopott, mint a nagyok. Mikor a kiscsaj elment, J.R. ült a fotelben; a tévében a *Brady Bunch*, az *I Love Lucy* és az *I Dream of Jeannie* ősrégi epizódjai váltogatták egymást – élő kapcsolat az ötvenes évekkel! Ő pedig a semmibe révedt, dudorászott és Dallasra emlékezett.

Másnap reggel már unott arccal üldögélt a motel tetőteraszán egy napernyő árnyékában, háttal az útnak, mellette az asztalon laposüveg, pohár jéggel. A megelevenedett sivatagot bámulta.

Nyerges vontatók, mögöttük platós félpótkocsik, teherautók, némelyik szerkényében ruhák, másokéban zümmögő generátorok, belek gyanánt fekete kábelek mindenfelé, s a negyvenfokos rekkenő hőség ellenére vékony fémállványokon ezerwattos izzók, közöttük harmincötös Panaflexek,

mindegyik három masszív lábon. Lakókocsik, napernyők alatt asztalok, hűtőládák, ruhákkal teli állványok sorakoztak a teherautók és lámpák félholdja közti sávban. És mindenütt emberek, a stáb fehér pólóban, bermudában vagy farmerben, a sztárok pedig tarka színű, vad szabású göncökben.

Középen, ahová a kamerák meredtek, s a szereplők lézengtek, a katasztrófafilmek nukleáris lötyeire emlékeztető, szinte maguktól világító zöld vászonfalak előtt fából, kartonból, műanyagból tákolt fák, középen félig kész várfalak megtámasztva, mögöttük állvány, afféle gyilokjáró, meg néhány toronyszerűség és egy újabb, keskeny, de nagyon magas zöld vászon.

Illúzióba rejtett illúzió, különös egy erdő volt ez, digitális rémálom, ahonnét a reflektorok minden árnyékot száműztek. Valahol odalenn, gondolta J.R., a napernyők és állványok erdejében, a kamerák és monitorok közt ott ül az egész megálmodója, aki éppen elektromos, recsegő hangon harsogta utasításait népének.

Olykor megszólaltak a hangfalak is, divatos zenével töltötték meg az egész cirkuszt, ekkor minden fehér pólós mozdulatlanul és némán gubbasztott, a tarkák pedig valamiféle terv szerint, olykor ütemre mozogtak. Az egész közepén a feljavított külsejű, ragyogó Gale tátogott és ugrált a többiekkel együtt.

J.R. megint töltött a poharába; a borostyánszín ital árnyalata a legfinomabb bourbonre emlékeztette, és olyan sűrűn csordult a jégkockákra, mintha kiélvezne minden pillanatot. Erős volt, J.R.-nak pedig szüksége volt rá, a rengeteg por mintha utat talált volna az ízületeibe, szinte hallotta, ahogy csikorognak.

Ezért vállalta el a szerepet: kevés eső, sok olaj, finomítva pedig kelendőbb, mint a Mississippi füllelt vidékén erjesztett kukoricapálinka, ráadásul alig lehet megkülönböztetni őket egymástól. Mindkét állam nemzeti kincsként büszkélkedett portékájával, ugyanazért a pénzért árulták. Aki az egyikből vett, a másikkal koccintott hozzá. J.R.-nak mindig volt otthon egy saját üvege, amiből csak ő ivott – márpedig inni kellett, minden harmadik jelenetben.

Ebédészünetben, mikor a szabad ég alatt már elviselhetetlenné vált a forróság, a stáb egy része visszahúzódott a légkondicionált lakókocsik mélyére, a többiek pedig beszállingóztak a motel éttermébe. Ekkor már ő is ott ült, a pult végében, Jim Beammel a kezében, és hallgatott.

Az álmatag hely egyből fölélénkült, a személyzet föl-alá rohangált, a fehér pólós, walkie-talkie-s, vagy headsetes férfiak és nők kis csoportokban ebédeltek, vagy iszogattak a pultnál. Három napja forgattak az út mentén, még van egy forgatási nap, aztán mehetnek haza.

Megtudta, hogy a rendezőt Ozzie Marvelnek hívják, és mindenki igazi mágusnak tartotta – hogy a tehetsége vagy a kapcsolatai miatt, az nem derült ki. A kis énekescsajról is határozott véleménye volt, s ezt meg is mondta neki. „Hát nem vagy egy Judy Garland”, jegyezte meg a szóbeszéd szerint Marvel, mikor a Santa Monica-i stúdióban fölkeverték az új maxiját. „Az meg ki a picca?”, kérdezett vissza állítólag a lány, de Marvel csak vigyorgott.

Mikor útra keltek a forgatáshoz, már mindenki ezen szórakozott, meg azon, ahogy a producer, valami Hunk vagy Hank kidumálta a lemezkiadóból a pénzt erre a klipre. Azok olyan készségesen adták, mintha ez lett volna leghőbb vágyuk. A fickó azonban nem volt itt, utálta Marvelt, és utálta a sivatagot, őt is gyűlölte mindenki. Feltűnően öltözködött; mindenhol szalmakalapban mutatkozott – különösen hülyén nézett ki öltönnyel és zakóval, ráadásul nem jött ki senkivel.

Délután J.R. ismét a tetőterazon ült, sokkal magabiztosabban és elégedettebben, mint hosszú útja során bármikor. El-elrévedő tekintettel, szája sarkában örökös félmosollyal terpeszkedett egy színtelen napernyő alatt, látta is meg nem is, ami a motel mögött zajlott. A dübörgő, elektronikusan erősített beszédhang, a rendszertelenül fölcsendülő, sokszor ismételt zene- és dalrészletek, a műerdő mind csak tompán jutottak el a tudatába, képzeletben *máskor* járt.

Egész délután zajlott a forgatás, néha Gale nélkül. Forróság volt, kényelmetlen, fészkelődős meleg, a táncosok sokszor rontottak, a rendező mégis higgadt maradt, csak a hangja szólt fenyegetően az átkozott erősítőtől – néha baseballsapkájának simlije alól föl-fölnézett a teraszra, bár a fény olyan erős, az ellenző által vetett árnyék pedig oly sötét volt, hogy J.R. sosem láthatta a fickó tekintetét. Észrevették egymást, s ez elég volt.

A dal egy gimis lányról szólt, aki a fiújával autókázni indul a sivatagba. Ott aztán egy elátkozott erdőre lelnek, de a szerelmük föléleszti az erdőt a sivatag közepén. Siralmas, gondolta J.R.. Gale-en látszott, hogy nem érdekli az egész, utálja a forgatást. A rendező is közönyös volt, sőt flegma, akinek ezt a klipet leforgatni nem kötelesség volt, nem is munka, de még hivatás sem, hanem egy olyan buli, ahová meghívták, mert jó fej, de senkire sem volt kíváncsi. A stáb végezte a dolgát, nekik aztán mindegy volt, hogy Marvella, Fincherrel vagy Bay-jel forgattak klipet, vagy a világítást szerelték egy szerelmi dráma forgatásán egy héttel ezelőtt. A jövő héten pedig talán az új Lynch filmen dolgoznak majd.

Egyetlen nyomorult lélek akadt odalent, nyakában fénymérővel, kopott farmerben és sötét pólóban, aki olyan bánatos, szenvedő arccal bolyongott az állványok erdejében, akár egy kísértet. Ő volt az operatőr, ritkás szakállú, inkább borostás, karikás szemű fickó hátracsapott baseballsapkában. Belenézett a kamerákba, igazgatta a lámpákat és a kameramanokat, aztán visszacsoszogott a rendező melletti székbe, és a következő „Felvétel!” és „Ennyi!” kiáltás között teljes apátiában meredt a kontrollmonitorokra.

Amikor az árnyékok már hosszúira nyúltak, és a reflektorokon kívül minden vörösben, vagy annak fekete árnyában pompázott, befejezték a munkát. Mindenki szétszéledt. A kiscsaj egy táncossal bevonult a lakókocsijába. A kosztümöket begyűjtötték és éjszakára elzárták. A reflektorok néhány kivétellel kialudtak, megjelentek a biztonsági őrök. A rendező a székében maradt, piknikasztal mellett egyeztetette a forgatókönyvet az asszisztensével és a bús képű operatőrrel.

J.R. fölkel a székéből, magához vette az üvegét, még összenézett egyszer a rendezővel, és lesétált a tetőről. Megkerülte a motelt, és elérte a forgatási területet. Néhányan vetettek rá egy futó pillantást, de különösebben nem törődtek vele. Akadálytalanul jutott el a rendezőig. Az asztalon felállított halogénlámpa fénykörének szélén várakozott udvariasan, míg azok hárman befejezték a beszélgetést, és az asszisztens távozott.

Előrelépett. Marvel fölnézett és biccentett felé, miközben az operatőr is lassan feltápáskodott, és cigarettára gyújtva eloldalgott.

Mikor J.R. az asztalhoz ért, Marvel még pár szót firkantott egy papír aljára, aztán széles mozdulattal leejtette az asztalra. J.R. szótlánul állt, nem is köszönt, csak megvárta, míg a rendező fölnéz rá, hunyorog, és félrebillentett fejével méregeti. Mintha ismerné valahonnan.

– Ah – mondta. – Megvan. Hát te vagy az. Ül le, kérlek! – intett az asztal túloldalán álló kempingszékre.

J.R. leült, letette maga elé az üvegét, és hallgatott, míg Marvel rágyújtott egy Lucky Strike-ra és az asztalon keresztül felé csúsztatta a paklit.

– Örülök, hogy megtaláltál, vén cimborá. Mi szél hozott erre? Újabb kérdés? Fejrázás. – Nem. Csak egy kérdés.

– Különös. Mintha tudnom kellene a választ mindenre.

J.R. lehajtotta a fejét. Kényelmesen elhelyezkedett, meghúzta az üvegét, aztán jóízűen felsóhajtott.

– Ügyes álca – kezdte.

Marvel elvigyorodott.

– Ugyan, ki emlékszik már rám? Minden család videókollekciójában ott vagyunk, te meg én, és még csak a nevünket sem kell megváltoztatni, mégsem jönnek rá, kik vagyunk. Tudod, hogy becéznek? Óz, a nagy varázsló! – Ezen nevetett, és kifújta a füstöt. – Azt hiszik, viccesek, és még mosolyognak is hozzá, milyen okosak. Én is csak vigyorgok, és rájuk hagyom. Az orruk előtt létezem, ráadásul maradtam, aki voltam: tudós és csaló. Senkit nem érdekel.

J.R. bólogatott. Az izzó fehér fénnel megvilágított erdő mögött királykék volt az ég, a sivatag pedig vörös a horizonton.

– Mikor megtaláltam az utat – kezdte –, Tucumcari előtt kezdett kifogyni a benzinem. Észrevettem egy benzinkutat nem messze az úttól. Igazi békebeli

darab volt, gömbölyű kutak, málladozó vörös festéssel, fogaskerekes számláló, az a fajta, ami minden gallon után csönget egyet. Egek, talán egy ZZ Top klipben láttam utoljára ilyen helyet! Egy öreg indián jött ki elém. Mikor azt mondtam neki, töltsé tele, csak hümmögött és bólintott. Egy szót sem beszélt angolul. Odabent az unokája vitte a boltot, csak ő tudott angolul, és nála kellett fizetnem. Kifele elköszöntem az öregtől, akkor is csak hümmögött.

Elhallgatott. Marvel kíváncsian nézett rá.

– És?

– Ennyi. Varázslatos élmény volt. Semmi köze hozzánk. Talán csak annyi, hogy őt sem érdekli.

Marvel fölnevetett.

– Ez tetszett. Végre egy igazi történet! Köszönöm, cimbora! Az én történetem, amint látod, nem ilyen érdekes. A zöld vásznak helyére még több erdőt keverünk, meg állatokat. Az ott – mutatott a várszerű képződményre –, az ott pedig maga lesz a város. Ez marhára tetszett nekik, mármint a kiadónak. Csak egy embernek esett le, hogy honnan „loptam” az ötletet. Hány éve is volt? Talán ötven, hatvan... nagy idő, az amerikai álom pedig túl gyorsan siet előre, tíz évnél régebbre már csak segítséggel tud emlékezni. De mondok neked valamit: a város pontosan olyan lesz, mint az eredeti! Persze senki sem ismeri föl, honnét is ismernék, de minden torony a helyén lesz, majd meglátod!

Marvel hátradőlt, és elégedett sóhajjal eregette a füstöt a cigijéből. Ahogy egyre nyúlt a szünet, J.R. érezte, hogy eljött az ő ideje, az udvariassági társalgás után végre fölteheti a kérdését.

Nagyon régről kellett kezdenie.

– Amikor elkapott az a rohadt eső, és harminc évig álltam a fák között mozdulatlanul, megfogadtam, hogy soha többet nem fordulhat elő velem ilyesmi. Már csak egy szívre volt szükségem, hogy végre életem legyen, és ne csak ostoba díszlet legyek egy álomban. Akkor te megadtad, amit kértem, de nem tudtam, hogy mihez kezdhetek vele, a fenébe is!

Utána évtizedekig nem találtam a helyemet, a Hickory név pedig olyan hülyén hangzott. Csalódott voltam és dühös. Fogalmam sem volt, hogyan kell szeretni, például. Aztán rájöttem, hogy Kansas nem nekem való hely, és különben is utálok a tornádókat. Ekkor mentem le Texasba.

Úgy döntöttem, biztosra megyek: itt volt olaj dögivel, én pedig meg akartam tanulni, hogyan használjam azt az átkozott szívet, amit kaptam. Nem akartam elszúrni. Mindent előre kiszámítottam. Bekerültem ebbe a családba, az olaj közelébe, amiből mindig rengeteg volt kéznél, nem kellett tartanom a rozsdától!

Aztán jöttek a nők: nem hittem a szerencsémnek! Először ott volt az a szépségkirálynő, akit feleségül vettem. Azt hittem így kell. A többi majd csak jön magától. Az öcsém szerelmes volt, a rohadék, az a nő is viszonszerette. Rossz volt látni, rettenetesen gyűlöltem. Új terveket kezdtem gyártani, hogy ne érjen meglepetés.

Mikor Sue Ellennel nem ment a dolog, sorra jöttek a nők, mindig más, titkárnők, riválisok, üzletfelek, bártündérek, mindegy. Az volt a módszerem, hogy minél többet döntsek meg, hátha a nagy számok törvénye alapján az egyiknél megtalálom azt a valamit. Nem tudtam mit kezdeni a szívvel, egy darabig azt hittem, a szex az, amit kerestem – ez a szerelem, hiszen minden nőt megszerezhettem magamnak. Mindent ki kellett próbálnom. Volt, aki zokogva távozott, megtörten és csalódottan – mind szerelmes volt belém, de egyik sem tudta megmutatni, vagy megmagyarázni nekem, hogyan kell csinálni. Egy idő múlva már megvettem őket, és csak szánalmat éreztem irántuk.

Voltak olyanok is, akiknek elég volt a dugás, azok biztos a pénzre és hatalomra hajtottak – hiszen én is ezt tettem, mert tudtam, hogy az vonzza a legtöbb nőt. Rám untak, vagy találtak maguknak mást, akinek szintén elég nagy volt a farka és vastag a pénztárcája. Ezért vagy azért, de senki sem tartott ki mellettem. Végül Sue Ellen is először az alkoholba menekült, aztán más férfiakkhoz.

Tizenhárom év! Eddig próbálkoztam mindennel, ami csak eszembe jutott. Nem törődtem semmi mással, aki megpróbált megállítani, kegyetlenül eltiportam. Aztán megtörtem. Feladtam. Elkezdtem inni, nem csak olajat, akkor már tényleg whiskeyt, és végre rájöttem, hogy még mindig nem törtem ki az álmvilágból. Már nem engem álmodtak, más volt a hely és az idő, de akkor, az én álmomban megjelent az a vörös zakós fickó: olyan átható tekintete volt, mintha minden gondolatomat ki tudná találni, de nem érdekelné. Ő buzdított, én pedig hallgattam rá. Főbe lőttem magam. Szabad voltam.

A balszerencse mégis tovább üldözött, magam sem tudom, hogyan, de visszarángattak, megint ugyanott találtam magam, tönkrement májjal, megőszülve, ugyanabban a francos kalapban. A valóság mezsgyéje azonban elvékonyult, és végre megszabadultam attól az élettől.

Akkor kezdtelek el keresni. Az álmon innen sokkal nehezebb volt megtalálnom az utat, de követni sem volt könnyű. Ahol erősebbek az álmok, nem voltam biztos benne, hol létezik még az út és hol van helyette más. Kísértetmotelekben szálltam meg, és néha kihalt benzinkutak szellemeitől próbáltam üzemanyagot kérni. Jártam már Chicagóban, ahol kezdődik az út, és elmentem Los Angelesig, ahol végződik. Évek óta kereslek, de a Városban nem találsz – túl nagy lett, és már az illúzió sem azt mutatja, amit annak idején, hát még az éber világ. Már azt sem tudom, honnét jöttem.

Hosszú utat tettem meg, és azt akarom tudni, mihez kezdjek így, ezzel a szívvel, amit adtál?

Marvel hallgatott. Már éjszaka borult a tájra, egy-két reflektor még ontotta fehér fényét a díszletekre és az autókra meg az állványokra. Éjszakai rovarok neszezték, néha éles csattanással sülték meg az ezerwattos lámpák forró burkolatán. Fömlált, és elindult a lámpák fénye felé, arra az üres térre, amely a díszletek és a kamerák között tátongott. Újabb cigire gyújtott.

J.R. Ewing lassan elvette az üveget, és követte a férfit.

– Sajnálom, cimbora – szólalt meg végül Marvel. – Nem tehetek semmit. Rossz valóság. Másik szerep. Így megy ez.

– De hát neked sikerült! – nyögte J.R. elkéseredetten. – Itt vagy, létezel és megtaláltad a helyedet! Hogyan?

Egészen megereszkedett a válla, koszlott zakója is slamposabban lógott rajta. Marvel széttárta a kezét.

– Én nem kerestem semmit. Ozzie Marvel, vagy Óz, olyan mindegy! Te kerestél valamit. Engem találtál. Szívet adtam neked, mert azt kértél. J.R. Ewingként pedig életet is kaptál. Ráadásul nem akármilyet. De nem élhetek helyetted. Nincs használati utasítás. Nem vagy garanciális.

Eldobta a csikket, a parázs vörös ívet húzott az éjszakában, nyomában, talán a reflektorok játékaként, fölsejlett egy szivárvány. Visszafordult J.R. felé, aki ugyan rezzenéstelen arccal hallgatta Ozzie Marvelt, a videoklip-rendezőt, és mindent értett, de a tekintete sötét volt, és egy könnycsepp gördült végig az arcán. Már csak egy kérdése maradt.

– És most, hogyan tovább?

Marvel együtt érzően J.R. vállára tette a kezét. A mosoly az arcán őszinte volt és szelíd, baráti.

– A mi időnk lejárt, barátom, de mindig emlékezni fognak ránk. Talán meg is értették a leckét. – A díszletek felé mutatott. – Látod az erdőt?

J.R. látta. A reflektorok ugyan félhomályba burkolták, de így volt jó. Eltűnt a zöld vászon, a körvonalak sejtelmesek voltak, nem látszott, hol a vége és mekkora az erdő. Ha akarta, sűrű volt, épp mint akkor, mikor fát vágni ment. Ott volt az otthona. Texas és a Ewing család csak egy kitérő, valami más az éber világ határán.

– Igen. És értem. – Kezet rázott Marvellel. – Köszönöm, barátom.

Megmarkolta Jim Beam feliratú olajos üvegét, és lassú léptekkel, mindent látó tekintettel elindult az erdő felé.

Tagadd meg Babilont

Tobias S. Buckell

Kicsit visszafogtam a cég sárga Scarab motorcsónakját, és szűken kerültem meg a Hassel-sziget sziklás csúcsát. Megdöbrentett a jachtok hiánya. St. Thomas Charlotte Amalie-jének kikötője általában árbocok és hajótestek szivárványszín dzsungele. Most csak két hajó horgonyzott az öbölben, magányosan, eltévedten kornyadoztak. A nemrég elvonult hurrikán, ami miatt lezárták a sziget összes repülőterét, és amiért a cég engem is kénytelen-kelletlen hajóval küldött repülő helyett, tisztára söpörte a kikötőhelyet.

Ennél jobban már csak a vízparti sétány betonpartján oldalra borult, háromárbcos vitorlás hajó lepett meg.

– Ez meg hogy került ide? – értetlenkedtem hangosan.

Megráztam a fejem, és bántam, hogy nincs nálam fényképezőgép.

Nem is tűnik olyan rossznak a helyzet, gondoltam később egy Red Stripe-ot szopogatva. A Greenhouse étterem hangosan csattogó vászon napernyője alatt pihentem. Ahhoz képest, hogy alig két hete söpört végig a városon a Virgin-szigetek írott történelmének leghevesebb hurrikánja, egész jól nézett ki minden. Talán még „irie” is volt a helyzet, minden rendben, ahogy a főnököm szokta mondani a helyi dialektust próbálgatva. Fél füllel hallottam, hogy a sziget házainak fele lakhatatlan, és bárhová mentem, mindenhol hínárszagot éreztem. De ezek a szigetek híresek voltak arról, hogy milyen hamar talpra állnak.

Hagytam, hogy a páracsepp legördüljön a barna üvegen, aztán végig a kezemen: a hideg ellenpontozta a betonról remegve felszálló hőséget. A távolban egy generátor dörmögött. Hűtötte a többi sört. Az élet ment tovább.

– Estét – mondta valaki.

J. Ottley roskadt bele a szemközti székbe. Felsírtak a műanyag eresztékek. Levette viseltes szalmakalapját, és az asztalra tette. Hosszú ujjú inge lucskos volt hónaljban. Ő vezette a B. E. légtér részleg St. Thomas celláját, a három részleg egyikét.

– Estét úgyszint – válaszoltam, és odaadtam Ottley-nek a Scarab kulcsát. A Sombrero-szigeten volt a fő kilövőállásunk, amely szerencsére minimális károkkal vészelt a vihart. St. Croix főleg a tengeri kilövéseket intéző részleg kikötője és raktára volt. St. Thomasban is a kikötő volt a fontos. Egész előző héten St. Croix-n robotoltam, próbáltuk helyrehozni a műholdakat kilövésre felkészítő steril kamrákban esett károkat. A modernitás csúcsa. Most jött el az ideje, hogy ide is benézzek, és ellenőrizzem, a St. Thomas-i raktárainkkal minden rendben. – Ottley, mi az ott? – böktém az út túlfelén heverő hajó felé. Most már láttam az oldalán sötétlő, vastag iszappatinát.

Két barna bőrű, rasztás ember álldogált mellette buggyos, szürke nadrágban. A hajótestet piszkálgatták. Néhány kölyök már fel is mászott rá az egyik helyi középiskola vörös nadrágjában, fehér ingében. A hajó orrából előremeredő, hosszú farúdra kapaszkodtak fel. Mintha talán orrfának hívták volna az ilyet. A vitorlás fedélzete talán hetven láb hosszú lehetett, és pont úgy nézett ki, ahogy a hagyományos favitorlásokat elképzeltem.

– Régi hajó – mondta Ottley. – Nagyon régi. Egyenest a tenger mélyéről.

És ezzel le is zárta a témát. A kezembe nyomott egy borítékot, benne a raktárainkban esett károkról készült fényképekkel. Leszaggatott tetők, odabenn sérült indítórakéták. Néhány műhold is vízkárokat szenvedett.

De a tekintetem minduntalan elkalandozott a szétzúzott épületek képéről, és visszatért a látóterem szélén sötétlő alakra.

Nyilván a legutóbbi hurrikán kavarta, hatalmas hullám emelte ki az ódon fahajót a Charlotte Amalie-i kikötő iszapjából. Aztán kitette a partra, az aszfaltútra, épp csak egy pocsolyányi állott tengervizet és szürke, kikötői iszapot hagyott alatta. De nem igazán tudtam elképzelni a jelenetet. Meg kellett volna sérülnie a hajónak is. Miféle különös hatalom óvta meg a pusztulástól?

A következő napomat teljesen kitöltötték a helyreállítási munkálatok. Volt egy raktárunk nagyjából St. Thomas nyugati oldalán, egy Red Hookban, a keleti csücskén, és egy irodánk a városban. Red Hookkal kezdtem. Később, amikor már remegni kezdett a napfény, és végigcsókolta a távoli, sós látóhatárt, beleroskadtam egy nyugszékbe a Marriott Hotel Frenchman's Reef medenceparti bárjánál. Ültömben beláttam kikötő ívét és az egész vízpartot.

Charlotte Amalie csodaszép kis karibi város. A holland építészet többnyire szimmetrikus, és a zömök, kétszintes házak boltívei és páros számú ablakai is ezt tükrözik. A falak vibráló élénksárgák, rózsaszínek, makulátlan fehérek: szinte lángol fölöttük a sok vörös cserepes tető. A meredek hegyoldalon mindenütt hasonlóan színes házikók kapaszkodnak össze.

És ahogy ott ültem, észrevettem, hogy az ismerős faszerkezet még mindig ott hever a parton.

Előszedtem a kis látcsöveget, és ránagyítottam. Sötét bőrű tömeg vette körül a hajót. Szerszámokat cipeltek. Láttam, hogy a hajó gyomrát bontják fel épp. Nem valami gazdaságos módja a hajó eltávolításának, gondoltam.

Ismét belekortyoltam a Margaritámba, és felmentem megkeresni a szobámat.

Taxival mentem ki a reptérhez közeli raktárhoz. Kék Toyota kisteherautó volt, a platón fapadokkal, vászontetővel. „Szafari busz.” Előreültem a sofőr mellé. Valami reggae-szerű zakatolt a vezetőfülkében. Az énekes érdes hangon, erős akcentussal káromkodott és dühös rímeket kiabált.

– Buju Banton – mondta a sofőr, és lehalkította.

– Elnézést? – Nem értettem. A kazettára mutatott, és akkor felfogtam: az énekes nevét mondta az előbb. – Reptér.

– Rendben.

Az itteni taxisofőrökhöz képest még a New York-iak is álmos kezdők. Kigördültünk a szálloda elől, és nekivágtunk az útnak. Minden kanyarnál azt hittem, itt a vége: a kocsí billegett, a hátul sorakozó padok ide-oda csúszkáltak. Ráadásul nem tudtam leküzdeni azt az érzést sem, hogy az út rossz felén

vagyunk így baloldalt... A sofőr rádudált és ráintegetett az összes szembejövő kocsira, de még az út szélén caplató gyalogosokra is.

Az út lágyan lekanyarodott a városba, és hozzálassultunk a forgalom vánszorgásához. Végre közelről is megnézhettem a hajót. Még mindig nagy tömeg vette körül, de úgy néztem, nem állami munkások. Gyerekek, öregasszonyok, hosszú rasztás, szakadt farmeres rasztafáriánusok. Néhányuknál szerszámok voltak, a hajót bontogatták. Mások ácsorogtak, himnuszokat énekeltek, vagy csak nézték a többieket. Sokuk szemében könny csillogott.

Pár nedves deszkát kifeszítettek, és felsötétlett a hajó bordázata. Valami fehér fénylett fel tompán odabenn. Csontok? Hirtelen eszembe jutott, hogy ez csak egy rabszolgaszállító hajó lehetett. Rettenetes. Megborzongtam. St. Thomas a karibi térség egyik legbiztonságosabb természetes kikötőjeként a rabszolga-kereskedelemnek is fontos csomópontja volt. Vajon kalózok támadták meg és süllyesztették el a rabszolgahajót a kikötőben? A bűvárok gyakran merültek az öbölben, miután egy-egy nagy turistahajó felkavarta az iszapot, hátha találnak valami régi leletet. De ez itt most egyenesen a partra szállt.

Előrehajoltam, és megveregettem a sofőr vállát. Őt is ugyanúgy lenyűgözte a látvány, mint engem.

- Mit csinálnak? – kérdeztem.
- Gondoskodnak róla – válaszolta. Erős tájszólása volt.
- Mi ez? – suttogtam.
- Régi – mondta. – Nagyon régi.

Megint Ottley-val ebédeltem. Jólesett szusszanni egyet, és üzletről beszélgetni a vézna, kerek képű helyivel. Átnéztük a raktárak helyreállítására vonatkozó terveket. Utána lesétáltam az öblön végignyúló betonútra, és végigballagtam a régi part mentén.

- Megy megnézni? – kérdezte egy járókelő.
- Csak biccentettem.

A sörömet az asztalon hagytam, úgy éreztem, szentségtörés lenne, ha üveggel a kezemben, békésen iszogatva nézném a hajót. Különös érzés volt, mintha valahol mélyen hívott volna.

A tömeg kettévált és átengedett. Az egész színskálát ott láttam magam körül, a legsötétebb feketétől a napbarnítottan is sápadt, ősz jachtosokig: mind csak álltak, és engem néztek. Megállt a munka is. A szél felkavarta a port, belekapott az ingembe, lehűsítette kicsit a derekamon gyöngyöző izzadtságot. Valaki felköhögött.

A palánkra tettem az ujjam, és azon gondolkoztam, hogy is illek én ide. Nekinyomtam a fának, és az lassan, a kortól meggyengülve engedett. Éreztem valamit a felszíne alatt. A történelmet, azt, ahogy a múlt egyenesen hozzám beszél. Görcsbe rándult a gyomrom.

De nem szippantott be. Talán mert az őseim keverték voltak, és sosem tudtam magam egyik oldallal sem azonosítani. Ugyanaz a harc volt ez is, mint amikor a „bőrszín” rubrikába kellett beírnom valamit a hivatalokban, a jelentkezési lapokon. Fekete? Valamennyi volt bennem: túlságosan is könnyen leburnulok. Fehér? Telente gond nélkül beleveszek a bevásárlóközpontokban sodródó tömegbe, egyszerű, arctalan választás lenne. Talán van bennem a biztonság kedvéért egy kis spanyol is, és némi távol-keleti. A sehová sem tartozás is csapda. Végül mindig az „Egyéb” mellett döntöttem.

Hátrébb húzódtam, és a mellettem álló, őszülő raszta felém biccentett.

– Hallod, hogy hív! – Mély volt a hangja. Kidagadtak az izmai, ahogy megragadta a palánkot, és letépte. Benéztem a hajó szívébe. Valamikor éjszaka elszállították a fehérre kopott csontvázakat, de a láncok és béklyók még mindig ott csüngtek az elválasztófalakon, feketéjük még a mellettem álló férfi bőrénél is mélyebben sötétlett. Azt hittem volna, tele lesznek kagylóval, vagy hogy elrozsdásodtak már egészen, de úgy fénylettek, mintha épp most rakták volna fel őket. Miféle erők uralkodtak rajtuk?

Aztán elszállt a pillanat, és a tömeg újra nekiesett a hajótestnek. Arrébb bandukoltam, és találtam egy Johnny Cakes standot. Valami édes fánkféleség volt. Ez, egy feltekert húsos pástétom és egy doboz kóla épp megtette ebédre.

Másnap kora reggel elintéztem, hogy egy jobb állapotú épületbe költöztessük az irodát. De még a város kis hátsó utcácskáiban is elég közel voltam a hajóhoz, hogy ne tudjam kivenni a fejemből. Ebédidőben addig jártam a kis boltokkal, hűvös árnyékfoltokkal teli sikátorokat, míg újra a hajóhoz nem értem.

– Hé, fehérke! Isten hozott!

Ugyanaz az öreg raszta köszönt rám. Várt. A kezembe nyomott egy csákányt, és odaálltam mellé, együtt bontottuk a le a hajótest ódon palánkjait. Egy órán át izzadtunk, feltéptük a fát, és halomba raktuk a járda mellett. Aztán ebédszünetet tartottunk, és pástétomot ettünk egy-egy farakásra kuporodva. Két vézna öregember hangosan csapkodta a dominót egy asztalon, és zene szűrődött egy apró, fémes hangszóróból.

Később odajött hozzánk még három férfi. A raszta körbeadott egy jointot, és jó negyedórát csendben ültünk így öten, kerestük a megvilágosodást, beleolvadtunk a reszketeg levegőbe.

– Gyere! – kelt fel az öreg raszta, és vele mentem a hajó túloldalára.

Nagy meglepetés várt rám. Nem csak szétszedték a hajót, de újjá is építették. A régi palánk helyére új, vízhatlan deszkákat hordtak. Eddig nem is figyeltem, mit fűrészselhetnek, miközben mi a palánkokat tépjük le a hajótestről, azt hittem, csak a régi fahulladékot darabolják fel.

– Miért építik újjá? – kérdeztem. – Múzeumot nyitnak benne? – Próbáltam megérteni. A raszta megrázta vastag fürtjeit.

– A babiloni parázna nemsoká elbukik. Készen kell állnunk.

– A babiloni parázna?

– Babilon Amerika – mondta, és egyre csak a fejét rázta. – Mint a Jelenésekben. Az amerikai Virgin-szigetek Babilon része, és ideje, hogy megtagadjuk Babilont!

Szédelegtem a levegőben úszó, édes füsttől. Pislogtam egyet. A hajó dalolt.

Az egész halálra rémített. A fapalánkok, a béklyók, az újjáépítésen dolgozók nyugodt elszántsága. Nem restaurálni akarták. A restaurálást még értettem

volna. Abban segíteni is akartam volna, hátha megtalálom saját kis elrejtett részemet, hátha megbékélhetek magammal. Mint azok a zsidók, akikről olvastam, hogy visszamentek Auschwitzba.

De az itteniek valami másra készültek. És nem értettem, mire. Úgyhogy a hotelbe visszatérve napernyős kis alkoholokat ittam. Ahányszor csak lementem a medence melletti bárba, láttam az öblöt, és nem tudtam kiverni a fejből a hajót. Relikvia volt, emlékeztető és kulcs, de nem tudtam, hogy kell használni.

Sokáig járkáltam fel-alá az üres folyosókon, mire végül találtam egy árus kölyköt. Adott egy csomaggal a legjobb vöröséből. A verandán gyújtottam rá, és addig szívtam, amíg el nem aludtam a hideg csempén heverve.

Azt álmodtam, hogy meztelen, csontsoványra aszott szellemek kelnek ki a Charlotte Amalie-i kikötő sarából. Több ezren voltak, végigmasíroztak a városon, aztán felkanyarodtak a domboldalra, ahol a hotel állt. Felkaptak, és magukkal vittek vissza, a tengerbe.

Hosszan kígyózott a sor a vízparton. A szigetlakók összesereglettek, és várják, hogy megnézhessék a felújított hajót, gondoltam én. A taxisofőr kitett. Megtaláltam a rasztát.

– Itt az idő – mosolygott rám.

Láttam, hogy valaki felfestett egy nevet is a hajótatra. *Marcus Garvey*. Az Afrikába való visszatérést szorgalmazó mozgalmak egyik réges-régi alapítója. Végigsétáltam a hajó mellett, és próbáltam megfejteni, mit csinálnak itt az emberek.

– Ez örület! – csattantam fel. A raszta újra csak biccentett.

– Tömegőrület – toldotta meg. Határozott léptekkel visszasétáltam, hogy lássam, mi folyik a fedélzeten.

A tatépitmény alatt egy zöld kendős öregasszony állt. Egy fiúcska épp most lépett ki elé a fedélzetre a szomszédos iskola zöld-fehér egyenruhájában. Az asszony előrenyújtotta aszott kezét, és megkínálta a zöld lopótökben kotyogó italból. A kölyök épp csak belekortyolt, megremegett, és elájult. Összeroskadt,

és oldalra hengeredett a fedélzeten. Láttam, hogy aprócska mellkasa egyre lassabban emelkedik és süllyed, aztán a gyermek egészen elcsendesedett. Felkavarodott a gyomrom. Tömeges öngyilkosságok jutottak az eszembe.

A soron következő asszony, talán a kölyök édesanyja, éppolyan nyugodtan itta meg a maga kortyát. Egy rendőr várt mögötte.

Amint ernyedten heverték a fedélzeten, felkapta őket két férfi, és levitte a fedélközbe.

A hangtalan szertartás nem állt meg. Odafordultam a mellettem álló rasztához.

– Mi ez? Mit csinálnak? – förmedtem rá. A torkomban dobogott a szívem.

– Zombiként alszanak, míg oda nem érünk.

– Hová? – kérdeztem.

– A tejjel-mézzel folyó földekre. – Megvonta a vállát. – Vagy bárhová máshová. Egy új helyre. Zionban ébrednek fel.

– De miért épp ez a hajó? – Tudni akartam.

– Magunkkal kell vinnünk a történelmünket. Szembe kell nézni vele, nem elfutni előle!

Odaverekedtem magam a hajótesthez, és megérintettem. Most már teljes erőből dalolt. Mintha egy buddhista szerzetesekkel teli szentély lett volna, a folyamatosan zúgó *oooom* erőt árasztott.

Egy pillanatra megtört a pártatlanságom. A munkámra próbáltam gondolni, racionális tényekre, bármire, csak ne kelljen a körülöttem zajló eseményekkel törődnöm.

– Mennem kell – mondtam. Hamarosan visszavártak a Sombrero-szigetre; másnap már indulnom kellett. És mit is tehetnék itt, ahol még a rendőrség is beállt a sorba?

– Kihagyod – mondta az öreg raszta. Csalódottnak tűnt.

Megfordultam, és visszamentem a taxihoz. Remegő kézzel nyitottam ki az ajtaját.

Egy rabszolgahajón vagy négyszáz ember fért el a lehető legnyomorúságosabb körülmények között. De mintha az egész sziget lakossága ott sorakozott volna, hogy a fedélközbe vigyék őket.

Lehetetlen.

Aznap éjjel nyugtalanul aludtam, és végül a mély *oom* hívása ébresztett fel. Felültem, felkeltem, lesétáltam a medencéhez. Halotti csend ülte meg az éjszakát, a felhők hosszú, vékony szálakban kavarogtak az égen. A telihold beragyogta a kikötő reszketeg vizét, és fények villogtak az öböl természetes amfiteátrumában és a sziget hegycsúcsainak görbe gerincvonalán.

A város fölött az égen ott horgonyzott a hajó. Láttam, ahogy eloldja a kötelet, és fellebeg a domb fölé. A sziget legmagasabb pontját, a Crown-hegy csúcsát legtöbbször épp csak érintő felhőszalagok mintha lenyúltak volna érte, a saját mélységükbe ölelték, és elrejtették előlem.

Ez csak egy álom, mondtam magamnak, és megragadtam a korlátot. A fém hidege rám cáfolt.

Másnap reggel idegesen ébredtem. Reggel vízitaxival kellett bemennem a hotel kikötőjéből a városba, ahol Ottley már vár a motorcsónak kulcsával. Onnan visszamegyek St. Croix-ra. Aztán elrepülök Floridába.

Most, a dokkban állva, a már jócskán késésben lévő taxira várva tudtam, hogy nem álmodtam. A rabszolgahajó nem sötétlett odalenn a messzeségben, a víz mellett. Csak a csupasz betont láttam. Egy autó sem surrant végig az utcán.

Órákkal később, amikor már bejártam az egész hotelt, hogy találjak valami harapnivalót, lementem a vízhez. Tegnap az egész sziget hajóra szállt, és elment. Ezt már értettem. Azt még mindig nem tudtam, hová mehettek. Leültem a part betonperemére, és próbáltam elmagyarázni a szélnek, hogy a metán hordozórakéták miért is jobbak a kerozinosnál, de nem jutott az eszembe, és igazából nem is érdekelt. A máskor zajos és forgalmas parti sáv kihalt volt és csendes. Visszaemlékeztem életem megannyi hangos városára. A határidőkre, a makulátlan tiszta, steril munkaruhákra, a laptopokra, mobiltelefonokra, arra, hogy milyen, amikor azt mondják, reggelre az asztalukon akarják látni a számokat.

Egy kis csónak csapódott neki a kikötői kompok védelmében a beton szélére akasztott, jókora gumiabroncsoknak. Lenéztem. Zöld, vörös, sárga betűk hirdették: *Kis Garvey*. Újra reszketni kezdtem, és azt kívántam, bárcsak lenne nálam még egy joint.

A csónak közepén volt egy pad, és a két oldalán egy-egy villa az evezőknek. A hullámverés ütemére ringatózott. Óvatosan belemásztam, eloldottam a kötelet, és ellöktem magam a betonfaltól. Valahogy sikerült ezt a rettenetes örökséget, a rabszolgahajót, és mindazt, amit jelképezett, büszkén magukkal vinni a múltból az új jövőbe.

Hogyan?

Meg akartam próbálni én is.

Beakasztottam az evezőket a villába, lehunytam a szemem, és nekifeküdtem. Az evezőlapát a vízbe mélyedt, és a kis csónak siklani kezdett. A bizalom, gondoltam, fontos lehet. És a hit is.

Evezni kezdtem.

fordította Körmendi Ágnes

A tökéletes pár

Steve Stanton

Shyla Cleary épp egy tál lencsét kavargatott, amikor Ryin, a férje belépett apró apartmanjukba. Alaposan szemügyre vette a férfit, a remény apró jeleit keresve. Sose volt szüksége pár másodpercnél többre ahhoz, hogy megmondja, milyen napja volt a párjának. Ryinbe semmiféle ravaszkodás nem szorult, kifogások keresésében sem volt valami nagy gyakorlata, már-már kórosan becsületes alaknak számított. Vastag ajkait összeszorította, fejét lehajtotta – újabb rossz nap. Bőre sötét volt, még egy feketéhez képest is, hosszú haja elrejtette az arcát, de esetlen, védekező testtartása mindent elárult. Shyla lelki szemeivel látta férje tökéletes testét a szakadt ing és koszos kezeslábas alatt – egy izomból gyúrt ébenfa szobor, az éjszaka angyala az ő öröme. Ehhez a látomáshoz úgy ragaszkodott, mintha egy talizmán lenne.

– Láttad, hogy mennyit ajánlanak most egy veséért? – kérdezte a férfi. Egy kinyomtatott hírfaxot lobogtatott ezt alátámasztandó, mintha egy olyan esküdszék elé tárna bizonyítékot, amely soha nem olvasta el az apróbetűs részt. – Miért is nem tartottam meg az enyémet úgy, mint te? Most gazdagok lehetnénk.

Szomorúan megrázta a fürtjeit és a viseltes, szürke pokróccal fedett székbe dobta magát. Az arcán csillogó izzadtságcseppeket a karjával törölte le.

Shyla a főzőlapon gőzölgő edénybe fúrta a tekintetét. A linóleumpadlót nyirkosnak érezte meztelen talpa alatt, otthonkája alatt verejtékcsöppek szaladtak le a bőrén. Már napok óta a harmincnyolc fokot környékezte a hőmérséklet, a gyilkos, száraz forróságtól úgy fortyogott az aszfalt a városban, mintha egy nagy serpenyő lett volna az egész.

– A vese mindig is jó befektetés volt – felelte, miközben óvatosan megtapogatta a hasát, érezve az ismerős sebhelyet. Tudta, hogy Ryin is az ő hasát nézi, nem kellett a férfi égszínkéék szemét és a másik helyét eltakaró fekete tapaszt látnia hozzá. Néha úgy képzelte, hogy férje a hiányzó szemével még élesebben lát, bele a szívébe, a gondolataiba, mindent titkába. Jobb

szerette volna, ha a tapasz helyére egy üvegszem került volna, de nem, Ryin egy speciális implantátumra várt, infravörös és teleszkopikus lencsékkel, ennél kevesebbel nem érte be. A tapasz az előttük álló szebb napok jelképe volt a számára, egy nyitott ajtó a reményteli jövőbe.

– Szerinted ideje lenne eladnunk? – kérdezte Shylát erőltetett közönyösséggel. A jobb térd fölé lúkat piszkálgatta közben a farmerjén.

– Nem hiszem – felelte Shyla hasonlóan mesterkélt módon. – Talán majd akkor, ha a piac tetőzik.

Ryin végül rámosolygott és bólintott egyet, befejezve a rituálét, ki nem mondott szavaikkal is csak megerősítve azt, amire mindketten gondoltak. Mikor szemtől szemben állunk a kétségbeeséssel, soha nem merjük nevén nevezni.

Shyla a lencselevest három műanyag tálba merte.

– Vacsorázhatunk? – kérdezte és fejével a háló felé intett. Ryin egy papírdobozba ejtette a hírfaxot és átballagott a hálósobába Kitreleért, a fiukért – még csak két éves volt, de már a család büszkesége, már beszélt és egyre több mindent értett.

– Szia, apu! – csendült fel a hangja, boldog ártatlanság fűszerezte.

– Szia, Kit! – visszhangozta az idősebb hang, de az apáéban ott lapult a fásultság. – Vacsora.

– Hoppázzunk, apu!

– Hoppá? Fejjel lefelé?

A visítás kitört a hálóból és betöltötte az apró apartmant, remény és élet remegett benne. Ryin a nyakába ültetve hozta Kitrele, a kisfiú az ajtó fölé boltívre csapott, ahogy mindig is szerette. Shyla elrendezte a három tálat a fából készült költöztetődobozon és vizet öntött három műanyag pohárba. Gyorsan végigfutotta a hírfaxot, majd a padlóra dobta – az árak ismét az égbe szöktek, az egyre idősödő népesség kétségbeesetten küzdött a beszűkült forrásokért. Ryin véradó kiegészítőit a tálja mellé tette és közelebb húzta az egyetlen karosszéküket is, hogy a férje helyet foglalhasson. A vitaminkiegészítőket minden olyan donor ingyen kapta, aki folyamatosan tudott teljesíteni. Shyla az enyhe vérszegénysége miatt csak havonta egyszer tudott vért eladni, így nem jogosult rá. Magának egy sima hokedlit hozott a

konyhafülkéből. Miközben leült, a hatalmas lila kapszulát nézte, és azon gondolkozott, a férje hogy tudja azt egyáltalán lenyelni.

Ryin leültette Kitet, majd odébb húzta a karosszéket, hogy a fiával szemben legyen, mindketten mosolyogtak. Apa és fia. Ugyanaz a mosoly, ugyanazok az ajkak, ugyanaz az orr, csak Kit bőre volt jóval világosabb, mulatt krémszínű, pont, mint Shyláé. A haja is erős lesz, egyenes, szintén az anyja öröksége, semmi göndör fürt, nagyon jó haj, remek alapanyag az átültetéshez. A nő megérintette hátul a fejbőrét, ahonnan kimetszették a hajhagymákat. Ha megnöveszti az ember felül a haját, akkor fel sem tűnik a hiány – de akkor is tudja, akkor is emlékszik rá és a kifizetetlen számlák akkor is az útjába állnak, mint a behajtani tilos táblák, hogy meg kelljen fordulnia, más utat kelljen keresnie. *Táncolj, te liba, táncolj és énekelj nekünk egy dalt, te kis olcsó ribanc.*

A lencsepörköltnek olyan íze volt, mint az ázott kartonnak, pont illett a mai naphoz, de Shyla nem merte kimondani a nyilvánvalót, a panaszkodás csak további problémákat okozna, zavart, talán nyílt veszekedést is. Ha csend van, akkor lenyeljük a problémáinkat, gondolta magában. Remélte, hogy a pokolban égne majd, ahonnan már nem érhetik el őket többé, nem bukkanhatnak fel, hogy újabb darabokat hasítsanak ki belőlük.

Miközben szótlánul evett, a tapétát nézte és a hallgatásba ragadva bűntudatot érzett amiatt, hogy kifogyott a fűszerekből. Újra. A tapéta szürke felületén kifakult, rózsaszín fuksziák és buja borostyánindák sorakoztak. A karosszék fölött kék zsírkrétafirka éktelenkedett, átlós, balról jobbra emelkedő vonalak, szabálytalanul követve egymást. Először megpróbálta lemosni, de a tapéta mintája hamarabb megadta magát, mint a zsírkréta, barna paca maradt csak a próbálkozás helyén, olyasmi, mint amit a Rorschach-teszteknel látni. El is fenekelte Kitet a kék zsírkrétanyomért és azóta is bántotta, hogy ezt tette. Ma már más jutott eszébe, ha ránézett – egy kisgyermek első műalkotását látta.

– Festettél ma? – kérdezte Ryin, miközben a hatalmas vérkapszulára meredt a tálja mellett.

– Sikerült befejeznem egy újabb darabot a *Borostyánsárkányok* sorozatba – felelte Shyla hálás büszkeséggel. – Tobias minél előbb látni is akarja.

– Tudod, hogy a vén kujon semmi mást nem akar, csak bejutni a bugyidba?
– A férje arcán megrándultak az izmok.

– Ryin! – csattant fel Shyla, majd gyorsan Kit felé fordult. – Kész vagy, drágám? Nem akarsz játszani a bujcababáiddal?

Segített a kisfiúnak leszállni a székről és figyelte, ahogy a szobája felé totyog.

– Akkor is igaz – bizonygatta Ryin komor tekintettel.

– Persze, hogy igaz, de legalább megveszi a festményeim!

– Ennyi erővel el is osztogathatnád őket.

– Ryin!

– Jól van, sajnálom. De mennyi ideig hitegetheted még? Nem lesz neki elég örökké az, hogy lát itt-ott felvillanni valamit. Előbb-utóbb elő fog állni a farbával, akkor meg aki bújt, aki nem...

– Azt hittem, ezen már túl vagyunk, drágám.

– Tudom, tudom. Azért van, mert eddig igyekeztelek távol tartani a húspiactól. – Ryin felkapta a lila kapszulát, és a nyelvére tette. A műanyag poharat a szájához emelte, ivott, fulladozott, végül nagy nehezen lenyelte. – Fúj, ez a városi pisa. – A poharat a durva fafelületű asztalra csapta. – Már rendes vizet sem engedhetünk meg magunknak.

Shyla kimérten bólintott, a sebhelyeket figyelte a férfi karján, amik alatt megfeszültek az izmok. Kivételes minőségű csontvelő, az orvosok is megmondták. A típusához képest rendkívül tiszta DNS. Benne volt a spermabank-katalógusokban és az egyik heréje rekordáron kelt el öt évvel ezelőtt. Karcsú, izmos, nem is túl szőrös, örömszerzésre született test.

– Ne menjünk be a vécébe? – Shyla suttogásában egyértelmű volt a szándék. – Legalább mi itt vagyunk egymásnak.

Kitre nézett, aki a hálószoba padlóján játszott. Az apartmanban mindössze két szoba volt, azokat sem választotta el ajtó – na meg egy vécéfülke, mosdó nélkül; ha a gyerek ébren volt, a szülei csak itt teremthettek maguknak egy kis privát szférát.

– Vért adtam ma délután – felelte Ryin nyersen. – Talán majd később.

Shyla meghunyászkodva felállt, összeszedte az edényeket és az evőeszközöket, Kit bumfordi gyerekvilláját és csőrös poharát, aminek az ivórésze olyan volt, mint egy kiöltött nyelv.

– Ne rohanj el ilyen gyorsan, édesem – állította meg Ryin egy gyengéd érintéssel. Ő is felállt és erős karjaival átölelte a feleségét. – Az Átmeneti Szolgálatoknál ma már úgysem kapok újra munkát – súgta halkán a nő nyakába. – Alig ment előre a sor és a brókerek is csak a kékeknek szóltak.

– Sejtettem – felelte Shyla, élvezte, hogy újra ott lehet a férfihez simulva és az illatába burkolózva. Feromonok, mintha függő lenne. Egy drogos, akinek naponta szüksége volt egy izzadságcsepre a szerelmeséből.

– Lassan behal ez az egész város, a saját mérgében fő. Még zúmerek is álltak a sorban, munkára várva.

– Valami csak akad – mormolta Shyla különösebb meggyőződés nélkül.

– Úgy álltam ott egész nap, mint valami jobbágy – folytatta Ryin elcsukló hangon. Dühítette, hogy a hangja elárulja a gyengeségét, így hangosabban folytatta, szinte már kiabált, mélyre rejtett büszkeségéből merítve a szavakat. – Az a kormánybróker kijött a kis mappájával és műanyag vigyorával és esküszöm neked, kitöröltem volna akár a seggét is a bizonyítvánnyal egy napi munkabérért...

Shyla szorosabban a férfihez simult, érezte, hogy párja remeg, a mellkasa háborog. Nem mert hátrébb húzódní, nem akarta újra sírni látni. Édes Istenem, ne most, ne ma.

– Meg fog halni, Shyla, nem fogom tudni megmenteni.

A nő teste ösztönösen megfeszült. Elengedte az edényeket, azok a padlóra zuhantak, majd ellökte magától a férjét.

– Hagyd abba! Soha nem mondj ilyet! Az ég szerelmére, meghallhat minket, Ryin!

Ryin gyorsan lehajtotta a fejét és könnycseppektől nedves arcát szakadt ruhájának vállába törölte. A szemét fedő tapasz kemény, acélos fénnel csillogott. Micsoda kettősség.

Shyla úgy fordult, hogy háttal legyen a gyerekeknek, majd halkán ezt mondta:

– Az orvos szerint még egy csomó ideje van, mielőtt át kellene ültetni a veséjét. Évek. Lehet, hogy addigra csökken az ár.

Vagy valahogy meg tudom őrizni az én nélkülözhető vesémet addig, amíg már elég nagy lesz ahhoz, hogy az övé lehessen – ez volt a titkos reménye.

– Ki kell jutnunk a városból, szívem – mormolta Ryin, mikor kissé magához tért. – Ezek a fortyogó vegyszerek egyszerűen szétégetnek mindent bennünk.

– Talán ha el tudok adni pár festményt... – reménykedett Shyla.

– Persze – bólintott Ryin, látszott rajta, hogy nem hisz ebben. Lehajolt, hogy felvegye a tálakat a padlóról. – Megnéztem pár optikát ma – mondta, miközben az edényeket a falra rögzített zománcozott mosogatóba tette. – Nézegettem a kirakatokat, mint egy zúmer. A Future Vision kiárusítást tartott.

Hát igen, gondolta Shyla, odakint várt rájuk a jövő, a vigasztaló ígéret, a végtelen lehetőségek... A dolgok akár jobbra is fordulhatnak. Csak még egy kicsit kell kitartaniuk. Csak napról napra.

– Nagyon zavar, hogy csak egy van...?

– Nem, csak elütöttem valamivel az időt. Annyi, hogy nem látod annyira a mélységét a dolgoknak, de nincs túl sok különbség, persze csak ha nem vagy valami művész vagy ilyesmi...

Lelkifurdalást érzett a térlátást igénylő hobbija miatt. Egy feleség, aki nem hajlandó megválni az egyik szemétől és ezért a férjének minden este olaj és terpentín szagától körülvéve kell elaludnia.

– Kéjük is volt? – kérdezte tőle.

– Nem pont az én árnyalatom, de majdnem.

– Akkor lehet, hogy várnod kellene, amíg nem találod meg a tökéletes párját. Már annyi ideje vársz, pár hét nem lesz olyan nehéz, ugye?

Ryin oldalra hajtotta a fejét és fürkészőn nézte. Shyla összeszorította az ajkait és próbált rájönni, hogy most mire is gondol a másik.

Végül elmosolyodott.

– Akár egy örökkévalóságig is várnék a tökéletes párra, drágám.

Shylát elöntötték az érzelmek. Emlékezni akart vele, emlékezni arra, hogy mennyit küszködtek azon a szemen, míg végül aláírták azt a szerződést – hogyan sírtak, hogyan adott búcsúcsókot arra a hideg, kék szemgolyóra, mielőtt a férjét elaltatták volna a műtéthez. *És ha az egyik szemed botránkoztat meg téged...* Ha nyakig ülsz az adósságban, és két hónapra előre ki kell fizetni a lakbért, hogy menedéket találhass a vihar elől. Akkoriban egy kartondobozból készült sátorban laktak egy sikátorban, egy húsz fős, mocskos utcai kommunában – egészen addig, amíg Shylát tömegesen meg nem erőszakolta

egy arra járó fegyveres banda és egy jó barátját agyon nem verték, amiért meg akarta volna védeni őt. Most itt van ez a privát apartmanjuk, egy biztonságos otthon a rendőrség által felügyelt városrészben és egy fekete, műanyag szemtapasz. Ne nézz hátra, Shyla, emlékeztette magát szigorúan és visszafogta a könnyeit, amik a szívéből akartak volna előtörni.

Ryin vizet töltött a mosogatóba és pár csepp kék mosogatószert adott hozzá, Shyla pedig a törülőkendőért nyúlt. A férfi elmosta az egyik piros műanyagból készült tálat és a nőnek nyújtotta.

– Te egy jó ember vagy, Ryin Cleary – tört ki Shylából váratlanul, és át akarta ölelni, fel akart olvadni benne, olvasni a gondolataiban, a lényévé válni. Szüksége volt rá. A férfi volt a múzsája, ő miatta volt érdemes élni.

Ryin elhessegetett pár fürtöt a szeme előtt és a nő arcába bámult. Szája bizonytalan mosolyra húzódott.

– Örülök, hogy velem vagytok, te és Kit. Jó, hogy van miért hazajönni. Így nem érzem azt, hogy le kellene ugranom a hídról az éjszaka.

Shyla visszamosolygott rá, bár belülről hideg szorongatta. Ennyire rossz lehet Ryinnek? Komolyan eszébe jutott, hogy leugrik és... Nem, nem, erre nem is szabad gondolni. Az ilyen gondolat még a végén valóra váltja magát. Ha beszélne róla, csak életre hívnánk, mint valami démont, amit csak a nevének kell nevezni és testet is ölt, áttör a dimenziókapun és a hideg, tiszta napfényre lép.

– Még mindig tervezünk egy másikat? – kérdezte. A teste olyan volt, mint egy ugrásra kész macskáé.

– Persze – vigyorgott a férfi. – Terhes vagy?

Úgy tűnt, hogy a meglepetés kellemesen érintette, bár kicsit feszült lett tőle. Shyla minden mozdulatát kielemezte.

– Még nem tudom. Minek örülnél jobban?

– Ne csináld már, mióta szeretnénk! Azok a gyors menetek a klotyóban... – kacsintott rá pajkosan.

Shyla úgy döntött, hogy itt az ideje Ryin fejének szegezni a fegyvert.

– Megtarthatjuk, ha az vagyok?

A férfi vigyora karikatúrává torzult.

– Megtartani?

– Úgy volt, hogy megtartjuk a következőt.

– Hát, igen, de akkor még ment a sor és volt pár dollár a tárcámban.

Shyla határozottan kihúzta magát.

– Eladtuk az első kettőt és meg akartuk tartani a második kettőt. Így döntöttünk.

Ryin értetlenül nézett rá, mintha valami nagy paradoxon feloldásával küzdene. Megfordult és egy túlzottan erőteljes nyomással helyére pattintotta a mosogatószer kupakját.

– Most akkor terhes vagy, vagy nem? – kérdezte végül. – Elegem van mára a játszadozásból.

Shyla nyelt egyet és próbálta megtalálni azt a hangot, amire ebben a helyzetben szüksége volt. Ideje kiállni és megmérettetni.

– Mondtam már, hogy nem tudom. Nem játszadózom veled. Csak annyit mondtam, hogy van rá egy kis esély, az ég szerelmére!

Beszélj hozzám, Ryin, üvöltötte közben hangtalanul. Hallanom kell a hangodat. Szeress engem! Szükségem van rád.

– Akkor majd visszatérünk rá, ha biztos leszel benne. Most viszont ideje Kitet ágyba tennünk.

Már ment is a gyerekszoba felé, hátrahagyva Shylát, hogy törölgesse el az edényeket és rágja magát a holnap reggel esedékes nőgyógyász miatt.

Némán állt és a lefolyóban örvénylő szürkés vizet figyelte. Mindig ugyanarra forog, állapította meg, mintha az élet kereke lenne, ami ugyanígy pörög az életből a halál felé, az előre eldöntött módon. Már két hete késik, de persze még nincs oka az izgalomra. Lehet, hogy semmi nincs. A legtöbb terhesség amúgy is elvetél az első trimeszter folyamán. Az embriók egyszerűen meghalnak az anyaméhben vagy végzetes rendellenességek jönnek ki rajtuk. Nagyon kicsi esélyük van, gyakorlatilag semmi. Egy rendesen kihordott baba a saját súlyát éri aranyban – ott van a legutóbbi hírfax ajánlataiban is. A lefolyó levegőért hörgött, miközben a szürke mosogatólé a pokolba hullott át rajta.

– Shyla, örülök, hogy látom! Jöjjön is be, ne várjon tovább. Elhozta a vásznat is. Remek.

Tobias betegesen édeskés modorossága olyan volt, mint egy rikító, ízléstelen öltöny – egy nemzetközi művészeti ügynök mesterkéltén kimódolt szerepe. Finoman nőies, anélkül, hogy meleg lenne – bár mindig is a vágy soha el nem ért tárgyának számított a meleg közösségében. Ötvenegy éves, de még sportol, hullámos, barna haja buja bokorként meredezik a fején. Ápolt, mindig vidám, a modern ember, aki teszi, amit akar, megy, ahova kell. És gyors a keze, ezt Shyla nagyon is megtapasztalta már.

– Jól nézel ki – közölte a férfi. – Hallom, a kicsinek vese kellene. Nagyon nem jó ez így. Tudom, hogy milyen drágák... én magam már a harmadik páromat nyúvóm. Gyűjtést kellene rendeznem a támogatók között. Nem is tudod, hogy mennyire odavannak érted. A *Borostyánsárcányokkal* nevet szereztél magadnak, ezt már bátran kijelenthetjük. És most egy újabb. Na, hadd vessek rá egy pillantást!

Shyla szótlánul átnyújtotta az értékes csomagot Tobiasnak, majd hálásan a férfi asztalával szemben álló ezüstsín plüssfotelbe ereszkedett. Azóta nem szólt egy szót se, hogy reggel kilépett az orvos felsővárosi rendelőjének ajtaján. Gyalog kellett jönnie, nem kockáztathatta a festményt a tömegközlekedésen, és csak egyszer állt meg, amikor megette a magával hozott szendvicset egy galambpiszoktól fehér beton támfalon ülve.

A kicsinek vese kellene, utánozta magában. Még a nevét se tudod, te szemét. Gyűjtést rendezni? Egy nap alatt meg tudnád csinálni saját magad is, ha épp akarnád – egy pillanatra együttérzést tettelnél, mintha egy pennyt dobnál az éhező afrikaiaknak. Fogalmad sincs arról, milyen azért imádkozni, hogy a gyereked megéljen még egy évet, milyen őt magadhoz szorítani, miközben remegsz a félelemtől, hogy egyikőtöknek sem fog sikerülni, hogy mindketten elsorvadtok és megtörtök majd, mind a száraz nád a változások szelében.

– Shyla, most kicsit csalódott vagyok. Nem kellene ennyire elkapkodnod a munkát...

– Mi? – nézett fel hitetlenkedve.

– Tudod te, miről beszélek. Ezek a vonások rosszak. Érződik a feszültség. Túl feszült vagy. Szétcsúszol.

Shyla úgy érezte, valami megfeszül a szíve körül. *Ne mondd ezt*, kérte szótlanul. *Nem tudom elhinni.*

Tobias megcsóválta a fejét azzal a bozontos, barna sörénnyel és nyájasan tovább csacsogott.

– Ha megváltoztatod a stílusod, fel kell hagynod a sorozattal. Nem vághatod tönkre a *Borostyánsárkányokat* így. Fontos emberek érezték úgy, hogy be kell fektetniük ebbe.

A férfi szavai elveszítették az értelmüket, Shyla szörnyülködve nézte, hogyan mozog Tobias szája, hogy a kissé előreugró felső ajkára szürke árnyfoltok tapadnak. Milyen könnyen darabjaira hullik egy élet. Úgy össze lehet gyúrni, mint egy papírt, mint egy rossz vers skiccét.

– Nem is figyelsz arra, amit mondok – korholta a férfi. – Te tényleg nagyon feszült vagy.

Odalépett mellé, körülvette. Hátulról megragadta a nő vállát és masszírozni kezdte az izmait, elcsodálkozva a merevségükön.

Shyla nem nézett fel rá, valahogy sikerült megtalálnia a hangját, még valami kis magabiztosságot is erőltetett bele.

– Pont olyan jó ez is, mint a többi – suttogta, remélve, hogy ez így is van.

– Ugyan már, drága Shyla. Tudod hány fiatal művész van manapság a városban? – A férfi megfogta a nő karját és a lapockáit ritmikusan nyomni kezdte a gerince felé, a feszültség ellen, egy téglafal ellen hatva. – Egyszerre csak háromra-négyre tudom ráirányítani a figyelmet, te is tudod. Csak arra a kevés kiválasztottra, akik a legígéretesebbnek tűnnek.

A keze előre csúszott és a nő mellére tapadt, gyengéden megszorította. – Kedvellek, Shyla, tudod.

Istenem, soha nem lett volna szabad megengednem neki, hogy hozzám érjen, szólalt meg a riasztócsengő Shyla fejében. A főfogást akarja. Most. A lelkeért jött. Megpróbálta eltolni a férfi kezét, de az olyan keménnyé vált, mintha vasból lenne. A mellbimbói megkeményedtek. Becsukta a szemét.

– Kérlek, Toby – suttogta. Érezte, hogy valami lassan kúszik fölfelé a torkán. – A festmény...

Az idő mintha kitágult volna körülötte, egy kétdimenziós fényképbe burkolódzott, a fekete-fehér homályban a szürke végtelen árnyalataiba süllyedt. Innen egy örökkévalóságon át lehetne zuhanni, merült fel benne, zuhanni és soha nem érni el az aljára.

Tobias színpadiasan felsóhajtott. A keze életre kelt és folytatta a masszírozást.

– Tényleg nem tudom, Shyla.

Kettőkor Ryin úgy döntött, hogy ideje lelépnie az Átmeneti Szolgálatoktól. A főbb brókerek már feltöltötték a kvótáikat, ő meg még mindig itt várt. A sor hosszú kígyóként nyúlt el előtte, éhező katonák felvonulása, akik mind munkát kerestek. A felsővárosból is itt éjszakázott pár zúmer, jó előre letáboroztak egy napi bér reményében. Ryin undorodva elhúzta a száját, ahogy kilépett a sorból. Újabb nap az ördögnek, sőt, az egész elcseszett hét. Ha délután nem osztogathatna szórólapot a szabad zónában, akkor nem lenne vasárnapi ebédjük, még használt zsírba mártogatott kiflicsücsök sem.

Lekezelt pár haverjából a sorból, biztatták egymást, ahogy szokták. A kormánybróker is sajnálkozott egy kicsit, majd adott pénzt a buszhoz a belvárosba. Ryin zsebre vágta majd elindult, göndör fürtjei ide-oda csapódtak, az érmék csilingeltek a zsebében. Elment a busz, nem is foglalkozott vele. Csak pár mérföld.

Lehetne rosszabb is. Lehetne egyedül is a városban, mint egy bogár az útvesztőben. Legalább ott van neki Shyla, aki összetartja a dolgokat. Édes Istenem, meghalna nélküle, nyomorultul, magányosan. Micsoda egy kedves szuka volt, milyen kacér az ágyban. Kívánhat-e többet egy férfi a társától? Eladná a szívét is érte, ha kettő lenne belőle. Miközben sétált, megérintette a szemét fedő fekete műanyagot, az üreges hang a lépései ütemeit visszahangoztak. Melegen tűzött a nap, egy felhő se úszott az égen, de a négyszögletes hegyek árnyékai időről időre hűvösebb menedéket biztosítottak a számára. Az aszfalt fölött remegett a forráság a távolban, ahogy kiizzadta

magából a déli nap hevét, enyhe szél lengedezett, ami inkább szívott, mint fújt, inkább egy helyben örvénylett, mint tartott valahova.

Egy becsületes ember mindig talál becsületes munkát, emlékeztette magát, amikor felvette a szórólapokat és megkezdte a körét. Évekkel ezelőtt mondta ezt az apja, az apja, akinek valamikor még háza is volt, kerttel, és az újszülött fiát úgy hozta haza, hogy kék takarók és kis darabokra aprított zöldségek várták egy pici üvegedényben. Bár Ryin apja már régóta halott volt, a generációja még a külvárosokban élt, a szürke nemzedék, emberek, akik egy egyszerűbb korból maradtak vissza, amikor még tiszta volt a levegő, zöld a föld, egészséges az étel. Nem voltak hajlandóak elfogadni az új biotech transzplantátumokat és valódi szerveket akartak, amikor a testük bizonyos részei cserben hagyták őket.

Nem így az új generáció, a zúmerek, akik egymással versengve szereztek meg minden technológiai újítást, minden érzékszervfejlesztést, divatimplantokat és kozmetikai ritkaságokat, akik még a saját termékenységüket is eladták egy biotech kiegészítőért. Bár soha nem fizettek volna természetes emberi szervekért, mégis nagyon hamar létrehozták az újszülött csecsemők igencsak jövedelmező piacát. Ryin a felsőváros felé nézett, a külvárosi dombok felé és a két zúmer gyerekére gondolt. Kit bátyjára és nővérére, akik luxusban élnek, új névvel és új arccal. Majd eszébe jutott Shyla. El tudnának tartani még egy éhes szájat a családban?

Semmirekellőnek érezte magát, miközben éhbérét osztogatta a szórólapokat a szabad zónában. A stricik az elfoglalt hely miatt zargatták, a fakabátok meg valami szökevénynek nézték és egész délután a nyomában voltak. Legszívesebben feladta volna. Jobb lenne hagyni, hogy rácsatlakoztassák egy gyár számítógépére a városon kívül. Egy jó implanttal hamar előrébb jutna. Hétfévente lecsatlakozna, hogy hazamenjen Shylához és Kithoz, besétálhatna a Future Vision üzletébe és belezúmolhatna a hitelgépbe – és megkaphatná végre a tökéletes párt, ami infavörös és teleszkópikus, és pont olyan gyönyörű kék árnyalatú, mint a másik. Elzúmolhatna akár a Holdig is.

Kicsit későn ért már haza a vacsorához, de üresen találta a lakást.

Úgy állt az ajtóban, mint egy marionettbábu, várva, hogy valaki megrántsa a zsinórokat. Sem üzenetnek, sem dulakodásnak nincs nyoma, friss terpentint

sem érezni a levegőben. Az ajtófélfának támaszkodott, a hasában valami jeges bizsergést érzett. Próbált lehetséges magyarázatokat találni. Olyan könnyen darabokra tud esni minden.

Próbálkozz először lent Mrs. Hanovernél, mondta magának nyugodtan, majd megperdült és rohanni kezdett. Kit ott volt. Mrs. Hanover addigra már meg is vacsoráztatta répapürével. Kissé aggódott Shyla miatt. Az orvos, a művészeti ügynök – legkésőbb kettőre vagy háromra haza kellett volna már élnie. Mrs. Hanover lelki szemei előtt utcai bandák és perverz alakok képe bukkant fel – nem jó, ha egy csinos hölgy egyedül mászkál kint, ráadásul Shyla soha nem vitt magával pisztolyt, csak egy rövid kábítópengét a tárcájában.

Ryin pár érmét nyomott a nő markába a pesztrálásért, majd hazavitte Kitet. Szótlanul ültek az egyetlen karosszékükben, és a szürke háttér előtt pompázó rózsaszín fuksziákat nézték. Apa és fia. Két lélek. Igazából semmit sem számítanak a dolgok nagy rendszerében.

Kit elaludt. Ryin várt. A város ott tombolt körülöttük.

A sötétség lepelként ereszkedett le rájuk. Ryin a kiságyba tette Kitet, és visszament a székéhez. Az ajtó felé fordította és leült. Bámulta az ajtót, szuggerálta, hogy kinyíljon. Alkudozott vele. Könyörgött neki, hogy nyíljon ki és hozza vissza Shylát az életébe, állítsa helyre a lelki egységüket.

Újrapörgette az elmúlt napot magában, minden egyes szót, minden apróságot. Ha másként mondott volna valamit. Ha lett volna pár dollár a zsebében. Kaleidoszkópszerű jövőképek villantak fel minden egyes gondolatára. Az eshetőségek sűrű főzetként bugyogtak feje katlanában. Ha a lehető legrosszabbat képzeled el, akkor minden mást könnyebb lesz elfogadni. Ha mindent elveszítesz, akkor sebezhetetlenné válsz minden további fájdalommal szemben.

A felesége pár perccel éjfél előtt nyitotta rá az ajtót.

– Hála Istennek, kedvesem – tört ki a férfiből, ahogy felpattant, hogy magához szorítsa. – Annyira aggódtam!

– Nincs semmi baj – mosolygott rá Shyla bizonytalanul. Rózsaszín szemtapasza jobb napokat ígért mindnyájuk számára.

fordította Cs. Szabó Sándor

A pálya

Péterfi András

Az apósomat nem volt könnyű kedvelni. Keveset és ritkán szólt, többnyire akkor is rosszkedvűen. Informatikusként dolgozott, akárcsak én, de ez szemernyit sem hozott közelebb minket egymáshoz, számomra igazából furcsa, szinte visszatetsző volt, hogy hatvanon túl valaki még ilyesmivel foglalkozik. Az én generációmban, kései harmincasok között helyénvaló dolognak tűnt efféle munkát végezni, míg olyasvalakitől, aki a negyvenes években született és több diplomát is összeszedett, ez valahogy kevésnek érződött. Zsákutcába jutott embernek tűnt az öreg. Az anyósommal sosem értették meg egymást, külön aludtak és állandóan veszekedtek. Valami nagy, de becsődölt kamaszkori szerelmet éreztem kettejük között, valami harminc éve szíven szúrt harmóniát, amit egy apró gesztussal helyre lehetne billenteni, de tudtam, hogy ezt a gesztust soha nem fogja megtenni egyikük sem. Más szóval, úgy éltek, ahogy a legtöbben. Az apósom magányosan, esténként olcsó bort kortyolgatva, tévézte álomba magát valamelyik kedvenc westernfilmjén, az anyósom meg sértetten olvasta a pletykalapokat az emeleti szobában.

Nem sokkal azután, hogy Kláriveral összeházasodtunk, mintha kicsit erőre kapott volna az öreg. Többször is megeresztette a vacsoraasztalnál híresen gyenge szóvicceit, hajlandó volt velem – némi zsörtölődéssel fűszerezve – filmekről beszélgetni, szakállt növesztett, és vett egy gitárt, egy Fender Stratocastert, kamaszkori álmát. De ez se tartott sokáig.

Anyósom napok alatt, hirtelen halt meg. Az após sokszor volt szarul, és hamar kiderítették, hogy agydaganata van. Ekkor hagyta el magát végleg. Naphosszat az elhanyagolt lakásban gubbasztott, régi számítógépeket igyekezett helyrefofogni, és azt hiszem, csendesen várta a véget. Mégsem itt lett vége a történetnek.

A kezeléseket ugyanis mindenki meglepetésére visszaszorították a daganatot, ám valamivel később az öreg hangokat kezdett hallani, és olyan ismerősökkel társalgott, akik csak a képzeletében éltek. Agysorvadás, mondták az orvosok,

meg hogy a frontális lebeny egyre fogy, és hogy ez a sugárkezelés mellékhatása lehet. Klári és a testvérei igyekeztek ellátni, segíteni, de miután egy éven át kínlódtunk vele, mindenki számára világossá vált, hogy ez így nem fog menni. Beadtuk egy otthonba, ahol aztán elvegetált még vagy egy évig.

Aznap, amikor elvittük az otthonba, bementem hozzá a szobájába. Akkoriban már totál zizi volt, összevissza beszélt és pelenkát hordott. Nem sok kedvem volt társalogni vele. Engem is nyomott az élet, lakásfelújítás, kölykök, munkahely... Olyan régóta voltam már rendes fickó, hogy néha hánynom kellett magamtól. Mintha minden időmet öregek és gyerekek közt töltöttem volna akkoriban; vagány, nemtörődöm, életerős harmincasokkal akartam volna bulizni inkább, felelőtlen és figyelmetlen akartam végre lenni, mint régen. Klári meg a tesói a porlepte nappaliban csomagoltak, én meg úgy gondoltam, illene kicsit feldobni az öreg utolsó itthoni pár óráját. Ha egyáltalán felfogja, mi történik. Hisz rokon lelkek voltunk, basszus: az én életem földi része túl hamar, alig harminchárom év után elkezdődött, az övé meg túl hamar véget ért.

Kopogtam a megszurkült üvegajtón, köszöntem és beléptem. A heverőn görnyedt, alig fért el a sok könyvtől és ósdi videokazettától. Volt egyszer egy Vadnyugat. Apacs erőd. Vörös nap. Egy marék dinamit.

Apósomat a kezelés meg a gyász lefogyasztotta, lógott rajta a rongyos kék fürdőköpeny. Fel sem nézett, láttam, hogy az ócska, ide-oda hajlítható, méteres nyelvű íróasztali lámpájával ügködik valamit. Mellette hamutartó hevert, tele csikkokkal, és megláttam a Stratocastert is, a sarokba támasztva állt egy halom régi alaplap és videokártya mellett. Megköszörültem a torkom.

– Hát, szevasz. Mizújs? Nemsokára indulunk. Remek egy hely, hidd el.

Nem szólt semmit, csak felnézett rám, a szemüvege mögött örült derűtől csillogó kék szemekkel. Nem álltam sokáig a tekintetét, inkább kipillantottam az ablakon. Ősz volt, és ezekben a nyomorúságos percekben, ahogy beáradt a kinti lombokon megszűrődő fény a koszos üvegen, és megvilágította a táncoló port – valami furcsa békét találtam.

– Elnézést a levelek miatt – szólalt meg hirtelen az apósom. – Halomban állnak mindenütt. Ki kéne takarítanom, de inkább majd holnap...

Körülpillantottam: az égvilágon mindennel tele volt az a szoba: könyvek, számítógépalkatrészek, ruhák, kazetták... Leveleket nem láttam.

– Semmi gond – mormogtam bizonytalanul.

Megint hallgattunk egy darabig, körbesétáltam a rendetlenségben, zavaromban elmélyülten vizsgálgattam az elhanyagoltságában is szép gitárt. Beszűrődött pár szó kintről, tudtam, hogy a többiek elkészültek, és mindjárt bejönnek ők is. Egyszerre, magam sem tudom, miért, azt szerettem volna, ha lenne még egy kis időnk, csendben elmélázni együtt abban a poros kis szobában. De nem volt.

– Nem lehet mindent megmagyarázni – szólalt meg az apósom hirtelen, az ölében fekvő lámpát piszkálva. – Sokszor hallom, hogy valaki mintha megszólítana: itt vagy? Hallod? De nem látok senkit. Régen megijedtem az ilyesmitől.

Higgadtan hümmögtem, és nem tudtam, mit mondjak. Folytatta.

– De már nem félek. Tudom, hogy hozzám szól, itt van valahol. Nem tudunk rendesen beszélni egymással, hisz csak a hangot hallom. De tegyük fel, hogy itt van.

A régi, egészséges hangján beszélt, a hűvös, nyugodt, analitikus elme derűjével. Furcsa érzés fogott el; ha nem a felelősségteljes felnőtt faszit alakítom éppen, akár félelem is kerekedhetett volna belőle.

– Tegyük fel, hogy itt van. De már nem láthatjuk egymást. Talán csak kitalálom. De hátha ő is hallja, ha én szólok. Mondjuk, hogy hallja. Azt mondanám neki: jól vagyok. Úton vagyok. Javítgatom ezt a régi winchestert. Minden oké.

Letette a lámpát, és felállt. Elmosolyodott. Szerettem volna valami bölcsset és vigasztalót mondani, mielőtt elindulunk, de nem jutott eszembe az égvilágon semmi.

Kábé egy évvel később meghalt az apósom. Klári kemény csaj, úgyhogy nemigen látszott rajta, de tudtam, hogy kikészült tőle. Szar lehet árvának lenni. Főleg egy befejezetlen, félrecsúszott kapcsolat árvájának. Persze nemigen

beszéltünk ilyesmikről. Házások voltunk, felnőttek, harcostársak, nem pedig szerelmesek. A lelkezést gyengeségnek tartottuk, és mindig elég hétköznapi probléma akadt, hogy ne kelljen jobban megvizsgálni a lelkünk mélyén heverő hajóroncsokat.

Pár héttel a temetés után a haverok számítógépes partit rendeztek. Kérdeztem otthon, gond lenne-e, ha lelépnék másfél napra vidékre. Addig áthívunk egy-két barátnőt, itt alszanak, satöbbi.

– Nem igazán örülök neki – mondta Klári.

– Ha maradnék, annak örülnél?

– Igazad van – mondta egykedvűen – különösebben annak se örülnék.

Ez az apátia majdnem elég volt ahhoz, hogy maradjak. Majdnem. Néha felnéztem Klárra a kíméletlen őszinteségeért és azért a képességéért, hogy összeszorítja a fogát, és csak megy előre.

Csípős hideg és köd volt a városban, amikor elindultunk a többiekkel, de ahogy dél felé haladtunk a Duna mentén, kitisztult az idő, szépen sütött a novemberi nap. Jó másfél óra alatt leértünk a három kocsival, addigra már az üdülő előtt várakozott másik kettő. Összesen vagy tizenöten gyűltünk egybe az aktuális bulira. Mindenki fel volt dobva, hogy kiléphet egy kicsit a mókuserékből, beszélgettünk, citromos sört ittunk, páran pörköltet főztek bográcsban, néhányan meg kísérták a Duna-partra szivarozni. Elhagyatott hely volt, ezért is szerettük. Évek óta jártunk már ide, az öreg házba a hatalmas kerttel, aminek a végében ott csillogott a széles Duna. Akadt még egy kocsmá is, de az csak nyáron tartott nyitva. Egyedül voltunk, szabadon. Ittunk. Röhögünk. Megettünk kábé ötven rétest. Mélynyomókkal dörgettük a fegyvereket, éjjel-nappal nyomultunk a pályákon, harcoltunk és álmodtunk, összeszokottan, rutinosan, ellazulva.

Szombat éjjel azokat a pályákat próbáltuk ki, amiket én töltöttem le üres perceimben a netről az elmúlt hetekben. Akadt köztük sok ócska szar, néhány közepes és egy-két zseniálisan jó. De a legjobb, és ezt rögtön tudtam, ahogy a betöltés befejeztével ott álltam, a *Shore* nevű pálya volt, amit valamikor az éjszaka közepén próbáltunk ki.

Egy szakember elismerésével néztem a monitort. Valami romban vagy roncsban voltam, egy lépcső alján, oldalról beszűrődött a világosság. Rozsdálló

fémfalak, pókhálók, üres üvegek és avar a padlón. A játék hanghatásai amúgy is jók voltak, de ezen a pályán olyan minőségű és gazdagságú háttérzaj hallatszott, hogy képzeletben kalapot emeltem a designer előtt, akárki volt is. Fel-feltámadó szél. Madárcsicsergés a közelből. Apró kis zajok: faág karcolódik a falnak, avar zörren a lábam alatt, megcsikordul a lépcső korlátja. Az ujjam magától talált a W billentyűre. Előre. Fel a lépcsőn. Kedvenc G36-os karabélyom csöve meghittén himbálódzott előttem a képen, miközben mozogtam. Ezen a pályán az enyém lesz az első kill, az biztos.

A lépcső enyhén megdőlt folyosóra vezetett. Ez valamikor világos színűre lehetett mázolva, de a falakat most rozsdá marta, a sarkokban feltorlódott az élénk színű őszi avar. Elhajított tárgyakat láttam, deszkadarabokat, újságpapírt.

– Baszki, ez kurvára meg van csinálva! – böktek oldalba a mellettem ülő srácot, azaz csak böktek volna. Elszakítottam magam egy pillanatra a látványtól, és oldalra néztem, de üres volt a széke, biztos kiment pisilni. Hát, sajnálhatja.

Megropogtattam a derekam, aztán visszafordultam a monitorhoz. Rigók, ez az, felismertem, rigófüttyöt hallok a pályán. Jobbról nagy darabokban hiányzott a ferde folyosó fala, besütött rajta a délutáni nap, még egy-két faág is fel-feltűnt a kinti tájból, és a lyukakon-réseken át színvonalas felhőanimáció látszott. Mi ez, egy partra vetett hajó, vagy egy találatot kapott épület? Akármilyen is, bejárjuk, és csodaszép lövöldözést csapunk rajta. Nyilván már be is léptek páran a pályára, csak nem figyeltem az oldalt futó feliratokra. A G36-os tigriscsíkosra mázolt csöve jó barátként imbolygott előttem. Koncentrálni, figyelni! Kicsit lejjebb a fegyvert, hogy amikor előugrik valaki és hirtelen tüzelek, a visszarúgástól megemelkedő csőből is célba találjanak a lövedékek. Elöttem egy ajtó maradványai. W gomb, előre. Beléptem az ajtón.

A jobb oldali fal itt szinte teljesen hiányzott: akadálytalanul áradt be a fény. Valami labor vagy számítógépterem volt ez? Alkatrészek a padlón, a szemközti falnál egy megszerzésre váró puska forgott lassan derékmagasságban a levegőben.

A fény elképesztően felerősödött, minden puha, selymes fehérségbe borult, a tárgyak körvonala elmosódtak. Mi ez, valami atomrobbanást szerkesztettek

bele? Őrületos. Nagy akaraterővel elfordultam a monitortól, hogy a többiek mit szólnak, de az üdülő sötét ebédlője, ahol játszottunk, üres volt, a bekapcsolt monitorok hosszú sorban árválkodtak, a székeken nem ült senki. Ez így nem stimmel, de mindezt csak távolról éreztem, ahogy a részeg érzékeli, mikor elesik: hopp, itt hiba történt, de lényegtelen, nem fontos, majd később foglalkozunk vele. Visszafordultam a monitoromhoz.

Valamelyest csökkent a fény intenzitása, de továbbra sem volt valóság: a szépen lemodellezett őszi délutánt mintha fehér selyembe csomagolt reflektorokkal világították volna meg. Körülnéztem a pályán. Egy szakadt párnájú forgósék mellett álltam, a tőlem balra levő asztalon munkaeszközök heverték szerteszét. Ez nem számítógépterem volt, inkább valami műhelyféle. Órásműhely, cipésműhely, kovácműhely? Egy partra vetett hajóroncsban, ahová behajolnak a lyukakon a tarka lombú fák? Nem sok értelme volt.

Fegyvercsövek. Závárzatok. Egy satu. Egy fél szemüveg. Rajzok. Lehullott avar a falak mentén.

Elnézést a levelek miatt.

Ez meg mi az isten volt? Recsegősen, hűvösen szólt, mint egy távoli rádióadás. Az egerrel a kezemben körülnéztem a roncsban. Senki. Megint lenéztem az asztalra. Most valahogy jobban láttam. Műhely volt, valóban. Soha életemben nem voltam még fegyverkovács műhelyében, mégis volt az egészben valami ismerős. Valami... kellemes.

Lássuk azt a körbeforgó-lebegő fegyvert, amíg a többiek ideérnek a pályán, hátha hasznosíthatjuk. W, előre. Közel léptem. Hát, nem ilyen fegyverekkel szokták megnyerni a team deathmatch-eket. Egy ódon ismétlőfegyver volt, elegáns, tipikus cowboypuska, amit a ravasz mögötti kengyellel kell felhúzni. Próbáljuk ki! Klikk-csatt, a G36-os máris a padlón hever, és a kezemben a vadnyugati...

Halomban állnak mindenütt. Ki kéne takarítanom, de inkább majd holnap...

Mi ez a béke, mi ez a könnyes boldogság, mi ez a „barátra letem”-érzés, mi ez a hazatértem-filing, basszus? Hogy tűz a fény, milyen gyönyörű ez a műhely, milyen édesen trilláznak a rigók... Mintha élne az egész, csak én látnám a festői enyészet színeiben. Talán itt dolgozik a mester is, számomra láthatatlanul. Hisz szinte érzem.

– Itt vagy? Hallod? – kiáltottam fel önkéntelenül. De csak a szél neszegett, az asztal, a forgószek meg a faágak hallgattak.

És akkor már mindent értettem.

Halkan, távolról jött, és torzítva, mint egy régi rádióadás.

Nem lehet mindent megmagyarázni. Sokszor hallom, hogy valaki mintha megszólítana. Itt vagy? Hallod? De nem látok senkit. Régen megijedtem az ilyesmitől. De már nem félek. Tudom, hogy hozzám szól, itt van valahol. Nem tudunk rendesen beszélni egymással, hisz csak a hangot hallom. De tegyék fel, hogy itt van.

Milyen egészséges, hűvös, nyugodt hang, az analitikus elme derűje.

Tegyék fel, hogy itt van. De már nem láthatjuk egymást. Talán csak kitalálom. De hátha ő is hallja, ha én szólok. Mondjuk, hogy hallja. Azt mondanám neki: jól vagyok. Úton vagyok. Javítgatom ezt a régi winchestert. Minden oké.

Minden oké.

Hátrahőköltem a monitortól, és ijedten körülnéztem. Ott voltam az üdülő ebédlőjében, és ott voltak a gépek is, de a haverok sehol. Rég elmehettek már, mert a fal több helyen is leomlott, a monitorokat pókháló borította, és a vastag port színes falevelek pettyezték a felborult, korhadó székeken. A fal hézagain pedig megnyugtató melegséggel áradt be a késő őszi napfény.

Amikor felriadtam, a többiek már csomagoltak.

– Hallod, te aztán jól bealudtál, kurvára kihagytad a fele hentelést! – vigyorgott rám az egyik haver, miközben kiszedegette a kábeleket a gépéből. Mások a hálósákjukat göngyölték össze vagy szendvicset ettek, a konyhából kávéillat terjengett.

Kicsit később kísértáltam a Duna-partra, egyedül, egy bögre gőzölgő, erős kávéval. Az első induló elhúzott mellettem a Skodájával, intettem neki. A parton erős szél fújt. Néztem a fák sorát a túloldalon, felvettem a sapkám, és rágyújtottam.

Otthon Klári mosolyogva fogadott, ami nem egészen az ő stílusa volt. Talán a két barátnőjének tartoztam hálával ezért, akik a kanapén tévéztek csokitortával a kezükben. Megpuszítottam a gyerekeket, odaadtam nekik a két kis játékot, amit ilyenkor büntudatosan mindig megveszek valamelyik benzinkútnál.

– És nekem mit hoztál? – kérdezte Klári azon a kedvesen gúnyos hangján, amit úgy szerettem.

– Üzenetet – válaszoltam, és visszamosolyogtam rá.

8 óra

Fehér László

A munka vámpír, a véremet szívja. Ami persze csak költői kép. Valahogy mégis átvertem ezt a széklábat a főnökömön. Együtt fekszünk az irodája padlóján, ő a hátán, én hason, arccal az ajtó felé. Sose láttam a padlószőnyeget ilyen közelről.

Különös dolog a padlószőnyeg, a gyerekkort juttatja eszünkbe. Egész mindenségek épültek rajta, mindig ugyanabból a pár kockából. A messzeségben akkor akármi lehetett, a törpikés poszter helyébe bármit odaképzelhettünk. Aztán fokozatosan fogytak a lehetőségek, és a végén itt maradtunk a fehér fallal.

Nem mintha a főnök a rokonom, testvérem vagy ilyesmim lenne, ne értsenek félre. Visszatekintve mégis mintha közösség szövődne köztünk. Talán bármiféle hulla ilyen hatással van az emberre, ha pár percet egy légtérben tölt vele. Nem ajánlom, hogy próbálják ki egyszer a dolgot a széklábbal. Mindenki életében egyszer fordulhat elő ilyesmi, és nem éri meg, nekem elhihetik. Vagy éppen miért ne, értik, nekem aztán már édes mindegy. Hajrá, ne mondják, hogy egyszer sem fordult meg a fejükben. Persze csak a jobb cégeknél ajánlhatom tiszta szívvel a dolgot, ahol még fából készül a szék, legalább a főnök irodájában, és szálkásan hasad. Máshol kénytelenek lesznek a maguk eszközeivel megoldani.

A főnök csúnyán összevέrezte az ingét. A folt átterjedt a padlószőnyegre. A vértartalék azért nem kimeríthetetlen, és azt számítgatom, marad-e annyi, hogy átfolyjon a résen az ajtó alatt. Ha megtörténne, jelentősen romlana az alkupozícióm, mivel akkor egyértelművé válna, hogy már csak egy élő személy tartózkodik idebent, az pedig nem a főnök. Sosem voltam valami jó hasbeszélő.

Ha egyáltalán a rendőrség ér ide előbb. Amilyen hangok jönnek az ajtón túlról, egyáltalán nem biztos. Talán a rendőrségnek jobban örülnék. Ki tudja, talán sírva borulnék az első pár fényes rendőrcsizma elé, ha látnék még egyet az életben.

A főnök különösen sápadt volt hetek óta, ma meg aztán a lehető legsápadtabb, haha. Azért ez nem lehet ok a széklábra, mondják most, és rendes körülmények közt egyet is értenék. Azok a körülmények viszont, amelyek közt berontottam az irodába, távolról sem normálisak, és azóta rohamosan romlott minden, ahogy a kaparászásból ki tudom venni. Rendes körülmények közt az ember nem töri ki egy szék lábát úgy, hogy nem is emlékszik, mikor kapta a kezébe, mikor fordította fel, nem ugrik olyan gyorsan, álomszerűen, hogy a hangok is késve érnek el hozzá. A főnök nem mozgott olyan lassan, mint az összes többi odakint, bár feltételezem, a lehető legrendesebb körülmények közt is ugyanúgy csuklik össze a vére tócsájában, ha átvernek rajta egy fél méteres, hegyes lécet.

Pár perce azon tűnődtem, ne húzzam-e arrébb a terjedő vérfolt és a lebukás miatt, tudják. De arra jutottam, jobb, ha nem mozdítom meg. Ki tudja, mi történik, ha megmozdul a karó. Talán kiesik, és akkor... fogalmam sincs, mi lesz, de nem kockáztatunk, értem?

Mintha lenne bármi értelme. Hiszen hallották az előbb, nekem aztán oly mindegy, csak az a meglepő, hogy ezt, úgy tűnik, még a legvégén sem tudom komolyan venni. Igenis megteszem az óvintézkedéseket, tervezem a jövőt. Ki tudja, talán magukkal is így lesz. Előbb-utóbb kiderül, és ahogy a kaparászásból ítélem, inkább előbb.

Hogy kerültünk ide? Ami engem illet, a lehető legközöségesebb módon, busszal. A metrót kihagytam az ellenőrök miatt. Kigondoltam pár lapos mentegetőzést a késés miatt, feljöttem a lépcsőn, befordultam a folyosón, leültem a helyemre. A főnök bizonyára kocsival, de azért ugyanazon a lépcsőn, csak ő egyenesen a folyosón, fel a liften és be ide, az ajtó mögé. A kocsija ebben a pillanatban kinn áll a parkolóban. Alighanem eléggé összekarcolták azóta.

Ha azt hittem, megúszom a mentegetőzést, tévedtem. Ahogy mondtam, minden a lehető leghétköznapibban kezdődött. A monitort bámultam, amikor megszólalt mögöttem, és a szokásos kifogások nem hatották meg. Nem leszünk jóban, a lábam nem éri a földet, a mai munkaerőpiaci helyzetben. Most ez is lírai, már-már megható töltetet kap, hiszen a munkaerőpiaci helyzet az elmúlt pár órában gyökeres változáson ment át. Alighanem a legnagyobb, amelyen akármilyen piaci helyzet átmehet.

A kaparászás közben döndül valami az ajtón. Talán barikádot épít valaki odaát, hiszen nem tudhatják, mi történt itt bent, hogyan sült el a mérkőzés. Nekem is eszembe jutott, aztán elvetettem. Ahogy hallották, nehogy megmozduljon a karó, mert ahhoz, hogy az ajtó elé toljam legalább az asztalt, a főnököt is meg kellene mozdítani.

Tehát a döndülés. Azt hiszem, a fogas volt, más nem szólhat ekkorát. Mi lesz, tegyetek már oda valamit, könyörgöm. Tíz másodperc, tizenöt, de más hang nem jön. Semmi módszeres, rendszeres, emberi tevékenység, semmi, ami megmenthetné a jövőt, csak a kaparászás.

Legalább egy ideig nem tudják kinyitni. Egyszerűen nem fogják fel ésszel. Emlékszem a kérdésre, nyugodjanak meg, rögtön bele is kezdek. Hamarosan úgymint ránk marad a világ összes ideje, csak az a baj, hogy épp az nem lesz, aki értékelje. Hallgassanak ide.

Vegyük számba a résztvevőket: Ede, Linda, a Traktoros és én. Már ha azokat vesszük, akiktől gyaníthatóan indult a dolog. Ma már mindenki résztvevő, akár benne akar lenni, akár nem. Az akarás kérdése is csak rövid ideig forgott fenn, azt hiszem. Azok odakint már nem akarhatnak semmit. Csak csinálják.

Nyilván feltűntem én is a sor végén. Benne voltam, akkor meg mire a sírás, kérdezhetik. Hallgatólagosan ide soroltam magam, és higgyék el, nem a bűnbánat álszent szándéka vezérelt, hiszen mit számít az már. Az is mindegy, maguk mit gondolnak odakint, a gondolatok az égvilágon semmit nem változtatnak meg. Ez most aztán jó mélyen bevésődik mindenkinél, haha. A pechesebbeknél szó szerint vésődött, golyóstollal, műanyag késsel a menzáról, bicskával, éles szélű préselt lappal, miegymással.

Ede tőlem kettővel balra ült. Az ablak melletti helyet akarta, a jó ég tudja, miért, mert soha nem nézett ki. Az öregedő kamasz fajtából származott, akinek első dolga feltenni pár hálózati játékot, és háromnegyed öt felé körlevélben érdeklődni, ki akar beszállni. Rosszabb napokon már négykor vagy az ebédszünetben. A nagy spílerek meggyőződésével hitt benne, hogy nem eshet baja, még a projektgazdák radarszerűen sepregető tekintete előtt is csak

huhogott a fülhallgatóban és lengett jobbra-balra a széken, hogy el ne találjuk. Törvényszerű lebukása után vigyorgott, ahogy a moziban láthatta, és kezdte előlről, egészen a következő őráratig. Nyilván lehetett valakije odafent.

– Az a baj, hogy néha be kell csukni a szemem – mondta egyszer hazafelé menet. A parkoló felé slattyogtunk, le a lépcsőn.

– Persze, hogy be. Az ellen nem tehetsz semmit.

Tett pár lépést a parkolóhoz, aztán heherészve vissza a rendes nyomvonalunkra, át a buszmegállóhoz. Vigyorogva fordult hátra, á, bevetted, mintha lenne kocsim, óriási.

– Pedig ezen múlik. A szemvillanásnyi sötétség megtöri a figyelmet. Ennyi is elég. Rajta vagyok a köcsögön, egy pillanat, és már lőném le, és akkor...

– Mindig mindenki pislog. Ne hülyéskedj! Még a háborúban is, olvastam valamit...

– Hát meg is nézheted, mi lett belőle.

Körülnéztem. A buszmegálló szürke volt, az aszfalt repedezett. Sehol senki, csak a gyomos rét.

– Egyszerűen így működik. Benne vagy a saját filmedben, ha körbefordulsz, akkor is pislogsz, mert ez benne a vágás. Nem csökkent le semmit.

Önkéntelenül pislogni kezdtem a szövegemtől. Ő zsebre vágta a kezét, és rötyögött.

– Szóval próbáld csak ki! – Elfordultam, hogy mutassam, hogyan. – Nem csökkenti a reakcióidőt. Vietnámban is pislogtak, most ment a tévében.

Guvadtan utánam csinálta. Figyeltem, de tényleg nem mozdult a szeme, csak a végén. Felröhögtünk.

– Na látod, idióta. Kiszáradna a szemed, kiesne, vagy mittudomén...

– Hanyagolj már a tévéddel! Ha tudni akarod, kimutatásokat olvastam róla. Összeadódik az éberség. Az éberen töltött idő, pislogás nélkül. A végén kiélesedik, és akár negyven százalékkal...

– Ettől haltak meg Dél-Koreában?

– Hát, tudni kell használni. De haltak meg ezek a hülye sárgák mindentől, előtte is. Nem ismernek mértéket.

Feltűnt valami az úton. Kihagytam egy ütemet, ő szólalt meg.

– Viszlát holnap!

– Miért, te nem ezzel jössz?

– Tudod, ki fog melléd ülni... Á, nyugi, csak vennem kell pár szemcseppet. Az új lencsémhez.

– Mi? Neked kontaktlencséd van?

Többet egy szót sem szólt. Míg fel nem mentem a busz lépcsőjén, széthúzott fogsorral bámulta a hátam, és tényleg nem pislogott. Ede, a mókamiki. Immár mindenki ilyen, már akinek még maradt szeme. Akinek nem tépték ki, vagy nem kente el. Ede, a vátesz. A merev arcok tengerében elvesztette az egyéniségét. Ebben mindenki. Ede, a divatdiktátor.

Linda jött másodiknak. Egyszer magunkra maradtunk a zsilipben, ahogy az önműködő ajtót hívtam viccesen, persze csak magamban. Ő dohányzott, én nem, és az arcából ítélve ki is egyezett volna a hallgatással, de úgy éreztem, jobb, ha társalgok.

– Tényleg a... sorozatból neveztek el?

Elnyomta a csikket, és befelé fordult.

– Nem a legjobb család. De már elköltöztem, pont ezért.

– Ne haragudj, csak úgy hallottam. Azt hallottad, hogy...

– Nem haragszom. Dolgom van.

Hogy mi a munkája, akkoriban nem volt világos. Mászkált az asztalok közt, leszedett mindegyikről egy-egy gemkapcsot, félrenyomott lapot, beszáradt vagy teli tollat. A cuccot aztán bedobta a kukába. Miután páran hiányolták a félrenyomott lapjaikat, kivitte az emeletről és lent dobta ki valahová. Főnöki utasítására hivatkozott, meg arra, hogy ez neki motivációs tréning, az állásáról van szó satöbbi. És hogy tényleg olyan nagy szükségünk van-e a lapokra.

Egy idő után önként kivettem neki mindig egy szép nagy, kissé meggyűrt lapot. Megtartóztattam magam a késztetéstől, hogy vicces szívküldiket írjak rá. Nem tűnt úgy, hogy értékeli az erőfeszítéseimet, a szívességről nem is beszélve. Aznap az ötödik kanyarban, két lap, egy nyomtatópatron és még egy lap után, nem sokkal zárás előtt fogta az éppen soros filctollat, és a fejemhez vágta.

– Elmész a náthásra, te buzi! Így nem érvényes.

A toll után nyúlkáltam, feladtam.

– Miért nem?

– Észrevétlen kell lenyúlnom. Lopakodó üzemmódban.

– Úristen, ezt meg ki találta ki?

Izzadt pofa közeledett kitúrt, fehér ingben. Pár lépésnyi távolságra Edévé változott.

– Lopakodó üzemmód! Hát arról aztán még van mit, haha!

Nekiment az asztalomnak, és merev tagokkal leverte róla, amit Linda meghagyott. Úgy tett, mint aki beleakad a padlószőnyegbe, és rezzenéstelen, vörös szemmel szétnézett.

– Bocs, a tesztrepülés kicsit hepehupás. De az ölési arányom, öcsém! Az égben...

– Mit csinálsz, baromállat?

– Mit, mit. Megrendeltem a cuccot. Eddig biztató, nem?

– Hát, ha a killelési arányodról van szó...

Linda megunt, felrángatta a földről és a slozi felé lökte. A marha viccesnek vélt csoszogással arrébb ment. Lefejelte a mosdó ajtaját, pedig nyitva volt, azzal visszafordult, és várta a hatást.

Nem törődünk vele. Linda egy ismerős papírlapot gyúrt gombóccá. Áldottam az előrelátásom, hogy nem üzentem rajta semmit.

– Mit gondolsz? A főnök találta ki. Eltávolodtam a gyökereimtől, és ezzel eltávolodtam a munkától is. Újra meg kell találnom.

– Ezzel?

– A munkavállaló felhatalmazása a zöld korban. Lila háttérrel, vagy mi. Így nézett ki a könyv, de olyan jól nem láttam. Asszem, abban olvasta.

– Mit, hogy csórd el mindenkitől a tollát?

– Miért, hiányzik? Nélkülem észre se vennéd... Észre se vennétek. Szóval teljesen el kell idegenednem. Mindentől.

– Úristen, még jobban?

– Úgy látszik, a jóból sosem elég. És ha elég, kezdek elölről felépíteni.

A végéből ütemes zötyögés hallatszott, mint amikor lehúzzák, és makacsul újra meg újra nyomogatják az üres tartályt. Egy csapódás, és a mókamiki előkerült, fehér arcán a vigyor és jól sikerült vágás. Intett és meghajolt.

- Te jó ég, meg kéne nézni a tükröt. Nem hallottál semmit? Mintha...
- Napi nyolc órában. Istenem, jobb volt, amikor még én szerveztem nekik a programokat. Nem hittem volna, hogy visszasírom, erre tessék, megtörtént.
- És meddig kell csinálnod? Hé, tűnj a francba!
- Integtettem, de Ede nem csinált semmit. Rámertünk, erre kapkodó kézzel megkereste a kilincset, és visszabújt az ajtó mögé. Zötyögés.
- A jövő hónapban lesz az első felmérés. Pszichológiai. Attól függ. Ajtócsapódás odabent, és most tisztán hallottuk az üveg repedését.
- Jobb lesz, ha hívok valakit.
- De olvastam ám én is – mutatott egy vastag nőmagazinra pár asztallal odébb. – Velem nem csesznek ki. Visszaszerzem, az enyém lesz az időm. Napi nyolc óra, néha kilenc, és lopjak tollat, elmehetnek a...
- Hol? A Kozmóban?
- Neked is jót tenne. Lemegyek gammába, vagy hogy is hívták. Autoszugesztió, lemegyek, odalent azt csinállok, amit akarok, kint meg szedem nektek a papírt, köcsögök. Vagy ómega, a legmélyebb szint. Most fedezték fel.
- Istenem, ki? A pasirovat vezetője?
- Pofázz csak! Úgyis mindig azt mondják, ehhez nem kell agy, nem kell semmi. Majd meglátod. Meglátjátok.

A nyolc órával kapcsolatos sirámok ettől fogva csak jöttek és jöttek. Gyűltek, lassan az iroda alapmorajává váltak a fülhallgatókból szivárgó sokféle zene és Ede csatazaja mellett. Biztos, hogy a főnök fülébe is eljutottak, hiszen nem is titkoltuk. Mindenki sértve érezte magát, a hála eltűnt. Nem szerencsés alkalmazottak voltunk a munkaerőpiaci helyzetben, hanem megannyi meggyalázott egyéniség. Ede feltette a kézenfekvő kérdést, mégis hogy jutott ide ez a csomó egyéniség, ha annyival többre hivatottak, de egy névtelen, dagadt kolléganő, akit addig alig láttunk, leintette azzal, hogy hogyan is lehetne itt bárki egyéniség, ha a nyolc óra megakadályozza a kiteljesedésben.

Ahogy mondtam, a főnök fülébe jutott. A szokott módon összehívott egy értekezletet. Soron és munkaidőn kívül, hiszen rólunk van szó. Mondjuk el nyugodtan. A nyolc óráról van szó, ugye?

Linda azzal jött, hogy a modern ipar értelmetlen helyzetekbe kényszeríti az embert. A főnök elismerte, éppen ez a lényeg. Az igazán rugalmas és alkalmazkodóképes személyiség átstrukturálja magában a struktúrát. Vagy a paradigmát, nem emlékszem. Felismerjük benne a másságot, és elfogadjuk. Vagy magunkban, röhögött Ede, aztán amikor mindenki a bevérzett, szemére meredt, intett, hogy nem fontos. Vegye át valaki.

Átvettem, próbáltam közelíteni a végleteket. Ma már kevesek kiváltsága, hogy a munkában száz százalékig megtalálják önmagukat. Erről már volt szó, morgott közbe a főnök zavartan, nem magunkat kell megtalálni benne, hanem. Mondtam tovább. Ha száz százalékig nem jutunk, lehet örülni a negyvennek vagy tizenegyenek is, nem? A maradékkal meg... na igen, a maradék. Azt át kell úszni. Próbáljuk meg, régen még ennyit se kérdeztek senkitől. Hogy hogyan érzi magát közben, haha. Velem vagytok, ugye, próbáljuk meg. Csak próbáljuk.

Éppen azt csinálom, sziszegte mellettem valaki. Odanéztem, Linda volt, merev fejjel, ránézésre minimum az ómega tudatállapotban. Halomra hordott mindent a hosszú asztal közepén, amit nem ért el, az után integetett rángatózva, hogy adjuk oda. Ki megtette, ki nem. Pöckölgettem magam előtt egy tintapatront – a jó ég tudja, hogy került oda – és nem adtam. Éppen azt csinálom, seggfejek, csak az enyém az időm, mondta Linda immár teljes hangerőn, és úgy elkapta a csuklóm, hogy visítottam egyet.

Akkor lépünk tovább, így a főnök. Jusson eszükbe az átstrukturálás, az őszinteség és a bizalom maga a teljesség, ezt ugye nem kell hangsúlyoznia.

Körülnéztem, hogy mire rám kerül a sor, legyen valami ötletem, de a többiek arcáról nem sokat olvastam le. Mozdulatlan fejek, alig lélegzetek, Ede a falat leste mindenki tekinteténél távolabb, valami virtuális láthatárt és a képernyőn darabokra szakadó ellent. Ha lát egyáltalán. Az utóbbi időben egyre gyakrabban megy neki mindennek, mintha tényleg máshol lenne, és a kacagásokat besöpörni se fordul vissza. Linda a tintapatronomat recsegettette a kezében, a másikkal úgy szorította az asztallapot, hogy elfehéredtek az ujjai. Nem, nem fehéredtek, addig is fehér volt rajta minden.

Akkor ezt a kérdést tartalékoljuk a legközelebbi ülésre, zárta le a főnök. Azért foglalkozunk vele, ne hanyagoljuk el. A legközelebbi ülés sajnos nem jött el, a főnök kirúgta a dagadt nőt, akinek a nevét azóta sem tudom felidézni, és semmi nem változott. Azaz minden ment tovább, amerre elindult.

Talán említettem a Traktorost. Erről az ülésről, tehát a legutolsóról, elkésett, de ezt senkinek nem jutott eszébe felhánytorgatni, a főnöknek sem. Bejött, azaz bement a terembe és leverte a sarat a terepjáró csizmájáról, amit váltócipő nélkül hordott télen-nyáron. Épp láttam a folyosó végéről, mielőtt felmentem a lépcsőn, meg a tettetett bocsánatkérő vigyorát is, hogy megtettem mindent, csak hát mit lehet tenni, emberek. Könnyű annak, akinek nincs tehene, de nekem van nyolc is, nem érhetek oda mindenhova.

Több mint valószínű, hogy a Traktorost csak a tehenei tartották meg a cégnél. Pontosabban a telke, vagy ahogy ő nevezte, a farmja, esetleg a birtoka. Nem lehetett nagyobb úgy ötvenszer száz méternél, és majdnem teljesen kitöltötte az istálló, benne a teheneivel. Amióta Linda a személyisége leépítésével foglalkozott, a főnök úgy döntött, nem erőlteti magát, egyszerűen ide szervezte az összes csapatépítő tréninget, céges hétvégét, ilyeneket. Sütögetni nem lehetett, mert nem volt hozzá hely. Asztal sem, a sámlikon amúgy is hülyén esett volna a pókerezés, tehát maradt az intenzív kapcsolat a tehenekkel. A főnök helyénvalónak tartotta, hiszen ez nyilván segít megújítani a kontaktust az ős... valamivel, azt már nem tudhatja mindenki helyett, és nem is avatkozik bele. A Traktoros még helyénvalóbbnak tartotta. Büszkén vezetett körbe, vagyis fel-alá, és hirdette a programokat. Simogató, meditáció, eredeti tej óriási kedvezménnyel, a bátrabbaknak fejés.

Mindenki vett a tejből. A főnök még a dagadt nő nevében is, ha már nem tudott eljönni. Amikor eszébe jutott a tényállás, Lindának adta az adagját. Én is vettem, és bár nem nagyon volt íze, egészen megkedveltem. Vagy talán az, hogy kedveltem, nem a legjobb megnevezés ide. Inkább passzolt a mindenen lassan eluralkodó zsibbadáshoz nap mint nap, a nyolc órán belül és kívül.

A harmadik nagy, közös tehenészkedés után hazafelé a Traktoros leült mellém a buszon, és kihúzta a füléből a poposított népzenejét. Látja rajtam, kezdett bele. Látja, hogy én is érzem, tenni akarok valamit a napi nyolc óra ellen, csak nem tudom, hogyan. Nem mondtam ellen. Pontosan rám gondolt,

erre a tehetetlen formámra, váltott a Traktoros intim vigyorgásra. A töketlenségem adta meg a végső pöccintést, hogy elvégezze a dolgot a tehenekkel. Nagyot tévedünk, ha azt hisszük, nekik nincs meg a napi nyolc órájuk, sőt valójában nem nyolc, hanem minden óra, amit ébren töltenek. A tehenlétnek ráadásul szabadnapja sincs. Minden órájuk a nyolc óra, gondoljam csak el. Vagy inkább ne, ő viszont gondolt rájuk, és megrendelte azt a karibi cuccot, ami zsibbaszt. A hatás a tejre is kiterjed. Nem kérdezett senkit, de egyszer még hálásak leszünk, az tuti. És ő egyszerűen megérezte, mennyire egybevág ez a cucc a jelen közhangulattal. Végül is segít átvészelni a nyolc órát, nem?

Hallgattam a poposított népzeneét a drót végéből. Nem mondtam semmit. A Traktoros a következő céges hétvégén, míg a többiek a tejkóstolót tartották odakint, megmutatta az egyik tehenet a sarokban, rajta a harapásnyomokat. Sajnálatos mellékhatás, de már úton van ellene a következő cucc. Szintén karibi.

Ahogy mondtam, minden ment tovább az úton, amerre elindult. A takarítónő összesöpörte a sárdarabokat a terepjáró csizma után, csak előtte hordott még hozzá, aztán vicsorogva, merev léptekkel összetaposta, mert ő meg Lindával csinálta egy ideje a merülő tudatgyakorlatokat. Egyszer maga elé ejtette a partvisnyelet és vagy nyolc métert esett lefelé a lépcsőn, de észre sem vette, felállt és ment tovább. Nem fordult vissza a partvisért. Ede éjjel-nappal csak a hálózatban lótt, néha beadott magának valami szemcseppet, de kész, ezen kívül tényleg soha semmit nem csinált. Mindenki egyre furcsábban mozgott. Utolsó előtti beszélgetésünkön a főnök az öregedésről kérdezett, majd kibökte, hogy hagyjuk, tulajdonképpen a halhatatlanságra gondolt.

Az utolsó beszélgetést én kezdtem. Furcsának találhatják, az ember nem kezd csak úgy csevegni a főnökével, de egy idő után olyan hülyén bámult a hátam mögé, a fehér falra, hogy valamit mondanom kellett.

– Szóval hosszú idő, mi?

Az irodában történt, ahol most is tartózkodunk. Azaz egy ideje csak én. Nagy változáson esett át rövid idő alatt. A főnök különösen; és a sápadtság, mint kiderült, csak a kezdet.

– Hogy mondta?

– Hosszú idő, uram. Persze, a vezetőségnek is megvan a maga felelőssége, ők is nagyon jól tudják, mi az a napi nyolc óra, talán ők tudják csak igazán, hiszen. Hiszen amikor nekünk vége, és ott ülünk minden felelősség nélkül, nekik, akarom mondani, például önnek...

Hallgatott, és időtlenül nézett maga elé. A fehér arca csak tett rá pár lapáttal, és úgy éreztem, tényleg ő tudja jobban, mennyire jelentéktelen minden, amit összehordok. Korábban nemigen vettük észre rajta ezt a fajta éleslátást.

Túl voltunk már pár alapozáson, és ugye az utolsó előtti beszélgetésen is, amikor azt hittem, a legrosszabbat akarja kibökní a munkaerőpiaci helyzetemről. Mégsem, mint kiderült, teljes komolysággal érdeklődött a családjáról. Visszatükröződéséről a szememben. Már mint hogy milyen fénytörésben mutatkozik meg a külső szemlélő előtt. Ne aggódjak, ha nekem nincs, tud róla, éppen ez biztosítja a kellő távolságot. Mi a véleményem, satöbbi, fogjam csak meg nyugodtan a kislánya fényképét, ne aggódjak, hehe, van rajta ruha. Az ő nevelése.

A képen egy sápadt, tizenéves lány guggolt egy sziklán, fekete szerelésben, mint aki utolsó ugrására készül, vagy tán az elsőre az új, legmenőbb extrém sportban. Akkor még csak pár közhelyet mertem megereszteni róla, az apja a végén elküldött. A következő, vagyis utolsó találkozáson pedig a lány sápadtsága a főnökre is áterjedt.

Legyintett, hogy abbahagyhatom.

– Hagyja, izé, hagyj. Nem baj, ha tegezlek? Csak arra gondoltam, te még közelebb állsz ezekhez a mai tiniügyekhez, meg ne sértődjön. Sértődj. Khm, nagyon ráállt mostanában ezekre a vámpíros dolgokra, én is nézegettem az újságjait meg minden, miket töltött le. Persze hogy megmondtam neki, nekünk nincsenek titkaink egymás előtt.

– Hallotta, uram?

Valami átesett a folyosón, vagy talán egyenesen neki az ajtónak. Régimódi, párnázott ajtaja volt a mi főnökünknek, akármi dőlt neki, nem csapott nagy zajt.

– Hallottam, nem vagyok süket. Szóltam a szerelőknak. De nem ezért vagyunk most itt, hanem hogy halljam a maga szakvéleményét. A személyiségértékelőit, ha úgy tetszik. Hallottam, mennyire elterjedt ez a nyolcóra-paradigma, mindenki a maga módszerével... teszi magát hatékonyabbá.

– Uram, Linda, izéé, nyilván tudja, kicsoda, nem vált hatékonyabbá, hanem lemerült... gammába, vagy hová, és nem vagyok biztos benne, hogy van onnan visszatérés.

– Ugyan, az értékelések semmi csökkenést nem mutattak a hatékonyságban. És ennek a maga barátodnak a paradigmája! Nem pislog, minden másodperce a vállalaté. Bevallom, ez nekem nagyon tetszik. Hé! Majd akkor, ha szólítom!

Ez utóbbi az ajtón kívülre szólt. A zuhanás után maradt a motoszkálás, meg valami morgás és reccsenések. A főnök felállt, megkerülte a székem, és a hangjából ítélve megállt a hátam mögött. Szinte láttam, ahogy komolyan összefonja a karját, és céltudatosan néz közös jövőnkbe.

Nem láthattam, mi folyik, de egészen biztos voltam benne, hogy az ajtó megmozdul. A főnök sápadt tömegével védett, és mondta tovább a testetlen térből, a tarkóm fölött.

– Ne gondolja, hogy nem tűnt fel. Ne hidd! Gyakran mi javasoltuk. Belinda a maga módján csak elébe ment a dolognak, és ennél a... csoszogásnál... nem akarom itt szítani a társadalmi különbségeket, de felsőrendűbb módját találta meg.

– A lánya? Minek?

– Az idő optimális kihasználásának. A neten találta meg. Vagy nem, de ez már mindegy. És fel is használta. Az én nevelésem. Mi a véleménye?

– Még nem tudom, uram. Remélem, nem arról van szó. Látnom kellene...

– Engem? Hiszen itt állok a napfényben, és enyém a világ minden... ideje. Csak a zsibbadáson tegyem túl magam. Azt mondta, egyszer ez is elmúlik.

– Ellenszere van, uram?

Itt szakadt meg minden. A morajlás felerősödött és úgy maradt, az ajtó bevágódott, mintha ott sem lett volna, a főnök és én darabokra törtük az asztalt, ahogy ráestünk. Odakint, azaz immár bent lassú, ám biztos léptek, karok és lábak, frissen kezelt, mégis véres és nagyon koszos körmök. Fogsorok, istenem, sosem látják többé a huszonegy nap alatt garantált fehéritő hatást. És a rezzenéstelen szemek – mégsem, ezeket senki nem hívhatta szemnek. Nem volt nevük, és attól tartok, nem is lesz.

A főnök lerázta magáról a roncsokat, és a kezek közé ugrott. Félrelökte a beosztottakat, aztán a fogával csinálta, azt hiszem, az egész feje egyetlen széles fogsorrá változott, vagy két hatalmas szemfoggá egy fekete lyukban. Bár ez nem jelent sokat, nem esküdnék meg rá, hogy tényleg így történt, de valahogy történnie kellett. Percek alatt nagyon sokat romlott az ítélőképességem. Felkaptam a széklábat. Valahogy megtörtént, a többit pedig tudják. Az ajtót visszanyomták a helyére, és itt heverünk ketten, azaz én állok. A székláb nincs a kezemben.

Ha engem kérdeznek, azt mondanám, a sápadtság az oka. Vagy a szemfogak a feketeségben. Ne nézzenek így, maguk is így tettek volna, ha éppen a kezük ügyébe esik egy székláb. És ahogy mondtam, a dolog terjed, hamarosan egyre többen és többen ismerik meg, azok is, akiknek talán nem volt olyan sok gondjuk a nyolc órával, bár nehéz elképzelnem, hogy tényleg akadt ilyen. Ha arra kíváncsiak, Belinda és a többiek jól választottak-e, azt mondanám, nézzenek rájuk. De ebben sem vagyok biztos, ahogy visszagondolok a nyolc órára nap nap után, hetek, hónapok és évek után, megborzongok, talán még jobban, mint a kaparászástól odakint.

Pónik

Kij Johnson

A meghívó western stílusú. Margóján cowboykalapos, rajzolt lányok kergetnek egy ménesre való, vad Pónit. A Pónik nem magasabbak a lányoknál; ducik és színpompásak, akár a pillangók, tömpe unikornisszarvuk és apró, pihés szárnyuk van. A meghívókártya alján újonnan foglyul ejtett Pónik kavarnak egy karámban. A lányok egy rózsaszín és fehér Pónit kaptak lasszóvégre. Szeme és szája meglepett Ó-t formáz, feje fölött felkiáltójel lebeg. A kislányok görbe késekkel vágják le a szarvát. A szárnyai már hiányoznak, a karám melletti halmot gyarapítják.

Szeretettel meghívunk Téged és a Pónidat ___(Napocska neve kövérkés betűkkel, kézzel írva áll a meghívón)___ egy kivágóbulira a TöbbiLánnyal! Ha megtetszel nekünk, és a Pónid is ügyes, beveszünk.

– Alig várom, hogy barátaink legyenek! – mondja Napocska. Barbara válla fölött áthajolva olvas, rózsailatú lehelete átbodorodik a kislány haján. A hátsó kertben vannak, Napocska rózsaszín istállója mellett.

Barbara megkérdi: – Tudod már, mit akarsz megtartani?

Napocska apró szárnyai elmosódnak, ahogy a levegőbe szökken, bukfencet vet, majd lábait maga alá húzva lebeg tovább.

– Ó, természetesen a beszéd képességét! Repülni is jó, de beszélni még sokkal remekebb! – A fűre pottyan. – Nem is értem, miért akarná bármelyik Póni megtartani a szarvát! Hiszen semmi haszna!

Amióta Pónik léteznek, így megy ez. Minden Póninak van szárnya. Szarva. Minden Póni tud beszélni. Aztán minden Póni elmegy egy kivágóbulira, és a háromból kettőről lemond, mert ha egy lány a TöbbiLány közé akar kerülni, ez a dolgok rendje. Barbara még sosem látott Pónit, amelyiknek a kivágóbulija után is megmaradt volna a szarva vagy a szárnya.

Barbara látja a TöbbiLány Póniját, ahogy a szünet előtt bekukucskálnak az osztályterem ablakán, vagy az iskola után a buszmegállóba tömörülnek. Babarózsaszínek, levendulalilák, pitypangsárgák, fényes sörényük csigákba

göndörödik, fürtös farkuk a földig leér. Amikor a TöbbiLány éppen nem iskolában, cselló- vagy balettórán, fociedzésen, játszótéren vagy a fogszabályozó orvosánál van, a Pónijával tölti a napot.

A bulit AlfaLány házában tartják. Az anyja gyermekorvos, az apja kardiológus, és van egy kis pajtájuk, a gyepet pedig, ahol a Pónik játszanak, hatalmas fák árnyékolják. Napocska idegesen sétál középük. A többiek némán megérintik bársonyos orrukkal a szarvát és a szárnyait, aztán valamennyien kiügetnek az akáclila pajtából a legelő aljába, ahol egy széthányt szénabála várja őket.

AlfaLány a kerítésnél szólítja meg Barbarát. – Az ott a te Pónid? – kérdezi köszönés helyett. – Nem olyan szép, mint Csillagvirág.

Barbara védekezik. – De gyönyörű! – Ez hiba, ezért gyorsan hozzáteszi: – A tiéd olyan szép! – AlfaLány Pónija valóban szépséges: farka a lila összes árnyalatában játszik, és csillagok sziporkáznak benne. Napocska farka ezzel szemben krémfehér és mézszínű fénnel ragyog, és Barbara tudja, hogy ő a leggyönyörűbb Póni a világon.

AlfaLány elsétál, a válla fölött odaveti: – A nappaliban Rock Banddel lehet játszani, néhányan a TöbbiLány közül a teraszon vannak, és anyu vett sütit, meg van diétás kóla, diétás Red Bull és diétás limonádé.

– És te hol leszel? – kérdezi Barbara.

– Én kint leszek – mondja AlfaLány, így aztán Barbara szörpöt és három cukrozott mazsolás-zabpelyhes kekszet szerez magának, és a nyomába ered. A TöbbiLány odakint egy hangfalakra kötött iPodot hallgat, Wii teniszezik, és nézi, ahogy a Pónik Bújócskát, KiALegszebbet és EzALegjobbJátékot játszanak. Mind ott vannak: BétaLány és NyalizósLány és MindenkiKedvenceLány meg a többiek. Barbara csak akkor mer megszólalni, amikor úgy érzi, nem sül fel vele.

Aztán eljön az idő. A TöbbiLány és néma Pónijaik gyűrűt vonnak Barbara és Napocska köré. Barbara émelyeg.

AlfaLány azt kérdezi Barbarától: – Mit választott?

Napocska rémültnek látszik, de közvetlenül neki válaszol. – Inkább beszélnék, mint repülnék vagy megböknék másokat a szarvammal.

AlfaLány azt mondja Barbarának: – Minden Póni ezt mondja. – Egy görbe kést ad Barbara kezébe, olyan hosszút, akár egy nő tenyere.

– *Én?* – kérdezi Barbara. – Azt hittem, valaki más csinálja. Egy felnőtt.

– Mindenki saját maga végzi el a Pónijának – mondja AlfaLány. – Csillagvirágnak én csináltam.

Napocska némán kinyújtja egyik szárnyát.

Nem olyan, mintha egy valódi pónilóba váгна. A szárny könnyen leválik, simán, akár a műanyag, és a vér illata akár a vattacukoré a búcsúban. A szárny helyén csillogó, reszkető ovális látszik, mintha Barbara rózsavíz ízű török édességet váгна ketté, ahol a porcukor alól kilátszik a rózsaszín zselé. Azt gondolja: *Tulajdonképp egész jól néz ki*, aztán hányinger fogja el.

Napocska megremeg, szemét szorosán lehunyja. Barbara levágja a másik szárnyat is, és az első mellé fekteti.

A szarv keményebb dió, olyan, mintha egy igazi póniló patáit nyírná. Barbara keze megcsúszik, megvágja Napocskát, és még több vattacukor-vér folyik. Végül a szarv is a fűben hever a szárnyak mellett.

Napocska térdre rogy. Barbara ledobja a kést, és zokogva, csukladozva ráomlik. Kézfejjével megtörli az arcát, és fölneéz a gyűrűre.

Csillagvirág orrával megérinti a kést, lila patájával Barbara elé löki.

AlfaLány megszólal: – Most a hangját. El kell vened a hangját.

– De már levágtam a szárnyát és a szarvát! – Barbara védelmezően átkarolja Napocska nyakát. – Azt mondtátok, a háromból kettőt!

– Az a kivágás, igen – mondja AlfaLány. – Azt kell *neked* megtenned, hogy KözülünkValó légy. A Pónik azonban maguk választják meg a *saját* barátaikat. És annak is ára van. – Csillagvirág megrázza ibolyaszínű sörényét. Barbara most először veszi észre torkán a mosolyt formázó sebhelyet. Minden Póninak van egy.

– Nem teszem meg! – mondja Barbara, és bár úgy sír, hogy arca maszatos a takonytól és a könnyektől, tudja, hogy mégis megteszi. Amikor végül abbahagyja a zokogást, fölveszi a kést és feltápászkodik.

Napocska remegő lábakkal áll mellette. A szarva, a szárnyai nélkül nagyon kicsinek látszik. Barbara tenyere izsamós, de erősebben szorítja a kést.

– Nem – mondja váratlanul Napocska. – Még ezért cserébe sem.

Napocska sarkon fordul és elvágat a kerítés felé, olyan sebesen és szépségesen, akár egy valódi póniló; de a többiek többen vannak, nagyobbak, és Napocskának nincsen szárnya, hogy elrepüljön, vagy szarva, hogy harcoljon. Lerántják, mielőtt átugorhatna a kerítésen a mögötte elterülő erdőbe. Napocska felkiált, aztán nem hallatszik semmi, csak a paták dobogása a Pónik szoros gyűrűje felől.

A TöbbiLány megdermedve áll. Vak arcukat a Pónik felé fordítják.

A Pónik gyűrűje felszakadozik, elügetnek. Napocskának semmi nyoma a vattacukor-vér permetén és egy elszabadult, csillogó fürtön kívül a sörényéből, amely kifakul, amint a fűre hull.

AlfaLány megtöri a csendet: – Sütit? – Bizonytalan és hamis a hangja. A TöbbiLány a házba tülekedik, hasonlóan mesterkélt hangon csacsogva. Játszani kezdenek, még több diétás kólát isznak.

Barbara utánuk botorkál a nappaliba. – Mit játszotok? – kérdezi tétován.

– Hát te meg mit keresel itt? – kérdezi AlfaLány, mintha most először venné észre. – Te nem vagy KözülünkValó.

A TöbbiLány rábólint. – Nincsen pónid.

fordította Kleinheincz Csilla

Réges-rég

László Zoltán

Amikor véget ért a Jelenet, ott maradtak a két idegesítő robottal meg az olajos vízbe merült géppel mindketten, egymást bámulva a gőzölgő mocsárban. Pillanatnyi szünet következett, amíg más helyszíneket vontak hatalmuk alá a Jelenetek, és ők újra a maguk uraivá váltak; nem kellett milliószorra ismételniük ugyanazokat a mozdulatokat, ugyanazokat a mondatokat.

– Még mindig ez az egyik legjobb helyszín – jegyezte meg a fiú mestere a botját babrálva, ám hangjában nyoma sem volt a meggyőződésnek. – Gyűlölöm, amikor a Jelenetek végeztével összeomlik az a sok működésképtelen világ.

A fiú horkantott: ő ott szokott lenni, amikor gyerekkora sivatagbolygójának légköre leválik a két nap hevétől, amikor a felkelőknek menedéket adó jégvilág atmoszférája néhány ujjnyi kristályos dérré válik a hó felszínén. Mindazonáltal az öreg nem először motyogta ezt itt a dzsungelben; mintha már szabadulni sem tudna a Jelenetek átkozott ismétlődéseitől.

A fiú többnyire küzdött ez ellen, énekelt, ócska szobrokat farigcsált, vagy ide-oda röpködött a Jeleneteken kívül kongóvá és szürkévé fakult galaxisban. Időnként persze rá is rátört a tehetetlenség érzése, és csak ült magába roskadva, ugyanazokat válaszolta az ugyanúgy feltett kérdésekre.

Talán a többieknek volt igazuk. Talán jobb a csempészcimborákkal vedelni a kocsmában, mint megpróbálni úgy tenni, mintha egy párkapcsolat működne akkor is, ha ezerszer évődünk ugyanúgy és százezerszer kell eljátszanunk, hogy utáljuk egymást, miközben szerelemre lobbanunk. Egy idő után csak az utálat marad.

– Elmegyek apámékhoz – mondta.

A vénség nem felelt, ujjai a bot göcsörtjén játszadoztak.

A fiú nézte, és arra gondolt, hogy milyen volt régebben. Mielőtt kicserélték volna; amikor teste még elnagyolt, gumyszerű volt, nem ilyen szikrázó. Ő tette ezt velünk, gondolta fellobbanó gyűlölettel, sokadszorra.

Az apjának rosszabb lehet, gondolta, miközben a csillagok fénylő ívet húztak a kabin ablakán túl. Ócska színjáték volt ez: szűkre szabott univerzumukban nem igazán léteztek távolságok. Az lett volna nehéz, ha a normál térben próbáltak volna haladni.

Az apja. Meg az Uralkodó. A gonoszságba sokkal hamarabb bele lehet fáradni. Újra és újra elkövetni a tetteket előbb csak növeli az ember dühét és gonoszságát, de aztán ellobban, és csak az üresség marad. Sokáig tartott, mire a fiú ezt megértette, de már az is mintha egy örökkévalósággal korábban lett volna. Az apja nem tehetett mást, mint hogy eljátszotta, amit a Jelenetei megköveteltek, de egyébként csak ült abban a gömb alakú kamrájában szomorúan, magányosan. Senkit nem akart látni. Többnyire.

A fehér páncélos katonák csak egykedvűen intettek, amikor a fiú besétált a dokkba, aztán visszafordultak a kockázáshoz. Sokat vitáztak a játékon; nem lehetett könnyű, hogy mind ugyanúgy akartak csalni és ugyanattól gerjedtek haragra. A fiú úgy hallotta, valami bizarr hit terjedt köztük testvériségről, kollektív személyiségről.

A hajó gigászi volt, mégis mindössze néhány folyosó kanyargott a tömör testben; azok, ahol Jelenetek játszódtak. Minden más csupán ötletszerűen elszórt fény volt a hajó külső testén. Igazán hamar odaért a meditációs kamrához.

Az apja és az Uralkodó bolygófoglalót játszottak.

– Mi újság, fiam? – kérdezte az apja a táblán felsorakoztatott figurákra meredve. Sisakja a sarokba hajítva hevert: rég rájött, hogy a Jeleneteken kívül nincs is rá szükség, és az állandó sziszegés mindenkinek az agyára ment.

– Egyre rosszabb állapotban van. Néha mintha nem is hallaná, amit mondok, csak motyogja a bölcsességeit maga elé – mondta a fiú az apjának. Nem is kellett hozzátennie, mi volt a legutóbbi Jelenete, mind kívülről fújták őket.

Az Uralkodó lépett az ostromautomatával. Felpillantott. – Nem örül neki, hogy egyre többet vagy nálunk, nem igaz?

A fiú óvatosan vállat vont. – Úgy érzem, egyre kevésbé tud elvonatkoztatni a Jeleneteitől.

– Lehet, hogy idővel mind ilyenekké válunk, fiam. Ki tudhatná, meddig viselhető el mindez?

A fiú ülőalkalmatosságot keresett, és mivel nem talált, a padlón foglalt helyet. – Nem tudom. De nem csak ez okozta a változást. Kicserélték őt is.

Az Uralkodó félretolta a játékot. – Hogy mondod?

– Úgy érzem, ez végleg összeroppantotta: az ő tudása, személyes története... És egyszerűen kicserélték. Senki nincs biztonságban.

– Valószínűbb lett, fiam?

A fiú elgondolkodott. – Igen. Azt hiszem, ez a jó szó. Valószínűbb. A mimikája, a ráncai, a hajszálai.

Az uralkodó és az apja összenéztek. – Újabb jel.

– Hogy? – A fiú nem értette.

– Nos, eddig nem avattunk be... Mert a másik oldalon álltál, tudod. Megszokás, nem érdekes. De ez ellen mindannyiunknak együtt kell harcolni, és sikerült erről meggyőzőnöm az Uralkodót is.

Az egyetértően bólintott. – Régóta gyűjtjük már az információkat. Hullámokban egyre több új dolog jelenik meg a Jelenetekben. Itt egy új szereplő, ott egy változatosabb táj, de még új Jelenetek is előfordulnak, ha nem is annyi, mint a Nagy Kibővüléskor...

– Mennyire gyűlöltem azokat a Jeleneteket! – fakadt ki az apja. – Én, mint egy elkényeztetett, forrófejű kölyök...!

– A közös bennük, hogy mind egyre gazdagabb a részletekben – fejezte be az Uralkodó. – Van egy ötletünk, mit jelent mindez.

Az apja bólintott. – Közeledünk a valósághoz, fiam. Minden egyre részletesebb, valódibb, következőképpen egyszer mindez – biccentett a meditációs kamra falai felé – valódi lesz. Egy igazi világ. Élő, kiterjedéssel is bíró galaxis, bolygók és űrhajók... És akkor talán szabadok leszünk, ki tudunk törni a Jelenetek fogságából!

A fiú némán emésztette a hallottakat. Nem ez volt az első elmélet, amit hallott a helyzetükkel kapcsolatban. Nem is a legkétségbeesettebb. Sóhajtott.

– És Ő? Vele mi van? Kihagyjátok az elméletből?

Azok ketten összenéztek. – Mire gondolsz?

– A mesterem azt tanítja a Jeleneteken kívül, hogy létezik egy felsőbb személy, Ő, akitől minden ered. Erő, a csillagok fénye, a gravitáció... Az Ő kénye-kedve rendezi a dolgokat a világunkban.

– Nem igazán hiszek ebben. Épp úgy bizonyítatlan, mint a többi elgondolás – feleli az Uralkodó jegesen. – Talán így van, talán máshogy. De ha elérjük a valóságosságot, ki fog derülni. Készen állsz erre, fiam?

– Mit... vártok tőlem?

– Jegyezz meg minden változást, amivel találkozol! – utasította az Uralkodó. – Mindent feljegyzünk, megpróbálunk valamiféle mintázatot keresni bennük. Értenünk kell, hogy ha eljön az idő, akkor tudjuk, mit kell cselekedni.

– Előbb-utóbb mindenkit be kell avatnunk. Sokat vitáztunk ezen Őfelségével, de ketten valóban kevesen vagyunk ehhez a munkához. És itt már nem számítanak a régi ellentétek, a Jelenetek dolgai – tette hozzá az apja.

A fiú vállat vont. Az apjáék nem túl sokáig éreztek elégtételt, hogy a felkelők azt kapták győzelmük jutalmául, amit ők büntetésül. Ezredszere már a legtisztább cél, a legszentebb elv is üresnek és nevetségesnek hat.

– Jöjj velünk, fiam, és mi uralni fogjuk a valóságot! – tette még hozzá az apja, de nem volt igazi tűz a hangjában. Inkább egy öreg, fekete madárnak tűnt a palástjával meg a pecsétes páncéljával.

Miközben a hajójához tartott, a fiú a hallottakon töprengett. Az apjáék túl keveset tudnak. Hiba nem számolni az Ő jelenlétével. A sok cserélt részlet az Ő hiúságának bizonyítéka. Egyre több mindent rúg fel egy elképzelt kép megvalósításáért. Ha tényleg igaz lenne, hogy a valóságosság felé közelítenek...

Megállt a hatalmas dokkban, ahol egyedül az ő kis hajója várakozott, háttérben a világűr sötétjével, mely ebből a szögből holmi festett üveglapnak látszott. A katonák már eltűntek valahova, talán a következő Jelenetüket várják.

A fiú tudja, milyen a hiúság: mindenkinek meg akarja mutatni magát. Így hát csak várnia kell, hogy Ő is megjelenjen előbb-utóbb, hogy behelyezze magát a világukba.

A maga részéről készen fog állni. Ó, réges-rég várja már, hogy átadja magát a gyűlöletének.

Óriás a házban

Daniel Pearlman

A legkorábbi emlékem az, hogy az apám magas volt, annyira magas, hogy mikor a kiságyam fölé hajolt, majd felegyenesedett, a feje mintha a plafonhoz ért volna, és a lepergő festékdarabkák az ágyneműmre hullottak. Amikor pedig a nyakában ültem kint a zsúfolt utcán, a magasból nézhettem a körülöttünk áramló kalapokat, amik szétváltak, hogy utat engedjenek nekünk. Ha kinyújtottam a kezem, elértem az utcai lámpa viharvert buráját, vagy benézhettem a felső szomszédunk vészkiárat-ablakán, vagy megnedvesíthettem a kisujjamat a felhők csücskében. Soha sem szédültem, miközben faltörő kos apám szeplős nyakába kapaszkodva átrontottunk a járókelők és az autók között, amik megálltak a kedvünkért, valahányszor átvágtunk a brooklyni utcákon, hogy tejet vegyünk a vegyesboltban, meg – nagy néha – csokit egy pennyért nekem.

Ezeket a ritka csokigolyókat mindig lassan szopogattam, hagytam őket szétolvadni az ujjaimon, azt reméltem, hogy kitart az édes ízük addig az esti, csendes óráig, amikor én a hátsó szoba padlóján kuporgok és apámat nézem, amint összeszorított szájjal, tollal a kezében az íróasztala fölé görnyed, és rajzol valamit az asztal fölé csíptetett lámpa sárgás fényében. Soha nem mutatta meg nekem, hogy miken dolgozik, de később megtudtam – biztos anyám mondta el –, hogy muszáj volt neki ezeket csinálnia, mert az apám egy Reklámművész volt. Milyen messze volt az az asztal a padlótól! És még messzebb, még magasabban volt apám figyelemtől terhes arca, olyan közel a plafonról lelógó homályos villanykörtehez, hogy amikor kiegyenesedett, hogy megnézzem messzebről is, mit alkotott, mindig attól féltem, leveri. Sohase figyelt fel arra, hogy én is ott vagyok, még akkor sem, amikor anyám bejött értem, hogy ágyba tereljen.

Annyira kíváncsi voltam, hogy egyik nap felmásztam a polc melletti hokedlire, amely a falhoz szorítva állt az asztalnál. De mielőtt rendesen megnézhettem volna az asztalon heverő rejtélyes dolgokat, a polc nagyobbik

része leborult, és egy tintatartó fekete foltokkal hintette tele a padlóra hulló papírlapokat. A zajra berohant anyám is. Kétségbeesetten feljajdult, majd lekapott a hokedliről, remegő hangon közölte velem, hogy soha, de soha ne merészeljek apám dolgaihoz nyúlni, majd megpróbálta rendbe tenni a szobát, miközben ott ültem mellette, megrémülve a könnyeitől és rettegve a következményektől, amiket a csukláshoz hasonló hangú, elfojtott zokogása sejtetett.

Az, hogy a zokogásnak alapja is volt, bebizonyosodott akkor, mikor apám hazaérve felfedezte, hogy mit műveltem, és haragját helyettem anyára zúdította. Olyan szavakat használt, amiket még soha nem hallottam előtte, olyan fülsértő hangon, hogy a mindezt némán tűrő anyám olyan kicsinek látszott az ajtófélfá mellett állva, mint még soha. Attól a naptól kezdve szinte soha nem lovagoltam apám nyakában, de ha mégis, nem tudtam olyan magasra nyúlni, hogy elérjem az utcai lámpákat. Helyette le tudtam volna rúgni a kalapokat az emberek fejről, ha akartam volna, de nem érdekelt az ilyesmi. Az, hogy alacsonyabbra kerültem, elrontotta a játékot, annyira, hogy már nem is tetszett ez a magasba törő utazás, inkább a saját lábamon totyogtam.

Öt vagy hat éves lehettem, amikor apám egy teljes oldalas, színes Superman-képet hozott nekem. Ő volt a kedvenc hősöm, ahogy piros-sárga-kék ruhájában hasított a toronyházak fölött, a felhőket célozva. Én is olyan akartam lenni, mint Superman, egyetlen szökelléssel magas épületek között ugrálni, így egy kartondobozban megépítettem a saját kis városomat – egy téli várost, amely hótakaróba burkolódzott, jó sok hóba, amit úgy szereztem, hogy felmásztam az eü. szekrényünkhöz a célnak tökéletesen megfelelő tisztasági vattáért. Kis kartondobozomat jól meg is töltöttem ezzel a puha anyaggal, marékszám szórva a fehér pelyheket, középtűt kicsit széthúztam az utcának, a szélére pedig kockákat tettem házak gyanánt, meg kisautókat, rágópapírokat és egy gyűszűt. Az egész egy nagyon szép kis városnak nézett ki, ha az ember éppen elrepült fölötte.

Annyira büszke voltam rá, olyan büszke, hogy amikor apám hazajön, megmutathatom neki az én lélegzetelállítóan gyönyörű, művészien kidolgozott téli tájamat! De alig mutattam rá az Empire State Buildingre – egy gyufára,

amit a konyhában a tűzhelynél találtam –, észrevette a szétszórt vattát, aminek dobozát hótól szikrázó diorámám mellé dobtam. Elvörösödött, és ordibálni kezdett velem, amiért „elpazaroltam” az összes vattát. Szinte megbénultam a bűntudattól és még mielőtt bármiféle bocsánatkérést motyoghattam volna, hatalmas lába lecsapott és szétzúzta a városomat, hogy újra csak vattapamacs, kisautó és gyűrött rágópapír legyen belőle. Még sírni sem tudtam, annyira megrázott az egész, zavartan kuporogtam a padlón, miközben átviharzott a másik szobába. A feje a szemöldökfa közelébe se ért, és a válla sem volt olyan széles, mint Supermannek.

Mikor megvertük a nácikat, tíz éves voltam, a kishúgom már öt, apám meg elkezdett azon panaszkodni, hogy milyen kicsi a lakásunk – mintha végre meghallotta volna, amit anyám már évek óta mondogatott. A háború egy részét a haditengerészet raktárainál töltötte, tűzvédelmi ellenőrzéseket tartott, folyton túlórázott, szinte sohasem volt otthon. Én is hozzátettem a magamét a háborús erőfeszítésekhez, cigarettásdobozokból meg hasonlókból gyűjtöttem az alufóliát, aztán több száz ilyen kis lapocskát nagy ezüstgolyóvá gyúrtam, hogy golyókat csináljanak belőlük, amivel az ellenség ellen lehet harcolni. Anyám muffinokat készített nekem, meséket olvasott fel, és amikor egyedül volt, énekelgetett magának – a húgomat és engem leszámítva szinte mindig egyedül volt ezekben a boldog években.

Ezen kívül még azt csinálta, hogy félrerakott minden pénzt, amit apám heti fizetéseinek borítékjaiból meg tudott szerezni, így végül egy saját házat is ki tudtunk fizetni. Apámat ezekben az években – meg jóval később is – leginkább a fényképészet érdekelte. Egy csomó időt töltött a Willoughby fotórészlegén, megvett mindent, ami megtetszett neki, hazahozta, de nem mutatta meg senkinek. Pár hétig használta, aztán visszacsomagolta az eredeti dobozába, felrakta a polcra, hogy ne legyen szem előtt és elment, hogy vegyen egy újabbat, aminek gyorsabb a zárszerkezete és sokkal jobbak a lencségei. Nem emlékszem, hogy láttam volna a képeit, amiket készített, kivéve egyet, amit időzítővel csinált magáról. A nappali és a dolgozószobának használt kisháló közötti ajtóban állt. Csodálkozva figyeltem fel arra, hogy legalább bő fél méterrel alacsonyabb az ismerős szemöldökfánál. Nem hittem, hogy ez csak a perspektíva miatt látszott úgy.

Amióta az eszemet tudtam, a család barátjának számított Jimmy, a postás, aki fölöttünk lakott. Soha nem házasodott meg, és az anyukáját ápolta, aki mindig is sokat segített az én anyámnak. Jimmy felajánlotta anyámnak, hogy kölcsönadja azt a pénzt, ami hiányzott a megtakarításainkból ahhoz, hogy ki tudjuk fizetni azt a házat a külvárosi Canarsie-ben. Anyám már jó ideje dédelgette a szívében ezt a házat, és apámat is meggyőzte, hogy ez lesz a megoldás a hellyel kapcsolatos gondjaira, feltéve, hogy ki tudjuk fizetni. Épp ott voltam én is, amikor boldogan újságolta neki, hogy Jimmy milyen nagylelkű ajánlatot tett. Csodálkozva néztem, ahogy apám felsőteste megfeszül, miközben anyámra vicsorog, és a fejéhez vágja, hogy túlságosan is függ ettől a „barátjától”. Mire anyám meg kiabálni kezdett vele, hogy ha ő nem lenne, akkor egyáltalán nem is lennének barátaik, erre meg apám pofon vágta és a falhoz csapta. Anyám a földre rogyott, összeszorította a száját, hogy valahogy bent tartsa a zokogását, de az kibugyogott az orrán. Megdermedtem, én szégyelltem magam, hogy anyám annyira mélyre került, hogy még az egyre zsugorodó apám is óriásnak tűnt mellette.

Canarsie-i kis házunknak két szintje volt, egy alagsora és egy hátsó udvara, és a szomszéd, hasonló háztól eltekintve üres telkek vették körül, igazi gyerekparadicsom volt nekem és a környékbeli srácoknak. Apám egy rövid, barkácsolós felbuzdulásában beszerzett egy rakat kézikönyvet a Searsból és hasonló helyekről, majd a segítségükkel az udvar hátsó részében épített egy kerti teraszt meg egy kis házikót. Az idők során a házikó megtelt mindenféle kacattal, amiktől sajnált végleg megszabadulni, és végül a bontott gerendákból épült teteje is beomlott. Az új helyen töltött első éveinkben apám nem kapott munkát Reklámművészként, és egyik napról a másikra éltünk a havi huszonegy dolláros segélycsekken és Jimmy alkalmankénti kölcsönein. Ezekről apám semmit sem tudott, vagy talán nem akart semmit sem tudni.

Mikor sikerült egy kis időt szakítania rám a kinti és házon belüli építkezései között, Művészetre tanított. Mi a színkör, a perspektíva, és más szakkifejezéseket, amiknek a mai napig jó hasznát veszem. Egyszer azt a feladatot kaptam tőle, hogy vízfestéssel fessek meg egy krumplit. Órákon keresztül ültem kint hátul a teraszon a napsütésben, újra és újra telemaszátolva egy vizes foltot, ami végül halványan már emlékeztetett a

modellül szolgáló krumplira előttem. Mikor apám végül kijött, hogy megnézzé, hogy állok, megcsóválta a fejét, félresöpörte fáradságos munkával készült alkotásomat és két perc alatt festett egy krumplit, egy olyat, ami valóságosabbnak tűnt annál, mint aminek az összes foltja és árnyéka beégett az agyamba. Ő meg egyszerűen csak megcsinálta. Széttéptem a saját festményemet és a középiskolai rajzórákig nem nyúltam többé vízfestékhez.

Ezen a napon történt az is, amit pár hetenként mindig megcsinált velem – bent a konyhában, az ajtófélfánál megmérte a magasságomat. Akkor kérdeztem meg tőle életemben először, hogy milyen magas, mire azt mondta, száznyolcvan centi. Képtelenségnek hangzott. Lehet, hogy ennyi volt évekkel ezelőtt, de olvastam, hogy ahogy öregszenek az emberek, úgy mennek össze. Még mindig az ajtónál álltam, olyan tizenöt centivel a fejem fölé emeltem a kezem, és azt mondtam, hogy ennél biztosan nem magasabb. Erre nevetni kezdett, így anyámhoz fordultam, aki ott állt a közelünkben. Nem volt kedve mosolyogni, ugyanazt kérte apámtól, mint én, hogy álljon oda az ajtóhoz, és hagyja megmérni magát. Erre apám morogni kezdett valamit, majd az alagsori rejtekhelyére menekült, a sötétkamrájába, ahol azokat a fényképeit hívta elő, amiket még soha senki sem látott. Mihelyst eltűnt, anyámra kacsintottam. Tudtam, hogy szerintem is jó lőttem be apám magasságát.

A fényképezés iránti érdeklődésem az ezt követő pár évben elérte azt a szintet, hogy bebocsátást nyertem apám szentélyébe, az alagsori sötétszobába, amely leginkább egy sírbolthoz hasonlított. Megtanított arra, hogyan hívjam elő a filmeket, készítsem el a fényképeket, még a nagyítót is kipróbálhattam, amit pár évvel korábban vásárolt, de ő maga alig használta; inkább ünnepélyesen visszacsomagolta az eredeti dobozába, pont úgy, mintha még ki se bontották volna. Ő maga már nem készített fényképeket, összegyűjtött azonban egy nagy rakat képes magazint. A polc hátsó részén bele is akadtam párba, amikről hamar megállapíthattam, hogy leginkább meztelen nők képeinek szentelték őket.

– Ez Művészet – jegyezte meg apám, mikor észrevette, hogy a fényes papírra nyomott magazinokat figyelem. – Ha majd idősebb leszel, sokkal inkább művészetnek fogod tartani a fényképezést, mint most.

A fényképezés világában tett felfedezéseimet egy egyszerű kis dobozgéppel kezdtem, amelynek olcsó lencségei elé zseniális ötlettel egy távcsőből kiszedett nagyítólencsét rögzítettem ragasztószalaggal. Így még olyan kicsi dolgokat is le tudtam fényképezni pár centiről, mint egy halott tücsök, és meglepően jól fel is nagyította őket. Végül kaptam ajándékba egy német Zeiss-Ikon gépet, nem apámtól, hanem Jimmytől, talán valaki hadizsákmányként hozta haza. Ezzel a géppel már olyan technikai magaslatokat értem el, hogy a lencsét és a záridőt is tudtam állítani, és még a lakáson belüli fényviszonyok mellett is egész jó eredményeket értem el vaku nélkül. A vaku olyan luxusnak számított, amiről nem is álmodhattam addig, amíg apám oda nem engedett a csodálatos Busch-Pressman fotóriporter gépéhez, amelyet az eredeti csomagolásából szedtünk ki pár hónappal azután, hogy ráunt.

Tizenkét éves lehettem, amikor az egyik szokásos délután Jimmy és anyám a konyhában kávézhattak, én meg a német géppel fényképeztem őket és a húgomat, Sue-t. Fél másodperces záridőt használtam, hogy valahogy kompenzáljam a gyér benti fényt. Aztán valahogy az a remek ötlet jutott eszembe, hogy anyám üljön Jimmy ölébe egy kép erejéig, mert az olyan vicces lenne. Nem tudtam, hogy miért vonakodtak annyira, de kötöttem az ebet a karóhoz, én is meg a húgom is, így végül ráálltak, nevettek is közben. Mikor előhívtam ezt a tekercest, annyira elégedett voltam az eredménnyel, hogy mikor apám hazaérkezett és lejött a sötétkamrába, büszkén mutattam neki az egész sorozatot. De csak az a felvétel érdekelte, amelyiken anyám Jimmy ölében ül. Az „érdekelte” egész pontosan azt jelentette, hogy viczorogni kezdett, mint egy farkas, kitépte a fényképet a kezemből, és felviharzott a lépcsőn a konyhába – én remegve osontam utána –, majd anyám elé állt, aki a tűzhelynél tett-vett. Az orra alá nyomta a képet. Anyám szeme elkerekedett; apám hagyott neki egy kis időt, hogy felfogja a dolgot, majd a plafon felé hajította a fotót és azt ordította, hogy „Te kurva!”. Még soha nem hallottam, hogy ilyen szavakat használt volna. Megrendített, ahogy anyám ott állt döbbenettől sápadtan a tűzhely mellett. Mielőtt apám döngő léptekkel felvonult volna az emeletre, hirtelen megfordult és rám nézett. A másodperc töredékéig ott álltunk szemtől szemben. Szó szerint. Úgy értem, hogy nem kellett rá felnéznem. Hirtelen rádöbbsentem, hogy nem is magasabb nálam. Anyám időközben lerogyott egy

székre, és nem figyelt arra, ahogy könnyek közt, elcsukló hangon kérek tőle bocsánatot.

Emlékszem arra is, hogy a szüleim mennyire boldogok voltak azon a napon, amikor apámat felvették a litográfusok befolyásos egyesületébe. Persze ez az öröm nem tartott sokáig. Több hónapon keresztül csak egyik munkából a másikra küldözgették mindenfelé Manhattanben, ő pedig mindegyik kijaánlásnál szitkozódott. Egészen tizenöt éves koromig nem értettem, mi ez az ellentmondás az egyesületi tagság által nyújtott biztonság és az állandó munkahelyváltás között. Azon a nyáron apám szerzett nekem munkát, futár lettem a legújabb munkahelyén. Különböféle nyomdászcégeknek kellett kivinnem hatalmas, hajlékony cinklapokat, amelyekbe vakító ívfényekkel égették bele a reklámok képeit. A képeket maró szagú vegyszerfürdőben hívták elő róluk, az egész helység bűzlött miatta, és megtámadta az ott dolgozók tüdejét is. Apámat sem kímélte, aki ott ült a döntött asztalánál, feje fölött lámpa lógott, pont, mint otthon, és egy finom ecsettel befestette azokat a részeket, amiket majd nem kell átvilágítani, mikor „kiégetik” a képet a lemezről. Szerencsére több időt töltöttem odakint, mint bent azokkal a gőzökkel, amikkel kapcsolatban senki sem panaszkodott. Azonban az világossá vált a számomra, hogy ez, több másik hasonló hellyel együtt a Reklámművészet csodálatos központja volt.

Arra is sikerült rájönnöm, hogy apám miért jár műhelyről műhelyre. Egyik nap munka után együtt sétáltunk a földalattihoz a nagydarab, bagolyképű főnökével. Apám ment középen, én meg a járda szélén. Munkahelyi dolgokról beszéltek, a főnököt meg nem nagyon izgatta, hogy én is ott vagyok, mert ezt mondta az apámnak:

– Morris, nagyon nehezen tudjuk tartani a határidőket ebben a szezonban. Minőségi munkát végzel, Morris, de lassú vagy. A fenébe is, rohadt lassú vagy!

Apám morgott valami válaszfélét, összehúzta a vállát, elvörösödött, és nem nézett rám. Én is meggörnyedtem, érezve, hogy mennyire megszégyenítették, és mikor végül felé fordultam, átnéztem lehajtott feje fölött. Egyértelműen csak a vállamig ért fel.

Pár évvel később a húgom tizenkét éves körül volt, és előjött rajta mindenféle idegrángás meg tik, amire az orvosok, legalábbis anyám szerint,

azt mondták, hogy vitustánc. A szüleim egész nyárra el is küldték egy rokonhoz, aki New York állam északi részén élt. Nem is irigyeltem tőle ezt a vakációt, ha egyszer ez kellett a gyógyulásához. Anyám azt mondta, hogy azért lett ilyen a húgom állapota, mert belenyúlt egy szabadon hagyott konnektorba. Nem igazán értettem, hogy mi ez a hülyeség egész addig, amíg egy nap, talán másnap, hogy elküldték, kihallgattam anya és Jimmy beszélgetését a konyhából. Nagyon fel voltak dűlva. A sötétkamrából jöttem fel a lépcsőn, de mikor meghallottam őket, lábujjhegyen a konyhaajtóhoz lopakodtam, és megálltam mögötte, hogy halljam, miről van szó. Anyám keserű hangon arról beszélt, hogy el akar válni. A szívem vadul dobogott és attól féltem, hogy lebukom, úgy kapkodtam levegő után. Jimmy helyeslően motyogott, és hozzátette, hogy annak, aki azt teszi a saját lányával, amit apám tett Sue-val, nem emberek között kellene élnie, hanem ketrecben, mint az állatoknak. Ezután lábujjhegyen visszalopakodtam az alagsorba, és sokáig ott ültem a fejemet fogva a sötétkamrában, az üres előhívótálcák társaságában. Mikor hallottam apámat lefelé jönni, felálltam, hogy kimenjek. A lépcső aljában mentünk el egymás mellett, és felülről láttam az összezsugorodott fejét.

Végigfutott a hátamon a hideg, ahogy könyököm a vállát súrolta.

Huszonnégy évesen behívtak a seregbe. Szerencsére még azelőtt leszereltem, mielőtt Vietnámba vitték volna az embereket. A két évemet leginkább egy hírszerzési egységnél töltöttem Fort Dixben, anyámtól és a húgomtól egy csomó levelet kaptam, hogy tartsák bennem a lelket. Úgy egy hónappal a leszerelésem előtt végül apámtól is kaptam egyet. Szikár, kicsit hátrafelé dőlő betűkkel írta, és igazából egy szót sem tudnék felidézni az egész összezapott levélből. Az elejére emlékszem: úgy kezdte, hogy „Fiamnak”, és úgy fejezte be, hogy „Apád”, aztán aláírkálta a teljes nevét, hogy még véletlenül se legyen kétségem afelől, hogy ki is a feladó. A két év során anyám sokszor írta, hogy „hamarosan” számíthatok apámtól is egy levélre, de csak erre az egyre emlékszem, amit valahogy végül ki tudott erőszakolni belőle.

Miután megházasodtam és szereztem egy MA diplomát történelemből, egy vidéki főiskolán kaptam állást tanárként Montana államban. A karrierem később még nyugatabbra vitt, ledoktoráltam a Berkley-n, és Kaliforniában kötöttem ki védett státuszú kutatótanárként az állami főiskolák rendszerében.

Ahogy két kislányunk egyre nagyobb lett, úgy mentem egyre ritkábban haza keletre, de anyámmal és a húgommal folyamatosan tartottam a kapcsolatot. Nem sokkal azután, hogy a nagyobbik lányom betöltötte a tizenhármat, anyám levélben értesített arról, hogy apámnál prosztatatarákot diagnosztizáltak, és kemény kemoterápiás kezelés vár rá. Érdeklődött, hogy ki tudnék-e venni pár napot és haza tudnék-e menni, mert sürgősen látni akar. Erre a levélre nem válaszoltam, csak a következőre, amely egy hónappal később érkezett. Ebben beszámolt arról, hogy a betegség egyre fájdalmasabbá válik az apám számára, és mostanra már alig ismernék rá, úgyhogy mondjam meg a „főnökömnék”, hogy családi vészhelyzet van, és azonnal haza kell mennem.

Egy évvel korábban láttam utoljára az apámat, és akkor olyannak tűnt, mint mindig. New Yorkba repültem, hogy előadást tartsak egy művészettörténeti konferencián, és a szüleimhez is beugrottam. Próbáltam lebeszélni őket arról, hogy bejöjjenek Manhattanbe, de anyám magával vonszolta apámat is, és beültek meghallgatni. Miközben felolvastam az előadásomat, a nézőteret fürkésztem a tekintetemmel, és azt hittem, hogy az anyám melletti hely üresen maradt. A fényviszonyok csaphattak be, apám feje búbja nem emelkedett a szék háttámlája fölé. Arra gondoltam, hogy elbóbiskolt a monoton hangom miatt.

Anyám hívása nyomán így értesítettem a „főnökömet” a vészhelyzetről, és hazarepültem. A felfekvéses, görbe hátú, összeaszott apa alig ismerte meg a „fiát”. A rák már a csontjaiban is szétterjedt. Még a kezét se mertem megfogni, mert attól tartottam, hogy összeroppantom a csuklóját. Mondtam neki, hogy ne adja fel, a kezelésnek hamarosan meglesz az eredménye. Anyám beszámolt arról, hogy apám nem hajlandó hospice házba vonulni, ahol pedig nulla lenne a kezelési költsége, és talán jobban is érezné magát, amíg véget nem ér ez az egész. De apám nagyon is tisztában volt vele, hogy a hospice ház csak előszoba a sírgödörhöz. Mivel anyám nem tudta szakszerű módon gondozni, ragaszkodott ahhoz, hogy privát ápolónót fogadjanak, ez pedig felemésztette amúgy is csekély félretett pénzüket. Mikor kifelé mentem a szobából, apám alig hallhatóan azt krákolta, hogy „szeretlek”. Visszanéztem rá, és nem okozott különösebb meglepetést az a felismerés, hogy egy olyan törpévé zsugorodott, aki kisebb volt egy méterrúdnál.

Megosztottam ezt a felismerést anyámmal is, de nem fogadta el.

– Nem – mondta. – Tegnap mérték meg és pontosan százhat centi volt.

– Az tegnap volt – feleltem.

A temetésre persze újra hazarepültem. Érthető módon zárt koporsóban temettünk. Apám néhány rokonát már évek óta nem láttam, és nem volt valami sok mondanivalóm a számukra. Semmi mást nem akartam, csak túl lenni az egészen, aztán elhúzni a fenébe haza. A húgom és anyám ünnepélyes feketébe öltöztek. Anyám a könnyeivel küzdött, arca ráncos volt, és a korához képest túlságosan is vénnek tűnt. Mielőtt elkezdődött volna a szertartás, a temetésszervező félrehívta a szűk családot – engem, anyámat és a húgomat –, és abba a sarokba vitt minket, ahol az egyszerű, lakkozott koporsó állt. Mesterkéltszerű hangon megkérdezte, hogy szeretné-e közülnünk valaki „megtekinteni” még egyszer utoljára apámat. Lesütött szeme és lebiggyesztett ajka azt sugallta, hogy úgy érzi, ez nagyon rossz ötlet lenne. Anyám és húgom megrázkódott, majd nemet mondtak, pont, ahogy várta, de engem nagyon kíváncsivá tett.

Valami elfojtott, halk ciripelés hallottam, úgy tűnt, mintha egyenesen a koporsó fedele alól jönne. A gyászhuszárok valamelyikének zsebrádiója lenne? Nem szóltam semmit, a koporsóhoz léptem, felemeltem a fedelet, és eszelős, tágra nyílt szemmel néztem alá.

A koporsó sötét falú belseje üres volt.

Anyám is belenézett, vetett rám egy hitetlenkedő pillantást, majd húgom karjai közé ájult. Ugyanazt az ürességet láttuk, ebben biztos voltam. Engem azonban nem lepett meg annyira, mint őt. Közelebb hajoltam, és újra szemügyre vettem, hogy találjak valamit, bármit, ami szükségessé tette ezt a koporsót. Az is eszembe jutott, hogy mi van akkor, ha dupla fenekű? A bolyhos pamutbélés pont olyan volt, mint mikor valaki egy értékes eszköznek béleli ki a dobozát, hogy megóvja a szállítás során a sérülésektől.

A szervező le akarta csukni a koporsót, de megakadályoztam, erősen tartva a fedelet, amíg végig nem néztem az egészet, azt az apró teremtményt keresve, amely a korábban hallott zajt okozhatta. Végül megláttam. Fekete folt volt csak az érintetlen bársonypárna rejtekében, mozdulatlanul rejtőzve, egyedül csak a hátsó lába remegett. Halottnak tette magát, de azért a hüvelykujjamat a

mindenkit átverni készülő kis tücsök hátának nyomtam. Leszorítottam, és éreztem, hogy reccsen. Csak ekkor engedtem a szervezőt, hogy tegye a dolgát, és lehajtsa a koporsó fedelét.

fordította Cs. Szabó Sándor

A Jaguár Háza, árnyékban

Aliette de Bodard

Az elme elkóborol, ha az ember teonanákatllal él.

Ha hagyná gondolatait feltámadni, lúgot szimatolna a vér halvány, orrfacsaró szavával elkeveredve; látná cellája árkait, amelyeket vér vagy ürülék ken össze.

Emlékezne – miközben a fájdalom csontvelejébe ivódik, míg végül eltompul, megszokottá válik –, hogyan húzódkodott föl, amikor a hajnal átszivárgott az ablakréseken. Túl fáradt és gyenge volt, hogy vérét Tonatiuhnak, a napnak ajánlja, s csak suttozta az imát, amely egyre inkább bocsánatkérésnek tűnt.

Az isten persze azt követelné tőle, hogy egész a végéig kitartsa, hisz az élet és a vér túl értékesek, semhogy elpocsékolja – akármennyire összetört és hasznavehetetlenné vált is a sötétben senyvedve.

Ez itt a bökkenő: nem tudja, mennyi ideig képes kitartani.

Palli jaguárkapitány adta neki a teonanákatlt. Tenyerét kinyitva mutatta meg a két fekete, összetört gombát, az istenek eledelét, az elveszettek, az elátkozottak kábítószerét – nem tudta megmondani, szánta-e őt, vagy ez újabb csapda, újabb támadás volt, amibe, remélték, elbukik.

De akkor is... Elfogadta. Ahogy az örök visszakísérték, szorosán markába zárta a gombákat. Amikor ismét egyedül volt, sokáig bámult rájuk, és érezte ujjáiban a kezdődő remegést – az éhséget, a szomjat a természetszerűség, a feledés után.

Az elme elkóborol – vissza, az egyedüli időbe, amelyre emlékezni érdemes.

A kép az asztalon hevert, Onalli véres imatövisei mellett. Egy lányt ábrázolt, egy piaci stand mellett, aki tétován mutat fel egy smaragdzöld ketzaltollakkal díszített órát, mintha az bármelyik pillanatban kiugorhatna kezéből és megharaphatná. Mögötte két másik lány alakja rajzolódik ki az árnyékokban, mintha máris jelentéktelenné fakulnának.

Messze nem a legjobb kép, ami Onallinak Socsitlról volt, de azokban a napokban sokat járt az eszében a jelenet mérhetetlen iróniája, mintha egy isten tréfálta volna meg.

– Meggondoltad magad? – kérdezte mögötte Atkoatl.

Onalli kinyúlt, hogy megfordítsa a képet – de megállt a keze, amikor a férfi hanghordozása eljutott tudatáig.

Felé fordulva ránézett: a férfi széles, napbarnított arca közönyös volt – valódi lovag, semmit nem mutatott ki érzéseiből.

– Nem – mondta a nő lassan, körültekintően. – Nem gondoltam meg magam. De te igen, nem igaz?

Atkoatl elfintorodott.

– Onalli...

Kezdetektől fogva ő segített neki – megszerezte a kódolt rádiókészülékeket, az illegális nanókat testhőmérséklete lecsökkentésére, a kis ampullákat, amelyek a *teonanákatl*-gátlókat és állóképességet növelő nanókat egyaránt tartalmaztak. S nemcsak ebben: a férfi hitt benne, hogy kétségbeesett kísérlete sikerrel jár, és élve visszahozzák Socsitlt az örületből, amely úrrá lett a Jaguár Házán.

– Ez túl nagy falat – mondta Atkoatl. Megrázta a fejét, és Onalli hallotta a ki nem mondott szavakat.

Mi van, ha elkapnak?

Onalli a legegyszerűbb módját választotta a félelem eloszlatásának: a haragot.

– Tehát tétlenül ülnél, és nem tennél semmit?

Atkoatl szeme gyűlölettel izzott fel – nem csoda. Láta tulajdon Háza bukását; saslovag társait, akiket összekötözve hagytak hátra hálótermeik lángoló romjai közt; a vidra- és koponyalovagokat, akiket megöltek, megnyomorítottak, vagy elhurcoltak, hogy az ezüsbányák porát szívják be. Egy napon az áldott szónok és az övéi megfizetnek azért, amit tettek. De ez... ez csupán a halál megkísértése.

Onalli pillantása ismét a képre tévedt – Socsitl arcára, amely belefagyott a kétes ártatlanság pillanatába.

– Nem hagyhatom ott.

– Az ellenállás... – kezdte Atkoatl.

Onalli felhorkant.

– Mire az ellenállás le tudja dönteni a Házat, már késő lesz. Te is tudod. – Akadtak támadások: két bomba két maglev állomáson; letartóztatásuk előtt titokzatos módon eltűnő politikai szakadárok. Nem tagadta a földalatti mozgalom létezését, de felismerte a jeleket: még mindig gyenge volt, szerveződni próbált.

Atkoatl nem szólt semmit; de Onalli jaguárlovag volt, és a képzése révén fölismerte a férfi tartásában a helytelenítést.

– Figyelj! – mondta végül. – Én vállalom a legnagyobb kockázatot. Te a Házon kívül maradsz, és rengeteg időd lesz kereket oldani, ha bármi balul üt ki.

– Ha elkapnak...

– Gondolod, hogy ellened fordulnék? – kérdezte Onalli. – Azok után, amit Socsitllet tettek, gondolod, hogy segítenék nekik?

Atkoatl arca komor volt.

– Tudod, mit tesznek a Házon belül.

Nem tudta – de túlságosan is jól el bírta képzelni. Ezért kellett kimenekítenie Socsitlt. A barátnője nem érdemelte azt meg.

– Jaguárlovag vagyok – mondta halkán. – És a szavamat adom neked, hogy előbb veszem az életemet, mint hogy hagyjam, hogy bármit kicsikarjanak belőlem.

Atkoatl ránézett.

– Őszintén beszélsz, de az, hogy miben hiszel, semmin nem változtat.

– Valóban? Hiszek abban, hogy az áldott szónok uralma törvénytelen. Hiszem, hogy a Jaguár Házának nem volt joga elárulni tulajdon szakadárjait, sem kivallatni őket. Nem ebben hiszünk mindannyian?

Atkoatl csak feszengett, de nem válaszolt.

– Akkor mondd meg, miben hiszel! – szólította fel Onalli.

A férfi egy darabig hallgatott.

– A Fekete Isten vigyen el! – mondta ádázul – Most az egyszer, Onalli. Csak most az egyszer.

Onalli bólintott.

– Megígérem. – Utána északra mennek – az Egyesült Államokba vagy Xuyába, olyan országokba, ahol a szabadság nem csupán papírra írott szó. Biztonságban lesznek.

Haját takaros kontyba csomózta – ezt a szokást külföldi küldetése során vette fel – és övébe csúsztatta imatöviseit, vérrel kenve össze testhezálló kezeslábasát. Egy imát intézett ahhoz az istenhez, aki aznap éjjel figyelt: a Sorshoz, a Fekete Istenhez, a Füstölgő Tükörhöz, akit mindig meg lehetett ingatni vagy elűzni, ha az embernek volt mersze megragadni az adódó lehetőséget.

Atkoatl az ajtóban várta, kelletlen udvariassággal nyitotta ki előtte.

– Menjünk! – mondta Onalli.

A képet az asztalon hagyta – miközben mindvégig tudta, miért teszi: nem azért, mert csak terhére lenne, hanem egyetlen egyszerű okból kifolyólag. Félelemből. Félt, hogy megtalálja Socsitlt, és arcába nézve, a tekintete mögött megtört elmére lel – hogy semmi nem maradt a félénk, bátor lányból, akire emlékezett.

Odakint a levegő tiszta volt és hideg, és száz csillag ragyogott Tenoktitlán városára: száz démon várta a sötétségben, hogy leereszkedjen és minden életet porcikánként elemésszen. Onalli megdörgölte imatöviseit, s megpróbálta felidézni a magabiztosságot, amelyet küldetése során mindig érzett – miért is nem emlékezett most semmire, holott otthon volt? Most, hogy a tulajdon Házába készült betörni.

Hat hónappal ezelőtt

A Fekete Isten papja törökülésben ül a gyékényen Socsitllal szemben, száját összeszorítja, mintha problémán rágódna. Haja zsíros és kócos, fohászai véréből csimbókos; a belőle áradó szag a krematóriumok bűze – a lúg enyhe csípősségével keverve. Mielőtt megérkezett volna, megpróbálta tisztára mosni a kezét, de nem járt sikerrel.

Mulatságos, hogy kiélesedik az elme, ha minden mást elnyomnak.

Socsitlnak nevetni támad kedve, de ő sosem volt a könnyen kacagó fajta: az Onalli, vagy talán Tecipiani.

Nem, most nem gondolhat Tecipianira – nyugodtnak és összeszedettnek kell maradnia, csak akkor élheti túl.

Nem teheti föl a kérdést: „miért?”.

– Úgy tudom – mondja a pap –, hogy szakadár csoportot szerveztél a Házon belül.

Socsitl ül a fal mellett, egyenesen. A szíjak a karjába és a bokájába vágnak, a legszorosabb a nyakát tartja. Csak kifárasztaná magát, ha megpróbálná eltépni: már tucatszor megkísérelte, de csak véraláfutásokat szerzett.

A pap folytatja, mintha válaszolt volna:

– Úgy tudom, azon mesterkedtél, hogy aláásd a jaguárlovagok hűségét, és megdöntsd az áldott szónokot.

Socsitl komoran, de magában mulatva megrázza a fejét. Megdönteni – mintha az használna... A bimbózó ellenállás kicsi és jelentéktelen; és nincs befolyása a Házban, még Socsitl szánalmas, szétforgácsolódott csoportján belül sem.

De van, ami helyes, és van, ami helytelen, és amikor Solotl eljön a lelkéért, tiszta arccal és szívvel fogadja majd, tudván, melyik oldalt választotta.

A pap önelégülten, gőgösen folytatta:

– Tudnod kellett volna, hogy ez a próbálkozás kudarcra van ítélve. Ez a Ház hűséges; a parancsnokod lojális. Feladott téged, hogy ne szenvedjen az árulásodtól.

Tecipiani – nem, nem szabad erre gondolnia – nem éri meglepetésként, sosem volt váratlan, azok után, amiket Tecipiani tett...

– Hát persze, hogy feladott – mondja Socsitl, hangja szilárdan cseng. – A jaguárlovagok nem vallatómesterek. Azt magukra hagyjuk.

A pap komótosan megmozdul – aztán figyelmeztetés nélkül pofon vágja, obszidiángyűrűi feltépik a nő bőrét. Vér ízét érzi, csípős bizsergést a szájában – majd felemeli a fejét, fenyegetően, meg meri-e ütni még egyszer a férfit.

Megteszi – újra meg újra, minden egyes ütés hátralöki Socsitl fejét, fehér fájdalomvillanás az arccsontjaiban, meleg vér csorog le az arcán.

Amikor végre befejezi, Socsitl ernyedten lóg, sűrűsödő ködben mered a padlóra – a szíj a gégéjébe vág, kellemetlenül emlékezteti, milyen közel áll a fulladás.

– Kezdjük újra, rendben? – A pap hangja nyugodt, higgadt. – Rendes tiszteletet mutatsz nekem, mint az áldott szónok képviselőjének.

Nem az – ő semmi, egy vallástalan férfi, aki a fájdalmat fegyverként meri használni, olyan világi dologgal szennyezi be, mint a vallatás. A kín azonban sosem csak ennyi. Socsitl küszködve idézi fel a megfelelő szavakat, hogy a Fekete Isten lába elé helyezhesse őket, imaénekként ezen az istentelen helyen.

Eléd hullok, eléd vetem magam

Vérem drága vizét, fájdalmam tüzét ajánlom fel

Arra a helyre zuhanok, ahonnét senki nem emelkedik ki, ahonnét senki nem távozik,

Ó, közel és messzeség ura, Ó, Füstölgő Tükör ura,

Ó, Éjszaka, ó, Szél...

Bizonyára hangosan beszélt, mert a pap ismét megüti – gyors, erős pofonját csak akkor érzi meg, amikor a feje a falon koppan – a füle cseng, az egész világ összehúzódik, kitágul, a színek túl fényesek és bántóak...

Újra meg újra, és minden lassan összeolvad, befelé hajol, akár a gyűrődő papír – fájdalom fut végig tűzként az izmain.

Jeges vízzel vezekelek

Csalánnal és tövisekkel fedem fel arcomat és szívemet

A meggyötörtek földjén, a haldoklók vidékén keresztül...

Azt hiszi, bár nem biztos benne, hogy a pap elment, amikor az ajtó ismét kinyílik, és léptek visszhangoznak a mennyezet alatt – lassan, kimérten, tudatosan.

Fölemelné a fejét, de nincs hozzá ereje. Még az is túlságosan fárasztó, hogy a földet nézze, hiszen minden vágya, hogy hátradőljön, becsukja a szemét és egy olyan világról álmodjon, ahol Tonatiuh, a nap fürdeti meg a fényében, ahol

a főzőolaj és a csilipaprika illata száll föl az ételárusok bódéiból, ahol a tollköpenyek puhák és selymesek, ha megsimítja őket...

A léptek megállnak: bőrmokasszin, smaragdzöld tollak és a tobozok és a kopál füstölők csábító illata.

Tecipiani. Nem az a lány, akit egykor ismert, hanem Tecipiani parancsnok, aki mindnyájukat eladta a papnak – aki magát Socsitl is a csillagdémonoknak dobta, hogy széttépjék és semmivé szaggassák.

– A káröröm csalt ide? – kérdezi Socsitl; vagy legalábbis próbálja, mert sutogásnál több nem telik tőle. Még azt sem tudja megmondani, Tecipiani meghallotta-e, mert a világ ránehezedik, a homlokában lüktető fájdalom a látóterébe terjed át – végül minden lázas sötétségben oldódik fel.

Onalli berohant a labdatérre, leereszkedett a nézőtérrel az I-formájú pályára. Egyik oldalon a falak magasodtak, a függőleges kőkarikákkal, amelyeken a csapatoknak át kell juttatniuk a labdát – ám ez a fellobogózás évszaka volt, és a csapatok jól megérdemelt pihenésüket élvezték.

Ez azt is jelentette, hogy csupán egy császári harcos őrizte az elkerített bejáratot: gyerekjáték volt a földre küldeni.

Az emberek gyakran megfélekeztek róla, hogy a labdatér a Jaguár Ház hátának simult, és a méltóságok páholyai a végében a Ház legszélső udvarával osztoztak egy közös falon.

Azt az udvart bizonyára őrzik, de ez nem jelentett legyőzhetetlen akadályt. Atkoatlt a bejáratnál hagyta, császári harcosnak öltözve: messziről kellően hiteles volt, hogy elejét vegye a vizsgálódásnak; és ha kint bármi balul sült el, rádióval értesítheti őt.

A páholyok kihaltak voltak; Onalli a sötétségben az áldott szónokéhoz osont, amelyet régimódi, az istenek tetteit megörökítő faragványok díszítettek: a Tollaskígyó visszatér az alvilágból az emberek csontjaival, a Fekete Isten pedig lángok és szelek áradása közepette lerántja az égről a Második Napot.

A tribün a legmagasabb volt az udvarban; de még így is hiányzott valamennyi, hogy átmászhasson a falon–végtére is, ha a legcsekélyebb esély

látszott volna arra, hogy onnan bárki átugorhat, állig felfegyverezve őrizték volna.

Onalli egy darabig csak állt, csendesen lélegzett. Megdörgölte tépett fülét, és érezte, hogy vérpatak csordul végig a bőrén. A Fekete Istenért, hátha vigyáz rá. Tonatiuhért, a Napért, aki a másik táplálása nélkül lezuhanna az égről.

Socsitlért, aki jobbat érdemelt a sorsnál, mint amit Tecipiani osztott ki rá.

Folyékony, természetes mozdulattal kinyújtózott: körmei Atkoatl nanóinak hála gyémánt-élesek voltak, és könnyen talált fogódzót a faragásokon – azzal nem foglalkozott, micsoda szentségtörést követ el, mit gondolhat a Fekete Isten a képmását karmoló ujjakról, erre nincs több idő...

Onalli zihálva felhúzta magát a páholy tetejére. Előtte a fal sokkal simább volt, de ha óvatos, ott is talál kapaszkodót. Valójában nem volt nehezebb, mint a legutóbbi alkalom, amikor másznia kellett; akkor a Jiajin Tech épületegyüttesének legnagyobb házához tapadt, útban fölfelé, hogy ellopon néhány tervrajzot egy széfből. Nem volt rosszabb, mint a képzés végtelen órái, amikor tanítói óvatlanságáért szidták...

A tanítói azonban halottak voltak, vagy elrejtőztek – a fal másik oldalán pedig ott volt a Ház, az egyetlen otthon, amit valaha ismert – a hely, amely gyerekkora óta nevelte, ahol biztonságban lehetett és nem kellett örökösen színlelnie – ahol elkezdhetett egy viccet és tucatsnyian vágták rá a csattanót, ahol a téli napforduló himnuszait énekelték és vérüket ugyanabba az edénybe csorgatták.

Izzadságtól nyirkos keze kicsúszott egy repedésből. Egy lehetetlenül hosszú pillanatig úgy érezte, hogy a sötétségbe zuhan – aztán egy sóhajjal megkapaszkodott, miközben szikladarabok potyogtak le zörögve.

Hallotta bárki vajon? A fal túloldala némának tűnt...

Csak sötétség volt, amely úgy zárta körül, akár a Földanya ölelése. Onalli összeszorította a fogát, és fölfelé kúszott, további fogódzókat keresve.

Két évvel ezelőtt

Tecipiani parancsnok beiktatási beszéde visszafogott, rá nem jellemző módon színtelen. Elődje, Malinalli parancsnok hangzatosan dicsekedett a Házzal és helyéről a világon, mintha most és a jövőben minden csak nekik lett volna köszönhető.

Tecipiani azonban semmi effélét nem mond. Ehelyett az előttük álló sötét időkről beszél, arról, hogy erősnek és szívósnak kell lenniük.

Nem mondja ki a „polgárháború” szót, de így is mindenki hallja.

Socsitl és Onalli hátul állnak. Mivel Onalli elkésett és Socsitl rá várt, csak a novíciusok közelében találtak helyet: éretlen fiúk és lányok feszengnek kényelmetlenül pamut egyenruhájukban és szőrmeköpenyükben, akik még túl fiatalok voltak, hogy a gyermeki hajfürtöket tehernek érezzék – olyan fiatalok és ártatlanok, hogy szinte fáj arra gondolni, mi vár rájuk az eljövendőben.

A szertartás után mindenki visszaszállingózik társaihoz vagy az étkezőkbe. A novíciusok úrnője játékcsatát rendez az udvaron, és Onalli ugyanolyan elragadtatással figyeli, ahogy egy hivatalos labdajátékot.

Socsitl Tecipianit nézi: a parancsnok már kezét rázott valamennyi csapatvezetővel, és testőreit elhessegetve egyenesen feléjük indul. Tekintete összeakad Socsitléval – egy ideig szinte könnyörögve néz vele farkasszemet.

– Onalli! – szólal meg sűrgetően Socsitl.

Onalli fel sem pillant.

– Tudom. Különben is meg kellett történnie előbb-utóbb.

Tecipiani beéri őket, kurta biccentéssel köszön. A parancsnok teljes díszét viseli: jaguárbundát és smaragdzöld ketzaltollas lábszárvédőket. Sisakja jaguárfejet formáz, arca az állat agyari közül tekint ki, mintha elevenen felfalták volna.

– Sétálunk? – mondja. Csakhogy nem kérdezi, többé már nem, mert a Fekete Isten hangján szól, és legcsekélyebb javaslata is parancs.

Egy darabig nem beszélnek – átvágnak az udvarokon, ahol lovagok alkudoznak *patolli* játéktáblák fölött, novíciusok biztatják egymást, hogy ugorjanak át a szökőkutak fölött: a Ház életének ismerős, megnyugtató nyüzsgése.

– Nem számítottam rád ilyen hamar, Onalli... bár örülök, hogy visszatértél – mondja Tecipiani. Szavai melegek, a hangja nem. – Remélem, minden rendben ment?

Onalli bizonytalanságot mutatva széttárja kezét. – Nálam vannak a dokumentumok – mondja. – A Williamsburg Tech új, komplexebb számítógép-prototípust készít. Talán egy lépésre állnak az öntudatra ébredéstől.

Socsitl azon tűnődik, milyen intelligenciát fejlesztenek ki a számítógépek, amikor végre áthidalják az automatikus feladatvégzés és a valódi tudatosság közötti szakadékot – mindannak a kutatásnak következményeként, amelyet a határtól északra, a déli ellenséget fürkészve végzenek.

Olyanok lesznek, mint mi, gondolja. A buzogányok és kések megfelelői után nyúlnak, azt állítva, hogy csak a saját védelmükhöz kellene; és nem telik majd bele sok idő, hogy mások mellkasába mélyesszék.

Akárcsak mi.

– Ezek szerint az amerikaiak fejlesztették a technológiájukat – mondja Tecipiani elkomorulva. Végtére is ez a Ház feladata: megfigyelni az ötödik világ többi országának tudományát, és minden eszközzel – lopással, megvesztegetéssel, orgyilkossággal – biztosítani, hogy egyikük se érje el Nagy-Mexika vezető elektronikai pozícióját.

Onalli türelmetlenül megrázza a fejét. – Emiatt nem szükséges aggódnunk.

– Talán jobban is, mint hinnéd. – Tecipiani hangja bosszúsan cseng. – A háború nem tart örökké, és előre kell tekintenünk a jövőbe.

– A háború, igen – mondja Onalli. – Érdekes beszédet mondtál.

Tecipiani mosolya nem ül ki a szemébe. – Úgy éreztem, megfelelő. Néha szükségünk van emlékeztetőre, hogy mi folyik odakint.

Onalli azt mondja: – Láttam, mi van odakint. Kezd eldurvulni.

– Durvulni? – kérdi Socsitl.

Onalli tekintete elréved. – Láttam az udvarban, Socsitl. Istlit, az áldott szónokot. Ó... – keze ökölbe szorul – ...egy veszett kutya. Látni a szemén, a tartásán. Nemsokára a hatalom a fejébe száll. Már elkezdődött. A háború...

Tecipiani megrázza a fejét. – Ne merészed kimondani! – Gorombán szól, hangja vág, akár egy obszidiánpenge. – Jaguárlovagok vagyunk. A Mexika Birodalmat és az áldott szónokot szolgáljuk. Ennél többek nem lehetünk. Soha.

– De... – kezdi Socsitl.

– Ennél többek nem lehetünk – ismétli Tecipiani.

Nem, ez nem igaz. Jaguárlovagok; megtanulták az embereket egy szóból vagy mozdulatból felmérni – mert ha küldetésen vannak, az jelentheti a különbséget élet és halál között. Tudják...

– Őrült vagy – mondja Onalli. – Amikor Malinalli parancsnok még élt, minden Ház, minden lovag fölemelte a szavát Istli ellen – mi is. Mit gondolsz, mit tesz velünk az áldott szónok, miután megszerezte a hatalmat?

– A parancsnokod vagyok – emelte föl Tecipiani a hangját. – Ezt sem árt észben tartanod, jaguár hadnagy. A Ház nevében szólok.

– Emlékezni fogok rá. – Onalli hangja halk és vészjósló. Socsitl tudja, hogy itt érkeztek el a valódi kenyértöréshez – nem amikor Tecipianit csapatvezetőnek, aztán parancsnoknak nevezték ki, nem amikor ő kezdett küldetéseket kiutalni a régi barátai számára – hanem itt és most, amikor végre beismerte a gyávaságát.

– Helyes – mondja Tecipiani. Látszólag nem figyelt föl a felhangokra, Onalli és Socsitl tekintetváltására. De hát sosem volt a részletek mestere. – Később látogass meg az irodámban, Onalli! Van egy másik küldetésem a számodra.

Ez is gyávaság: amit nem tud irányítani, attól Tecipiani megszabadul. Socsitl Onallira néz – majd vissza a parancsnokára, aki még mindig nem mozdult – és először érzi hasában mocoogni a lázadást.

Onalli az utolsó, pár arasznyi szakaszt már esve tette meg az udvarba, és rögtön a falhoz simult – rossz beidegződés. Nem messze tőle egy biztonsági kamera volt, de az a sötétségben csak homályos foltot mutatna: a testhezálló kezeslábas fényt vissza nem verő anyagokból készült, így nem jelenne meg infravörösben, a testhőmérsékletét pedig nanókkal csökkentette le. Később tüzzel és vérrel kell fizetnie érte, de már nem érdekelte.

Minden csendes volt, túlságosan is az. Hol voltak az örök, a biztonságiak – hol volt Tecipiani vasmarka a Házban? Érezte a külvilágtól való félelmet – a bejárat előtti tágas, üres térben; a jaguárkapitány űzött szemében, akiből a

maglevvel kapcsolatos információkat kiszedte; és a rémtörténetekben, amelyet Tenoktitlánba vezető útján hallott.

És mégis...

Tarkója bizsergett. Csapda. Tudták, hogy jön. Számítottak rá.

De túl messzire ment, semhogy földadja; és a falon különben is átkozottul nehéz volt fölmászni.

Előhúzta első dobókését, és óvatosan mélyebbre merészkedett a Házban. Még mindig semmi – a csillagok éhes csöndje – talpa alatt a Földanya meleg lehelete – Solotlnak, a Halál istenének fölemelő jelenléte, amint lába nyomában halad...

Árnyék lépett be az udvarba a bejárat homályos oszlopai alatt. Onalli keze kése markolata köré szorult. Ha mozdulatlan marad, az a bukását jelentheti. Gyorsan kell mozognia, hogy elhallgattassa őket, mielőtt riadót fújhatnának.

Kioldódott, akár egy rugó, és egy csörgőkígyó gyorsaságával szökkent a várakozó árnyék felé. Kését az árnyalak mellkasának szegezte, ám a másik megdöbbentő fürgeséggel elhárította. Csak egy foltot látott belőle a sötétségben, egy nagyobb sziluettet, amint vele együtt mozog. Az árnyék nem kiáltott; minden erejét a harcba ölte, tisztán, izzón, a táncba, amely megadta az isteneknek a jussunkat, amely Tonatiuhot, a napot az égen tartotta és jóllakatta Földanyát, amire mindketten egész életükben készültek.

Valami nagyon nem volt rendjén azzal, ahogyan az árnyék mozgott... Onalli kivédett egy combjára irányzott vágást, és ismét a másokra rontott, hogy lefegyverezze.

A csillagfényben alig látta az árnyék késének ívét, amely átlósan a gyengébb oldalára vágott – fölemelte saját pengéjét, hogy kivédje, megakasztotta a fegyvert, és csörömpölve a földre ütötte, majd belépett, hogy öljön.

Túl későn pillantotta meg a második pengét. Hátraszökkent, de akkor már az tüzes vágást húzott végig kezeslábasán.

Némán álltak egymással szemben.

– Te... úgy mozogsz, mint mi – mondta az árnyék. A hangja magas volt, reszkető, és Onalli végre rájött, mi nem stimmelt a mozdulataiban: a mohóság, a vért nem ontott novíciusok önfeledtsége.

– Egy fiú vagy – lehelte. – Egy gyermek.

Ne, Fekete Isten.

– Nem vagyok gyerek. – Megmozdult a csillagfényben, láttatni engedte nyakigláb esetlenségét. – Ne kövesd el ezt a hibát!

– Elnézésemet kérem. – Onalli amennyire képes volt, bűnbánóan szólt. Ellazította háta izmait, hogy megadó tartásba görnyedjen: a fiú talán nem látja tisztán, de annyira igen, hogy felismerje a tudatalatti jeleket.

A fiú nem mozdult. Végül megszólalt, mintha csak hétköznapi beszélgetést folytatnának: – Ha kiáltanék, egy szempillantás alatt itt teremnének.

– Nem kiáltottál. – Onalli hangja higgadtan csengett, megpróbálta arra ösztökélni a gyereket, hogy ne orvosolja ezt a mulasztást.

Látta a csillagfényben, hogy a fiú megrázza a fejét. – Halott lennék, mielőtt ideérnének.

– Nem – mondta Onalli, a szó kiszakadt belőle, mielőtt még eltervezhette volna. – Nem azért jöttem, hogy megöljelek.

– Hiszek neked. – Csend, aztán: – A Házadért jöttél. Hogy megbosszuld a sajátjaidat.

A sajátjait? Aztán megértette. A fiú lovagnak gondolta, de nem jaguárnak. Talán sasnak vagy vidrának hitte: Nagy-Mexika korábbi elitjének, akiket Istli, az áldott szónok kitörölt az ötödik világból.

Elfelejtette, hogy ez itt nem egyszerű fiú, hanem rendjének novíciusa, aki egy napon lovag lesz, akárcsak ő, vagy Tecipiani, vagy Socsitl. Épp eleget hallott és látott, hogy tudja: a nő gyűlöli a Ház szívét, de még nem kapcsolta össze a kilétével.

– Csak egy barátomért jöttem – mondta Onalli. – Ő... neki segítségre van szüksége.

– Segítségre. – A fiú hangja szilárdabban, szinte elgondolkodón csengett. – Olyan fajta segítségre, amelyhez belopódzásra és egy késre van szükség.

Nem csak kések voltak nála, hanem a küldetésben járó lovagok teljes arzenálja, kábítópisztolyok, állóképességet és fájdalomtúrést növelő nanókkal teli fecskendők. De nem vette elő ezeket. Nem tudta, miért. Tecipiani olyan sötét szörnnyé változtatta a Házat, amelyet el kellett pusztítani, és ő mindent megtesz ezért, akármibe kerül is. És mégis...

Még mindig az ő Háza volt. – A zárkában van – mondta Onalli.

– És bajban – felelte a fiú közönyösen. – Biztos vagyok benne, hogy jó ok nélkül nem tartóztatták volna le.

A Fekete Isten vigye el, olyan ártatlan volt, annyira bízott annak jogosságában, amit a Ház tett; akárcsak ő és Socsitl, réges-régen, mielőtt kinyílt volna a szemük. Szerette volna megrázni a kölyköt. – Nincs időm vitatkozni veled. Átengedsz?

A fiú sokáig nem szólt semmit. Onalli érezte, hogy tétovázik a csillagfényben – és mert jaguárlovag volt, azt is tudta, hogy ez nem lesz elég, hívni fogja az öröket, nem bízza magát egy homályos idegen jóindulatára, aki megpróbálta megölni.

Tehát nincs választása.

Megmozdult, mielőtt a fiú reagálhatott volna – teljes súlyával felé dőlt és a földre vitte, miközben kezét a szájára szorította. Amikor elzuhantak, reccsenés hallatszott, mintha csont tört volna – egy pillanatra azt hitte, megölte a gyereket, ám ő még mindig hitetlenül meredt rá és megpróbálta megharapni. A másik kezével testhezálló kezelésképp nyúlt, és előhúzott egy fecskendőt.

A fiú levegő után kapott, amikor a nő beléfecskendezte a szert, szeme fönnakadt, szaruhártyája kísérteties fehéren világított a csillagfényben. Most, hogy hozzászokott a sötétséghez, már tisztán látta a kölyköt: bőre sima és sötét, keze ökölbe szorult, majd elernyedett, ahogy a *teonanácatl* gátló hatni kezdett.

Csak remélni tudta, hogy eltalálta a dózist: a fiú szíjasabb volt, mint a legtöbb felnőtt, és anyagcseréje még mindig egy gyermeké volt.

Amikor elhagyta az udvart, a fiú a mellékhatásként jelentkező hallucinációk karmaiban rángatózott. Ha szerencséje van, fejfájással ébred és azzal a homályos emlékekkel, hogy valami nincs teljesen rendjén – de nem fog emlékezni az élénk rémálmokra, amelyeket a kábítószer keltett. Onalli agyán átfutott, hogy kisebb vagy nagyobb kegyelemért fohászkodik az istenekhez, de nyomában csak a Fekete Isten és Solotl, a holtak learatója járt.

–Sajnálom – suttogta, tudván, hogy a fiú nem hallja; tudván, hogy a kölyök élete végéig gyűlölni és félni fogja őt. – De nem bízhatok ennek a Háznak az igazságszolgáltatásában... nem tehetem.

Kilenc évvel korábban

Socsitl a bódé mellett áll, kételkedve emeli fel melléhez a ketzaltollas köpenyt. – Kicsit túlzó, nem gondoljátok?

– Egyáltalán nem – mondja Onalli.

– Ha a csiricsaré ruhákat kedveled, csak nyugodtan – mondja Tecipiani, mulatva megrázza a fejét. – Ez a holmi a mandulaszemű turistáknak való.

Valóban több ázsiai tolong a bódé körül, mint tisztavérű mexikai – bár Onalli, aki félvér, maga is ázsiaiinak adhatná ki magát. – Ó, ugyan már – mondja Onalli. – Tökéletes. Gondolj csak rá, sorban állnak majd a fiúk a csókért. Kezdhetsz jegyeket árulni.

Socsitl tréfásan Onalli felé bök, mintha kést rántana elő tunikája alól. Ám barátnője gyorsabb nála, oldalra lép, és csak a levegőbe szúr.

– Mi a baj? A sasok megették az izmaidat? – kérdezi Onalli – szereti a mások orra alá dörgölni a nyilvánvalót.

Socsitl ismét a köpenyre néz – ragyogó és rikító, de nem úgy, ahogy kéne. – Nem – mondja végül. – De Tecipianinak igaza van. Nem éri meg a pénzt. – Még Palli figyelméért cserébe sem, aki különben is túl érett ahhoz, hogy ilyen átlátszó trükköknek bedőljön.

Tecipiani, aki ritkán dicsekszik a hódításaival, csak bólint. – Lejjebb van egy másik árus – mondja. – Talán ott lesz valami...

Sikoltás a piac szélén: nem egy kirabolt vásárlóé, hanem egy eszelőé.

Az ötödik világ szerelmére...

Socsitl visszateszi a köpenyt és állást vált, érzi a derekáról lógó obszidiánpengék megnyugtató súlyát. Onalli már előhúzta sajátjait, Tecipiani azonban eléjük lép, a hang forrása felé indul. Keze üres.

Elöl, a piac bejáratánál egy földre szállt légiautó áll, ajtaja üresen tátong. A járműve követő menet lassan megtorpan – bár csak nehezen, mivel az összezsúfolt bódék között kevés a hely tizenöt légiautó számára.

A légiutókból kiszálló, mormoló arcok tengere színek kavalkádja, európaiktól az ázsiaiig, még néhány mexikai is akad köztük Hátukon

szándékosan régimódi stílusban, büszkén viselik címereiket: fejük mögött tollakból kirakott prérifarkasok és nyulak kerülnek szét.

Különös módon ismerős és taszító a látvány, egy másik korszak eleven maradványa. – Múltidézők – mondja hangosan Socsitl.

Ami azt jelenti...

Megfordul, a piacot fürkészi egy futó alak után: a vonakodó áldozatot keresi, az egyetlen, akinek van oka elmenekülni és elrohanni.

Socsitl ehelyett Tecipianit pillantja meg, aki elszántan lép be a piac egyik mellékfolyosójára, mintha egy bizonyos bódét keresne.

A múltidézők összegyűlnek, kék ruhás pap buzdítja őket keresőcsapatok szervezésére.

– Hülyék – szitkozódik Onalli halkán. Mindig erősebben hitt a vezeklésben, mint az emberáldozatban; a múltidézők mindig is idegesítették. Socsitl nem különösebben vallásos, így egyikről sincsen véleménye.

– Gyere! – mondja.

Tecipianit az állatok részlegének végében találják meg – előtte egy görnyedt férfi térdel, egy díszes öltözék maradványaiban, amely áldozatként azonosította. Reszket; arca eltorzul, ahogy beszél, de Socsitl nem érti a rikácsoló papagájok és fémketrecekben visongó majmok ricsajától.

Ahogy közelebb érnek, Tecipiani elbocsátóan int; a férfi pedig megelevenedik, és még mélyebbre rohan a piac forgatagába.

– A keresők erre tartanak – mondja Onalli.

Tecipiani egy darabig nem válaszol: a férfira néz –, majd, amikor visszafordul a barátaihoz, Socsitl izzó reményt és szánalmat lát a szemében.

– Nem fogják elkapni – mondja. – Erős és gyors. Sikerülni fog neki.

Onallin látni, hogy ellenkezni akar, de nem szólal meg.

– Vissza kéne mennünk – mondja végül Tecipiani. Hangja ismét színtelen, szeme száraz és érzelemmentes.

A visszaúton találkoznak a keresőkkel: a pap lázban égő tekintete megpihen rajtuk egy időre, mintha helyettesnek való alkalmasságukat vizsgálná.

Tecipiani odébb mozdul, a pap útjába, mosolya ragyogó és fenyegető. Egyszer, kétszer, háromszor megrázza a fejét. – Nem vagyunk könnyű prédák – mondja hangosan.

A pap ránéz; és hosszú, hosszú idő elteltével elfordítja tekintetét. Túl nagy falat. Tecipianinak igaza van: őket nem lenne olyan könnyű legyűzni.

Továbbmennek, a piac melletti hátsó utcákon visszatérnek a Házba, hogy árnyéket találjanak.

Socsitl mégis úgy érzi, mintha valami eltakarná a napot. Reszket. – Beteg emberek.

– Csak örültek – mondja Onalli. – Ne gondold rájuk többet! Nem érik meg az időt.

Szeretné elfelejteni őket, de tudja, hogy a pap tekintete még hónapokig kísérteni fogja rémálmaiban. És nem csak az örület miatt; sokkal inkább azért, mert nincs értelme az egésznek, ennek az őrjöngő vágynak, hogy kellelten, szennyes vért ontsanak.

Tecipiani addig nem szólal meg, míg már majdnem a Házhoz érnek. – Tudod, nem örültek.

– Hát persze – mondja Onalli.

Tecipiani tekintete elréved. – Van bennük logika. A kelleltenül adott vér kiontása bűn, de Tonatiuhnak vérre van szüksége, hogy továbbra is lesüssön ránk. A Földanyának vér kell, hogy kukoricát, gyapotot és nanogépeket teremjen.

– Akkor is rohadt egy bűn, akárhogy is nézed. – Onalli kihívásként értelmezi a vitát.

Tecipiani sokáig hallgat. – Gondolom. De akkor is, csak azt teszik, amiről úgy gondolják, hogy helyes.

– És tévednek – mondja Socsitl olyan ádázsággal, ami még őt is meglepi.

– Talán – mondja Tecipiani. – És talán nem. Inkább megkockáztatnád, hogy véget ér a világ? – Fölnéz az égre. – Hogy ránk zuhannak a csillagok, szörnyek várják, hogy széttéphessenek?

Csend támad. Socsitl megpróbál kitalálni valamit, bármit, amivel visszavághatna Tecipianinak, de nem tud. A másik túl ravasz. Mindig is az volt.

– Ha ebben hiszel – mondja Onalli homlokát ráncolva –, miért engedted el?

Tecipiani megrázza a fejét, szemében ott van annak az árnyéka, amit Socsitl látott a piacon – szánalom és remény. – Azt mondtam, megértem. Nem azt, hogy helyeslem is. Nem tennék semmit, amiben nem hiszek teljes szívemmel. Sosem teszek.

És ez a gond, gondolja Socsitl. Mindig ez lesz a probléma. Tecipiani azt teszi, amiben hisz, de sosem lehetsz biztos benne, mire gondol valójában.

A zárkába aggasztóan könnyű belépni: miután Onalli elbánt a két őrrrel a bejáratnál – akik, bár csak jaguár szakemberek voltak, egy fokkal a novíciusok fölött, igazán bölcsebbek is lehettek volna. A nő az elsőnek a gégejét zúzta össze, a másiknak vállában egy injekciós tűt hagyott – a férfi hamarabb elvesztette eszméletét, mint ahogy ő kinyitotta az ajtót.

Odabent sötét volt és fojtogató levegő. Ahogyan sétált, avas szag szállt föl, mint egy hullakamrában vagy kórházban.

– Socsitl? – suttogta.

Nem hallatszott semmi nesz. A szemközti fal mellett azonban egy kupac látszott – s ahogy közelebb ment, összeesett, emberi alakká változott.

Nem, Fekete Isten! Kérlek, vigyázz rá, vigyázz mindnyájunkra...

Socsitl szíjak és láncok kötötték a falhoz, vékony csövek kígyóztak fölfelé egy dobogó szívként zümmögő gépbe.

Teonanákatl, és pejotl, és igazságszérum, és csak az istenek tudják, mi még...

Csak az ösztön vitte előre: énje elszörnyedt, megalázott része, amely nem állt meg, amelynek elemeznie kellett a helyzetet, lesz, ami lesz. Kitapogatta a kanülöket – érezte a megkeményedett bőrt, ahol a tűk feldörzsölték, a horzsolásokat az arcán, a törött orrot, a nyitott, de nem látó szemeket.

– Socsitl! Socsitl! Minden rendben. Itt vagyok. Minden rendben lesz. Ígérem.

A test azonban ernyedte volt, az arc rettegés grimaszába torzult; és valóban semmi nem maradt a képből, amelyet olya sokáig őrizgetett.

– Gyerünk, gyerünk! – suttogta, a szíjakkal bajlódva – éles körmei a bőrbe akadtak, ügyetlenül matatattak a csomóknál.

Hideg, távolságtartó énje végre felülkerekedett; és kizárva tudatából azt, hogy mit csinál, sorra átvágta a szíjakat, kihúzta a kanülöket, és leemelte a testet, mely teljes súlyával a karjába dőlt.

Socsitl összerázkódott, görcsösen, akár egy haldokló.

– Tecipiani – suttogta. – Ne...

– Nincs itt – mondta Onalli. Gyengéden, óvatosan, Socsitl karjában fölemelkedett, és szorosán magához szorította, akár egy sérült gyermeket.

A Fekete Isten vigyen el, Tecipiani! A feledés túl jó a hozzád hasonlók számára. Remélem, a keresztény pokolban fogsz égni a bűnösökkel, istenkáromlókkal és árulókkal együtt. Remélem, égni fogsz...

Már félúton járt kifelé a Házból, az utolsó udvaron vánszorgott keresztül a novíciusok szállása előtt, amikor észrevette, hogy nincs egyedül.

Túl késő.

A fények vakítóan, könnyörtelenül felgyulladtak.

– Mindig tudtam, hogy visszatérsz majd, Onalli – szólalt meg egy hang. – Akármennyire is próbáltalak elküldeni.

A Fekete Isten verje meg az ostobaságáért! Túl könnyű volt. Végig túl könnyű volt, az elejétől kezdve: csak egy újabb beteg játéka.

– A Fekete Isten basszon meg – köpött Onalli a ragyogásba. – Csak ennyit érdemelsz, nem igaz, Tecipiani?

A parancsnokból csak a körvonala látszott – hangjából ítélve alig pár lépésre állt tőle. Socsitl azonban Onalli karjában feküdt, ernyedtt súlyként, amelyet képtelen volt félredobni, még a támadás kedvéért sem.

Tecipiani nem szólt; hát persze, hogy hallgat, csak akkor beszél, amikor kedve úgy tartja.

– Mindannyiunkat eladtál – suttogta Onalli. A sárgamájú kutyáknak és gazdájuknak, a bunkósbotoknak és fecskendőknak... – Ilyen keveset jelentett neked?

– Olyan keveset vagy olyan sokat, mint a többi – mondta Tecipiani.

Onalli szeme lassan annyira hozzászokott a fényhez, hogy lássa: Tecipiani karja lent van, mintha fogna valamit. Egy új fegyvert – vagy csak egy eszközt, amellyel a katonáit idecsődítheti?

Aztán, mintha jégpenge döfne bordái közé, Onalli rádöbbsent, hogy nem erről van szó. Láta, mit cipel Tecipiani: egy testet, akárcsak ő, a fiú ernyedat alakját, akit az udvarban terített le.

– Te... – suttopta.

Tecipiani tartást váltott. Arca, mely lassan kiélesedett, bármelyik ázsiai szoboré lehetett volna – a szemek szárazak és megfejthetetlenek voltak, a száj sötét vonallá keskenyedett bőre fehérségében.

– Ezpetlatl, az atempani *calpulli* klánból. Tizenöt éve helyezték a védelmünkbe.

Szégyen kelt birokra a haraggal és a veszteséggel. – Nem érdekel. Gondolod, hogy ezzel vezekelhetsz mindazért, amit tettél?

– Talán – mondta Tecipiani. – Talán nem. – Hangja kissé megremegett – épp csak leheletnyi érzelemmel, amely azonban nem volt elég, soha nem volt elég. – te pedig azt hiszed, Socsitl megmentése megérte elvenni az életét?

Onalli a sötétséget fürkészte, megpróbálta kideríteni, hány ór van ott – hányan Tecipiani vértelen talpnyalói közül. Nem tudja mindet megölni – tűz és vér, még abban sem volt biztos, hogy Tecipianit le tudná-e győzni. A lámpák azonban körülvették az udvart – kétségtelenül az épületek tetején voltak –, és nem tudott kivenni a parancsnokon kívül semmit.

Ahogy Tecipiani mindvégig tervezte. Szuka.

– Csak az időt húzod, igaz? – kérdezte Onalli. – Ez nem rólam szól. Sosem rólam szolt. – Hanem rólad, Tecipiani, a Házról és a papokról és Socsitlról...

– Nem – mondta komoran Tecipiani. – Végre valami, amiben egyetértünk.

– Akkor miért épp Socsitl? – Hideg bizonyosság rántotta össze gyomrát, akár egy jégkígyó. – Mindkettőnket el akartad kapni, igaz?

– Ó, Onalli. – Tecipiani hangja szomorúan csengett. – Azt hittem, megérted. Ez nem rólad vagy Socsitlról szól. Hanem a Házról.

Hogyan mondhatja ezt? – A Házat megölted – köpött ki Onalli.

– Sosem láttad előre a jövőt – mondta Tecipiani. – Két éve sem láttad, amikor visszajöttél.

– Amikor figyelmeztettél minket az árulásra? Te nem láttad előre, hogy az áldott szónok örült, te vagy, aki...

– Onalli! – Tecipiani hangjának éle volt. – A Ház még mindig áll.

– Mert eladtad.

– Mert kompromisszumot hoztam – mondta Tecipiani.

– Te... – Onallit fojtogatták a szavak, amelyeket ki akart mondani. – Megmérgezted a zsigereit és az agyát, és kompromisszumról beszélsz?

– Igen. Valamiről, amit sajnos sem te, sem Socsitl nem értettetek soha.

Ez túl sok volt – helyrehozhatatlan. Onalli gondolkodás nélkül vállára vetette Socsitl, és máris mozdult, kése kiszabadult tokjából és Tecipiani toroka felé sújtott. Ha nem moccan, ha nem engedi el az úgynevezett értékes életet, az ő baja – az lesz az utolsó hibája...

Félig-meddig arra számított, hogy Tecipiani a karjában tartott testet fölemelve hárít majd – feláldozza a fiút, ahogyan oly sok másikat feláldozott –, ám a parancsnok, sebesen, akár egy kígyó, a földre térdelt, a lába elé fektette az eszméletlen testet – és Onalli első csapása nem talált, csak a levegőt hasította. Mire összeszedte magát, Tecipiani ismét talpon volt, baljában penge.

Onalli helyzetet változtatott, és ismét rárontott. Tecipiani kivédte; aztán megint és újra.

Egyikük sem kerülhetett fölénybe. Mindketten jaguárlovagok voltak; Tecipiani talán kevésbé fitt, és rég nem volt terepen – Onallit azonban Socsitl teste akadályozta, akit továbbra is magához szorított.

Mégis...

Mégis, Tecipiani mozdulatai nem olyanok voltak, mint lenniük kellett volna. Újabb játék?

Onallit ez már nem érdekelte. Tecipiani egyik túl széles mozdulatában meglátta a lehetőséget – és megragadta. Pengéje átkígyózott a résen; talált, és a csukló fölött mélyen beleszaladt.

Tecipiani hátraugrott – bal keze hasznavehetetlenül lógott, de a kést átvette a jobbába – és, akárcsak sok más balkezes, azt is használni tudta.

– Még mindig jó vagy – ismerte el Tecipiani vonakodva.

Onalli ismét körülnézett – a lámpák még mindig égtek –, és így szólt: – Nem hoztál magaddal senki mást, igaz? Csak te meg én vagyunk itt.

Tecipiani kurtán biccentett; amikor azonban válaszolt, annak semmi köze nem volt a kérdéshez. – A Ház még mindig áll. – Olyan átható kétségbeeséssel csengett a hangja, hogy néhány pillanatra Onallit is megállította. – A

saslovagokat elevenen megégették; a vidrákat az ezüsbányákba hurcolták, hogy addig lélegezzék be a port, míg meg nem öli őket. A prérifarkasok az utolsó szálig elestek, amikor a Házukat a birodalmi örökkel szemben védték.

– Becsülettel haltak meg – mondta Onalli.

– A becsület szónak nincs jelentése – mondta Tecipiani. Hangja ismét szilárdan csendült. – Ötszáz lovag lakik ebben a Házban, közülük száz vért nem ontott gyermek és novícius. Gondolnom kellett a jövőre.

Onalli keze ökölbe szorult. – És Socsitl nem volt a jövő része?

Tecipiani nem mozdult. – Áldozatokra volt szükség. Ki fordulna a sajátjai ellen, hacsak nem az áldott szónokhoz hűségesek?

A hideg visszatért gyomrába és szívébe. – Te beteg vagy – mondta Onalli. – Ez nem érte meg a túlélésünk árát... ez nem...

–Lehet – mondta Tecipiani. – Talán helytelen volt ezt tenni. De nem fogjuk megtudni, csak jóval később, nem igaz?

Ez elgondolkodtatta – nem vallott Tecipianira, hogy bevallja a tévedését, hogy megkérdőjelezze tetteit. De akkor is – semmin nem változtatott.

–És most? – kérdezte Onalli. – Megvolt a játékod, Tecipiani. Mert mi ketten csak azok voltunk a számodra, ugye?

Tecipiani nem mozdult. Végül legyintett. – Két módon történhetett volna. Két lovag, akik meghalnak egy tragikus véget érő szökési kísérlet során... – Úgy beszélt, mintha már semmi nem számítana; hangja hűvös volt, érzelemmentes – és sok szempontból ez volt a legijesztőbb. – Vagy pedig siker, a te szemszögedből nézve.

–meg tudlak ölni – mondta Onalli, és tudta, hogy ez igaz. Senki nem használja tökéletesen egyformán a két kezét, és ha letenné Socsitlt, ahogy Tecipiani a fiút, képességeinek teljes skáláját használhatná.

–Igen – mondta Tecipiani. A tény kijelentése, semmi több. – Vagy elmenekülhetsz.

–Rohadj meg! – mondta Onalli. Mást is akart mondani – hogy amikor az áldott szónok végre meghal, ő és Socsitl visszatérnek és a földdel teszik egyenlővé a Házat, ám ekkor ráébredt, hogy csak Tecipianinak köszönhető, hogy egyáltalán lesz Ház, amelyet le lehet rombolni.

De akkor sem érte meg. Ez sosem érhetette meg.

Gyengéden megmozdította Socsitlt, ismét a karjába vette, akár egy sérült gyermeket. – Nem azért jöttem, hogy megöljelek – mondta végül. – De még mindig remélem, hogy égni fogsz, Tecipiani, mindazért, amit tettél. Akár megérte, akár nem.

Az udvar végébe sétált, bele a vakító fénybe – a falhoz, a labdatérhez és a kijáráshoz. Tecipiani nem próbálta megállítani; még mindig a fiú eszméletlen teste mellett állt, és valahova a messzeségbe nézett.

És egész úton kifelé – Tenoktitlán külvárosában, a légiautóban, amelyet Atkoatl vezetett – elméjében visszhangzott Tecipiani válasza és az izzó kétségbeesés, amit barátja hangjából kihallott.

Miből gondolod, hogy nem égek már most?

Mindig kiváló színésznő volt. – A Fekete Isten vigyen el! – mondta ki fennhangon. S nem volt többé biztos abban, hogy szenvedésért vagy könyörületért fohászkodik-e.

Ismét egyedül van az irodájában, keze – vékony csontvázkeze – a teonanácatl aszott gombái után nyúl – és minden lassan színes mintákba, értelmetlen álmokba olvad.

Még álmaiban is tudja azonban, mit tett. Az istenek elfordították tőle az arcukat; és minden éjjel a kínzókamrák emlékével ébred – a parancsai következményeivel, amelyekkel szembenézett, akár egy igazi harcos, mert erre kényszerítette magát.

Mert itt a lényeg: nem tudja biztosan, meddig bírja.

Ég – élete minden napján, tépelődve, hogy amit tett, megérte-e – hogy megőrizte-e a Házat vagy a felismerhetetlenségig megrontotta.

Nem. Nem.

Csak erre érdemes emlékezni: hogy, akárcsak a szökött rab, Onalli és Socsitl életben maradnak – északra mennek a sivatagba, egy másik, szívélyesebb országba, és megőrzik együtt töltött napjai emlékét.

Nagy-Mexika fölött pedig újra meg újra fölkel Tonatiuh, a Nap, és jelzi az áldott szónok uralmának napjait – a félelem és elégedetlenség dagadó

árhullámát, amely egy napon majd elsodorja. Amikor pedig végre vége lesz, a Ház, amelyet ő megmentett, tovább él egy új kor jövőjében: egy tiszta és dicsőséges korban, ahol a hozzá hasonlóknak nem lesz helye.

Ebbe a gondolatba az elme meg tud kapaszkodni.

fordította Kleinheincz Csilla

A táncoló fények városa – beszámoló az összművészeti fesztiválról

Frank Roger

Az idei különösen jó év volt – de nem ezt mondjuk minden évben, ha hazaérünk az ezerszínű, sokoldalú összkulturális hajcihőből, amivé az Összművészeti Fesztivál nőtte ki magát? Ismét izgalmas, friss trendekkel ismerkedhettünk meg, pezsdítően új megközelítésekkel, sőt, megdöbbenően új művészeti formákkal. A minimalista alkotásokat (mint a Világ legkisebb sivataga – négy apró, csak mikroszkóppal megtekinthető homokszem Jamamoto Akirától) jól kiegyensúlyozták az olyan gigászi méretű produkciók, melyek be sem fértek a Fesztiválcsarnokba (mint például Roberta N’komo hóviharainak, jégesőinek és trópusi esőzuhatagainak zseniálisan kitervelt és szemképráztatóan koreografált balettje, amelynek képeit a csarnok egy különleges előadótermében mutatták be).

A várakozásoknak megfelelően a virtuális valóság-művek hanyatlása folytatódott. Az irányzat jó úton halad a teljes ellaposodás felé: úgy tűnik, a legtöbb művész, aki az elmúlt években ezen a területen alkotott, más kifejezési formák felé tereli művészi törekvéseit. Jó példa erre Melinda DaSilva. Brazília legeredetibb és legtermékenyebb VR-alkotója volt – nagyfeszültségű, gyomorszorító, agyeldobós VR-művekkel árasztotta el a piacot. „A virtuál halott – válaszolta nekem a Fesztivál számtalan bulijának egyikén –, felejtse el azokat az ósdi cuccaimat! Pályám új szakaszába érkeztem, és nem vagyok hajlandó visszatekinteni. Mostanában érzelemszobrászatban utazom.” Néhány új alkotását bemutatták a Fesztiválon, és azt kell mondjam, eléggé megfogja az embert. Érzelemszobrai ügyesen kifundált kémiai anyagok, amelyek véráramba fecskendezve szédítő érzelmekavalkádot keltenek az alanyban (vagy Melinda szavaival élve a figyelőben). Ez eksztatikus, mindent elsöprő, vagy permanensen tudattágító hatást jelent szellemre, lélekre egyaránt. Két tudósítótársam szó szerint feláldozta magát a műveknek. Melinda szerint haláluk „illő tiszteletadás újjászülető művészetemnek, mélyen szimbolikus

főhajtás új megközelítésmódom felé, amely főnixként éled újjá korábbi önkifejezési utam hamvaiból.”

Miközben az egyik irányzatra az enyészet vár, addig mások váratlanul megújulnak. Az egyik legfigyelemreméltóbb új trend éppen egy régóta halottnak és jó mélyre temetettnek hitt művészeti forma meglepő újjáéledése: az irodalomé. Ósdi papírra nyomtatott szövegről van szó, melyet könyvbe rendeznek, és oldalról oldalra lapozva kell olvasni. George MacLannan, a revivalista mozgalom legismertebb élharcosa „könyvbemutatóján” (még egy kihalt szokás, amelyet újjáélesztettek) beismerte, hogy ennek a művészeti formának már nincs valódi közönsége, hiszen a hagyományos „olvasók” eltűntek. „De ez a könyvem – magyarázta – inkább szimbolikus állásfoglalásnak tekintendő, nem pedig művésziességre törekvő affektáló tréfának. A művészet kitört a kultúra keretei közül, és a kereskedelem világába költözött. Mostanában sajnos túl sokszor fogyasztják úgy, mint akármilyen más terméket. Megpróbáltam beilleszteni a könyvemet ebbe a siralmas helyzetbe, hogy használják a fogyasztók, és ne a gyűjtők vásárolják, vagy »olvassák«, úgyhogy a könyv kapott egy szavatossági dátumot. Lejárta után a nyomtatott szöveg fakulni kezd, és a könyv lassan elporlad. Így teszem a művészetet elillanó fogyasztói igénnyé. Gondoljunk csak bele! De mindenekelőtt jó szórakozást!”

Az ikertestvérek, Jorge és Luis Casares y Ramirez alkotásai évről évre a Fesztivál fénypontjai. Ők idén is legújabb műveikkel képviseltették magukat.

A három másodperccel idősebb báty (ahogy azt minden sajtótájékoztatón kihangsúlyozza), Jorge Casares y Ramirez az idei fesztiválra az *Emberi faj küzdelme az idővel* című művet hozta, a sport és a modern balett e figyelemre méltó egyvelegét, amelyet a művész krono-koreográfiának nevez. A nap huszonnégy óráját képviselő huszonnégy férfi fut folyamatosan egy nyolcas alakú, az idő végtelenségét reprezentáló pályán, csak aludni és enni állnak meg. Minden pillanatban legalább tizenhatan futnak együtt, az átlagember tizenhat aktív óráját szimbolizálva. A huszonnégy színész (előadóművész? résztvevő?) meglehetősen különös szerződést írt alá, és akkor még finoman fogalmaztunk. Szerződés köti őket, hogy addig fussanak a pályán, amíg ki nem dőlnek, meg nem betegednek, vagy ki nem öregednek, ilyenkor a fiuk vagy

unokájuk veszi át a helyüket. A szerződés huszonnégyszáz generációra szól, úgyhogy az installációt meglehetősen hosszú távra szánták. A huszonnégyszáz család különböző rasszokból válogatták össze, hogy az emberiséget teljes sokszínűségében képviseljék. A futók és jövőbeli leszármazottaik a művész személyes tulajdonát képezik, hiszen szó szerint „megvásárolta” őket. „Mindannyiunknak szüksége volt a pénzre, amit kifizetett értünk – mondta el nekem egyikük a rövid interjúban, amit a futás szünetében sikerült megejtenem. – Legtöbbünk szegény országból jött, leküzdhetetlen adósságokat halmoztunk fel, amelyeket sohasem tudtunk volna visszafizetni. Jorge szerződése megszabadít ettől, hiszen a munkánkért cserébe törleszti adósságunkat, és életünk végéig ellát minket és családjunkat. Úgy is mondhatjuk, ez volt az egyetlen esélyünk. Egy olyan ajánlat, amit nem tudtunk visszautasítani. Kemény munka, és szinte az örökkévalóságig ide vagyunk láncolva, de legalább magunk mögött tudjuk a nyomort, és reménykedhetünk a jövőben. Anyagi biztonságban vagyunk, feleségünk, gyermekeink nem éheznek.” Úgy tűnik, hogy – tulajdonképpen érthető okokból – ezek az emberek nem fogják fel, hogy szerves részei egy jelentős műalkotásnak, amely zseniálisan pontos összegzése az emberiség helyzetének ezekben a hihetetlenül mozgalmas időkben, amikor lezárul történetének egy lármás időszaka, ugyanakkor egy új kor hajnala hasad, rémisztő távlatokat és hátborzongató jövőképet sugallva.

Jorge öccsének, Luisnak mindig sikerül meglepnie a kritikusokat és a közönséget építészeti kollázsaival. Az ideai mű, *Az emberiség tündöklése és bukása* sem kivétel. Ha lehet ilyet mondani, szándéka még teljesebb, látomása még elképesztőbb, felfogása még merészebb, mint eddig. Képzeljük magunk elé egy aprólékosan kitervelt és összerakott mozaikot a világtörténelem pillanatképeiből. A Szent Jakab-katedrális feltárul, hogy megpillantsunk egy harmadik világbeli éhező gyereket, karja vágyakozva nyúl felénk, felpuffadt hasára és hatalmas, bámuló szemére vakítóan fehér reflektorfény vetül. A háttér elsötétül, majd hirtelen gombafelhő tör az égre, és a katedrális a kisgyermekkel együtt cafatokra robban. Ahogy elül a radioaktív por, egy sugárzástól rettegő család sejlik fel a romok között serénykedve, hogy fenntartsák nyomorúságos létüket, s ragaszkodnak egy olyan élethez, amiben

nincs sok köszönet. A szürke ég kékre vált, majd feketére, kráterek nyílnak a kopár földön, a Föld kék korongja villan be, élénk fényt öntve a holdi tájja változó vidékre, és két úrhajtós ugrál be a képbe. Az egyikük leszúrná a kezében szorongatott amerikai zászlót, jogot formálva a Holdra nemzete nevében. Hazafias tett oly sok kilométerre a néptől, mely ezeket az érzelmeket szülte és nevelte. Gerillaharcos ront elő a sziklák mögül rongyos, zöld egyenruhában, és tüzet nyit az egyik úrhajósra. Lyukak hasadnak az áldozat úrruháján, a levegő kisüvít, és ahogy a légnyomás csökken, úgy hal meg a férfi vér és csontok förtelmes záporában. Még több katona tűnik fel mindenféle egyenruhában, és kezdetét veszi a totális vérfürdő, holttestekkel teleszórt csatamezővé változtatva a holdbéli vidéket. Az ég újra kékre vált, napfénybe borul a táj, jelezve, hogy visszatértünk a Földre. A hullahegyből egy vékonyka zöld szár tör az égre, hogy egyetlen kecses mozdulattal egy élénkvörös rózsaszökelljen virágba, méltóságosan uralva a tájat. Majd lassan kifakul, ahogy a rózsaszín pipaccsá alakul, a pipacs meg gyorsan elporlad. A por, mint kiderül, ópium, és kábítószeresek rohannak felé, alig várják, hogy markukba gyűjtsék halálos csodaszerüket. A drogosok egymás után, élettelenül rognak a földre, miközben körülöttük Pompeji füstölgő, lávával elöntött romjává alakul át a táj. Gyors egymásutánban még néhány változás történik: Auschwitz barakkjai tűnnek fel néhány pillanatra, hogy átvegye a helyüket a vallási fanatikuskok által felgyújtott alexandriai Nagykönyvtár, majd a Tádzs Mahal, a hollywoodi filmstúdiók, ahogy erkölcsi puristák hordái dúlják fel őket, végül az új évezred nagy vallásháborúi alatt bombázott Vatikán. A romokból Szent Jakab katedrálisa emelkedik ki győzedelmesen, majd az egész ciklus újrakezdődik.

Nagyon izgalmas módon van összerakva ez az elkápráztató, érzéksokkoló kaleidoszkóp: részben eredeti, valódi díszletekből áll, mindenféle hologrammal kombinálva, majd megfejelve az előadóterem légterébe pumpált hallucinogén szerek gondosan kiporciózott keverékével. A művész hivatali titokként kezeli a pontos arányokat (vagyis, hogy mit köszönhetünk a hologramoknak, és mit a hallucinogén szereknek vagy a valóságos díszleteknek), úgyhogy mi is csak tippelni tudunk, és csodálni a gazdagon textualizált jelentésrétegekre válaszul felkavarodó reakciókat, ahogy megpróbáljuk felfogni ezernyi utalását,

áthallását és rejtett üzenetét. Kétség se fér hozzá – ennek a műnek annyi olvasata van, ahány befogadója.

Mint mindig, a szervezőbizottság most is egy nagyon különleges alkotást választott ki a Fesztivál záróünnepségének megkoronázására. Ragaszkodva a hagyományokhoz, egészen a bemutató pillanatáig titokban tartották a főfogás mibenlétét. Mindenki meglepetésére egy léghajóba kellett szállnunk, és amikor már mindenki a fedélzeten volt, bejelentették, hogy Michael d’Angelo legújabb művét, a *Táncoló fények városát* fogjuk megtekinteni San Francisco felett lebegve. D’Angelo híres extravagáns produkcióiról, és máris felkeltette a kíváncsiságunkat pusztán az a tény, hogy legfrissebb alkotását nem lehetett bemutatni a fesztiválközpontban. Valami igazán látványos dologra számítottunk.

Amikor San Francisco felé értünk, már alkonyodott; a nap rézbe és narancssárgába öltöztette az óceán felől érkező felhőket. A színek árnyalatról árnyalatra változtak, ahogy leszállt az éj, mintha maga a természet is úgy döntött volna, hogy saját művészetével járul hozzá a fesztiválhoz, versenybe szállva az emberizingek hozzá képest primitív technikáival. A léghajó az Union Square felett lebegett, és ragyogó rálátásunk nyílt az alattunk nyüzsgő városra, ahogy fénylappal száll szembe a felülről közelítő sötéttel. Tőlünk balra a Golden Gate Bridge-et láthattuk, jobbra az Oakland Bay Bridge feszült, mindkettőn apró fénypontok csillámlottak – a sűrű forgalom vörös és fehér fényfolyondárral írta át a látképet. A város nagy szállodái – fénybe mártva tornyosuló oszlopok – úgy nyúltak felénk, mintha meg akarnának ragadni, és a mélybe rántani. Végül a fesztiválbizottság elnöke úgy döntött, hogy belekezd a beszédbe.

– Reméljük, az eddigi látvány elnyerte tetszésüket – mondta –, ám biztosíthatjuk önöket, mindezt el fogja homályosítani az, ami most következik. D’Angelo nem egyszerűen hozzájárul a modern művészethez. Ő maga a modern művészet. A *Táncoló fények városa* új mércét állít. Éveken át hozzá viszonyítunk majd mindent, ami ezután jön. El sem tudják képzelni, milyen kiváltságos helyzetben vannak, hogy önöket választottuk e mestermunka közönségének. Alig pár pillanat, és minden feltárul önök előtt. Készüljenek fel valami igazán fantasztikusra!

Egy intésére elhalványultak a fények.

– Remélem, jövőre ismét találkozunk a Fesztiválon! – zengett a végszó.

Mindannyian az alattunk elterülő várost figyeltük, ahogy körülöleli az éjszaka. Egy pillanatig semmi sem történt. Köröskörül egyre sűrűbb lett a csend. Csak izgatott lélegzetünk hallatszott. Végül fokozatosan lehullt a lepel d’Angelo művéről. Érteni kezdtük. Kifelé bámultunk, rettegve, nehogy elmulasszuk akár a legapróbb részletet. A művészet történetének új fejezete íródott a szemünk előtt.

Apró rengésekkel kezdődött, amelyek bátortalanul hullámoztak végig a városi tájon. Úgy tűnt, mintha a város mit sem sejtő lakosai észre sem vették volna a kétségtelenül grandiózusnak induló események e visszafogott nyitányát. Nem volt egy fényforrás sem, amely eltűnt volna a sötétségben. Nem volt gépkocsi, amely akár csak lassított volna. Az emberek még nem vették észre, hogy micsoda jelentős művészeti alkotás részei. A második rengéssorozat erősebb volt, de nem okozott súlyosabb károkat. Viszont itt már láthattunk néhány vizuálisan látványos reakciót. Mindkét hídon és San Francisco belvárosának több pontján is számos autós lassított vagy leállította a járművét, hogy az élénkpiros féklámpák máglyaként ragyogjanak fel. Miközben városszerte rengeteg lámpa elsötétült, ugyanannyit fel is kapcsoltak, talán azok, akik álmukból felriadva nem tudták, mi történt, vagy – ami még valószínűbb – ahogy beindultak a biztonsági tartalékrendszerek.

Ekkor kezdődött csak el igazán a töltetek finoman hangolt összjátéka, amelyeket d’Angelo a város kulcsfontosságú helyszínei alatt helyezett el. Sikerült meghozni az étvágyunkat, következhetett a főfogás. Egy percnyi szünet után – mely óráknak tűnt nekünk, szenzációéhes nézők számára – az első igazán komoly földrengés alapjaiban rázta meg a várost. Izgatottan és várakozással telve néztük, ahogy az Oakland Bay Bridge több szelvénye autókat zúzva összeomlik, és néhány rozoga ház magába roskad. Most aztán tényleg felélénkült a város. Végre felütötte torz fejét a pánik. Voltak kerületek, ahol kiment a világítás, míg máshol kisebb robbanások történtek, épületek borultak lángba, beragyogva környezetüket. A teljes forgalom leállt. Az utcákat és tereket lassan megtöltötte a sikoltozó és ordító tömeg.

Alighogy elült a por, gyors egymásutánban három rövid, de erős rengés sújtott le a városra. Az utcára csődülő, a szeizmikus mészárszék elől eszeveszetten menedéket kereső tömeg sikolyait elfojtotta a robbanások és az összedőlő házak robaja. Mostanra gyakorlatilag az összes mesterséges világítás eltűnt, de a tüzek gyorsan növekvő száma elég fényt biztosított számunkra, hogy követni tudjuk az eseményeket. Felmerült bennem, hogy a mesterséges és a természetes ilyenfajta cseréje talán az emberiség visszatérését jelképezi evolúciójának egy primitívebb állapotába, esetleg d'Angelo körkörös történelemszemléletére utalva. Az utcákat ellepő megvadult, a pánik uralta kétségbeeséstől félőrült tömeget a barbárságba visszatérő emberiségként lehetne értelmezni, amely követni vagy esetleg tükrözni próbálja az újból előtérbe törő természeti erőket. D'Angelo megnyomta az emberi történelem vissza gombját, hátratekerve a várost és lakosait egy korábbi állapotba.

Körülöttem mindenhol a csodálkozás és bámulat hangjai szólaltak meg, ahogy közvetlenül a lábunk alatt a Macy's bevásárlóközpont darabjaira hullott. Egy kicsit délebbre a Market Street több épülete is megadta magát a rengéseknek. Por szállt az égre, részben eltakarva a mindenfelé terjedő és növekvő vörös és rőt lángokat. Érdekes módon a nagy szállótornyok és az üzleti negyed felhőkarcolói mögöttünk még mindig álltak. Vajon ez is része volt d'Angelo tervének? Talán arra akart utalni, hogy a technika lesz a végső kulcs a túléléshez, hogy az emberiség győztesen emelkedhet ki e küzdelemből, ha jól választ? Bizonyos szempontból ez egybevágna a számos hozzáértő kritikus által megfogalmazott értelmezéssel a művész más, friss munkáival kapcsolatban, de ne feledjük, hogy d'Angelo mindig is híres volt váratlan irányváltásairól, amelyekkel szándékosan tévútra vezette kritikusait és közönségét egyaránt, és cáfolta olyan korábbi hittételeit, amelyekről senki sem gondolta volna, hogy megváltozhatnak.

Egy rövid szünet erejéig módunk nyílt arra, hogy megszemléljük a meggyötört város aktuális állapotát. A hidak alig látszottak, de nyilvánvaló volt, hogy mindkettő helyrehozhatatlan károkat szenvedett. Csak becsülni lehetett, hogy hányan haltak meg a romok alatt vagy az öböl hideg vizébe hullva. A város nagy része lángokban állt, rengeteg kisebb épület összeomlott. A kép sokkos emberek rémálomszerű küzdelmét mutatta, ahogy fanyar füsttel

teli tüdővel, eszeveszetten törnek át a romokon és törmeléken, miközben perzselően forró tüzek nyúlnak mohón utánuk, hogy elemésszék őket az éhes lángnyelvek. Az ártatlan áldozatok – vagy d’Angelo látomásának önkéntelen színészei? – csak rövid haladékot kaptak.

Eljött hát a Nagy Finálé ideje. Mély, zengő robajjal kezdődött, amit mi odafent inkább éreztünk, mint hallottunk. Amikor sejteni kezdtük, mi következik, visszafojtottuk a lélegzetünk. Csak most fogtuk föl, milyen alapos előkészületeket igényelt ez a műalkotás, és csodáltuk a végrehajtás hiba nélküli tökéletességét. D’Angelo csapata vérprofikból állt, akik ugyanolyan magasra helyezték a lécet, mint vezetőjük a művészkollégák számára. A mostanra lobogó tüzek kárpitjává vált San Francisco remegni kezdett, kísérteties, hullámzó fénnel borítva be a pusztítás színterét. Mesterien összehangolt rengések sora rázta meg a várost, és fülsiketítő tapsvihar és éljenzés tört ki, amikor ráeszméltünk, milyen rettenetes erők lettek megmozgatva.

A lábunk alatt már nem egy várost láttunk, amelynek lakói az életükért küzdenek egy megmagyarázhatatlan természeti csapással szemben, hanem egy gigászi szerkezetet, akkurátusan darabjaira szedve, miközben művészei gondosan ügyeltek a folyamat esztétikai szempontjaira is.

Minden lökeshullám után egy-egy fokkal kevésbé tűnt városnak a város. A nagy szállodák egymás után adták meg magukat a nyomásnak, megsüllyedtek, megrogytak, végül leomlottak, por-, beton- és kőgejzírt fakasztva. Hatalmas üdvrivalgás tört föl, amikor az égre törő üzleti negyed egyetlen fenséges, félelmetes suhintásra összedőlt. A lángok mozaikja tündértáncot járt, ahogy a város alatti földkéreg porrá zúzódott a rázkódástól.

Álló vastaps fogadta a kegyelemdöfést, amikor széles hasadékok nyíltak és nyelték el a város jelentős részét, hogy végül az öböl háborgó hullámai cunamiként rohanjanak át a füstölgő romokon, kioltva a számtalan tüzet, páraszökőkutat lökve az égre, majd fokozatosan leszállt a sötétség, erélyesen visszaállítva az éjszakát, jelezve, hogy a mutatvány véget ért.

Éreztük, ahogy a léghajónk magasba emelkedik, és újból bekapcsolták a fényeket. A beszélgetések és elemzések áthatolhatatlan lármává erősödtek, az emberek vadul jegyzeteltek papírra, hordozható számítógépbe vagy diktáltak felvevőbe. Már ekkor megpróbálták felbecsülni ezt a hatalmas mutatványt,

d'Angelo korábbi munkáihoz mérni, és elhelyezni úgy általában a kortárs művészet szélesebb palettáján. Mélyebb jelentések és rejtett szimbolikák bukkantak fel, egymást követték az értelmezések, rétegről rétegre bontva le a szakavatott megfejtéseket, ahogy az összegyűlt műértők d'Angelo életművének legújabb darabját elemezték.

Visszaindultunk a fesztiválközpont felé, és szinte oda sem figyeltünk az invitálásra, hogy látogassuk meg a jövő évi fesztivált is, annyira belemerültünk a társalgásba.

Mondanom sem kell: jövőre is mind itt leszünk, rágódva azon, hogy nyomába lehet-e érni az ideai teljesítménynek, hogy a felülmúlásáról ne is beszéljünk. Semmi kétség: ismét kellemesen meg fogunk lepődni.

fordította Oroszlány Balázs

A segrik ügye

Ursula K. Le Guin

Az első feljegyzett kapcsolat a segrikkel a 93-ik haini ciklus 242-ik évében létesült. Egy vándorhajó, mely hat generációval korábban hagyta el Jehvát (4-Bika), szállt a bolygón, és kapitánya a következő jelentést rögzítette a hajónaplóban.

AOLAO-OLAO KAPITÁNY JELENTÉSE

Közel negyven napot töltöttünk ezen a bolygón, melyet „Sze-ri”-nek vagy „Jeha-ri”-nak neveznek, kellemes élményekkel gazdagodtunk, és távozásunkig a helyieket, amennyire elmaradott állapotuk lehetővé tette, megismertük. Parkokkal körülvett, szép és nagy épületekben laknak, melyeket kastélyoknak hívnak. A parkok falain kívül gondosan művelt földek és bő termésű gyümölcsösök találhatóak, melyeket a kemény munka hódított vissza a vidéket uraló száraz és sivár kősivatagtól. Asszonyaik a falakon kívül laknak falvakba és városokba tömörülve. A nők nagy többségben vannak a férfiakhoz képest, és a nehéz munkát ők végzik a földeken és malmokban. Egyszerű kétkezi munkások, akik a kastélyok uraihoz tartozó településeken laknak. Jóságokkal és állataikkal élnek együtt, melyek házaikba is szabadon bemehetnek, és melyek között több tekintélyes méretű. Rongyosan öltözködnek és mindig csoportosan vagy bandába verődve járnak-kelnek. A park falain belülré nem léphetnek, ezért az ételt és egyéb szükséges dolgokat, melyekkel ellátják a férfiakat, a kastély külső kapujánál hagyják. Nagymértékű félelmet és bizalmatlanságot tanúsítottak irányunkban. Pár emberem lányok nyomába eredt az úton, mire, mint egy farkas vadállat, nők rontottak elő a városból, így embereim jobbnak látták haladéktalanul visszatérni a kastélyba.

Vendéglátóink azt tanácsolták, hogy tartsuk távol magunkat a városoktól, és ezt meg is fogadtuk.

A férfiak szabadon mozoghatnak parkjaikban, ahol többféle sportot űznek. Éjszakánként bizonyos házakba látogatnak el a városban. Ezek az ő tulajdonukat képezik, és itt szabadon választhatnak az itt összegyűlt nők közül vágyaik kielégítése végett. A nők, mint megtudtuk, rézpénzzel fizetnek az éjszakai élvezetekért, és még többet fizetnek, ha teherbe esnek. Így a férfiak éjszakai az érzéki örömek jegyében telnek, míg nappalaikat a különféle sportok és játékok töltik ki, kiváltképp egyfajta birkózás, mely közben úgy dobálják egymást, hogy nem akartuk elhinni, hogy soha nem sérülnek meg, sőt bámulatos kéz- és lábügyességgel egyből felpattannak, és folytatják a küzdelmet. Továbbá életlen kardokkal vívnak, vagy hosszú botokkal küzdenek. Egy nagy pályán labdajátékot játszanak, melyben kézzel kapják el a labdát, és lábbal továbbrúgják, vagy kigáncsolják, meglökik és megrúgják a másik csapat játékosait, így sokuk sérül meg és sántul le a sport hevében. Élmény volt nézni a csapatokat, amint arannyal és hímzéssel ékesített, kirívó színű ruháikban hol erre, hol arra rohantak a pályán fel s alá egy tömegben, és a labdákat megszerzők egyik vagy másik kapu felé futottak, nyomukban szorosan a többiekkel. Van egy ehhez a játékhoz tartozó „csatamező” – ahogy ők nevezték – a kastélypark falain kívül is, közel a városhoz, ahol a nők nézhetik a mérkőzést és drukkolhatnak, amit teljes szívvel meg is tesznek. Kedvenc játékosaik nevét ordítják, és durva bekiáltásokkal buzdítják őket.

A fiúkat tizenegy éves korukban szakítják el a nőktől, és a kastélyba viszik őket, ahol férfihoz méltó nevelésben részesülnek. Szemtanúi voltunk, amint egy gyermeket nagy öröm és ünneplés közepette a kastélyba fogadtak. Elmondták, hogy a nőknek nehezebb esik a fiúgyermek kihordása, és a megszületők közül sokan még kisgyermekként meghalnak az őket övező buzgó gondoskodás ellenére, ezért sokkal több a nő, mint férfi. Ez természetesen ISTEN átka, mellyel ezt a népet sújtja; akik ŐT nem ismerik el, megátalkodott hitetlenek, akik füle nem nyílik meg az igaz diskurzus számára és szemük nem látja a fényt.

A férfiak keveset tudnak a művészetről, csak egyfajta szökkenő táncot gyakorolnak, és tudományuk sem sokkal fejlettebb a vademberekénél.

Beszéltem a kastély egyik urával, aki arany és bíbor ruhát viselt, és akit mindenki tisztelettel és hódolattal hercegnek vagy ősnek nevezett, de mindezek ellenére annyira tudatlan volt, hogy azt hitte a csillagokról, hogy világok, melyeket emberek és állatok népesítenek be, és megkérdezte, hogy mi melyik csillagról szálltunk alá. Csak gőzzel hajtott vízi és szárazföldi járműveik vannak, és nem csak nem ismerik a légi és űrbéli repülést, de kíváncsiságot sem tanúsítanak ezek a dolgok iránt; megvetéssel „női munkának” címzik őket. És valóban, mikor ezeket a nagy embereket olyan mindennapi dolgokról kérdeztem, mint a gépezetek működése, a szövés vagy a holovízió-adás, szememre vetették, hogy – ahogy ők fogalmaztak – női dolgokkal foglalatoskodom, és jobban tenném, ha férfihoz méltóan viselkednék.

Komoly jártassággal rendelkeznek parkbéli jószágaik tenyésztésében, csakúgy mint ruháik megvarrásában, melyeket abból a szövetből készítenek, melyet az asszonyok szőnek gyáraikban. A férfiak ruházatuk díszességében és nagyszerűségében versengenek egymással, amit aligha nevezhetnénk férfiasnak, ha nem ilyen példaértékű férfiakra lenne szó, akik életerősek és bármikor sportra, játékra készek, és akik szívében büszkeség és a legfinomabb és legtüzesebb méltóság lakozik.

A hajónapló, Aolao-olao bejegyzéseivel együtt (a tizenkét generációs utazás után), bekerült Jahvén az Univerzum Szent Archívumába, melyet a Zúrzavarnak nevezett időszakban széthordtak, és végül Hainon csak töredékes formában maradt fenn. Egészen 93/1333-ig nincs a segriekkel való további kapcsolatról szóló feljegyzés, amikor az Ekumen elküldte az első megfigyelőket: egy alterrani férfit és egy haini nőt, Kaza Agadot és G. Merrimentet. Keringési pályáról egy éven keresztül készítették a térképeket és fényképeket, felvették és tanulmányozták az adásokat, kielemezték és megtanulták a terület uralkodó nyelvét, majd leszálltak. A szilárd meggyőződés által vezérelve, hogy a bolygó kultúrája érzékeny, hajótörött halászoknak állították be magukat, akik egy elszigetelt szigetről jöttek. Azonnal elválasztották őket, mint ahogy erre számítottak. Kaza Agadot a kastélyba vitték, Merrimentet pedig a városba. Kaza megtartotta nevét, mely a helyi környezetben elfogadható volt, Merriment Yude-nak hívta magát.

MOBIL GERINDU'UTTAHAYUDETWE'MENRADE MERRIMENT FELJEGYZÉSEI
AZ EKUMENNEK KÉSZÜLŐ JELENTÉSHEZ, 93/1334

34/223. Kereskedelmi és információs hálózatuk – ezáltal értesülésük arról, hogy mi történik máshol világukon – túl jó ahhoz, hogy továbbra is fenn tudjam tartani az ostoba külföldi hajótörött álcáját. Ekhaw ma behívott magához, és azt mondta:

– Ha lenne itt áruba bocsájtható urunk, vagy csapataink győznének a játékokon, azt hinném, hogy kém vagy. Ki vagy te valójában?

– Megengeded, hogy ellátogassak a hagkai egyetemre? – kérdeztem.

– Miért? – mondta.

– Ha jól tudom, ott találok tudósokat. Beszélnem kell velük.

Megértette. „Möh” hangot hallatott, ami a beleegyezés jele náluk.

– A barátom is jöhet velem?

– Shaskra gondolsz?

Egy pillanatra mindketten megzavarodtunk. Nem számított rá, hogy egy nő barátjának nevezzen egy férfit, én pedig nem barátként gondoltam Shaskra. Nagyon fiatal volt, és nem vettem túl komolyan.

– Kazára gondoltam, akivel jöttem.

– Egy férfi az egyetemen? – kérdezte hitetlenkedve. – Mégis honnan jöttetek ti?

Egyszerű kérdés volt ellenségesség vagy felelősségre vonás nélkül. Szerettem volna őszintén válaszolni, de egyre jobban meg vagyok győződve, hogy komoly károkat tehetünk ezekben az emberekben. Attól félek, hogy Reshavanar választásával állunk szemben.

Ekhaw fizette az utamat Hagkába, és Shask is velem jött. Átgondolva a dolgot beláttam, hogy Shask valóban a barátom. Ő hozott be az anyaházba, ő győzte meg Ekhaw-t és Azmant vendéglátói kötelességeikről, és végig ő gondoskodott rólam. Csak annyira visszafogott, úgy tesz és mond mindent, hogy eddig nem jöttem rá, mennyire mély az irántam tanúsított együttérzése. Mikor megpróbáltam megköszönni, miközben kisbuszunk a Hagkába vezető

úton zötyögött, ugyanazt mondta, mint mindig. „Hiszen mind egy család vagyunk,” vagy „Az embereknek segíteniük kell egymásnak,” vagy „Senki sem élhet egyedül.”

– A nők soha nem élnek egyedül? – kérdeztem, mivel akivel eddig találkoztam, anyaházhoz vagy leányházhoz tartozott, melyek jelenthettek egy párt vagy egy nagy családot is, mint Ekhawék családja, amely három generációból állt: az öt idősebb nő, a három velük élő lányuk és a négy gyerek: a fiú, akit mind babusgatnak és elkényeztetnek, és a három lány.

– Dehogynem – mondta Shask. – Ha nem akarnak senkit feleségül venni, akkor lehetnek egyedülálló nők is. Megesik, hogy egy idős nő, miután felesége meghalt, egyedül él haláláig. De általában inkább beköltöznek egy leányházba. Az egyetemeken a veveknek biztosítják a helyet, hogy egyedül lehessenek. – Bár visszafogott lány volt, Shask minden kérdésemre megpróbált a lehető legkomolyabban és a lehető legteljesebb választ adni; mindig alaposan átgondolta válaszait. Felbecsülhetetlen információforrásnak bizonyult. Szintén megkönnyítette helyzetemet, hogy soha nem kérdezte, honnan jöttem. Akkor ezt az egyszerű és egyértelmű életet élő ember érdektelenségével és a fiatalok énközpontúságával magyaráztam. Ma már tudom, hogy elsősorban tapintatról volt szó.

– A vev egy tanár?

– Möh.

– És az egyetemi tanárok komoly tiszteletben állnak?

– Ez a vev jelentése. Ezért hívjuk Ekhaw anyját Vev Kakaw-nak. Nem járt egyetemre, de bölcs ember, nagy élettapasztalattal rendelkezik, és sokat tanulhatunk tőle.

Tehát a tisztelet és a tanítás rokon értelmű fogalmak. Az egyetlen tiszteletet kifejező cím, amit nőkre használnak, tanárt jelent. Tehát azáltal, hogy Shask tanít engem, megtiszteli önmagát? És elnyeri az én tiszteletem? Ezek után új fényben látom ezt a társadalmat, melyről azt gondoltam, hogy a vagyont tekinti a legnagyobb erénynek. Reha jelenlegi polgármesterét, Zadedret, egyértelműen csodálják tehetőségének hivalkodó mutogatásáért, de soha nem hívják vevnek.

Azt mondtam Shasknak:

– Nagyon sokat tanultam tőled, szólíthatlak Vev Shasknak?

Zavarba jött, de ugyanakkor hízelgett is neki a dolog. Megrázta magát, és azt mondta:

– Nem, nem, nem. – Majd kis szünet után folytatta: – Ha valaha visszatérsz Rehába, nagyon szeretnék veled szeretkezni, Yude.

– Azt hittem, hogy Zadr úrba vagy szerelmes! – tört ki belőlem.

– Igen, nagyon – mondta azzal az olvadozó tekintettel, ami akkor ül ki arcukra, mikor az urakról beszélnek. – Te nem? Képzeld csak el, milyen lehet dugni vele! Teljesen benedvesedek már csak a gondolattól is! – Mosolygott és csípőjét riszálta. Most én jöttem zavarba, és ez valószínűleg látszott is rajtam. – Te nem kedveled? – kérdezte olyan elképesztő naivitással, amit nehezemre esett szó nélkül hagyni. Úgy viselkedett, mint egy ostoba kamasz, pedig tudtam, hogy korántsem az. – De sajnos nincs rá pénzem – mondta, és sóhajtott.

Szóval kénytelen vagy velem beérni, gondoltam mérgesen.

– Félre akarok tenni – jelentette be egy perc után. – Jövőre gyereket szeretnék. Persze Zadr úrra nem telik, ő egy bajnok, de talán ha idén nem megyek a kadaki játékokra, akkor össze tudok gyűjteni elég pénzt egy elfogadható úrra a bordélyházban, mint mondjuk Ros mester. Tudom, hogy ostobán hangzik, de szeretném, ha te lennél a szerelemanya. Tudom, hogy nem lehet, az egyetemre kell menned. Csak el akartam mondani. Szeretlek. – Megfogta a kezem, arcához húzta, tenyeremet egy pillanatra szeméhez érintette, majd elengedte. Mosolygott, de kezemen ott voltak könnyei.

– Shask – mondtam megdöbbenve.

– Semmi baj! – mondta. – Csak szükségem van egy kis sírásra. – Nyíltan sírt, kétrét görnyedt, kezét tördelte, és halkán jajgatott. Megsimítottam karját és kimondhatatlanul szégyelltem magam. Több utas hátranézett, és vigasztalóan mormogott. Egy idős nő azt mondta:

– Így-így, kedveském. – Pár perc múlva Shask abbahagyta a sírást, ruhájával megtörölte orrát, vett egy nagy és mély lélegzetet, és azt mondta:

– Már jól vagyok. – Rám mosolygott. – Sofőr! – kiáltott. – Vízelnem kell, megállhatnánk?

A sofőr, egy feszültnek tűnő nő, morgott valamit, de leállította a buszt az útmentét benövő gazban. Shask és egy másik nő leszálltak, és leguggoltak a

dudvában. Van valami irigylésre méltóan egyszerű ennek a társadalomnak a szokásaiban, ahol a mindennapi élet egy nemre korlátozódik. És amely talán – nem vagyok benne biztos, de ez jutott eszembe, miközben ott feszengtem – nem ismeri szégyenlősséget?

34/245. (*Rögzített hang*) Kazáról még mindig semmi. Azt hiszem jól tettem, hogy neki adtam az ansible-t. Remélem, tartja a kapcsolatot valakivel. Bár én lennék az! Meg kell tudnom, hogy mi történik a kastélyokban.

Mindenesetre most már jobban értem, hogy mit láttam a rehai játékokon. Minden felnőtt férfira tizenhat felnőtt nő jut. Hat fogantatásból egy fiú, de a sok életképtelen fiúmagzat és sikertelen szülés miatt ez egy a tizenhathoz arányra változik serdülőkorra. Bizonyára nagyon jól szórakoztak őseim, amikor ezeknek az embereknek a kromoszómáival játszadoztak. Bűnösnek érzem magam, bár mindez egy millió éve történt. Meg kell tanulnom leküzdeni a szégyenlősségem, de a büntudatot nem szabad elfelednem. Tehát. A Rehához hasonló viszonylag kis városok más városokkal osztoznak kastélyukon. A zavaros látványosság, amelyre leszállásomat követő tizedik nap vittek el, az Awaga kastély küzdelme és veresége volt egy északi kastély ellen, és amely a főjátékban megszerzett helyének megtartásáért folyt. Így Awaga kastélya nem játszhat az idei nagy játékon Fadrgában, egy innen délre fekvő városban, ahonnan a győztes továbbjut a zaski *nagy* nagy játékba, amelyre a kontinens minden szegletéből érkeznek emberek –versenyzők százai és nézők ezrei. Láttam pár holót a tavalyi zaski Főjátékról. A kommentátor szerint 1280 játékos és 40 labda volt játékban. Számomra teljes zűrzavarnak tűnt, mint egy csata két fegyvertelen sereg között, de gondolom, nagy szerepe van az ügyességnek és stratégiának is. A győztes csapat tagjai különleges, egy, egy évre és még egy, egész életre szóló címet kapnak, és dicsőséget szereznek kastélyuknak és az őket ellátó városoknak.

Valamivel jobban értem már a dolgot, most hogy kívülről szemlélhetem, mivel az egyetem nem tartozik egy kastélyhoz sem. Az itteniek nem a sport, az atléták és a szexi urak megszállottai, mint a rehai fiatal nők és némely idősebb asszony. Szükségszerű megszállottság ez leginkább. Drukkolj a csapatodnak, támogasd a bátor férfiakat, imádd a helyi hőst. Logikus. Ilyen helyzetben erős,

egészséges férfiakra van szükségük a bordélyban; a társadalmi kiválasztódás megerősíti a természetes kiválasztódást. De azért örülök, hogy elszabadulhattam a hurrázástól, és a csábos tekintetű, dagadó izmú, meredező péniszű fickókat ábrázoló poszterektől.

Meghoztam Resehavanar döntését. A választásom: a nem teljes igazság. Shoggrad és Skodr és más tanárok – avagy professzorok, ahogy ők hívják őket – intelligens, felvilágosult emberek, tökéletesen megértik az úrutazást, képesek technológiai újdonságokat elbírálni stb. Válaszaimat a technológiai jellegű kérdésekre korlátozom. Meghagyom őket abban a hitben – amit általában minden ember feltételez, különösképp, ha egy monokultúrából származik –, hogy a mi társadalmunk nagyjából olyan, mint az övék. Ha megtudják, hogy különbözik, az forradalmi hatású lesz, és nincs sem jogom, sem okom, sem kedvem forradalmat kirobbantani Segrin.

Amennyire meg tudom ítélni, a nemek egyensúlyának hiánya olyan társadalmat hozott létre, ahol a férfiaknak jutnak a kiváltságok, a nőknek pedig a hatalom. Szemmel láthatóan stabil berendezkedés. Történelmük szerint már legalább kétezer éve áll fenn, és valószínűleg valamilyen formában már korábban is létezett. De ez gyorsan és végzetesen destabilizálódhat a velünk létesített kapcsolat hatására, ha megismerik a normát. Nem tudom, hogy a férfiak ragaszkodnának-e kiváltságos helyzetükhöz, vagy szabadságot követelnének, de a nők bizonyára nem adnák fel egykönnyen a hatalmat, és az is biztos, hogy szexuális rendszerük és viszonyaik tönkremennének. Még ha megszabadulnának a rájuk kirótt genetikai programtól, akkor is több generációba telne visszaállítani a természetes nemi arányt. Nem leszek a szárnycsapás, amely vihart indít meg.

34/266. (*Rögzített hang*) Skodr semmire nem jutott az Awaga kastély férfiival. Óvatosan kellett kérdezősködni, mivel Kazát veszélyeztetné, ha megtudnák, hogy idegen vagy bármilyen tekintetben különleges. Ezt a felsőbbrendűség jeleként fognák fel, amit az erő és az ügyesség próbatételein keresztül kellene megvédenie. Értesüléseim szerint a kastélyi hierarchia egy merev rendszer, melyen belül a férfiak kihívások és kötelező vagy választható próbatételek útján kerülnek feljebb vagy lejjebb. A nők által nézett sportok és

játékok csak töredékét képezik a kastélyban folyó versengések végeláthatatlan sorának. Képzetlen, felnőtt férfiként Kaza bizonyára abszolút hátrányban van az ilyen próbatételeken. Skodr szerint csak úgy kerülheti el ezeket, ha betegséget vagy együgyűséget tett. Skodr szerint valószínűleg így is tett, mert azért annyit sikerült megtudnia, hogy Kaza életben van – „A Taha-Rehában hajótörést szenvedett férfi él.”

Bár a nők etetik, ellátják, öltöztetik és támogatják a kastély urait, együttműködésük hiányát teljesen magától értetődőnek veszik. Skodr még ennek a kevés információnak is örült. Mint ahogy én is.

De mindenesetre ki kell hoznunk onnan Kazát. Minél többet tudok meg Skodrtól, annál nagyobbak érzem a veszélyt. „Elkényeztetett ficsúrok”, gondolom magamban, de inkább hasonlítanak a militarista kiképzőtáborok katonáira ezek a férfiak. Csakhogy itt soha nem ér véget a kiképzés. A versenyek megnyerése által mindenféle címeket és rangokat nyernek, amik megfeleltethetők például a „tábornoknak” vagy egyéb neveknek, amiket a militaristák használnak fokozataikra. A „tábornokok”, azaz az urak, a mesterek és így tovább, egy része sportbálvány, és a bordélyok üdvöskéi, mint például akit szegény Shask imádott; de ahogy idősödnek, a nők közötti dicsőséget férfiak közötti hatalomra cserélik, és a kastély zsarnokaivá válnak, parancsolnak az „alacsonyabb rangú” férfiaknak, míg meg nem buktatják és ki nem dobják őket. Úgy látszik, az öreg urak gyakran élnek egyedül kis házakban távol a kastélytól, és örültek valamint veszélyesnek tartják őket – gazembereknek.

Nyomorult egy életnek tűnik. Tizenegy éves koruk után életük a játékokra és sportokra korlátozódik, majd tizenöt éves koruktól a bordélyokban való versengésre pénzért, a dugások számáért és így tovább. Semmi más. Nincsenek lehetőségeik. Nincs szakmájuk. Semmi kreatív munka. Nem utazhatnak, csak ha a nagy játékban játszanak. Nem mehetnek egyetemre, ahol elnyerhetnék a szellem szabadságát. Megkérdeztem Skodrot, hogy egy intelligens férfi miért nem jöhet az egyetemre tanulni, mire azt felelte, hogy a tanulás nagyon rosszat tesz a férfiaknak: meggyengíti az önérzetüket, megpuhítja az izmaikat és impotensé teszi őket.

– Minél több van a fejben, annál kevesebb van a herében – mondta. – A férfiakat saját érdekükben kell megóvni a tanulástól.

Próbáltam „víz lenni”, ahogy tanították, de undorítónak találtam az egészet. Valószínűleg megérezte, mert egy idő után mesélt nekem a „titkos egyetemekről”. Vannak nők, akik információt csempésznek a kastélyok férfiái számára. Szegények titokban találkoznak és tanulnak. A kastélyokban a tizenöttnél fiatalabb fiúk között támogatják a homoszexuális kapcsolatot, de a felnőtt férfiak között hivatalosan nem tűrik meg; Skodr azt mondja, hogy a „titkos egyetemeket” gyakran a homoszexuális férfiak szervezik. Titokban kell tartaniuk a dolgot, mert ha lebuknak olvasás vagy ötleteik megvitatása közben, akkor uraik és mestereik megbüntetik őket. Származnak érdekes munkák a titkos egyetemekről, mondta Skodr, de gondolkoznia kellett, hogy példákat tudjon felhozni. Egy férfi például érdekes matematikai tételt csempészett ki, egy másik pedig olyan tájképeket festett, melyek bár technikailag primitívek voltak, mégis kivívták a szakmabeliek csodálatát. A nevüket nem tudta felidézni.

Művészet, tudomány, minden tudás, szakmai technika *gahhyadnak*, szakmunkának minősül. Mindet az egyetemeken tanítják, nincsenek felosztások, és csak nagyon kevés specialista van. A tanárok és diákok folyamatosan átlépik és vegyítik a szakterületeket, és attól, hogy híres tudós vagy egy területen, még lehetsz tanítvány egy másikon. Skodr egy pszichológia vev, drámákat ír, és jelenleg történelmet tanul az egyik történelem vevtől. Gondolkozását tekintve tájékozott, élénk és bátor. Haini iskolámnak lenne mit tanulnia ettől az egyetemtől. Csodálatos hely, tele szabad szellemekkel. De csak az egyik nem szellemeivel. Elkerített szabadság.

Remélem, Kaza talált egy titkos egyetemet, vagy valamilyen módon sikerült beilleszkednie. Erős, de ezek a férfiak évekig gyakorolták a játékokat, melyeket játszanak. És sok az erőszakos játék. A nők azt mondják, hogy ne aggódjak, nem hagyják, hogy a férfiak megöljék egymást, megvédik őket, ők a kincseik. De láttam agyrázkódást szenvedett férfiakat harcművészeti bemutatókról készült holókon, ahol látványosan átvetik egymást. „Csak a gyakorlatlan harcosok sérülnek meg.” Nagyon biztató. Bikákkal birkóznak. A főjátéknak nevezett csatában pedig szándékosan törik el egymás lábát és bokáját. „Milyen

hős az, amelyik nem sántít?”, mondják a nők. Talán ez a legbiztonságosabb út, ha eltörik a lábad, akkor nem kell többet bizonygatnod hősiességed. Vajon mi mindent kell még Kazának bizonyítania?

Megkértem Shaskot, hogy szóljon, ha látják őt feltűnni a rehai bordélyban. Azonban Awaga kastély négy várost lát el (így mondják, mintha csak állatokról beszélnének), úgyhogy lehet, hogy valamelyik másikba küldték. De valószínűbb, hogy sehova nem küldték, mert azok a férfiak, akik nem győznek a versenyeken, nem mehetnek a bordélyokba. Csak a bajnokok. És a tizenöt és tizenkilenc év közötti fiúk, akiket az idősebb nők *dippidának*, állatkáknak hívnak – kutyus, kiscica, bárányka. A dippidákat az élvezetre használják. A bajnokokért csak akkor fizetnek, ha azért mennek a bordélyba, mert teherbe akarnak esni. De Kaza harminchat éves, és már nem kutyus, kiscica vagy bárány. Férfi, és itt szörnyű férfinak lenni.

Kaza Agát megölték; az Awaga kastély urai végül nyilvánosságra hozták a tényt, de a körülményeket nem. Egy évvel később Merriment hívta leszállóegységét és hazatért Hainra. Javaslat a beavatkozás nélküli megfigyelés volt. A stabilok azonban úgy döntöttek, hogy még két megfigyelőt küldenek, ezúttal két nőt, Alee Iyoo és Zerín Wu mobilokat. Az első három év után, melyet első mobilokként töltöttek Segrin, még nyolc évet maradtak, Iyoo pedig még további tizenöt évet maradt nagykövetként. Resehavanar választása tekintetében a „teljes igazságot fokozatosan” megközelítést választották. A látogatók számát maximum kétszáz külvilágira limitálták. A következő néhány generáció alatt Segri lakói hozzászórtak az idegenek jelenlétéhez, és megismerték lehetőségeiket, mint az Ekumen tagjai. Az egész bolygóra kiterjedő népszavazás javaslatát elvetették, mivel a férfiak szavazatai jelentéktelenek lennének, hacsak nem gyengítik a női szavazatokat. Ezen jelentés idején a segrik még nem vállalták a komolyabb genetikai beavatkozást, de megtanultak és alkalmaztak több javító technikát, melyek eredménye a sikeresen kihordott fiúgyermek magasabb rátája lett; a nemek aránya most 12:1.

Következik egy visszaemlékezés, melyet egy Ush városából származó segri nő adott elő el Eritho te Ves nagykövetnek 93/1569-ben.

Arra kértél, drága barátom, hogy mondjam el, mi az, amit más világok embereinek tudnia kell életemről és világomról. Nem könnyű! Nem biztos, hogy szeretném, hogy más világokon élő emberek tudjanak bármit is rólam. Tudom, hogy milyen furcsának tűnünk másoknak, a fél-fél neműeknek; tudom, hogy fejletlennek, provinciálisnak, sőt perverznek tartanak minket. Talán pár évtizeden belül úgy döntünk, hogy megváltoztatjuk magunkat. Én akkor már nem fogok élni, és nem is hiszem, hogy akarnék. Szeretem a népemet. Szeretem vad, büszke, szép férfiainkat, és nem akarom, hogy olyanná váljanak, mint a nők. És szeretem becsületes, erős, nemes lelkű nőinket, és nem akarom, hogy olyanná váljanak, mint a férfiak. Ugyanakkor látom, hogy köztetek minden férfinak megvan a saját lénye és természete, mint ahogy minden nőnek is, és nehezemre esik megmondani, hogy mit veszítenénk.

Mikor gyerek voltam, volt egy másfél évvel fiatalabb öcsém. Ittunak hívták. Anyám ötévi megtakarított pénzét fizette annak az úrnak a városban, akitől fogantam; egy táncbajnoknak. Ittu ura a városi bordély egyik öregje volt, „tartalékos mesternek” hívták. Soha semmiben nem volt bajnok, de bármikor készen állt egy ingyen menetre. Anyám mindig kinevette – még engem szoptatott, fogamzástáglót sem használt, és utána még két réz borraivalót is adott neki! Mikor kiderült, hogy terhes, dühbe gurult. Mikor megvizsgálták, és megtudta, hogy fiú a magzat, még mérgesebb lett, mivel így nem vetethette el. De amikor Ittu épen és egészségesen megszületett, kétszáz rezet adott az öregúrnak, minden akkori vagyonát.

Nem volt olyan törekeny, mint más fiúgyerekek, de ki tudná megállni, hogy ne óvja még a széltől is a kisfiúkat? Nincs emlékem olyan időről, mikor épp ne Ittura vigyáztam volna. Teljesen tisztában voltam vele, hogy a kisöcsémnek mit szabad és mit nem szabad tennie, és tudtam, hogy milyen veszélyektől kell óvnom. Büszke voltam a felelősségre és hiú is, mert volt egy öcsém, akire vigyáznom kellett. Falunkban egy otthon élő fiúgyermek sem volt már.

Ittu imádnivaló gyerek volt, egy sztár. Gyapjas, puha haja volt, ami gyakori Ushnak ezen a felén, és nagy szeme. Kedves és vidám természetű volt, és nagyon eszes. Imádta a többi gyerek, és mindig vele akartak játszani, de mi akkor voltunk a legboldogabbak, ha kettesben játszhattuk részletesen kidolgozott játékainkat. Volt egy tizenkét tagú marhacsordánk, amit egy idős

nő tökhéjből faragott Ittunak – az emberek ajándékokkal halmozták el–, és ők voltak legkedvesebb játékunk szereplői. Marháink egy Shushnak nevezett országban laktak, ahol nagyokat kalandoztak, hegyet másztak, új területeket fedeztek fel, hajóztak és így tovább. Mint bármelyik csordában, vagy mint a falunk csordájában, itt is az idős tehenek voltak a vezetők; a bika külön élt, a többi hím herélt volt, az üszők kalandoztak. Bikánk szertartásos látogatásokat tett a teheneknél, hogy ellássa őket, aztán néha megküzdött a Shush kastély férfiaival. A kastélyt agyagból gyúrtuk, a férfiak botok voltak, és mindig a bika győzött, darabokra törte a bot-férfiakat. Aztán néha a kastélyt is darabokra törte. De legjobb történeteink a két bociról szóltak. Az enyémet Opnak hívták, az öcsémét Uttinak. Egyszer hős üszőink a falunk melletti folyón kalandoztak, és hajójuk elsodródott tőlünk. Lejjebb találtuk meg egy fatönkön fennakadva, ahol mély és gyors sodrású volt a folyó. Az én üszőm még benne volt. Mindketten kerestük, de nem találtuk meg Uttit. Megfulladt. Shush jószágai nagyszabású temetést rendeztek neki, és Ittu keserűen sírt.

Annyit siratta bátor kis tehen hősét, hogy megkérdeztem Djerdijt, a marhapásztort, hogy dolgozhatnánk-e neki, mivel arra gondoltam, hogy a valódi tehenek közelsége talán felvidítja Ittut. Ő örült, hogy ingyen kapott két kisbojtárt (mikor anyánk megtudta, hogy tényleg dolgozunk, rávette Djedjit, hogy napi negyed rezet fizessen nekünk). Két nagy, szelíd tehéneket lovagoltunk, akkora nyergekben, hogy Ittu el tudott feküdni benne. Minden nap kihajtottuk a két éves borjakból álló csordát a sivatagba, hogy *edtát* keressünk, ami akkor nő a legjobban, ha legelik. Meg kellett akadályoznunk, hogy elkóboroljanak vagy hogy letapossák a folyópartot, és amikor le akartak telepedni kérődni, akkor olyan helyre kellett hajtanunk őket, ahol trágyájuk hasznos növényeket táplált. A munka nagyját öreg hátasaink végezték. Anyánk kijött megnézni, hogy mit csinálunk, és úgy döntött, hogy rendben van a dolog, mivel határozottan jól tett az egészségünknek az egész napos sivatagi elfoglaltság.

Imádtuk hátas teheneinket, akik komolyak és felelősségteljesek voltak, leginkább, mint a felnőttek az anyaházunkban. A borjúk másmilyenek voltak; lovagló fajta, persze nem nemes tenyésztésű, csak falusi; de az *edtán* élve kövérek voltak és életerősek. Ittuval szőrén ültük meg őket kötélgyeplővel. Kezdetben mindig hátraesve néztük a borjú távolodó patáit és farkát. Az év

végére jól lovagoltunk, és elkezdünk trükköket tanulni, hátast váltottunk vágta közben, szarvról ugrottunk nyeregbe. Ittu csodás szarvugró volt. Egy nagy, három éves, deres ökörrrel gyakorolt, akinek lant alakú szarva volt. Úgy táncolt, mint a kastélyok legjobb szarvugrói, akiket holókon láttunk. Nem bírtuk ki dicsekvés nélkül, egy idő után elkezdünk más gyerekeket is meghívni a Sóforrásokhoz, hogy bemutassuk Nagy Múlovagló Műsorunkat. Így természetesen a felnőttek fülébe is eljutott a dolog.

Anyám bátor nő volt, de ez még neki is sok volt, és azt mondta hűvös haraggal:

– Nem megmondtam, hogy vigyázz Ittura?! Cserbenhagytál.

Mindenki fel volt háborodva, hogy veszélybe sodortam egy fiú értékes életét, a Remény Fioláját, az Élet Kincsestárát, és így tovább, de igazán az esett rosszul, amit anyám mondott.

– Pedig igenis vigyázok Ittura és ő is rám – mondtam a gyerekekre jellemző igazságérzet szenvedélyével, mely ritkán van tekintettel a szabályokra. – Mindketten tisztában vagyunk a veszélyekkel, és semmi ostobaságot nem teszünk, és jól ismerjük a csordát, és mindent együtt csinálunk. Mikor el kell mennie a kastélyba, sokkal veszélyesebb dolgokat kell csinálnia, és legalább az egyikhez már érteni is fog. Ráadásul ott ezt egyedül kell majd tennie, de mi mindent együtt csináltunk. És nem hagytalak cserben.

Anyám végignézett rajtunk. Már majdnem tizenkét éves voltam, Ittu pedig tíz. Anyám sírva fakadt, leült a földre, és hangosan zokogott. Ittuval odamentünk hozzá, átöleltük, és mi is sírtunk.

– Nem megyek – mondta Ittu. – Nem megyek abba a rohadt kastélyba. Nem kényszeríthetnek!

Hittem benne. Ő is hitt magában. Anyánk tudta, hogy ez lehetetlen.

Talán egyszer eljön a nap, hogy a fiúk maguk rendelkezhetnek sorsuk felett. Köztetek a férfi teste nem pecsételi meg sorsát, igaz? Talán egy nap itt is így lesz.

Kastélyunk, Hidjegga, természetesen már születése óta figyelemmel kísérte Ittut; anyánk évente egyszer elküldte nekik az orvosi vizsgálat eredményeit, és mikor betöltötte az ötöt, anyám és feleségei elvitték a megerősítő szertartásra.

Ittu egyszerre érezte zavarba ejtőnek, undorítósnak és hízelgőnek. Titokban azt mondta:

– Volt ott egy csomó öreg férfi, akiknek fura szaga volt, és le kellett vetköznöm, és mérőszalag volt náluk, és megmérték a kukimat is! És azt mondták, hogy nagyon jó. Hogy jó darab. Veletek mi történik, amikor alászálltok?

Nem az első olyan kérdése volt, amire nem tudtam a választ, ezért szokásomhoz híven kitaláltam valamit.

– Az alászállás azt jelenti, hogy már lehetnek gyerekeim – mondtam, és igazából nem is állt olyan messze a valóságtól.

Állítólag vannak kastélyok, melyek felkészítik a kilenc-tíz éves fiúkat az elválasztásra, magukhoz édesgetik őket idősebb fiúk látogatásaival, játékokra szóló jegyekkel, a parkba és a hozzá tartozó épületekbe tett kirándulásokkal, így szívesen mennek a kastélyba, mikor betöltik a tizenegyet. De mi peremvidékiek, a sivatag szélén élő falusiak, mi tartjuk a régi szokásokat. A megerősítéstől eltekintve a fiúknak tizenegy éves korukig nincs kapcsolata a férfiakkal. Azon a napon családja elviszi a kapuhoz, és idegeneknek adja át, onnantól kezdve velük kell élnie. Férfiak és nők egyaránt hitték, és hiszik most is, hogy a teljes elválasztás teszi a férfit.

Vev Ushiggi, akinek fia és fiúunokája is volt, és már ötször vagy hatszor volt polgármesterünk, és akit mindenki nagy becsben tartott annak ellenére, hogy nem volt túl tehetős, hallotta, hogy Ittu azt mondta, hogy nem megy a rohadt kastélyba. Következő nap eljött anyaházunkba, hogy beszéljen vele. Ittu később elmesélte, hogy mit mondott. Nem kedveskedett és nem hízelgett. Azt mondta, hogy Ittu azért született, hogy népét szolgálja, és hogy egy felelőssége van, hogy gyermekeket nemzzen, ha már elég idős hozzá; és egy kötelessége, hogy erős, bátor férfi legyen, erősebb és bátrabb, mint más férfiak, hogy a nők őt válasszák gyereknemzés céljából. Azt mondta, hogy a kastélyban kell élnie, mert a férfiak nem élhetnek nők között. Erre Ittu megkérdezte, hogy miért nem?

– Ezt kérdezted? – mondtam, csodálva bátorságát, mivel Vev Ushiggi tekintélyt parancsoló asszony volt.

– Igen. És nem is válaszolt rendesen. Sokáig nem szólalt meg. Rám nézett, aztán valahova a távolba, aztán megint engem nézett sokáig, majd azt mondta, hogy „Azért, mert elpusztítanánk őket.”

– Ez hülyeség – mondtam. – A férfiak kincsek. Miért mondta ezt?

Ittu persze nem tudta. De sokat gondolkozott rajta, meg szerintem akármit mondott volna a vev, Ittut semmi nem győzte volna meg.

A falu vénei és anyám és feleségei megvitatták a dolgot, és úgy döntöttek, hogy Ittu továbbra is gyakorolhatja a szarvugrást, mivel az valóban hasznos képesség lesz számára a kastélyban, de többé nem terelheti a marhacsordát, még velem együtt sem, és a falusi gyerekek munkájához vagy játékaihoz sem csatlakozhat.

– Eddig mindent Póval együtt csináltál – mondták –, de neki a többi lánnyal kell barátkoznia, neked pedig egyedül kell lenned, férfhoz illően.

Ittuval mindig is nagyon kedvesek voltak, de velünk, lányokkal szigorúak; ha csak meglátták, hogy Ittuval beszélünk, akkor ránk parancsoltak, hogy menjünk dolgozni, hagyjuk békén a fiút. Mikor nem engedelmeskedtünk – mikor Ittu és én elszöktünk, és a Sóforrásoknál találkoztunk, hogy együtt lovagoljunk, vagy csak elbújtunk beszélgetni régi játszóhelyünkön a folyómederben –, őt hűvös némasággal fegyelmezték, de engem megbüntettek. Egy nap a régi malom pincéjébe zárva, amelyet falum fogdaként használt; majd két nap; aztán mikor harmadszorra kaptak rajta minket, akkor tíz napra zártak be. Egy Fresk nevezetű fiatal nő feladata volt naponta egyszer enni hozni nekem, és leellenőrizni, hogy van-e elég vizem és nem vagyok-e beteg, de nem szólt hozzám; a falvakban mindig így büntetik az embereket. Esténként hallottam az utcán elhaladó gyerekeket. Aztán besötétedett és aludtam. Napközben nem volt mit tenni, se munka, se semmi, amivel leköthettem volna gondolataimat, csak a megvetésre és lenézésre tudtam gondolni, amellyel felém viseltettek, amiért elárultam bizalmukat, és az igazságtalanságra, hogy csak engem büntetnek, Ittut nem.

Miután kiengedtek, úgy éreztem, megváltoztam. Úgy éreztem, hogy valami elszakadt bennem, amíg be voltam zárva abba a pincébe.

Evéskor az anyaházban ügyeltek, hogy Ittu és én ne egymás mellé ülünk. Egy ideig nem is beszéltünk egymással. Én folytattam az iskolát és a munkát.

Nem tudtam, hogy Ittu mit csinál egész nap. Nem is gondoltam rá. Ötven nap volt már csak hátra születésnapjáig.

Egy éjszaka, mikor ágyba bújtam, egy üzenetet találtam hímzett párnám alatt: *a mederben éccaka*. Ittu soha nem tudott betűzni; ami írást ismert, azt tőlem tanulta titokban. Félttem és ideges voltam, de megvártam, míg mindenki elaludt, felkeltem, és kisurrantam a szeles, csillagos éjszakába, és a mederhez siettem. Már hosszú ideje tartott a száraz évszak, és a folyó alig csörgedezett. Ott volt Ittu, a földön guggolt, térdét átkarolta karjával, egy kis árnyék a sápadt, repedezett víz menti agyagon.

Az első dolog, amit mondtam, ez volt:

– Azt akarod, hogy újra bezárjanak? Azt mondták, legközelebb harminc napot kapok.

– Rám ötven év bezártság vár – mondta Ittu, és nem nézett rám.

– És mégis mit vársz, mit csináljak? Így kell lennie! Férfi vagy. Azt kell tenned, amit a férfiak tesznek. Egyébként se zárnak be, játékokban vehetsz részt, és eljöhetsz a városi bordélyba is, meg ilyenek. Fogalmad sincs, hogy milyen az, ha tényleg bezárnak!

– Seraddába akarok menni – mondta Ittu, gyorsan beszélt, és csillogott a szeme, mikor rám nézett. – Ellovagolhatunk a teheneken a redangi buszállomásig, félretettem pénzt, van huszonhárom rezem, az pont elég a buszra Seraddába. A tehenek visszajönnének maguktól, miután eleresztettük őket.

– És mégis mit csinálnál Seraddában? – kérdeztem dacosan, de mégis kíváncsian. Falunkból senki nem volt még a fővárosban.

– Ott vannak az Ekkamen emberek – mondta.

– Az Ekumen – javítottam ki. – És akkor mi van?

– Elvihetnének – mondta Ittu.

Furcsán éreztem magam, mikor ezt kimondta. Még mindig mérges és dacos voltam, de a szomorúság, mint feltörő szikvíz nőtt bennem.

– Miért? Mit mondhatna nekik egy kisfiú? Hogy találnád meg őket? Huszonhárom rez egyébként sem elég. Seradda nagyon messze van. Hülyeség ez az egész. Nem tudod megcsinálni.

– Arra gondoltam, hogy velem jöhetnél – mondta Ittu. Lány volt a hangja, de nem remegett.

– Nem fogok ilyen ostobaságot tenni – mondta haragosan.

– Rendben – mondta. – De nem mondod el senkinek, ugye?

– Nem, nem mondom el! – mondtam. – De különben sem menekülhetsz el, Ittu. Egyszerűen nem. Nem lenne becsületes.

Mostanra már remegett a hangja, mikor felelt.

– Nem érdekel – mondta. – Nem érdekel a becsület. Szabad akarok lenni!

Mindkettőnknek folytak a könnyei. Leültem mellé, és egymásnak dőltünk, ahogy szoktuk, és sírtunk egy ideig; nem sokat; nem voltunk hozzászokva a síráshoz.

– Nem fog menni – suttogtam. – Nem fog menni, Ittu.

Bólintott, elfogadta bölcsességem.

– Nem lehet annyira rossz a kastélyban – mondtam.

Egy perc múlva enyhén elhúzódott tőlem.

– Még látjuk egymást – mondtam.

– Mikor? – Ennyit kérdezett.

– A játékokon. Figyeljek majd. Le merem fogadni, hogy te leszel a legjobb lovas és szarvugró. Fogadjunk, hogy te nyered majd az összes díjat, és bajnok leszel.

Kötelességtudóan bólintott. Mindketten tudtuk, hogy elárultam a minket összekötő szeretetet és igazságérzetet. Tudta, hogy nincs remény számára.

Ez volt az utolsó alkalom, hogy kettesben beszélünk, és majdnem az utolsó alkalom, hogy egyáltalán beszélünk.

Ittu tíz nappal később szökött el, elkötött egy háttas tehenet, és Redang felé indult; könnyedén követték a nyomait, és estére már a faluban volt. Nem tudom, hogy azt gondolta-e, hogy én árultam be. Annyira szégyelltem, hogy nem mentem vele, hogy nem tudtam a szemébe nézni. Kerültem, többé nem kellett szétválasztaniuk minket. Ő sem próbált szóba elegyedni velem.

Elkezdtem kamaszodni, és az Ittu születésnapja előtti éjszakán véreztem először. A miénkhez hasonlóan hagyománytisztelő kastélyoknál a menstruáló nők nem mehetnek a kapu közelébe, így mikor Ittut férfivá avatták, én hátrébb álltam pár nő és lány között, és nem láttam a ceremóniát. Csöndben álltam,

míg énekeltek, a földet néztem és új szandálomat és lábamat a szandálban, és éreztem méhem fájdalmát és nyomását, és a vér titkos mozgását, és gyászoltam. Már akkor tudtam, hogy ez a gyász egész életemben elkísér.

Ittu bement és a kapu bezárult.

Fiatal szarvugró bajnok lett, és mikor tizennyolc-tizenkilenc éves volt, két évig eljárt falunkba ellátást nyújtani, de én sosem láttam. Egyik barátom lefeküdt vele, és elkezdte elmesélni, hogy milyen kedves volt; azt hitte, hogy érdekel a dolog, de megmondtam neki, hogy fogja be, és iszonyatos dühvel hagytam ott, amit egyikünk sem igazán értett.

Mikor betöltötte a húszat, elcserélték egy keleti parti kastéllyal. Írtam neki, mikor a lányom megszületett, és aztán még többször, de soha nem válaszolt leveleimre.

Nem tudom, mit mondtam el életemről és világomról. Nem tudom, hogy ezt akartam-e elmondani. De ez az, amit el kellett mondanom.

A következő novellát Adr városának népszerű írója, Sem Gridji írta 93/1586-ban. Segri klasszikus irodalma elbeszélő költeményekből és drámákból áll. A klasszikus költemények és darabok több szerző közreműködéséből születtek, mind az eredeti verziók, mind a következő generációk átírásai, általában névtelenül. Az eredeti szöveghez való hűség nem volt szempont, mivel az alkotásra mint állandó folyamatra tekintettek. Valószínűleg Ekumen hatásra a késő tizenhatodik században különálló írók elkezdtek történelmi és fiktív elbeszélő prózát írni. A városokban népszerű műfaj lett, bár soha nem tett szert akkora közönségre, mint a nagy klasszikus eposzok és darabok. Gyakorlatilag mindenki ismerte a darabok és eposzok cselekményét, és tudott idézni belőlük könyvek és holók alapján, és szinte minden felnőtt látott színi előadásokat vagy szerepelt bennük. Ez egyike volt a segri monokultúra legfontosabb egyesítő befolyásainak. A prózai elbeszélés, melyet csöndben olvasnak, inkább a kultúra megkérdőjelezésének és az egyén morális önvizsgálatának eszköze. A konzervatív segri nők nem támogatták a műfajt, melyet társadalmuk együttműködésre alapuló szerkezetének ellentétéként láttak. A próza nem tartozott az egyetemek irodalmi tanulmányainak tárgyához, és gyakoriak voltak az olyan megvető kijelentések, mint hogy „a próza férfiaknak való”.

Sem Gridjinek három novelláskötete jelent meg. Szikár, egyszerű stílusa jellemző a segri novellákra.

Sem Gridji

VAK SZERELEM

Azak a Folyósodrás negyed egyik anyaházában nőtt fel, nem messze a textilmalmoktól. Eszes lány volt, így családja és a szomszédok büszkén gyűjtöttek pénzt egyetemre küldéséhez. Azak jól tudott másokkal együttműködni; jól élt. Határozott tervei voltak az elkövetkezendő évekre: találni két vagy három társat, akikkel lányházat és vállalkozást alapíthatnak.

Mint minden szép nő fiatalsága teljében, Azak is élvezte a szexet, különösképpen férfiakkal. Bár félretett pénzt a vállalkozásalapításra, komoly összegeket költött a bordélyházban is, melyet gyakran látogatott, és megesett, hogy egyszerre két férfit fizetett. Szerette figyelni igyekezetüket, ahogy próbáltak egymáson túltenni, és szégyenüket, ha kudarcot vallottak. Gusztustalannak találta az ernyedtt hímveszőt, és nem habozott elküldeni az olyan férfit, aki nem tudta egy este legalább három-négy alkalommal kielégíteni.

Kerületének kastélya vett egy fiatal bajnokot a délkeleti kastélyok táncversenyén, és nem sokkal később a bordélyba küldték. Azak látta őt holón a döntőben táncolni, és elbűvölte könnyed, kecses stílusa és szépsége, ezért alig várta, hogy ellátassa magát vele. Dupla annyiba került, mint a többi ottani férfi, de Azak nem habozott megfizetni az árat. Jóképűnek és kedvesnek, lelkesnek és gyengédnek, ügyesnek és szófogadónak találta. Első együttlétük alkalmával ötször élveztek el együtt. Nagy borraivalót hagyott neki, mikor távozott. Egy héten belül visszatért, és újból Toddrát kérte. Az általa nyújtott élvezet egyedülálló volt, és Azak gyorsan a rabjává vált.

– Bár az enyém lehetnél teljesen! – mondta Azak egy éjszaka, mikor összebújva feküdtek, bágyadtan és kielégülve.

– Nekem is ez minden vágyam – felelte Toddra. – Bárcsak a szolgálód lehetnék! Az ide látogató nők közül egyik sem izgat fel. Nem vágyom rájuk. Csak te kellesz.

Azak nem tudta eldönteni, hogy igazat mond-e. Mikor legközelebb ott járt, mellékesen megkérdezte a bordélyvezetőt, hogy Toddra valóban olyan népszerű-e, mint azt remélték.

– Nem – mondta a bordélyvezető. – Mindenki más azt mondja, hogy sokáig tart felizgatni, és aztán mogorva és közömbös velük szemben.

– Furcsa – mondta Azak.

– Egyáltalán nem – mondta a vezető. – Szerelmes beléd.

– Férfi szerelmes nőbe? – mondta Azak, és elnevette magát.

– Gyakran megesik – mondta a vezető.

– Azt hittem, csak nők tudnak szerembe esni – mondta Azak.

– Néha a nők is beleszeretnek férfiakba, elég baj az is – mondta a vezető. – Remélem, nem veszed sértésnek, ha figyelmeztetek, Azak. Szerelemnek két nő között kell születnie. Ide nem való. Nem lenne jó vége. Pénzről nem szívesen mondok le, de mégis azt szeretném, ha más férfiakkal is lefeküdnél, és nem mindig Toddrát kérnéd. Olyan dologra bátorítod, ami rosszat tesz neki, amint látod.

– Pedig igazán jó pénzt kerestek rajtam! – mondta Azak, még mindig tréfára véve a dolgot.

– Több pénzt keresnénk más nőkkel, ha nem lenne szerelmes beléd – mondta a vezető.

Azak számára ez gyenge kifogásnak tűnt az élvezettel szemben, melyet Toddra nyújtott számára.

– Jól van, mindegyiket megdughatja, miután végeztem vele, de most nekem van rá szükségem.

Az esti szex után azt mondta Toddrának:

– Az üzletvezető szerint szerelmes vagy belém.

– Mondtam már – felelt Toddra. – Megmondtam, hogy szeretnék hozzád tartozni, szolgálni téged, csak téged. Képes lennék meghalni érted, Azak.

– Ez örület – mondta Azak.

– Nem szeretsz? Nem jó velem?

– Jobb, mint bárkivel, akit eddig ismertem – mondta, és megcsókolta. – Szép vagy és több mint kielégítő, drága Toddrám.

– Egyik másik férfira sem vágysz, igaz?

– Nem, mind rút csökevények az én gyönyörű táncosomhoz képest.

– Akkor figyelj – mondta Toddra, felült és komoly hangon szólt. Huszonkét éves délceg férfi volt, hosszú, izmos végtagokkal, arányos szemekkel, és vékony, érzéki ajkakkal. Azak épp combját simogatta, és azon gondolkozott, hogy mennyire arányos és szeretnivaló. – Van egy tervem – folytatta Toddra. – Mikor táncolok, tudod, a táncelőadásokon, női szerepeket játszok már tizenkét éves korom óta. A nézők alig akarják elhinni, hogy valójában férfi vagyok, annyira meggyőzően adom a nőt. Ha megszöknék – innen a kastélyból – mint nő – elszegődhetnék a házadhoz szolgálóként...

– Micsoda? – kiáltott fel Azak megdöbbenve.

– Élhetnék ott – mondta Toddra fellelkesülve, miközben fölé hajolt –, veled. Mindig együtt lehetnénk. Minden éjszaka megkaphatnál. Semmibe nem kerülne neked, csak az ételbe, amit megeszek. Szolgáltatnék, ellátnálak, söpörném a házad, mindent megtennék, mindent, kérlek, Azak, kedvesem, úrnóm, hadd legyek a tied! – Látta, hogy Azak még mindig értetlenül néz rá, ezért gyorsan folytatta. – Bármikor elküldhetsz, amikor csak megunsz...

– Ha egy ilyen szökés után megpróbálnál visszamenni a kastélyba, halálra korbácsolnának, te idióta!

– Értékes vagyok – mondta Toddra –, megbüntetnének, de nem tennének kárt bennem.

– Tévedsz. Már nem táncolsz egy ideje, és itt is csökkent az értéked, mert csak velem teljesítesz jól. A bordélyvezető elmondta.

Könnyek jelentek meg Toddra szemében. Azak nem szívesen okozott fájdalmat neki, de mélyen megdöbbentette Toddra örült terve. – És ha felfedeznek, kedvesem – mondta gyengédebben –, teljesen kegyvesztetté válok. Gyerekes ez a terv, Toddra. Kérlek, többször ne is gondolj ilyesmire! Nagyon-nagyon kedvellek, imádlak, és semelyik másik férfira nem vágyom, csak rád. Hiszel nekem, Toddra?

Bólintott. Könnyeit visszafojtotta, és azt mondta:

– Most legalábbis.

– Most és még hosszú, hosszú, hosszú időn keresztül! Kedvesem, édesem, szépségem, táncosom, mi itt vagyunk egymásnak, ameddig csak akarjuk, évekig és évekig. Kérlek, te csak végezd a dolgod a többi nővel is, akik ide jönnek, hogy ne adjon el a kastélyod! Nem bírnam ki, ha elveszítenélek, Toddra. – Szenvedélyesen magához szorította, és ahogy Toddra felizgult, kitárult a számára, és nemsokára mindketten átadták magukat az élvezetnek.

Bár nem tudta teljesen komolyan venni ezt a szerelmet – mivel mi jó származhat az ilyen félresiklott érzelemből, leszámítva az olyan ostoba ötleteket, mint amit Toddra előadott? – mégis meghatódott és gyengédséget érzett Toddra iránt, ami tovább növelte a szex élvezetét. Így több mint egy éven keresztül ahányszor csak megengedhette magának, azaz hetente két-három éjszakát, vele töltött a bordélyban. A bordélyvezető továbbra is próbálta kedvét szegni, ezért nem csökkentette Toddra díját, annak ellenére, hogy népszerűtlen volt a bordély egyéb ügyfelei között; így Azak sok pénzt költött rá, bár az első éjszaka után Toddra soha nem volt hajlandó borraivalót elfogadni tőle.

Aztán egyszer egy nő, aki a bordély egyik urától sem tudott teherbe esni, megpróbálta Toddrát, és egyből megtermékenyült, a vizsgálat kimutatta, hogy fiú a magzat. Egy másik nő is teherbe esett általa, és a magzat ismét fiú volt. Toddrából hirtelen kelendő úr lett. Városszerte jöttek nők, hogy elláttassák magukat vele. Ez természetesen azt jelentette, hogy Toddrának szabadnak kellett lennie peteérésük idején. Sok olyan este volt, hogy nem tudott Azakkal találkozni, és a bordélyvezetőt nem lehetett megvesztegetni. Toddra nem élvezte közkedveltségét, bár Azak vigasztalta, bátorította és biztosította őt, hogy mennyire büszke rá, és hogy Toddra munkája soha nem befolyásolhatja szerelmüket. Valójában nem tudta tiszta szívből sajnálni, hogy Toddrára ilyen nagy lett a kereslet, mivel közben találkozott egy másik személlyel is, akivel szívesen töltötte estéit.

Ő egy Zedr nevezetű fiatal nő volt, aki gépszerelő szakemberként dolgozott a malomban. Magas volt és jóképű; Azak először arra figyelt fel, hogy milyen szabadon és határozottan jár, és hogy milyen büszkén áll. Talált valamilyen ürügyet, hogy megismerkedjen vele, és bár Azaknak úgy tűnt, hogy Zedr csodálja őt, sokáig csak barátként kezelték egymást bármilyen szexuális töltetű

közeledés nélkül. Sok időt töltöttek egymás társaságában, játékokra és táncokra mentek együtt, és Azak rájött, hogy ezt a nyitott és társasági életet jobban élvezi, mint a Toddrával töltött estéket a bordélyban. Terveket szóttek, hogy saját gépszerelő vállalkozást indítanak. Ahogy telt az idő Azak azon kapta magát, hogy gondolatai állandóan Zedr szép testén járnak. Végül egy este egyedülálló női lakásán bevallotta barátjának, hogy szerelmes belé, és hogy nem szeretné, ha barátságuk rovására menne ez a vonzalom.

Zedr azt válaszolta:

– Az első pillanattól kívántalak, ahogy megláttalak, de nem akartalak zavarba hozni a közeledésemmel. Azt hittem inkább a férfiakat kedveled.

– Eddig így is volt, de rád nagyon vágyom – mondta Azak.

Azak először félénken viselkedett, de Zedr határozott és gyengéd volt, és úgy el tudta nyújtani Azak orgazmusát, hogy korábban soha nem tapasztalt kiteljesülésben volt része.

– Nővé tettél – mondta Azak.

– Akkor tegyük egymást feleséggé – mondta Zedr vidáman.

Összeházasodtak, és beköltöztek egy házba a város nyugati felén. A malmot otthagyták, és saját vállalkozásba fogtak.

Mindeközben Azak egy szót sem szólt új szerelméről Toddrának, akivel egyre kevesebbet találkozott. Enyhén szégyellte gyávaságát, de azzal nyugtatta magát, hogy Toddra úgyis olyan elfoglalt úri kötelességei teljesítésében, hogy bizonyára nem hiányolja őt. Hiszen a romantikus beszélgetések ellenére ő mégis egy férfi volt, és a férfi számára a szex a legfontosabb dolog, ellentétben a nőekkel, akiknek ez csak a szerelem és az élet egy eleme.

Mikor összeházasodott Zedrral, küldött egy levelet Toddrának, melyben leírta, hogy eltávolodtak egymástól, és elköltözik, és többé nem találkoznak, de mindig örömmel fog rá visszaemlékezni.

Azonnal kapott egy válaszlevelet Toddrától, melyben arra kérte, hogy menjen és beszéljen vele, biztosította változatlan szerelméről, mindezt helyesírási hibákkal és szinte olvashatatlanul megírva. A levél meghatotta, zavarba ejtette és szégyenbe hozta Azakot, ezért nem válaszolt.

Toddra újból és újból írt, és megpróbálta a holoneten keresztül elérni Azak új vállalkozását. Zedr azt tanácsolta, hogy ne válaszoljon, mondván, „kegyetlenség lenne bízgatni”.

Új vállalkozásuk a kezdetektől fogva jól ment. Egy este épp zöldségeket aprítottak a vacsorához, mikor kopogtattak az ajtón.

– Gyere be! – szólt ki Zedr, mivel azt gondolta, hogy Chochi lesz az, egy barát és esélyes harmadik partner. Egy idegen lépett be, egy magas, szép nő kendővel a fején. Az idegen egyenesen Azakhoz ment, és visszafojtott hangon azt mondta:

– Azak, Azak, kérlek, kérlek, hadd maradjak veled! – A kendő leesett hosszú hajáról. Azak Toddrát ismerte fel benne.

Megdöbönt és kissé megijedt, de régóta ismerte Toddrát, és nagyon kedvelte, és ez a kötődés készítette, hogy kinyújtsa felé karját üdvözlésképp. Félelmet és kétségbeesést látott arcán, és megesett rajta a szíve.

De Zedr, mivel kitalálta, hogy ki ő, egyszerre lett riadt és mérges. Konyhai kés volt a kezében. Kisurrant a szobából, és hívta a városi rendőrséget.

Arra ért vissza, hogy a férfi kérleli Azakot, hogy hadd rejtőzzön el háztartásukban szolgálóként.

– Bármit megteszek – mondta. – Kérlek, Azak, egyetlen szerelmem, kérlek! Nem tudok nélküled élni. Nem tudok más nőket ellátni, azokat az idegeneket, akik csak teherbe akarnak esni. Nem tudok többé táncolni sem. Csak rád gondolok, te vagy az egyetlen reményem. Úgy csinállok, mintha nő lennék, és senki sem fog rájönni. Levágom a hajam, és senki nem jön rá! – És így tovább, szinte fenyegetően szenvedélyes volt, de ugyanakkor szánalomra méltó. Zedr hűvösen figyelte, bolondak vélte. Azak fájdalommal és szégyenkezve hallgatta.

– Nem, nem, ez lehetetlen – mondta újra és újra, de Toddra nem figyelt rá.

Mikor megérkezett a rendőrség, Toddra a ház vége felé futott, hogy elmeneküljön. A rendőrnők a hálószobában fogták el, kétségbeesetten küzdött, de kíméletlenül leszorították. Azak kiabált velük, amiért bántották, de nem törődtek vele, karját kicsavarták és addig ütötték a fejét, amíg abba nem hagyta az ellenkezést. A csapat főnöke ottmaradt, hogy rögzítse a bizonyítékokat. Azak megpróbált Toddra javára beszélni, de Zedr elmondta a tényeket, és hozzátette, hogy szerinte Toddra örült és veszélyes.

Pár nap múlva Azak rákérdezett a rendőrségen, és megtudta, hogy Toddrát visszavitték a kastélyba azzal a feltétellel, hogy a kastély urai nem küldik bordélyba egy évig, vagy addig, amíg felelősséget nem tud vállalni viselkedéséért. Azak kellemetlenül érezte magát, mikor arra gondolt, hogy milyen büntetés vár Toddrára.

– Úgysem bántják, túl értékes ahhoz – mondta Zedr, mint ahogy Toddra maga is mondta korábban. Azak boldogan elhitte. Valójában sokkal nyugodtabb volt így, hogy megszabadult ettől a tehertől.

Chochit befogadták, először vállalkozásukba, majd háztartásukba. Chochi a kikötőnegyedből származott, kemény volt és jó humorú, szívós és kis igényű, és kényelmes szexuális partner. Boldogok voltak együtt, jól éltek.

Eltelt egy év, aztán még egy. Azak ellátogatott régi negyedébe, hogy megkössön egy javítási szerződést két nővel abból a malomból, ahol ő is dolgozott. Toddráról kérdezte őket. Azt mondták, hogy időről időre visszatér a bordélyba. Elnyerte az év bajnokának címét, és nagy volt rá a kereslet, az ára még magasabb lett, mivel sok nőtt ejtett teherbe, és a magzatok mind fiúk voltak. Nem az élvezetért jártak hozzá, mondták a nők, mivel keménységéről, sőt kegyetlenségéről volt híres. Csak akkor kérték őt a nők, ha teherbe akartak esni. Mikor Azak arra gondolt, hogy vele milyen gyengéd volt, nem akarta elképzelni, hogy Toddra brutálisan is tud viselkedni. Bizonyára a kemény büntetés változtatta meg a kastélyban, gondolta. De nem tudta elhinni, hogy tényleg megváltozthatott.

Eltelt még egy év. Az üzlet nagyon jól ment, és Azak és Chochi egyre sűrűbben beszéltek a gyerekvállalásról. Zedret nem érdekelte a gyermek kihordása, de örömmel nézett az anyaságon való osztozás elébe. Chochinak volt egy kedvenc férfia a helyi bordélyban, akit néha az élvezet kedvéért meglátogatott; ezután elkezdett peteérése idején járni hozzá, mivel jó nevű úrról volt szó.

Azak azóta nem járt bordélyban, hogy Zedrel összeházasodtak. Nagyra tartotta a hűséget, és Zedren és Chochin kívül senkivel nem szeretkezett. Mikor a terhességre gondolt, rájött, hogy a férfiak iránt érzett néhai vonzalma eltűnt, sőt ellenszenvvé alakult. Nem tetszett neki a spermabankból való megtermékenyülés ötlete sem, de a gondolat, hogy egy idegen férfi

beléhatoljon, még jobban taszította. Miközben ezen gondolkozott, eszébe jutott Toddra, akit őszintén szeretett, és jól érezte magát vele. Újból bajnok volt, és városszerte elhíresült, mint megbízható megtermékenyítő. Nem volt más férfi, akiben örömét lelhetné volna. És Toddra úgy szerette őt, hogy még karrierjét és életét is kockáztatta, csak hogy vele lehessen. Az a felelőtlenség már a múlté. Többször nem írt Azaknak, és a kastély és a bordélyvezetők soha nem hagyták volna, hogy nőket lásson el, ha örültnek vagy megbízhatatlannak tartják. Azak úgy érezte, hogy ennyi idő után visszamehet Toddrához, hogy megadja neki azt az örömet, melyre úgy vágyott korábban.

Értesítette a bordélyt Peteérésének várható idejéről, és Toddrát kérte. Ő már foglalt volt arra az időszakra, ezért egy másik urat ajánlottak neki, de ő úgy döntött, hogy inkább vár a következő hónapig.

Chochi teherbe esett és örömmáorban úszott.

– Gyorsan, gyorsan! – mondta Azaknak. – Ikreket akarunk!

Azak azon kapta magát, hogy várja a Toddrával való együttléteket. Bánkódott erőszakos elválásuk miatt, és a fájdalom miatt, amit neki okozott, ezért a következőt írta meg neki levélben:

„Kedvesem! Remélem egymástól való hosszú távollétünk és utolsó találkozásunk kellemetlenségét feledtetni majd újraegyesülésünk öröme, és hogy még mindig szeretsz engem, és én is szeretlek téged. Büszkén fogom gyermekedet hordani, és reménykedjünk, hogy fiú legyen! Türelmesen várom, hogy újra láthassalak. A te Azakod.”

Toddrának nem volt ideje válaszolni a levélre, mivel Azak Peteéréséi időszaka megkezdődött. Legszébb ruháit vette fel. Zedr nem bízott Toddrában, és megpróbálta lebeszélni őt; durcásan kívánt neki szerencsét. Chochi anyatalizmánt kötött Azak nyakába, majd útnak indult.

Új vezető volt a bordélyban, egy kemény arcú, fiatal nő, aki azt mondta:

– Kiálts, ha rendetlenkedik. Lehet, hogy ő a bajnok, de durva, és nem hagyhatjuk, hogy bárkit bántson.

– Engem nem fog bántani – mondta Azak mosolyogva, és örömmel lépett be az ismerős szobába, ahogy Toddra és ő oly gyakran élvezték egymás társaságát. Toddra ugyanott várta az ablaknál állva, ahol mindig várt. Mikor megfordult,

pont úgy nézett ki, mint ahogy Azak emlékezett rá; hosszú lábú, selymes haja mint víz omlott le hátán, nagy szeme ragyogott.

– Toddra! – mondta, és kinyújtott karral indult felé.

Toddra megfogta kezét, és a nevét mondta.

– Megkaptad a levelem? Boldog vagy?

– Igen – mondta Toddra mosolyogva.

– És mindannak az boldogtalanságnak és szerelmes ostobaságnak már vége, igaz? Úgy sajnálom, hogy rossz volt neked, Toddra, soha többet nem hagyom, hogy ilyen történjen. Lehetünk újra csak magunk, és ugyanolyan boldogok, mint voltunk?

– Igen, annak már mind vége – mondta. – És örülök, hogy látlak. – Magához vonta gyengéden. Finoman elkezdte levetkőztetni és simogatni, mint ahogy mindig tette, tudta, hogy mi esik jól neki, és Azak is emlékezett, hogy Toddrának mi esett jól. Lefeküdtek egymás mellé meztelenül. Azak Toddra ágaskodó hímveszejével játszadozott, fel volt izgulva, mégis, ilyen hosszú idő után enyhén vonakodott a behatolástól, mikor Toddra megmozdította karját, mintha kényelmetlenül feküdne. Azak kicsit elhúzódott tőle, és akkor látta, hogy Toddrának kés van a kezében, melyet az ágyban dughatott el korábban. Háta mögé rejtve tartotta.

Megrémült, de nem hagyta abba péniszének és heréinek izgatását, nem mert se megszólalni, se elhúzódni, mivel Toddra erősen tartotta őt másik kezével.

Toddra hirtelen ráfeküdt, és olyan erős lökéssel nyomta péniszét vaginájába, hogy Azak egy pillanatra azt hitte, a kés az. Toddra azonnal elélezett. Ahogy teste kinyúlt, Azak leküzdötte magáról, az ajtóhoz kúszott, és segítségért kiáltva kirohant a szobából.

Toddra üldözőbe vette a késsel, és megszúrta lapockái között, mielőtt még a bordélyvezető és a többi nő és férfi lefoghatta volna. A férfiak nagyon haragosak voltak, és durván elbántak vele, a bordélyvezető tiltakozása ellenére. Meztelenül, véresen, félig eszméletlenül megkötözték, és azonnal elvitték a kastélyba.

Mindenki Azak közé gyűlt, és sebét, mely nem volt mély, megtisztították és bekötözték. Megrendült és összezavarodott, csak annyit tudott kérdezni:

- Mit fognak veled csinálni?
- Mit gondolsz, mit csinálnak egy gyilkos erőszaktevővel? Megjutalmazták?
- kérdezte a bordélyvezető. – Kiherélik.
- De az én hibám volt – mondta Azak.
- A bordélyvezető csak bámult rá:
- Megbolondultál? Eridj haza inkább!

Visszament a szobába és gépiesen magára aggatta ruháit. Az ágyat nézte, ahol feküdtek. Az ablaknál állt, ahol Toddra állt. Visszagondolt, mikor először látta őt táncolni azon a versenyen, ahol először lett bajnok. „Elrontottam az életem”, gondolta, de nem tudta, hogy tegye helyre.

A segri társadalmi és kulturális intézményekben végment változás nem járt olyan katasztrofális következményekkel, mint amitől Merriment tartott. A változás lassan megy végbe, és iránya még nem tiszta. 93/1602-ben a Terhada Egyetem lehetővé tette a két szomszédos kastély férfiai számára, hogy diáknak jelentkezzenek, és három férfi élt is a lehetőséggel. A következő évtizedekben a legtöbb egyetem megnyitotta kapuit a férfiak előtt. Miután végeztek, a férfi diákok visszatértek kastélyukba, kivéve ha elhagyták a bolygót, mivel a helyi férfiak nem élhettek máshol, csak diákként az egyetemen vagy a kastélyban, egészen a Nyílt Kapu Törvényig, melyet 93/1662-ben fogadtak el.

Még a törvény elfogadása után is, a kastélyok zárva maradtak a nők előtt; és a férfiak kastélyból való kivándorlása sokkal lassabban történt, mint ahogy az intézkedés ellenzői gondolták. A társadalom alkalmazkodása a Nyílt Kapu Törvényhez lassú volt. Több térségben a férfiak földművelésre és építési munkára való képzése elért mérsékelt sikereket; a férfiak versengő csapatokban dolgoznak, elválasztva az őket irányító női cégektől. Az elmúlt években sok segri érkezett Hainra tanulás céljából – több férfi, mint nő, a továbbra is fennálló nemi egyenlőtlenség ellenére.

A következő önéletrajzi vázlat az egyik ilyen, különösképp érdekes férfitől származik, aki részese volt a Nyílt Kapu Törvényhez vezető eseményeknek.

MOBIL ARDAR DEZ ÖNÉLETRAJZI VÁZLATA

A 93-ik Ekumen ciklus 1641-ik évében születtem Rakedrben Segrin. Rakedr egy nyugodt, virágzó, konzervatív város volt, és engem a régi szokásos szerint neveltek, mint az anyaház dédelgetett kisfiát. Összesen tizenheten voltunk, nem számítva a konyhai személyzetet – a dédi, a két nagymama, a négy anya, a kilenc lány és én. Jól éltünk; a nők mind vezetők vagy szakmunkások voltak a rakedri fazekasműhelyben, mely a város vezető iparága volt. Ünnepnapijainkat pompa és jókedv jellemezte, a házat a talapzattól a tetőig Hillali-zászlókkal díszítettük, fantasztikus jelmezeket készítettünk a szüreti fesztiválra, és néhány hetente ünnepeltünk születésnapot ajándékokkal. Mint mondtam, dédelgettek, de úgy gondolom, mégsem kényeztettek el. Születésnapom nem volt nagyobb szabású, mint a nővéreimé, és ugyanúgy rohangászhattam és játszhattam, mintha csak lány lettem volna. Ugyanakkor mindig is tudtam, mint ahogy ők is, hogy anyáink másképp tartják rajtam szemüket; merengő, tartózkodó, majd ahogy öregedtem, szomorú tekintetüket.

Megerősítem után szülőanyám vagy az ő anyja minden tavasszal elvitt látogatási napon a Rakedr kastélyba. A park kapui, melyek csak egyedül engem engedtek be (halálra rémülve) megerősítem napján, most zárva maradtak, viszont kerek lépcsőket állítottak a park falaihoz. Felmásztam rájuk a városi kisfiúkkal, hogy helyet foglaljunk a park falán, párnákon, napellenzők alatt, hogy nézzük a bemutatott táncot, bikaviadalt, birkózást, és más sportokat a nagy játékmezőn a falakon belül. Anyáink odalent, kívül vártak ránk a nyilvános pálya lelátóján. Velünk együtt kastélyból származó férfiak és ifjak ültek, és elmagyarázták a játékok szabályait, rámutattak a tánc vagy a birkózás szépségeire, komolyan vettek minket, így fontosnak éreztük magunkat. Nagyon élveztem, de amint lemásztunk a falról és hazafelé indultunk, minden lepergett rólam, mintha levettem volna egy jelmezt, egy színdarabban játszott szerepet, és folytattam a munkát és játékot az anyaházban családommal, folytattam valódi életem.

Mikor tíz éves lettem, elmentem a Fiúk Kollégiumába a belvárosban. A kollégium negyven-ötven évvel azelőtt létesült, hogy átmenetet szolgáltasson az anyaházak és a kastély között, de aztán a növekvően reakciós kormányzás hatására a kastély nemrég megszüntette ezt a kezdeményezést. Fassaw uraság

megtiltotta embereinek, hogy bárhova elmenjenek a falon kívül, kivéve zárt kocsiban a bordélyba, ahonnan pirkadatkor vissza kellett térniük; így egy férfi se tudott a kollégiumban tanítani. A nők, akik megpróbálták elmondani, hogy mire számítsak, mikor belépek a kastélyba, nem sokkal többet tudtak, mint én. Akármilyen jó szándékúak voltak, leginkább megijesztettek és összezavartak. De a félelem és zavarodottság megfelelő felkészítők voltak.

Nem tudom leírni az elválasztás ceremóniáját. Egyszerűen nem megy. Akkoriban a férfiaknak ennyi előnye volt: tudták mit jelent a halál. A test halála előtt egyszer már mind meghaltak. Végigtekintettek már egész életükön, minden helyen és arcon, melyet szerettek, és elfordultak, mikor a kapu becsukódott.

Elválasztásom idején kis kastélyunk a „kollegiálisak” és a „hagyományőrzők” csoportjára oszlott, egy Ishog uraság rezsimjéből kivált liberális frakcióra és egy fiatalabb, erőteljesen konzervatív frakcióra. A szakadék már katasztrofálisan mély volt, mire én a kastélyba kerültem. Fassaw uraság uralma egyre durvábbá és ésszerűtlenebbé vált. Korrupció, brutalitás és kegyetlenség által kormányzott. Akik ott éltünk, mind megfertőződünk és elpusztultunk volna, ha nincs egy erős, állandó morális ellenállás, mely Ragaz és Kohadrat köré szerveződött, akik Ishog uraság védenecsei voltak. Ők ketten nyílt viszonyt folytattak; követőik közé tartozott minden homoszexuális a kastélyban, továbbá jó pár egyéb férfi és nagyobb fiú is.

Első napom és hónapom a Cserje hálóteremben örült szélsőségek között telt: félelem, gyűlölet, szégyen, mivel a nálam pár hónappal vagy évekkal idősebb fiúkat arra buzdították, hogy megalázzák és gyalázzák az újonnan érkezettet, hogy ezáltal férfit faragjanak belőlük – és kényelem, hála, szeretet, mivel azok a fiúk, akik a kollegiálisak befolyása alá kerültek, felajánlották titkos barátságukat és védelmüket. Segítettek a játékokban, és befogadtak ágyukba éjszaka, nem szex céljából, hanem hogy megvédjenek a szexuális zaklatóktól. Fassaw uraság ki nem állhatta a homoszexualitást, és visszaállította volna az érte járó halálbüntetést, ha a városi tanács engedélyezte volna. Bár Ragazt és Kohadratot nem merte büntetni, az idősebb fiúk közötti kölcsönös szerelmet bizarr és rémisztő fizikai csonkításokkal büntette – rojtosra vágott fülek, vörösén izzó fémgyűrűvel megbélyegzett ujjak.

Ugyanakkor az idősebb fiúkat arra biztatta, hogy férfiasságuk bizonyítása végett erőszakolják meg a tizenegy-tizenkét éveseket. Egyikünk sem úszta meg. Különösképp féltünk négy fiútól, tizenhét-tizennyolc évesek voltak, mikor odakerültem; kisuraknak hívták magukat. A hét több estéjén eljöttek a Cserje hálóterembe áldozatot választani, akit aztán csoportosan megerőszakoltak. A kollegiálisak úgy próbáltak védeni minket, hogy ágyukba parancsoltak, ahol sírtunk és hangosan ellenkeztünk, míg ők erőszakot színleltek, nevetve és gúnyolódva. Később, mikor sötét volt és némaság, cukorkával vigasztaltak minket, és ahogy idősebbek lettünk, néha kölcsönös szerelemmel, mely gyengéd és egyedülálló volt titkosságában.

A kastélyban nincs magánélet. Mikor ezt nőknek mondtam, akik a kastélybeli életről kérdeztek, azt hitték, megértene.

– Az anyaházban is mindenki megoszt mindent – mondták. – Állandóan egymás szobájában vagyunk. Soha nem vagy egyedül, csak ha egyedülálló női lakásban laksz. – A válaszom erre, hogy nagyon különbözik egymástól az anyaházak barátságossága a negyven ágyas, kivilágított kastélyi hálótermek hidegségétől és szándékos nyilvánosságától. A kastélyban nincs semmi személyes: csak titokban, csak csöndben. Nyeltük könnyeinket.

Felnőttem; erre büszke vagyok, és végtelenül hálás vagyok a fiúknak és férfiaknak, akik ezt lehetővé tették. Nem lettem öngyilkos, mint több másik fiú az évek folyamán, és lelkemet és tudatom sem kellett elpusztítanom, mint ahogy mások tették, hogy testük tovább élhessen. Köszönhetően a kollegiálisak anyai gondoskodásának – az ellenállásnak, ahogy magunkat neveztük –, felnőttem.

Miért mondok anyáit apai helyett? Mert az én világomban nem voltak apák. Csak urak. Nem ismertem sem az „apa”, sem az „apai” szavakat. Ragazra és Kohadratra mai napig mint anyáimra gondolok.

Fassaw az évekkel egyre eszelősebbé vált, és a kastély irányítása halálos szorítássá változott. A kisurak uralkodtak felettünk. Szerencséjükre erős volt főjáték csapatunk, Fassaw büszkesége, mely az első ligában tartott minket, és a kastély két bajnokára is állandó volt a kereslet a városi bordélyokban. Bármilyen, a városi tanács irányába intézett panaszt elvethettek, mondván, csak tipikus férfipanaszkodás, vagy az idegenek demoralizáló hatása. A Rakedr

kastélyon kívülről úgy tűnt, hogy minden rendben van. Nézzétek, milyen csodás csapatunk van! Nézzétek bajnok csődöreinket! A nőket több nem érdekelte.

Hogy hagyhattak magunkra minket? – a kérdés, mely minden segri fiúban megfogalmazódik. Hogy tudott itt hagyni? Nem tudja, hogy milyen rossz itt? Miért nem tudja? Nem akar tudni róla?

– Persze, hogy nem – mondta Ragaz, mikor önérzetes felháborodásom hevében megkerestem, mivel a városi tanács megtagadta petíciánk meghallgatását. – Persze, hogy nem akarnak tudni róla, hogy élünk. Miért nem jönnek be soha a kastélyokba? Igen, persze, mert mi nem engedjük be őket, de gondolod, hogy tényleg kívül tudnánk tartani őket, ha be akarnának jönni? Kedvesem, összejátszunk velük, hogy fenntartsuk azt látszatot és hazugságot, melyen társadalmunk alapul.

– Saját anyáink hagynak el minket – mondtam.

– Elhagynak? Ki etet minket, ki lát el ruhával, ki szállásol el, ki fizet minket? Végtelenen függünk tőlük. Ha egyszer függetlenítjük magunkat, akkor talán majd létrehozhatunk egy igazságon alapuló társadalmat.

A függetlenség volt a legmerészebb cél, amit el tudott képzelni. Mégis úgy gondolom, hogy ráérezett arra, amit már nem látott tisztán, a test zavaros, változtathatatlan álmára a kölcsönösségről.

Törekvésünk, hogy ügyünket a tanács elé tárjuk, csak a kastélyban éreztette hatását. Fassaw uraság veszélyeztetve érezte hatalmát. Pár napon belül a kisurak és csatlósai elfogták Ragazt, többszöri homoszexuális aktusok létesítésével és összeesküvéssel vádolták, és a kastély ura elítélte. Mindenkit a főpályára idéztek, hogy szemtanúi legyünk az ítélet végrehajtásának. A szívpanaszokkal küzdő ötvenéves férfit – húszas éveiben főjátékversenyző volt, és túlzásba vitte az edzést –, Ragazt meztelenül kikötözték egy padhoz, és a „hosszú urasággal”, egy ólomsúlyokkal töltött bőrcsővel verték. Berhed kisúr, aki a verést végezte, többször rásújtott fejére, veséjére és nemi szervére. Ragaz egy-két órával később meghalt a gyengélkedőn.

A rakedri zendülés azon az éjszakán történt meg. Kohadrat, aki öregebb volt, mint Ragaz, és teljesen összetört elvesztésétől, nem tudott sem megfékezni, sem irányítani minket. Egy valódi ellenállásról álmódott, mely

kitartó és békés, mellyel szemben a kisurak idővel felőrlődnek. Egészen eddig mi is ezt az elképzelést követtük. Ám ekkor lemondtunk róla. Félretettük az igazságot, és fegyvereket ragadtunk.

– Ki mint játszik, úgy nyer – mondta Kohadrat, de ezt már túl sokszor hallottuk. Nem voltunk hajlandóak tovább játszani a türelemjátékot. Nyernünk kellett, egyszer és mindenkorra.

És nyertünk is. Győzedelmeskedtünk. Fassaw uraságot, a kisurakat és csatlósaikat lemészároltuk, mire a rendőrség a kapuhoz ért.

Emlékszem, ahogy azok a kemény nők közöttünk járkáltak, bámulták a kastély szobáit, melyeket még soha nem látták, bámulták a megcsonkított, kibelezett, kasztrált és lefejezett testeket – Berhed kisurat, aki a padlóhoz lett szögelve, torkán lenyomva a „hosszú uraság” –, minket, a lázadókat, a győzteseket, véres kezünket és dacos arcunkat – Kohadratot, akit vezetőnként és szóvivőnként állítottunk magunk elé.

Csendben állt. Könnyeivel küszködött.

A nők közelebb húzódtak egymáshoz, puskáikat szorongatták, és körbe-körbe tekintettek. Meg voltak döbbenve, örültek véltek minket. Teljes értetlenségük végül beszédre készítette egyikünket, egy fiatalembert, Tarskot, aki még viselte a gyűrűt, melyet vörösén izzva erőltettek ujjára.

– Megölték Ragaszt – mondta. – Örültek voltak. Nézzétek. – És felemelte megnyomorított kezét.

A rendőrosztog vezetője kis szünet után szólalt meg:

– Senki nem megy sehova, amíg ezt ki nem vizsgáljuk. – És kivezényelte nőit a kastélyból, ki a parkból, bezárták az ajtót, és magunkra hagytak minket győzelmünkkel.

Természetesen a rakedri zendülés tárgyalásait és ítéleteit végig közvetítették, és azóta számtalan vita és tanulmány tárgyát képezte. Az én szerepem Tattiddi kisúr meggyilkolása volt. Hárman támadtunk rá, és gyakorló botokkal halálra vertük a tornateremben, ahol bekerítettük.

Amint játszottunk, úgy nyertünk.

Nem büntettek meg minket. Több kastélyból küldtek férfiakat, hogy kormányt alakítsanak a Rakedr kastélyban. Eleget hallottak Fassaw viselkedéséről, hogy megértsék a lázadás okait, de még a legliberálisabbak

megvetése is teljes volt irányunkba. Nem férfiakként kezeltek minket, hanem mint irracionális, felelőtlen állatokat, megszelídíthetetlen marhákat. Ha beszéltünk, nem válaszoltak.

Nem tudom, meddig bírtuk volna a szégyen hideg uralmát. Két hónappal a zendülés után a Világtanács elfogadta a Nyitott Kapu Törvényt. Azt mondogattuk egymásnak, hogy ez a mi győzelmünk, hogy mi tettük ezt lehetővé. Egyikünk sem hitte el. Azt mondogattuk egymásnak, hogy szabadok vagyunk. A történelem folyamán először, ha egy férfi el akarta hagyni a kastélyt, kísétálhatott a kapun. Szabadok voltunk!

Mi történik a férfiakkal a kapun kívül? Ezen senki nem gondolkozott el.

Én is azok között voltam, akik a törvény hatályba lépésének napján kísétáltak a kapun. Tizenegyen sétáltunk be a városba. Több, nem Rakedrből származó férfi ment egyik-másik bordélyba, azt remélve, hogy ottmaradhatnak; nem volt máshova menniük. Hotelek és szállók természetesen nem fogadtak be férfiakat. Mi, akik a városban nőttünk fel, anyaházainkba mentünk.

Milyen visszatérni a halálból? Nem egyszerű. Nem annak, aki visszatér, sem övéinek. A hely, melyet korábban betöltött a világban, bezárult, megszűnt, megtelt a felgyülemlett változással, megszokással és mások cselekedeteivel és szükségleteivel. Felváltották. A halálból csak szellemként lehet visszatérni: nincs már hely számára.

Sem én, sem a családom nem értette ezt meg először. Olyan bizakodva tértem vissza hozzájuk huszonegy évesen, mintha még mindig az a tizenegy éves lettem volna, aki elhagyta őket, és ők tárt karokkal fogadták gyermeküket. De nem léteztem. Ki voltam én?

Sokáig, hónapokig rejtőztünk anyaházainkban, mi menekültek. A más városokból származó férfiak mind hazamentek, általában utazó csapatokhoz bekönyörögve magukat. Rakedrben heten-nyolcan voltunk, de alig találkoztunk. A férfiaknak nem volt helye az utcán, évszázadokig az utcán egyedül tartózkodó férfit azonnal letartóztatták. Ha kimentünk, a nők elfutottak, vagy jelentettek minket, vagy körbevettek és megfenyegettek:

– Menj vissza a kastélyba, oda tartozol! Menj vissza a bordélyba, oda tartozol! Tűnés a városunkból!

Semmirekellőnek neveztek minket, és valóban, nem volt munkánk, nem volt semmilyen szerepünk a közösségben. A bordélyok nem fogadták el szolgáltatásunk, mivel a kastély nem garantálta egészségünk és jó magaviseletünk.

Ez volt szabadságunk: szellemek voltunk, hasztalan, ijedt, ijesztő behatolók, árnyékok az élet peremére szorulva. Figyeltük, ahogy az élet alakult körülöttünk – munka, szerelem, terhesség, gyereknevelés, vásárlás és költés, alkotás és formálás, kormányzás és kalandozás – a nők világa, a fényes, teljes, valódi világ –, melyben nem volt hely számunkra. Mi csak a játékhoz és egymás elpusztításához értettünk.

Anyáim és nővéreim sokat törték fejüket, tudom jól, hogy helyet és értelmet találjanak számomra nyüzsgő és dolgos háztartásukban. Már születésem előtt óta két öreg bentlakásos szakács vezette a konyhát, így a főzés, az egyetlen gyakorlati képesség, melyre megtanítottak a kastélyban, fölösleges volt. Találtak számomra háztartási teendőket, de mind mondvacsinált munka volt, és ezt mindannyian tudtuk. Kész voltam vigyázni a kicsikre, de az egyik nagymama féltékenyen őrizte ezt a kiváltságot, és több nővérem felesége ellenezte, hogy egy férfi érjen gyerekükhöz. Pado nővérem felvetette, hogy lehetnék fazekastanonc; én kaptam a lehetőségen, de a fazekasműhely vezetői, hosszú megbeszélés után nem tudtak beleegyezni, hogy férfiakat alkalmazzanak. Hormonjai megbízhatatlanná teszik a férfi dolgozót, a női dolgozók kényelmetlenül éreznék magukat, és így tovább.

Természetesen a holohírek javaslatokkal és vitákkal voltak tele, és szónoklatokkal a Nyitott Kapu Törvény előre nem látható következményeiről, a férfiak helyénvaló kezeléséről, a férfiképességekről és korlátokról, a nemről, mint végzetről. A Nyitott Kapu politikával szembeni érzelmek nagyon erősek voltak, és úgy tűnt, hogy ahányszor csak holót néztem, mindig volt egy nő, aki baljóslatúan beszélt a férfiak örökletes erőszakosságáról és felelőtlenségéről, biológiai alkalmatlanságáról, hogy részt vegyenek a társadalmi és politikai döntéshozásban. Gyakran férfiak szájából hangzott el ugyanez. Az új törvénnyel szembeni ellenzék maga mögött tudhatta kastélyokban található konzervatívok buzgó támogatását, akik ékesszólóan érveltek a kapuk bezárása

és a férfiak megfelelő helyükre való visszatérése mellett, ahol a játékok és bordélyok igaz és férfias dicsőségében részesülhetnek.

A dicsőség engem nem vonzott, a Rakedr kastélyban töltött évek után már maga a szó is a degradáció szinonimájává vált számomra. Kritizáltam a játékokat és a versenyeket, ami zavarba ejtette családom nagy részét, akik szerették a főjátékot és a birkózást nézni, és csak azért panaszkodtak, mert a legtöbb csapat teljesítménye romlott a kapuk megnyitása óta. Kritizáltam a bordélyokat is, ahol, mint mondtam, a férfiakat mint jószágokat használják, mint bikákat, nem mint emberi lényeket. Nem lennék képes még egyszer elmenni oda.

– De kedves fiam – mondta anyám végül egy este, mikor kettesben maradtunk –, hajadon módjára akarod leélni a hátralévő életed?

– Remélem, nem – mondtam.

– Akkor...?

– Meg akarok házasodni.

Anyám szemei elkerekedtek. Kis gondolkozás után mondta: – Egy férfival.

– Nem. Egy nővel. Normális, átlagos házasságot akarok. Szeretnék egy feleséget, és feleség akarok lenni.

Megdöbbentette az ötlet, de megpróbálta befogadni. Homlokráncolva törte a fejét.

– Csak annyit tesz – mondtam, mivel hosszú ideje nem volt más dolgom, csak gondolkozni –, hogy együtt élnénk, mint bármelyik másik házaspár. Létrehoznánk saját lányházunkat, és hűségesek lennénk egymáshoz, és ha gyerekünk születik, akkor én is a szerelemánya lennék. Nincs akadálya, hogy ez működjön.

– Nem is tudom, én ilyenről még nem hallottam – mondta gyengéd és eszes anyám, aki soha nem szeretett nemet mondani nekem. – És ehhez egy nőt is kell találnod, tudod?

– Tudom – mondtam mogorván.

– Az a baj, hogy nem könnyű számodra új emberekkel megismerkedni – mondta. – Talán ha elmennél a bordélyba...? Szerintem az anyaház ugyanúgy vállalhat érted felelősséget, mint a kastély. Megpróbálhatnánk?

De én szenvedélyesen ellenkeztem. Mivel nem voltam Fassaw talpnyalója, ezért ritkán engedtek a bordélyba, és az a néhány élményem is kellemetlen volt. Fiatalon, tapasztalatlanul és ajánlás nélkül az idősebb nők választottak engem, mint játékszert. Gyakorlottan izgattak fel, ami számomra megszégyenítő és dühítő volt. Babusgattak és borraivalót hagytak, mikor elmentek. Profi, gépies izgatásuk és leereszkedő hűvösségük érdektelennek tűnt számomra kastélybeli védelmező szeretőim gyengédsége után. Mégis, a nők testileg úgy vonzottak, ahogy férfiak sohasem; nővéreim és feleségeik gyönyörű testeik, melyeket állandóan láttam magam körül, ruhában vagy meztelenül, ártatlanul vagy érzékenyen; a női test csodálatos nehézsége és ereje és puhasága folyamatos izgalomban tartott. Minden éjszaka maszturbáltam, és arról fantáziáltam, hogy a nővéreimet tartom karomban. Kibírhatatlan volt. Megint szellem voltam, haragos és vágyakozó beteljesületlenség az elérhetetlen vágyak között.

Kezdtém azt hinni, hogy kénytelen leszek visszamenni a kastélyba. Mély depresszióba zuhantam, tehetetlenségbe, az elme hűvös sötétségébe.

Aggódó, szerető, elfoglalt családom nem tudta, hogy mit tehetnek értek. Azt hiszem legtöbbjük szíve mélyén úgy érezte, hogy legjobb lenne, ha visszamennék a kastélyba.

Egy délután Pado nővérem, akihez a legközelebb álltam gyermekként, bejött a szobámba; a padlás egy sarkát kialakították a számomra, így legalább volt saját kuckóm. Akkorra állandósult letargiámban talált rám, épp az ágyon feküdtem tétlenül. Beviharzott, és azzal az érzéketlenséggel, melyet a nők gyakran tanúsítanak hangulatok és jelek irányába, lerogyott az ágy lábához, és azt mondta:

– Tudod, hogy itt van egy férfi az Ekumentól?

Megvontam a vállam és lehunytam a szemem. Nemi erőszakról álmodoztam. Félttem tőle.

Egy külvilágról beszélt, aki épp Rakedrben tartózkodott, hogy a zendülést tanulmányozza.

– Az ellenállással akar beszélni – mondta nővérem. – Veletek. A férfiakkal, akik megnyitották a kapukat. Azt mondja, hogy nem vagytok hajlandóak előjönni, mintha szégyellnétek a hősiességet.

– Hősök! – mondtam. Nyelvemen ez a szó nőnemű. Az eposzok féltörténelmi, félisten hőseire utal.

– Azok vagytok – mondta Pado, izgatottság szűrődött át szokásos közönyén. – Vállaltátok a felelősséget egy nagy tettért. Talán rosszul cselekedtetek, de Sassume is rosszul cselekedett az *Emmo alapításában*, nem igaz? Hagyta, hogy megöljék Faradrot. Mégis hős volt. Vállalta a felelősséget. Mint ahogy te is. Beszélned kellene az idegennel. Mondd el neki, hogy mi történt! Senki nem tudja, hogy valójában mi történt a kastélyban. Tartozol nekünk ezzel a történettel.

Ez egy erőteljes kifejezésnek számít nálunk. „Az elhallgatott történet szüli a hazugságot”, tartja a mondás. Bármilyen említésre érdemes cselekedet végrehajtója szó szerint felel tettéért a közösség előtt.

– Akkor miért az idegennek mondjam el? – mondtam, tétlenségemet védelmezve.

– Mivel ő figyelni fog rád – mondta nővérem szárazon. – Mi túl elfoglaltak vagyunk.

Teljesen igaza volt. Pado egy ajtót látott számomra, melyet kinyitott, nekem épp annyi erőm és akaratom maradt, hogy belépjek rajta.

Noem mobil egy negyvenes éveiben járó férfi volt, aki pár évszázaddal korábban született Terrán, Hainon tanult, és sokat utazott; egy kis, sárgásbarna szemű, fürgé tekintetű ember, akivel könnyen szót lehetett érteni. Számomra egyáltalán nem tűnt férfiasnak először; állandóan azt hittem, hogy igazából nő, mivel úgy viselkedett. Egyből rátért a tárgyra mindaz a manőverezés és tekintélyérvényesítés vagy pozícióért való küzdelem nélkül, amit társadalmam férfiai kötelezőnek éreznek más férfiakkal létesített bármilyen kapcsolatban. Olyan férfiakhöz voltam szokva, akik óvatosak, indirektek és versengők voltak. Noem a nőkhöz hasonlóan egyenes és fogékony volt. Az egyik legkulturáltabb és leghatalmasabb volt bármely nő és férfi között, akiket ismertem, Ragaszt is beleértve. Tekintélye valóban hatalmas volt, de soha nem állt fel rá. Inkább ráült kényelmesen, és téged is odahívott, hogy ülj le vele.

Én voltam az első a rakedri zendülők közül, aki előjött, és elmondta történetünket neki. Engedélyemmel felvette, és felhasználta a stabiloknak társadalmunk állapotáról készített jelentéséhez, „A segrik ügye”, ahogy ő

nevezte. Egy órát tett ki, mikor először meséltem el a zendülést. Azt hittem, kész vagyok. Akkor még nem tudtam, hogy a tanulás, megértés és minden történet meghallgatása utáni végtelen vágy jellemzi az Ekumen mobiljait. Noem kérdéseket tett fel, én válaszoltam, ő spekulált és következtetett, én helyesbítettem, ő részleteket akart, én megadtam őket – meséltem a zendülésről, a megelőző évekről, a kastély férfairól, a város nőiről, népemről, életemről – apránként, darabonként, töredezetten, teljesen össze-vissza. Egy hónapig minden nap beszéltem Noemmel. Megtanultam, hogy a történetnek nincs eleje, és egy történetnek sincs vége. A történet mindig össze-vissza, mindig csak kifejtés. Hogy a történet sohasem igaz, de hogy a hazugság tényleg a csend gyermeke.

A hónap végére megszerettem Noemet, bíztam benne, és természetesen függtem tőle. A vele való beszélgetés lett létem értelme. Szembe kellett nézmem a ténnyel, hogy már nem sokáig marad Rakedrben. Meg kellett tanulnom meglenni nélküle. De hogy? Pusztá létezésével bizonyította, hogy igenis van mit tennie, van hogyan élnie a férfiaknak, de hogy találhatom meg ezeket?

Teljesen tisztában volt helyzetemmel, és nem hagyta, hogy visszazuhanjak a félelem letargiájába, nem hagyta, hogy elhallgassak. Lehetetlen kérdéseket tett fel:

– Mi lennél, ha bármi lehetnél? – kérdezte a kérdést, amit kisgyerekek szoktak feltenni egymásnak.

Szenvedélyesen vágta rá a választ:

– Egy feleség!

Ismerem már az árnyat, ami átfutott arcán. Fürge, kedves tekintetét rám emelte, elnézett, majd újra rám nézett.

– Családot akarok alapítani – mondtam. – Nem anyámék házában lakni, ahol én vagyok a gyerek. Feleség, feleségek, gyerek, anyának lenni. Életet akarok, nem játékokat.

– Nem tudsz gyermeket kihordani – mondta finoman.

– De attól még lehetek az anyja!

– Nálunk nőnemű ez a szó – mondta. – A ti verziótok jobban tetszik. De azt mondd meg, Ardar, hogy mennyi esélyed van a házasságra, hogy találsz egy nőt, aki hajlandó elvenni egy férfit? Ilyenre még nincs itt példa, nem igaz?

Legjobb tudomásom szerint nemet kellett mondanom.

– Biztos vagyok benne, hogy előbb vagy utóbb meg fog történni – mondta (bizonyosságai mindig bizonytalanok voltak). – De kezdetben a személyes ára magas lesz. A társadalom rosszallása ellenében létrejött kapcsolatok hatalmas nyomásnak vannak kitéve; hajlamosak védekezővé, túl intenzívvé és békétlenné válni. Nincs terük növekedni.

– Tér! – mondtam. Majd megpróbáltam elmondani neki, hogy mennyire nincs tér a világomban, hogy nincs levegő.

Rámnézett, az orrát vakarta, majd elnevette magát.

– Tudod, a galaxisban van tér bőven – mondta.

– Úgy gondolod... Talán... Az Ekumen... – Azt sem tudtam, hogy milyen kérdéseket akarok feltenni. Noem tudta. Megfontoltan és részletekbe menően kezdett el válaszolni. Idáig az oktatásom annyira korlátozott volt, még saját népemhez képest is, hogy először két-három évig egyetemre kellene járnom, hogy felkészüljek egy olyan külvilági intézményre, mint például az ekumenikus iskolák Hainon. Természetesen, folytatta, hogy hova megyek és milyen oktatást választok, az érdeklődésemtől függ, amihez először egyetemre kell mennem, hogy egyáltalán rájőjjek, mi az, ami érdekelhet, mivel sem gyerekkori iskolázásom, sem a kastélybeli képzésem nem igazán nyújtott érdeklődési lehetőségeket. A számomra felkínált lehetőségek hihetetlenül korlátozottak voltak, és sem egy átlagos ember igényeit, sem társadalmam igényeit nem elégítették ki. Így a Nyitott Kapu Törvény ahelyett, hogy szabaddá tett volna, „elszívta a levegőt, és légüres térben hagyott”, mondta Noem, egy másik bolygóról származó költőt idézve. Teljesen megszedültem. – A Hagka Egyetem viszonylag közel van Rakedrhez – mondta Noem –, soha nem gondoltál rá, hogy jelentkezsz? Még ha csak azért is, hogy elmenekülj a kastélyod rémségei elől?

Megráztam a fejem.

– Fassaw uraság mindig elpusztította a jelentkezési íveket, mikor megérkeztek irodájába. Ha bármelyikünk megpróbált volna jelentkezni...

– Megbüntettek volna. Megkínoztak volna, gondolom. Igen. Nos, azt a keveset figyelembe véve, amit egyetemeitekről tudok, azt hiszem, ott jobb életed lenne, mint itt, bár nem teljesen kellemes. Dolgoznod kell majd, és lesz

helyed; de elhanyagoltnak és alárendeltnek fogod érezni magad. Még a magasan képzett, felvilágosult nőknek is nehezebbre esik a férfiakat szellemileg egyenrangú félként elfogadni. Hidd el, magam is megtapasztaltam. És mivel téged arra tanítottak a kastélyban, hogy versengj, hogy kitűnj, így lehet, nehezedre fog esni olyan emberek között lenni, akik vagy képtelennek találnak a kitűnőségre, vagy akik számára a versengés és a győzelem vagy veszteség teljesen érdektelenek. De kizárólag ott fogsz lélegzethez jutni.

Noem beajánlott engem azoknál a nőknél, akiket ismert a Hagka Egyetemről, és felvettek próbaidőre. Családom boldogan állta tandíjamat. Én voltam az első közülünk, aki egyetemre járt, és nagyon büszkék voltak rám.

Ahogy Noem megjósolta, nem volt mindig könnyű, de elég férfi járt oda ahhoz, hogy barátokra leljek, és ne bénítson meg az anyaház elszigeteltsége. Később felbátorodtam, és nő diákokkal is kötöttem barátságokat, akik közül sokan elfogulatlanok és barátságosak voltak. Harmadik évemben lassan és óvatosan szerelembe estem az egyikkel. Nem működött túl jól a dolog, és nem is tartott túl sokáig, de mindkettőnk számára felszabadító élmény volt; felszabadultunk a tévhit alól, hogy a közöttünk lévő kommunikáció és kapcsolat csak szexuális lehet, hogy egy felnőtt nő és férfi csak nemi szerveik útján tudnak egymással érintkezni. Emadr legalább annyira megvetette a bordélyok szakszerűségét, mint én, és szerelmeskedésünk mindig félénk és rövid volt. Igazi jelentősége nem a vágyak beteljesülés volt, hanem hogy bizonyítottuk egymás iránti bizalmunkat. Szenvedélyünket akkor engedték igazán szabadon, mikor egymás mellett fekvé beszélgettünk, elmeséltük egymásnak életünket, hogy éreztünk férfiak és nők iránt, és egymás és magunk iránt, hogy mik a rémálmaink, és hogy mik az álmaink. Vég nélkül beszélgettünk, olyan bensőséges viszony alakult ki közöttünk, melyet életem végéig éltetni és tisztelni fogok, két fiatal lélek bontogatta szárnyait, együtt repültünk, nem sokáig, de magasan. Az első repülés a legmagasabb.

Emadr kétszáz éve halott; Segrin maradt, beházasodott egy anyaházba, szült két gyereket, tanított a Hagkán, és hetven évesen meghalt. Jártam Hainon, az ekumenikus iskolákban, és később Werelen és Yeowen mobilként; feljegyzéseim itt véget érnek. Életem jegyzetét a kérvényhez írtam, hogy visszatérhessek Segrire, mint az Ekumen mobilja. Nagyon szeretnék saját

népem között élni, megfejtani, hogy kik ők, most hogy legalább magamról tudom, bizonytalan bizonyossággal, hogy ki vagyok.

fordította Küry Miklós

Lábjegyzetek

C. C. Finlay

¹ *A Közös Vizsgálóbizottság jelentése* (Washington DC, 2027), 2–3. old.

² De az is lehet, hogy január 6-án. Mivel számos bizonyítékot megsemmisítettek, a bizonyítás lehetetlenné vált. Lásd: *Jelentés*, 342–64. old.

³ Willem Redmond e-mailje Stephanie Werks részére, 2019. január 8. 11:07, nyugati parti idő (PST) szerint. Tárgy: még egy dolog. A levelezést a *Jelentésben* gyűjtötték össze, 2. sz. függelék, Vonatkozó dokumentumok.

⁴ Werks e-mailje Beverly Dohnt (és 79 egyéb címzett) részére, 2019. január 8., 11:21 PST, Tárgy: Fwd: még egy dolog.

⁵ U.ott., 2019. január 8., 11:45 PST, Tárgy: Hoppá! 😊

⁶ Továbbra is nehéz megmagyarázni, hogy a fertőzések és a kitörés között miért telt el két-három hét. A teljes anyagot lásd: James Skapt: *Mi történt valójában?* (London, 2022).

⁷ Connor DeSilva: *A katasztrófa evolúciója* (St. Louis, 2041). A Kansas állambeli Overbrookban január 30-án történt jóval híresebb kitörést ma már másodlagos eseménynek tartjuk.

⁸ Ezek a hatások lemásolták vagy utánozták a nanoideggyógyszerek első generációját. „Az agy helyreállítása: különszám”, *Nanotudomány*, 28. szám, (2017).

⁹ Technikai leírásért lásd: Madhu Mantri: „Rovarhormon-biztosítások szubsztituált ciklohexán tengelyeknél”, in: *A 26. Nemzetközi Jövőkutató Alapítvány Jegyzőkönyve*, 2018.

¹⁰ A meghatározó szakemberek egy része ezt továbbra sem fogadja el, hiszen a mechanizmust nem sikerült reprodukálni. Heather Malvey egy alternatív paradigmát ismertet *Az ostobák összeesküvése* c. művében (Carbondale, 2039).

¹¹ Malvey, 165–82. old. Az Amerikai Járványügyi Központ még egy teljes évig ragaszkodott a vírus-hipotézishez.

¹² Ha tényleg ez volt a helyzet, akkor az előzetes kutatásokat már el is végezték. Russell Sinnot, Xi Han, et al, „Enzimfehérjék in vivo evolúciója speciális katalitikus célokra.” *Nanotudomány*, 26. szám, 64–74 old. (2015).

¹³ Hafiz Tuzum, Wade Langer, H.M. de Heer, „A hippokampusz deformációja tenyésztett szerves processzorok hatására”, *Nature*, 2017. március 28., 1922–1925. old.

¹⁴ Az egyéb tünetek között megtalálhatjuk a képasszociációs készség súlyos romlását és az idegen akcentus-szindrómát, bár a bizonyítékok többsége anekdotikus. Lásd: Sinclair Roberts „Túl az anterograd amnézián: kísérlet a hatás felbecsülésére”. *Agykutatás*, 46. szám, 264–297 old. (2024).

¹⁵ Ennél sokkal átjárhatóbb karanténokat állítottak fel Amszterdamban, Újdelhiben, Kuangtungban és egyéb városokban.

¹⁶ A sterilizációs technikákkal kapcsolatos részletes tanulmányért lásd: Juan Morales és Shirley Hadlock: *A halál Szilíciumvölgye*, (Burlington, 2031), 3–5. fejezetek.

¹⁷ Az egyértelmű szabályozás hiánya más kormányok helyzetét is instabillá tette és végül több hatalomváltáshoz is vezetett. Evan N. Fier, *A nem várt forradalom: kormány határok nélkül, 2019-2023*. (ieBooks, 2039), 79–121. old.

¹⁸ Ezt Redmond eleinte tagadta. Interjúátirat, CNN, Special Report, cnn.news, 2019. február 2., archívum.

¹⁹ Ez az analízis Benn-Reich multinacionális döntéshozatali modelljén alapszik. Lásd: Sumiko Saito „A csendes-óceáni térség irányításának új kultúrája”, *Vállalati antropológia*, 3. kötet 2. szám (2011), 223–35. old.

²⁰ Wei Ling, Anya Soboskey, et al. „Van egy kis gond: a vállalati döntésképtelenség esettanulmánya”, *Vállalati antropológia*, 15. kötet, 1 szám (2023), 1–37. old.

²¹ Werks, sajtóközlemény, 2019 február 3., in: *Jelentés*, 3. sz. függelék. Werks egészen a haláláig ragaszkodott ehhez az állításához, de korábbi asszisztensét soha nem találták meg és így nem is hallgatták ki.

²² Az ellenséges felvásárlás már az előző hónap során befejeződött. Úgy tűnik, hogy a fertőzést inkább a cég ázsiai és orosz vetélytársainak szánták. Lásd Morales és Hadlock, 179–181. old.

²³ Redmond, Werks és Sundeep-ügy (U.S. kontra Belgium), 2029, Nemzetközi törvényszéki eljárás (július 1.). Wawn bíró különvéleménye.

²⁴ Az először közzétett becslések azért voltak magasak, mert sok eltűntet halottnak gondoltak. Később csökkentették ezeket a számokat.

²⁵ A rövid- és hosszú távú halálózásra vonatkozó becslésekkel kapcsolatban lásd: *Jelentés*, 7–16. old. és 4. sz. függelék; illetve Stanley Lamb-Stirling, „Az idegrendszer Hirosimája: 25 évvel később”, worldreport.news, 2044. január 11., archívum.

²⁶ Victor Skilliman: *Agyelszívás*, (Boulder, 2029), 59–83. old. Jelentős eltérés figyelhető meg a Genfi jegyzék és a privát, non-profit „Állítsuk meg az örületet” áldozatlistája között.

²⁷ Idézet a „Még tizenhét ok, amiért nem felejthetünk” című verséből, *Művészi reakciók*, gyűjtötte Ella Hynde, the-hynde-site.arts, 2020, archívum. Íme a teljes vers, abban a formában, ahogy megtalálható a Tsuibo-kertben álló emlékművön:

XIII.

*Mert mi is láttuk a feldöntött széket,
széthányt lapokat, a ledőlt térelválasztót
Mert gyorsan félreálltunk, félve,
Mikor elfutottak idegen önmaguk előtt.
Szemét lebeg a folyón, országutak szélén,
Polisztiroolhab-fehér csontok a barna avaron.
Néhányuknak, néhányuknak, még ennyi sem,
Elragadtatás trombiták és megváltás nélkül.*

fordította Cs. Szabó Sándor

Utószó

Az SFmag hétköznapi frissülő online magazin, amely több művészeti ág – irodalom, film, képzőművészet – spekulatív témájú alkotásaival foglalkozik. A „spekulatív művészet” kifejezést gyűjtőfogalomként használjuk, amely magában foglalja a sci-fit, a fantasy-t, a mágikus realizmust, a cyberpunkot, a horrort és számos egyéb alzsánert. Számunkra a spekulatív művészet olyan látás- és kifejezésmódot jelent, amely a fantasztikus, a szürreális és az abszurd eszközeivel mond el valami fontosat rólunk és környezetünkről. A spekulatív művészet elgondolkodtat, új és szokatlan szemszögből mutatja meg a régit és a frisset egyaránt: megérteti velünk azt a világot, amiben élünk és mesél arról, ami még csak lehetséges.

Amikor 2010 novemberében szerkesztők, fordítók, írók és olvasók összefogásának eredményeként az SFmag elindult, céljaink között szerepelt a kortárs science fiction és fantasy irodalom bemutatása – és ehhez az ismertető, kedvcsináló mellett a novellák is hozzátartoztak. Az elmúlt évben igyekeztünk minél változatosabb írásokat közölni a világ minden tájáról és hazai szerzők tollából is. Megkerestük a fantasztikum felfutó csillagait és a klasszikusokat egyaránt, és felkutattuk a 2011-es Hugo-díjra és World Fantasy díjra jelölt novellák íróit is. A magyar novellák között az eredeti és különleges hangokat kerestük.

Az első évad novelláit gyűjtöttük most össze ingyenes, születésnapi antológiánkban, és reméljük, hogy mindenki megtalálja benne azokat az írásokat, amelyek meglepik és elgondolkodtatják.

Köszönjük Önöknek, hogy ez alatt az év alatt velünk voltak, olvasták, véleményezték és megosztották cikkeinket. Köszönjük a kapott támogatást, és bízunk benne, hogy még sokáig elkísérnek bennünket.

Mivel az SFmagot teljes mértékben önkéntes munka működteti, köszönettel fogadunk mindenfajta segítséget és visszajelzést. Ha támogatni kívánja a magazint, az impresszumunkban megtalálja PayPal donációs gombunkat.

Véleményével az sfmaghun@gmail.com címen segítheti a munkákat, és ide várjuk a magyar szerzők műveit is.

Az antológia forrásmegjelöléssel és az SFmag URL címének feltüntetésével szabadon terjeszthető. Küldjék el fantasztikumot kedvelő barátaiknak, családtagjaiknak és ismerőseiknek!

Fogadják szeretettel az SFmag születésnap ajándékát!

Budapest, 2011. november 26.

Kleinheincz Csilla

szerkesztő

<http://sfmag.hu/>

Kötetünk szerzőiről

Juhász Viktor

Juhász Viktor írásai 1997 óta jelennek meg magazinokban és antológiákban; műfaja általában fantasy, sf vagy modern fantasztikus bármi. A hagyományoknak behódolva álnéven két fantasy kalandregény is írt. Több mint tíz éve fordít könyveket magyarra, jelenleg játéktervező és angol nyelvű szövegíró egy számítógépes játékokban utazó cégnél. Az endless.hu egyik alapítója, az sfmag.hu munkatársa. Egyéb információ: [bibliográfia](#) és más.

Lavie Tidhar

Lavie Tidhar szerzője a *HebrewPunk* (2007) novelláskötetnek, az *An Occupation of Angels* (2005) és *Cloud Permutations* (2009) című kisregényeknek. Nir Yanivval közös regénye, a *The Tel Aviv Dossier* 2009-ben jelent meg, első önálló regényét, a *The Bookman*-t idén adta ki az Angry Robot. Lavie szerkeszti az *Apex Book of World SF* antológiaköteteket, és a World SF News Blog szerkesztője.

Jakob Schmidt

Jakob Schmidt 1978-as születésű német író, műfordító. Számos novellája jelent meg különböző antológiákban és folyóiratokban, fordított többek között David Manusektől és Kim Stanley Robinsontól. Munkásságára nagy hatással van Lovecraft életműve. Alapító tagja a Schlotzen & Kloben írói alkotóműhelynek. Blogjai a <http://jakob.blogspot.de> és a <http://jakob-schmidt.blogspot.com/> címen olvashatók, előbbi német, utóbbi angol nyelvű.

Csupor Béla

Csupor Béla 2005 óta publikál különböző nyomtatott kiadványok hasábjain, illetve az interneten. A tudományos-fantasztikum a kedvenc területe, de néhány novella erejéig kirándult már a mágikus realizmus témakörébe is. Tagja és egy időben elnökhelyettese volt az AVANA Egyesületnek, s itt-ott

felbukkant a magyar SF különböző területein. Jelenleg tanít és webfejlesztéssel foglalkozik.

Cat Rambo

Cat Rambo Amerika északnyugati partján él és ír. Művei olyan magazinokban jelentek meg, mint az Asimov's, a Tor.com és a Weird tales. Novelláskötete, az *Eyes Like Sky and Coal and Moonlight* 2010-ben az Endeavour Award döntőse volt. További információk a műveiről a honlapján található:

<http://www.kittywumpus.net>

Horváth Norbert

Horváth Norbert 1974-ben született és tizenöt éve fordít, hiába próbál megszabadulni a szakmától. Emellett gyakran publikált kritikákat és ismertetőket az rpg.hu hasábjain. Robin Hobb és az *Elveszett próféciák* után megpróbálkozott a televíziózással, de végül Orson Scott Card *Teremtő Alvin* ciklusánál kötött ki. Ezután filmkészítésre szövögetett terveket, de valahogy mindig egy számítógépes játék lokalizációja lett belőle, aminek köszönhetően három évig Madridban élt. Azért vett egy jó fényképezőgépet, és hobbiból fotózik. Pár év *FIFA*, *Need for Speed* és *Command & Conquer* után újra hazatért, és ha nem elég óvatos, megint a műfordításoknál fog kikötni. Ez a novella tíz évvel ezelőtt, egy írókörös feladatra született hirtelen felindulásból, de azóta már kigyógyult belőle. Fejben már többször leforgatta.

Tobias S. Buckell

Tobias S. Buckell karibi születésű író, aki Grenadában, a Brit Virgin-szigeteken és az Amerikai Virgin-szigeteken nőtt fel. Mintegy 50 novellája jelent meg különféle magazinokban és antológiákban. Négy regénye jelent meg, küztük a New York Times bestseller listájára is felkerült *Halo: The Cole Protocol*, következő regénye, az *Arctic Rising*, 2012-ben várható. A novella eredetileg a *Whispers From The Cotton Tree Root: Caribbean Fabulist Fiction* kötetben jelent meg, szerkesztette Nalo Hopkinson (2000), a *Year's Best Fantasy/Horror 2000* előszavában dicséretben részesült.

<http://www.tobiasbuckell.com/>

Steve Stanton

Steve Stanton az SF Canada elnökhelyettese. Science fiction novellái tizennégy országban és tizenegy nyelven jelentek meg, első regényét a torontói ECW Press adta ki *The Bloodlight Chronicles: Reconciliation* címen.

<http://www.stevestanton.ca/>

Péterfi András

Péterfi András az egyik legjobb sikertelen kortárs írónk. 1974-ben született, a gimnáziumot Kalocsán végezte, diplomát az ELTE bölcsészkarán szerzett. Fordítással és szöveggondozással foglalkozik. Művei: *Szivarfüst és régi mesék* (2000), *Berettás könyv* (2002), *Volt egy vécém Budapesten* (2006), valamint néhány novella folyóiratokban. Két gyermek apja. Főhőseit, akik általában dunapataji vagy zuglói illetőségű, rövidlátó, szexuálisan frusztrált családapák, egytől egyig következetesen önmagáról mintázza. Stílusa Márai Sándor és Jeremy Clarkson hangjának egyedülállóan kellemetlen keveréke.

Fehér László

Fehér László nem kedveli az életrajzokat.

Kij Johnson

Kij Johnson novellái olyan magazinokban jelentek meg, mint az *Amazing Stories*, az *Analog*, az *Asimov's*, a *Fantasy & Science Fiction* és a *Realms of Fantasy*. 2009-ben a *26 majom, no meg a pokol* című novellája elnyerte a World Fantasy díjat, 2010-ben az *Árboc* a Nebula-díjat. *Pónik* című novellája 2011-ben Nebula-díjban részesült.

<http://www.kijjohnson.com/>

László Zoltán

László Zoltán harmincnégy éves, tizenkét éve publikál science fiction és fantasy írásokat. Négy regénye jelent meg és körülbelül két tucanyi novellája különféle magazinokban és antológiákban.

Daniel Pearlman

Daniel Pearlman Rhode Islanden lakik, és több éve tanít egyetemen kreatív írást. Irodalomkritikusként az amerikai költőről, Ezra Poundról írt munkásságáról ismert. Eddig öt fantasztikus műve jelent meg – két novelláskötet és három regény.

Aliette de Bodard

Aliette de Bodard francia–vietnami származású fantasy és sci-fi író. Korábban megnyerte a BSFA és a Writers of the Future díját novella kategóriában, jelölték Hugo-, Nebula- és Campbell-díjakra. Azték fantasy történeteit (*Servant of the Underworld*, *Harbinger of the Storm* és *Master of the House of Darts*) az Angry Robot kiadó jelentette meg. Novellái számos magazinban szerepeltek, mint amilyen az *Interzone*, a *Realms of Fantasy* és az *Asimov's*.

<http://aliettedebodard.com/>

Frank Roger

Frank Roger 1957-ben született Gentben, Belgiumban. Első novelláját 1975-ben publikálta, azóta írásai egyre több nyelven jelennek meg különféle magazinokban, antológiákban, önálló kötetekben és más kiadványokban. Írás mellett a szürrealista és satirikus hagyományokat követve kollázsokat és grafikákat készít. Novella és kisregény publikációinak száma mostanra meghaladja a nyolcszázat, immár több mint 35 nyelven. Honlapja: www.frankroger.be.

Ursula K. Le Guin

Ursula K. Le Guin a fantasztikus irodalom egyik nagyasszonya, akit a szélesebb irodalom is elismer. Regényei, versei, esszéi és novellái mellett jelentős műfordítói tevékenységet is végzett. Legismertebb regényei a haini ciklusba tartoznak, amelynek klasszikus darabjai, *A sötétség balkeze* és a *Kisemmizettek* Hugo és Nebula-díjat kaptak. Témái között a társadalomtudományi kérdések a legjelentősebbek.

<http://www.ursulaklequin.com/>

C. C. Finlay

C.C. Finlay¹ amerikai sci-fi² író.³ A *Lábjegyzetek* első, magyarul megjelent novellája.⁴ További információk⁵ a honlapján található: www.ccfinlay.com.

¹ C.C. a Charles Coleman rövidítése. Korábbi novelláit, beleértve a *Lábjegyzeteket* is, még teljes nevén publikálta.

² Számos fantasy és horrornovellája is megjelent.

³ Finlay angol irodalom szakon végzett és történelemből posztgraduális képzésen vett részt. Ezt a novellát utóbbi alatt írta.

⁴ Könyvei és novellái kínai, cseh, észt, német, görög, héber, olasz, portugál, román, orosz és spanyol nyelven is megjelentek.

⁵ A *Lábjegyzetek* először a *The Magazine of Fantasy & Science Fiction* magazinban jelent meg 2001-ben.

<http://www.ccfinlay.com/>

Publikációs előzmények

Juhász Viktor: *A polidori* © Juhász Viktor. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Lavie Tidhar: *A Pók holdja* (Spider Moon) © Lavie Tidhar. Eredetileg megjelent a *Futurismic* magazinban.

Jakob Schmidt: Szüret (Auslese) © Jakob Schmidt. Eredetileg megjelent a *Die Audienz* antológiában.

Csupor Béla: Kontraszelekció © Csupor Béla. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Cat Rambo: Nékem a szirének már nem énekelnek (The Mermaids Singing Each to Each) © Cat Rambo. Eredetileg megjelent a *Clarkesworld* magazinban.

Horváth Norbert: *Az elátkozott erdő* © Horváth Norbert. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Tobias S. Buckell: *Tagadd meg Babilont!* (Spurn Babylon) © Tobias S. Buckell. Eredetileg megjelent a *Whispers From The Cotton Tree Root* antológiában.

Steve Stanton: *A tökéletes pár* (The Perfect Match) © Steve Stanton. Eredetileg megjelent a *Kasma Science Fiction* magazinban.

Péterfi András: *A pálya* © Péterfi András. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Fehér László: *8 óra* © Fehér László. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Kij Johnson: *Pónik* (Ponies) © Kij Johnson. Eredetileg megjelent a *Tor.com* magazinban.

László Zoltán: *Réges-rég* © László Zoltán. Eredetileg megjelent az *SFmag* magazinban.

Daniel Pearlman: *Óriás a házban* (Giant in the House) © Daniel Pearlman. Eredetileg megjelent a *Giant in the House and Other Excesses* novelláskötetben.

Aliette de Bodard: *A Jaguár Háza, árnyékban* (The Jaguar House in Shadow) © Aliette de Bodard. Eredetileg megjelent az *Asimov's* magazinban.

Frank Roger: *A táncoló fények városa – beszámoló az összművészeti fesztiválról* (The City Of The Dancing Lights. A Report On The Annual Festival Of The Arts) © Frank Roger. Eredetileg megjelent a *Tweede Ragnarok* antológiában.

Ursula K. Le Guin: *A segrik ügye* (The Matter of Seggri) © Ursula K. Le Guin. Eredetileg megjelent a *Crank!* magazinban és a *The Birthday of the World and Other Stories* novelláskötetben.

C. C. Finlay: *Lábjegyzetek* (Footnotes) © C. C. Finlay. Eredetileg megjelent a *Fantasy and Science Fiction* magazinban.